

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2022-2023

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2022

ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΟ ΕΤΟΣ 2021-2022

Πίνακας Περιεχομένων

1. ΠΜΣ «ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ»	5
2. ΠΜΣ «ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ»	14
3. ΠΜΣ «ΔΕΡΜΑΤΟΣΚΟΠΗΣΗ»	27
4. ΑΓΓΛΟΦΩΝΟ ΠΜΣ «MEDICAL RESEARCH METHODOLOGY»	322
5. ΠΜΣ «ΕΜΒΡΥΟΜΗΤΡΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ»	39
6. ΑΓΓΛΟΦΩΝΟ ΠΜΣ «Health Statistics & Data Analytics»	44
7. ΠΜΣ «ΚΛΙΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ - ΚΛΙΝΙΚΗ ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ»	50
8. ΠΜΣ «ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ» ...	64
9. ΠΜΣ «ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΔΑΕ)»	70
10. ΠΜΣ «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ» .	78
11. ΠΜΣ «ΚΛΙΝΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ».....	88
12. ΠΜΣ «ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΠΕΙΓΟΥΣΩΝ ΑΓΓΕΙΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ»	93
13. ΠΜΣ «ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ: ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΒΑΣΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΜΕ ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ»	99
14. ΠΜΣ «ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ»	106
15. ΠΜΣ «ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΣ, ΜΑΛΑΚΩΝ ΜΟΡΙΩΝ, ΑΓΓΕΙΑΚΩΝ ΑΝΩΜΑΛΙΩΝ».....	113
16. ΠΜΣ «ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ».....	120
17. MSc «HUMAN REPRODUCTION».....	129
18. ΠΜΣ «ΠΡΟΗΓΜΕΝΕΣ ΚΑΡΔΙΟΠΝΕΥΜΟΝΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΞΩΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ»	136
19. ΠΜΣ «ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΟΣ ΠΡΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ»	147
20. ΠΜΣ «ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΣΙΕΛΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ»	153
21. ΠΜΣ «ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΘΥΡΕΟΕΙΔΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΥΡΕΟΕΙΔΩΝ ΑΔΕΝΩΝ»	161
22. ΠΜΣ «ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑΣ»	169
23. ΠΜΣ «Η ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΑΝΟΣΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΝΕΦΡΙΚΗΣ ΝΟΣΟΥ: ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ»	178
24. ΠΜΣ ΠΡΟΚΑΡΚΙΝΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ.....	181
25. ΠΜΣ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ.....	190
26. ΠΜΣ «ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΜΑΣΤΟΥ»	196
27. ΑΓΓΛΟΦΩΝΟ ΠΜΣ «ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΗ ΝΟΣΟΣ».....	204

28. ΠΜΣ «ΚΑΡΔΙΟΝΕΦΡΟΜΕΤΑΒΟΛΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ: Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ».....	208
29. ΠΜΣ «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ».....	213
30. ΠΜΣ «ΝΕΟΤΕΡΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΣΑΚΧΑΡΩΔΗ ΔΙΑΒΗΤΗ».....	219
31. ΠΜΣ «ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ-ΨΥΧΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ».....	225
32. ΠΜΣ «ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ-ΔΙΑΓΝΩΣΗ-ΘΕΡΑΠΕΙΑ-ΠΡΟΛΗΨΗ».....	232
33. ΠΜΣ «ΕΦΗΒΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ ΕΦΗΒΩΝ».....	237
34. ΠΜΣ «ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΤΟΥ ΟΦΘΑΛΜΟΥ».....	253
35. ΠΜΣ «ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΠΕΠΤΙΚΟΥ».....	262
36. ΠΜΣ «ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΕΝΔΟΚΡΙΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ».....	269
37. ΠΜΣ «ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ»	276
38. ΠΜΣ «ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΤΟΥ ΜΑΣΤΟΥ: ΟΓΚΟΠΛΑΣΤΙΚΗ ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ».....	282
39. ΑΓΓΛΟΦΩΝΟ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ MSc «APPLICATION OF ENDOSCOPIC SURGICAL TECHNIQUES IN GYNECOLOGY».....	289
40. ΔΠΜΣ «ΕΜΒΟΛΙΑ - ΛΟΙΜΩΔΗ ΝΟΣΗΜΑΤΑ».....	300
41. ΔΠΜΣ «ΝΕΥΡΟΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ».....	305
42. ΔΠΜΣ «ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ, ΝΕΥΡΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ».....	309
43. ΔΠΜΣ «ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ».....	325
44. ΔΠΜΣ «ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ».....	330
45. ΔΠΜΣ «ΑΘΛΗΣΗ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ».....	337
46. ΔΠΜΣ «ΒΛΑΣΤΟΚΥΤΤΑΡΑ ΚΑΙ ΑΝΑΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ».....	346
47. ΔΠΜΣ «ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ»	358
48. ΔΠΜΣ «ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ: ΔΙΚΑΙΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΒΙΟΗΘΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ».....	366
49. ΔΠΜΣ «ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΗΠΙΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ (SOFT SKILLS) ΣΤΙΣ ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ»	377
50. ΔΠΜΣ «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ: ΥΓΕΙΑ, ΝΟΣΟΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ».....	383
51. ΔΠΜΣ «ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΕΚΦΥΛΙΣΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ».....	394
52. ΔΠΜΣ «ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ – ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ».....	403
53. ΠΜΣ «ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΡΙΝΟΣ».....	414

Ο Οδηγός μεταπτυχιακών σπουδών έρχεται να καλύψει την ανάγκη ενημέρωσης των ενδιαφερόμενων για τις ευκαιρίες και τις δυνατότητες, οι οποίες τους παρέχονται για μεταπτυχιακές σπουδές στο Τμήμα Ιατρικής ΑΠΘ.

Στις σελίδες του παρόντος οδηγού σπουδών παρέχονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες για κάθε Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Τμήματος.

Είναι Διεθνώς αποδεκτό ότι η Εκπαίδευση αποτελεί την κύρια πηγή απόκτησης δεξιοτήτων και εφοδίων για το άτομο και οδηγεί σε μια παραγωγικότερη κοινωνία.

Έτσι λοιπόν το Τμήμα Ιατρικής απαντώντας στις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας δημιούργησε 53 Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών εκ των οποίων τα 6 προσφέρονται στην αγγλική γλώσσα. Από τα ανωτέρω Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών τα 6 είναι Διατμηματικά, 7 είναι Διδρυματικά και 40 προσφέρονται αυτοτελώς από το Τμήμα Ιατρικής.

Τα προγράμματα είναι κατηγοριοποιημένα ανά γνωστικό αντικείμενο.

Εξ αυτών :

- 6 με γνωστικό αντικείμενο Νευρολογία Ψυχιατρική-ψυχολογία
- 11 με γνωστικό αντικείμενο Χειρουργική
- 6 με γνωστικό αντικείμενο Μαιευτική - Γυναικολογία
- 8 με γνωστικό αντικείμενο Παθολογία
- 9 με γνωστικό αντικείμενο Υγιεινή-Επιδημιολογία –Πρόληψη
- 3 με γνωστικό αντικείμενο Αισθητηρίων Οργάνων
- 8 Διεπιστημονικής Θεματολογίας
- 1 με γνωστικό αντικείμενο Παιδιατρική
- 1 με γνωστικό αντικείμενο Μικροβιολογία

Όλα τα προγράμματα έχουν ως στόχο την άρτια επιστημονική κατάρτιση των Μεταπτυχιακών φοιτητών μας πάνω στο αντικείμενο της υγείας. Απόρροια αυτού είναι η στελέχωση συναφών υπηρεσιών και θέσεων με ενημερωμένους, ευαίσθητοποιημένους και αποτελεσματικούς επαγγελματίες. Οι απόφοιτοί μας είναι ικανοί να ανταποκρίνονται στις ολοένα αυξανόμενες και εξειδικευμένες απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής.

Τα Μεταπτυχιακά μας Προγράμματα παρέχουν υψηλού επιπέδου σπουδές, υποστηρίζοντας τη συμμετοχή των φοιτητών στην έρευνα και παράλληλα προωθούν την καινοτομία και εξασφαλίζουν τις καλύτερες προϋποθέσεις για μελλοντική επαγγελματική εξέλιξη.

Το σύνολο του Διδακτικού, Επιστημονικού, Διοικητικού και Τεχνικού προσωπικού του Τμήματος αγκαλιάζουν με θέρμη την προσπάθεια του κάθε Μεταπτυχιακού φοιτητή και είναι πάντα δίπλα του συνοδοιπόροι, αρωγοί και πρόθυμοι να τον στηρίξουν στις δυσκολίες και να συζητήσουν μαζί του κάθε εκπαιδευτικό και ερευνητικό θέμα που τον απασχολεί.

1. ΠΜΣ «ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ»

Ο/Η απόφοιτος/η του ΠΜΣ θα έχει κατανοήσει και θα μπορεί να απαντά και να εφαρμόζει τα παρακάτω:

- Τι είναι η έρευνα, γιατί (πρέπει να) γίνεται και από ποιούς;
- Ποια η ερευνητική μεθοδολογία στις βασικές επιστήμες;
- Ποια η ερευνητική μεθοδολογία στις κλινικές επιστήμες;
- Πώς διαβάζω μία επιστημονική δημοσίευση με κριτικό τρόπο;
- Πώς θέτω ερευνητικά ερωτήματα;
- Ποια είδη ερευνών είναι κατάλληλα για κάθε ερευνητικό ερώτημα;
- Πώς εφαρμόζεται η Ιατρική βασισμένη στα δεδομένα;
- Πώς σχεδιάζω και εκτελώ τη στατιστική ανάλυση των δεδομένων;
- Πώς συγγράφω μία επιστημονική δημοσίευση;
- Πώς επιλέγω πού και πώς υποβάλλω την έρευνα προς δημοσίευση;
- Ποια η Βιοηθική και ηθική των δημοσιεύσεων που διέπει την έρευνα;

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Γουλής, Ε. Κοσμίδης, Α. Τσάπας, Θ. Καραγιάννης, Ρ. Λαγουδάκη, Α. Λιάκος, Μ. Μηλαπίδου, Γ. Μηντζιώρη, Σ. Πολύζος, Α. Συμεωνίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
- Εισαγωγή στην ερευνητική διαδικασία
- Η επιστημονική μέθοδος
- Η προσέγγιση των “Big Data”
- In silico, In vitro, In vivo
- Έρευνα με χρήση πειραματοζώων

- Είδη κλινικών μελετών I: μελέτες παρατήρησης και παρέμβασης
- Είδη κλινικών μελετών II: μετα-έρευνα και ποιοτικές μελέτες
- Κάνοντας κλινικές ερωτήσεις που να μπορούν να απαντηθούν
- Πώς θα βρούμε τα καλύτερα δεδομένα (ή πώς θα μας βρουν αυτά);
- Βιοηθική I: Προσωπικά δεδομένα
- Βιοηθική II: Αρχή ζωής, Αναπαραγωγή, Βάζοντάς τα όλα μαζί

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ I

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α.-Μ. Χάιδιτς, Ε. Βερυκούκη, Τ. Κόκκαλη, Κ. Μπουγιούκας, Ε. Παγκαλίδου, Π. Ταλιμτζή, Ι. Χατζηπροδρομίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην Ιατρική Στατιστική και στο στατιστικό πρόγραμμα R
- Διαχείριση και μετασχηματισμός δεδομένων
- Ποσοτικές μέθοδοι περιγραφής δεδομένων
- Γραφικές μέθοδοι περιγραφής δεδομένων
- Σύγκριση μεταξύ δύο ανεξάρτητων και εξαρτημένων δειγμάτων
- Σύγκριση άνω των δύο ανεξάρτητων δειγμάτων
- Ενδιάμεση αξιολόγηση
- Σχέση μεταξύ δύο ποσοτικών μεταβλητών
- Σχέση μεταξύ ποιοτικών μεταβλητών
- Ανάλυση επιβίωσης
- Υπολογισμός μεγέθους δείγματος
- Στατιστική αναπαραξιμότητα αποτελεσμάτων (Reproducibility)

ΜΟΡΙΑΚΗ ΒΑΣΗ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Σ. Φιδάνη, Δ. Ζαφειρίου, Κ. Καλινδέρη, Μ. Αϊβαλιώτης, Χ. Σαββόπουλος, Θ. Κατωπόδη, Κ. Ψαθά, Α. Χαϊδοπούλου, Κ. Αναστασιάδης, Π. Αντωνίτσης, Μ. Οικονόμου, Π. Χυτίρογλου, Α. Χριστοφορίδης, Ε. Παύλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Γονίδια, πρωτεΐνες και νευροεκφυλιστικά νοσήματα
- Ιατρική Ακριβείας-Omics
- Μοριακή βάση της υπέρτασης
- Επιγενετικοί μηχανισμοί και νοσήματα
- Μιτοχονδριακή κληρονομικότητα και μιτοχονδριακά νοσήματα
- Μοριακή βάση πνευμονοπαθειών
- Μοριακή βάση Καρδιακής ανεπάρκειας
- Αιμοσφαιρινοπάθειες
- Μοριακή βάση του καρκίνου
- Μοριακή βάση νοσημάτων στην παιδιατρική ενδοκρινολογία
- Νευρομυϊκά νοσήματα-μοριακή βάση και θεραπεία
- Γενετική διερεύνηση νοσημάτων

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Χαϊτογλου, Μ. Αϊβαλιώτης, Μ. Γεωργίτση, Θ. Κατωπόδη, Γ. Κολιάκος, Α. Κριτής, Κ. Μακέδου, Α. Μαλούση, Μ. Παπαϊωάννου, Γ. Τζημαγιώργης, Ε. Χατζηβασιλείου, Δ. Χατζηδημητρίου, Α. Χατζηκυριακίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Τεχνικές απομόνωσης νουκλεϊκών οξέων - Ποιοτικός και ποσοτικός έλεγχος
- PCR-RT-PCR-RealTime PCR (qPCR): a journey to the land of colours
- Ο υβριδισμός των νουκλεϊκών οξέων ως ερευνητικό και διαγνωστικό εργαλείο
- Απομόνωση και καλλιέργεια μικροοργανισμών
- Γενετικοί χειρισμοί στα ευκαρυωτικά κύτταρα
- Δισδιάστατες και τρισδιάστατες καλλιέργειες
- Μοριακή βάση πνευμονοπαθειών
- Εισαγωγή στην Βιοπληροφορική
- Πολυμορφισμοί στο ανθρώπινο γονιδίωμα και μέθοδοι αλληλούχισης
- Next-generation sequencing data analysis
- Εισαγωγή στην ανάλυση πρωτεϊνών
- Ανοσοτεχνικές στην έρευνα και διάγνωση
- Εισαγωγή στη λειτουργική πρωτεϊνωματική ανάλυση

- Βιολογία βλαστοκυττάρων και ιατρικές εφαρμογές
- Αναγεννητική Ιατρική. Γονιδιακές, κυτταρικές θεραπείες - Ιστοτεχνολογία

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Γουλής, Σ. Πολύζος, Κ. Ξανθόπουλος, Μ. Γραμματικοπούλου, Γ. Μηντζιώρη, Π. Αναγνωστής

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Πώς να γράψετε ένα επιστημονικό άρθρο
- Workshop 1 (Χρήση του MS Word)
- Συγγραφή βιβλιογραφικών παραπομπών
- Λογισμικό Reference manager
- Πώς να προετοιμάσετε και παρουσιάσετε μία προφορική ή αναρτημένη ανακοίνωση
- Πώς να προετοιμάσετε και να παρουσιάσετε μία διπλωματική εργασία - Reporting research guidelines
- Workshop 2 (Ακουλουθώντας τις οδηγίες)
- Πώς να προετοιμάσετε και να υποβάλετε μία ερευνητική πρόταση
- Workshop 3 (Υποβολή ερευνητικής πρότασης) - Διαδικασία υποβολής
- Διαδικασία peer review
- Workshop 4 (Εικονική υποβολή μελέτης)

ΜΕΘΟΔΟΙ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Τζημαγιώργης, Ε. Κοσμίδης, Μ. Αϊβαλιώτης, Ε. Γεωργίου, Α. Γούλας, Β. Κωτούλα, Α. Μαλούση, Σ. Φιδάνη, Ε. Χατζηβασιλείου, Κ. Χατζημελετίου, Α. Χατζησωτηρίου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βιολογική θεωρία δικτύων και εφαρμογές στην έρευνα
- Λειτουργική γονιδιωματική με εργαλεία Βιοπληροφορικής
- Γονιδιακή μεταφορά και τεχνικές κλωνοποίησης
- Διαγονιδιακά ζώα,
- Επιγενετική (I)
- Επιγενετική (II)
- si-, mi-, sh-RNAs
- Ανάλυση της διαφορικής γονιδιακής έκφρασης
- Μοριακή διερεύνηση ιστών
- Έρευνα και διαγνωστική
- Τεχνικές προγεννητικής διάγνωσης
- Φαρμακογενετική
- Οπτογενετική
- Αλλαγή παραδείγματος στη μελέτη πολύπλοκων συστημάτων
- Μαθηματική βιολογία και ιατρική
- Βλαστικά κύτταρα και θεραπευτικές εφαρμογές
- Τεχνικές αποκατάστασης λειτουργίας μετά από βλάβες νωτιαίου μυελού

ΠΡΟΚΛΙΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Γούλας, Μ. Αϊβαλιώτης, Χ. Ντέντη, Σ. Πολύζος, Κ. Ξανθόπουλος, Α. Κριτής, Ε. Γκίκα, Ε. Σπάνδου, Ι. Βιζιριανάκης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην ανακάλυψη και ανάπτυξη φαρμάκων
- Πρώιμα στάδια: ανακάλυψη υποψήφιων μορίων
- Εκμετάλλευση της βιοποικιλότητας
- Επαναστόχευση φαρμάκων - αναζήτηση νέων στόχων με τη βοήθεια της πρωτεομικής και της βιολογίας συστημάτων
- Η χρήση κυτταροκαλλιιεργειών στις προκλινικές μελέτες: πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα
- Η χρήση ζώων εργαστηρίου στις προκλινικές μελέτες: πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα
- Ζωϊκά μοντέλα νευροεκφυλιστικών νόσων

- Προκλινική ανάπτυξη φαρμακευτικών προϊόντων προηγμένης θεραπείας
- Έλεγχος τοξικότητας
- Εκτίμηση κινδύνου
- Πρώιμες μελέτες ασφάλειας
- Πειραματικά μοντέλα συμπεριφοράς
- Μελέτες μεταβολισμού
- Φαρμακογονιδιωματική
- Έλεγχος και ρύθμιση προκλινικών μελετών

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Αλετράς, Μ. Αϊβαλιώτης, Ι. Χουβαρδά, Α. Μαλούση, Β. Κιλίντζης, Δ. Φίλος, Κ. Ψαθά, Γ. Ορφανουδακη, Γ. Σπύρου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Κλινικά δεδομένα, διαχείριση δομημένων δεδομένων
- Εισαγωγή στη Βιοπληροφορική, φυλλομετρητές, πλατφόρμες ανάλυσης
- Εντοπισμός γενετικών παραλλαγών σε δεδομένα αλληλούχισης επόμενης γενιάς
- Βιοπληροφορική ανάλυση και βιολογία συστημάτων στην Ιατρική Ακριβείας
- Βάσεις δεδομένων και βιοπληροφορικά εργαλεία πρωτεϊνωματικής ανάλυσης I
- Βάσεις δεδομένων και βιοπληροφορικά εργαλεία πρωτεϊνωματικής ανάλυσης II
- Ιατρική Εικόνα, ανάλυση και εφαρμογές
- Εργαστήριο - Ιατρική Εικόνα
- Τα βιοσήματα και η ανάλυσή τους, Εργαστήριο - βιοσήματα και ανάλυση
- Αξιοποίηση δεδομένων εικονικής πραγματικότητας στην ιατρική
- Συστήματα Στήριξης Απόφασης και Μηχανική Μάθηση στην Ιατρική
- Συστημική Βιοπληροφορική και Επαναστόχευση Φαρμάκων

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ II

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ά.-Μ. Χάιδις, Ε. Βερυκούκη, Τ. Κόκκαλη, Κ. Μπουγιούκας, Ε. Παγκαλίδου, Π. Ταλιμτζή, Θ. Διακονίδης, Φ. Αποστολίδου-Κιούτη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή σε πολυπαραγοντικά μοντέλα
- Ανάλυση επαναλαμβανόμενων μετρήσεων (Repeated Measures ANOVA, Friedman's test)
- ANCOVA Πολυπαραγοντική γραμμική εξάρτηση
- Πολυπαραγοντικό λογαριθμιστικό μοντέλο (logistic regression)
- Πολυπαραγοντικό λογαριθμιστικό μοντέλο υπό συνθήκη (conditional logistic regression)
- Πολυπαραγοντικό μοντέλο αναλογικών κινδύνων (Cox regression)
- Δοκιμασίες συμφωνίας (συντελεστής κ, intraclass correlation, Bland-Altman agreement limits)
- Διαγνωστικές δοκιμασίες (ευαισθησία, ειδικότητα, καμπύλη ROC)
- Μοντέλο Poisson
- Κριτική αξιολόγηση και παρουσίαση στατιστικής μεθοδολογίας και αποτελεσμάτων

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑ – ΑΝΑΛΥΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Τσάπας, Ε. Μπεκιάρη, Θ. Καραγιάννης, Ά. Λιάκος, Π. Πάσχος, Μ. Σαρηγιάννη, Ι. Αυγερινός, Α. Κατσούλα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη συστηματική ανασκόπηση
- Πρωτόκολλο συστηματικής ανασκόπησης
- Διατύπωση ερευνητικού ερωτήματος
- Σημασία και πηγές μιας συστηματικής αναζήτησης
- Στρατηγική αναζήτησης
- Επιλογή μελετών
- Εξαγωγή δεδομένων

- Στατιστική σύνθεση (μετα-ανάλυση)
- Αξιολόγηση συστηματικού σφάλματος (risk of bias)
- Το σύστημα GRADE
- Οι οδηγίες PRISMA
- Συστηματικές ανασκοπήσεις διαγνωστικής ακρίβειας
- Μετα-αναλύσεις δικτύου (network meta-analyses)

ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Τσάπας, Σ. Πολύζος, Θ. Καραγιάννης, Ά. Λιάκος, Κ. Τουλής, Ε. Παγκαλίδου, Α.-Μ. Χάιδιτς

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Κλινικές δοκιμές
- Είδη
- Τυχαιοποίηση, απόκρυψη κατανομής και τυφλοποίηση στις κλινικές δοκιμές
- Μελέτες κοόρτης, ασθενών-μαρτύρων και χρονικής στιγμής
- Τεχνικές εξομοίωσης: matching και propensity score, και υπολογισμός μεγέθους δείγματος
- Μεγάλες βάσεις δεδομένων
- Αρχεία καταγραφής
- Στατιστική επεξεργασία προσαρμοσμένη στις ανάγκες κλινικών δοκιμών και μελετών παρατήρησης
- CASP: Κλινική δοκιμή
- CASP: μελέτη κοόρτης
- CASP: μελέτη ασθενών-μαρτύρων
- Διαδικασίες έγκρισης κλινικών μελετών και διαχείριση κλινικών δεδομένων
- Σύνοψη μαθήματος

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

2. ΠΜΣ «ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ»

Η εισαγωγή στις βασικές αρχές που διέπουν την επιστήμη της ανθρώπινης διατροφής και θέτει τα θεμέλια για την περαιτέρω μελέτη σε αυτήν την ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα ενότητα μαθημάτων με σκοπό την κατάρτιση και ενημέρωση για τα διατροφικά χαρακτηριστικά. Περιλαμβάνονται πληροφορίες για τις αλλαγές στο μεταβολισμό των μακροθρεπτικών από/με τη βιολογική απόδοση, αλλά στην κατάσταση νηστείας και μεταγευματικά (ηρεμία, άσκηση, νόσος), καθώς και οι αλλαγές στη σύσταση σώματος με διατροφή και άσκηση.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

A1: ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Χουρδάκης, Μ. Αϊβαλιώτης, Γ. Δεδούσης, Κ. Γερασιμίδης, Μ. Μπασκίνη, Α. Παπακωνσταντίνου, Α.Πετρίδου, Κ.-Α. Πούλια

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στις Αρχές Διατροφής & Μεταβολισμού
- Μακροθρεπτικά Συστατικά
- Μικροθρεπτικά Συστατικά
- Μεταβολισμός Υδατανθράκων στην κατάσταση νηστείας και μεταγευματικά (ηρεμία, άσκηση, νόσος)
- Μεταβολισμός Πρωτεϊνών στην κατάσταση νηστείας και μεταγευματικά (ηρεμία, άσκηση, νόσος)
- Μεταβολισμός Λιπιδίων στην κατάσταση νηστείας και μεταγευματικά (ηρεμία, άσκηση, νόσος)
- Αλλαγές στο μεταβολισμό των μακροθρεπτικών με τη βιολογική απόδοση (άσκηση)
- Αλλαγές στη σύσταση σώματος από την άσκηση (& διατροφή)
- Διατροφή στον κύκλο της ζωής - αλλαγές στις ανάγκες και τη σύσταση σώματος

- Η σημασία της ενυδάτωσης
- Ενεργειακό Ισοζύγιο - Ρύθμιση Ενεργειακού μεταβολισμού και ομοιόστασης
- Βραχεία και Χρόνια Ασιτία / Ασιτία με στρες / τραυματισμό
- Μεθοδολογία και εξέλιξη διατροφικών συστάσεων
- Νευρογνωστικοί μηχανισμοί στην επιλογή τροφής / διατροφική συμπεριφορά
- Διατροφογενετική: Προσωποποιημένες συστάσεις διατροφής μέσω ανάλυσης DNA, Diet and Microbiome interactions in health and disease
- Ο ρόλος της πρωτεϊνωματικής ανάλυσης στη διατροφή και την υγεία
- Κίνδυνος υποθρεψίας - δυσθρεψία

A2: ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Χουρδάκης, Κ. Gerassimidis, de van de Schuren Marian, Μ. Vasiloglou, Σ. Κακάβας, Δ. Καραγιάννης, Κ.-Α. Πούλια, Π. Φαρατζιάν

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Assessment of micronutrients in health and disease
- Nutritional Screening and Assessment (focus in Paediatric Patients)
- Principles and Pitfalls of Body Composition in Health and Disease
- Μέθοδοι και εργαλεία καταγραφής / εκτίμηση πρόσληψης - δαπάνης (πλεονεκτήματα - μειονεκτήματα)
- Εργαλεία Διατροφικής Αξιολόγησης - Εκτίμησης διατροφικού κινδύνου
- Έμμεση Θερμιδομετρία - Εφαρμογή ανθρωπομετρικών και ενεργειακών μετρήσεων στην κλινική πράξη
- Σωματομετρικές μετρήσεις στην κλινική πράξη: δερματοπτυχομετρήσεις
- BIA
- DEXA
- Πληθυσμογραφία
- Βραχεία και Χρόνια Ασιτία / Ασιτία με στρες / τραυματισμό
- Bridging gaps in nutrition care through digital health
- Αλληλεπίδρασεις Φαρμάκων – Διατροφής
- ESPEN LLL program: Module
- Διατροφικοί δείκτες ως μέσο αποτίμησης των διαιτητικών συνηθειών
- Βιοχημικοί - Κλινικοί Δείκτες αξιολόγησης
- The difficulty of assessing dietary intake

- Body composition: What do you measure, with specific attention for anthropometry in case you do not have access, time or money to do the more advanced tricks, like BIA or CT scan
- Dietary Assessment with the use of innovative technologies
- Ανάλυση επιλεγμένης βιβλιογραφίας στη διατροφική αξιολόγηση

A3: ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Χουρδάκης, Τ. Cederholm, Χ. Άντζα, Γ. Γιαννακούλας, Έ. Κριτσέλη, Φ. Μάγκος, Μ. Μπασκίνη, Α. Παπακωνσταντίνου, Κ.-Α. Πούλια, Γ. Χρούσος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Η διατροφική συνιστώσα στο σακχαρώδη διαβήτη
- Διατροφή και νευροεκφυλιστικά νοσήματα
- Μελέτες παρέμβασης
- Adherence to the Mediterranean diet and healthy ageing: Current evidence, biological pathways, and future directions
- Εφαρμογή της μεθοδολογίας έρευνας ή/και της μεταφραστικής έρευνας στην κλινική πράξη
- GLIM Criteria for the Diagnosis of Malnutrition: A Consensus Report from the Global Clinical Nutrition Community
- Διατροφή και Οστεοπόρωση
- Υγιής γήρανση (Health aging) – Ο ρόλος της διατροφής για την υγεία των ατόμων > 60 ετών
- Οδηγίες διατροφής στην εγκυμοσύνη
- Επίδραση της σύστασης δίαιτας στην απώλεια βάρους
- Η εμφίδρομη σχέση υπέρτασης και παχυσαρκίας
- Ο ρόλος της διαλειμματικής νηστείας στην πρόληψη και αντιμετώπιση ασθενειών
- Διατροφή και καρδιαγγειακά νοσήματα
- Κοιτώντας πέρα από τη ζυγαριά: Μεταβολικά υγιής παχυσαρκία και μεταβολικά νοσηρό φυσιολογικό βάρος
- Διατροφή και σχέση της με τα συστήματα στρες και φλεγμονής

A4: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

**Μ. Χουρδάκης, Ι. Δουνδουλάκης, Γ. Καλοπήτας, Ξ. Θεοδωρίδης, Α. Βαδαρλής,
Χ. Άντζα, Μ. Σαμαρά**

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην ερευνητική μεθοδολογία
- Ερευνητικό ερώτημα
- Είδη μελετών
- Αναζήτηση σε βάσεις δεδομένων
- Κριτική εκτίμηση μελετών (How to read a paper)
- Λογισμικό διαχείρισης βιβλιογραφιών
- RCTs
- Meta-analyses
- Δομή επιστημονικής μελέτης (How to write a paper)
- Εισαγωγή στη συγγραφή μελέτης
- Πρότυπα συγγραφής (Report guidelines)
- Πώς να μην δημοσιεύσετε ένα άρθρο
- Προετοιμασία άρθρου για υποβολή σε περιοδικό: Πρακτική άσκηση- Διαδικασία peer review
- Πρακτικό σεμινάριο: critical appraisal skills program

A5: ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΒΙΟΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A.-Μ. Χάιδις, Ε. Παγκαλίδου, Π. Ταλιμτζή, Σ. Κόκκαλη, Θ. Διακονίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ:

- Εισαγωγή στο στατιστικό πακέτο
- Ποσοτικές και γραφικές μέθοδοι περιγραφής δεδομένων
- Εισαγωγή στον έλεγχο υποθέσεων
- Σύγκριση μεταξύ δύο δειγμάτων
- Σύγκριση παραπάνω των δύο δειγμάτων
- Σχέση μεταξύ δύο ποσοτικών μεταβλητών
- Σχέση μεταξύ ποιοτικών μεταβλητών
- Υπολογισμός μεγέθους δείγματος
- Παρουσίαση στατιστικής μεθοδολογίας

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

B1: ΠΡΟΗΓΜΕΝΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A-Μ. Χάιδιτς, Ε. Παγκαλίδου, Π. Ταλιμτζή, Σ. Κόκκαλη, Θ. Διακονίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Μονοπαραγοντική γραμμική εξάρτηση
- Πολυπαραγοντική γραμμική εξάρτηση
- Μονοπαραγοντική και πολυπαραγοντική λογιστική εξάρτηση
- Πρακτική εξάσκηση με μια βάση δεδομένων
- Ανάλυση επιβίωσης
- Εισαγωγή στη μετα-ανάλυση
- Αναζήτηση μελετών
- Πρακτική εξάσκηση με Meta-analyst

B2: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑ-ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Χουρδάκης, Γ. Δουνδουλάκης, Μ. Σαμαρά, Γ. Καλοπήτας, Ξ. Θεοδωρίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Διατύπωση Κλινικού ερωτήματος - Κενό γνώσης - Knowledge gap
- Είδη πρωτογενών μελετών
- Λέξεις κλειδιά - Στρατηγική αναζήτησης
- Συστηματικές ανασκοπήσεις και μετά-αναλύσεις: Θεωρία
- Risk of bias tools, Data extraction
- Protocol - Υποβολή στη βάση Prospero
- Statistical methods
- Presenting and Interpreting the results of a meta-analysis
- Introduction to network meta-analysis
- Revman Software and Hands on training
- Evaluate the quality of a Systematic Review - Critical appraisal

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΚΛΙΝΙΚΗΣ / ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ (ΚΛΔ)

B3-ΚΛΔ-1: ΙΑΤΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Χουρδάκης, Δ. Βασιλάκου, Κ. Huysentruyt, Θ. Καραγκιοζόγλου-Λαμπούδη, Ε. Καρανίκα, Χ. Κατσαγώνη, Β. Koletzko, Ι. Ξυνιάς, Δ. Τάψας, Α. Τραγιαννίδης, Ε. Χατζηαγόρου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Πρωτοπαθής και δευτεροπαθής υποθρεψία
- Αναγνώριση υποθρεψίας και ειδικά διατροφικά εργαλεία
- Διατροφικές ανάγκες νεογνών και παιδιών 2-16 ετών
- Καμπύλες αύξησης του Π.Ο.Υ.: Η σημασία τους στην ανίχνευση της δυσθρεψίας (υποθρεψία / παχυσαρκία)
- Τροφική δυσανεξία και αλλεργία
- Φυτοφαγικές δίαιτες στην παδική και εφηβική ηλικία
- Δίαιτα ελεύθερη γλουτένης
- Assessment and nutritional therapy in children with cerebral palsy
- Ο παιδοογκολογικός ασθενής και οι διατροφικές του ανάγκες
- Διατροφή και κυστική ίνωση
- Ειδικά προβλήματα σίτισης παιδιατρικών ασθενών με αυξημένο αναπνευστικό έργο
- Role of early nutrition for brain development
- Ο ρόλος του διαιτολόγου σε παιδιατρικό νοσοκομείο (ΕΔ & ΠΔ)
- Διατροφικές θεραπευτικές παρεμβάσεις σε παιδιά με δυσλιπιδιαμίες και καρδιαγγειακά νοσήματα
- Κετογονική δίαιτα και επιληψία
- Προβιοτικά, πρεβιοτικά, συμβιοτικά και συμπληρώματα διατροφής στη παιδική διατροφή
- Λειτουργικές διαταρχές ΠΣ στα παιδιά και διατροφή
- Διατροφικές συνέπειες από τις ειδικές δίαιτες
- Διατροφή και σύνδρομο βραχέως εντέρου
- Διατροφή και χολοστατική ηπατική νόσος
- Πολυκεντρική μελέτη σε παιδιατρικό πληθυσμό: M.Int.S.
- ESPGHAN guidelines: sugar intake in infants, children, adolescents

B4-ΚΛΔ-2: ΙΑΤΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΕ ΝΟΣΗΛΕΥΟΜΕΝΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Χουρδάκης, Π. Γιαννουλάκη, Ι. Γουλής, Σ. Κακάβας, Η. Κουρούμαλης, Κ. Κώτσα, Α. Laviano, Α-Κ. Πούλια

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Γενικά περί Εντερικής Διατροφής (τί, γιατί, πώς, πότε)
- Ομάδα Υποστήριξης Θρέψης - Νομοθεσία / Δυνατότητες
- Εντερική Διατροφή (οδοί χορήγησης, ενδείξεις, αντενδείξεις, επιπλοκές, παρακολούθηση)
- Διαλύματα Εντερικής Διατροφής
- Παρεντερική Διατροφή (ενδείξεις, αντενδείξεις, επιπλοκές και παρακολούθηση)
- Διατροφή στη Χρόνια Αποφρακτική Νόσο, Cancer, accelerating aging and cachexia: three sides of the same picture?
- Βασικά είδη νοσοκομειακών διαιτών
- Βιταμίνη D και Σακχαρώδης Διαβήτης
- Διαιτολογική διαχείριση νοσηλευόμενου ασθενή με Σακχαρώδη διάβητη
- Βελτιστοποίηση συγκέντρωσης γλυκόζης σε νοσηλευόμενους διαβητικούς ασθενείς (ειδική μερίμνα στη χρήση τεχνητής διατροφής)
- Ειδική διατροφική θεραπεία στις ηπατοπάθειες
- Ειδική διατροφική θεραπεία σε νοσήματα του παγκρέατος
- Διατροφική αντιμετώπιση ασθενών με γαστρεντερικά νοσήματα-ΙΦΝΕ
- Διατροφική αντιμετώπιση γηριατρικών νοσηλευομένων
- Διατροφική Αντιμετώπιση Ασθενών με Νεφρική Ανεπάρκεια
- Ειδική διατροφική φροντίδα νευρολογικών ασθενών
- Διατροφική υποστήριξη ογκολογικών ασθενών
- Νεότερα δεδομένα για την κατ'οίκον εντερική σίτιση - ESPEN Guidelines και cost benefit
- Νεότερες τεκμηριωμένες οδηγίες ESPEN σε γηριατρικούς ασθενείς
- Συνταγογράφηση Παρεντερικής Διατροφής (πρακτική εφαρμογή: στο χέρι και με Η/Υ)

B5-ΚΛΔ-3: ΙΑΤΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΕ ΒΑΡΕΩΣ ΠΑΣΧΟΝΤΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Χουρδάκης, Γ. Έντισον, Δ. Καραγιάννης, Σ. Κακάβας, Α. Κοφινάς, Klek Stanislaw, Ε. Μάσσα, Μ. Πασσακιώτου, Ρ. Singer, C. Stoppe, Γ. Χατζημαυρουδής

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Αρχές χορήγησης παρεντερικής διατροφής σε βαρέως πάσχοντες ασθενείς
- Διατροφή στη Σήψη / Σηπτικό Σύνδρομο
- Η νοσηλευτική παρακολούθηση & φροντίδα ασθενών ΜΕΘ υπό τεχνητή διατροφή
- Μικροθρεπτικά κατά τη χορήγηση ειδικής διατροφικής υποστήριξης
- Immunonutrition in critically ill patients
- Nutrition in Intestinal Failure
- Appetite for Life
- Περιεχειρητική διατροφική υποστήριξη
- Optimal protein dosing and muscle mass loss in the ICU
- Protein metabolism. From biology to clinical relevance
- How to achieve nutrition goals by actual nutrition guidelines. What is new in the guidelines
- Διατροφική θεραπεία στη ΜΕΘ για με Οξεία ή Χρόνια Νεφρική Ανεπάρκεια
- Διατροφική θεραπεία σε εγκαυματίες
- Ηθικά ζητήματα κατά τη χορήγηση ειδικής διατροφικής υποστήριξης
- Nutrition in Severely Ill patients
- Ενεργειακή-Πρωτεϊνική κάλυψη: Είναι το "Permissive underfeeding" επιθυμητό;
- Ειδική διατροφική υποστήριξη / διαχείριση σε ασθενείς υπό μεταμόσχευση

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ & ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

B3-ΔΔΥ-1: ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Θ. Δαρδαβέσης, Α. Ανέστης, Χ. Ζηλίδης, Ε. Ιωσηφίδου, Ε Κριτσέλη, Θ. Λάζου, Α. Μπαρμπούνη, Β. Μπενέτου, Η. Συμεωνίδου, Μ. Χουρδάκης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Αρχές Δημόσιας Υγείας
- Ταξιδιωτική Ιατρική και Διατροφή / Μαζικές καταστροφές και διατροφή
- Δημόσια Υγεία και Διατροφή
- Διεθνείς Οργανισμοί Δημόσιας Υγείας και Διατροφή (WHO, FAO, ΕΕ)
- Υγεία του ελληνικού Πληθυσμού/Δομή Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας στην Ελλάδα
- Συστήματα διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων: παγκόσμια πρότυπα και πιστοποίηση
- Επίπτωση των κλιματικών αλλαγών στη Δημόσια Υγεία και τη διατροφή
- Επισιτιστική Κρίση - Γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα
- Διαθεσιμότητα και κατανάλωση τροφίμων
- Διατροφική Εποπτεία
- Δημόσια Υγεία και Διατροφή βασισμένη σε ενδείξεις (Evidence based public health)
- Δίαιτες Vegan στον Γενικό Πληθυσμό
- Τροφιμογενή νοσήματα και ασφάλεια τροφίμων
- Ζωοανθρωπονόσοι παρασιτικής αιτιολογίας που μεταδίδονται με τα τρόφιμα
- Θεσμικό πλαίσιο για την παροχή διατροφικών πληροφοριών σχετικά με τα τροφικά αλλεργιογόνα
- Ο ρόλος της παχυσαρκίας στην εμφάνιση των συχνότερων τύπων καρκίνου
- Υγεία Παγκόσμιου πληθυσμού - Πρόληψη μη μεταδιδόμενων νόσων
- Πρωτογενής + Δευτερογενής πρόληψη σε σχέση με τη διατροφή
- Διατροφο-εξαρτώμενα χρόνια νοσήματα και η σημασία τους για τη Δημόσια Υγεία

B4-ΔΔΥ2: ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΑΓΩΓΗ – ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Θ. Δαρδαβέσης, Ο. Ανδρούτσος, Τώνια Βασιλάκου, Ζ. Γιαννούση, Α. Ζαμπέλας, Ελένη Κριτσέλη, Β. Μπενέτου, Α. Μιχαηλίδου, Δ. Παναγιωτάκος, Rodrigues Da Silva Breda Joao Joaquim

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Διατροφική Αγωγή - Αγωγή Υγείας

- Αγωγή & Προαγωγή της Υγείας: Γενικές Αρχές σε σχέση με τη διατροφή
- Διατροφικές Οδηγίες σε επίπεδο τροφίμων-Διαμόρφωση-Εφαρμογή-Αξιολόγηση
- Οι διατροφικές συνήθειες των Ελλήνων
- Προγράμματα πρόληψης παχυσαρκίας: Σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση προγραμμάτων / δράσεων πρόληψης παιδικής παχυσαρκίας
- Περιγεννητικοί παράγοντες κινδύνου και ο ρόλος της διατροφής στην παιδική παχυσαρκία
- Ο ρόλος του ΕΦΕΤ στην προάσπιση της Δημόσιας Υγείας.
- Non-Communicable Diseases, Related Disabilities and Malnutrition: the WHO Perspective, Nutrition promotion activities to achieve sustainable development goals
- Διατροφικά προγράμματα παρέμβασης και αγωγής υγείας
- Πολιτικές για τα τρόφιμα και τη διατροφή – Διεθνείς πολιτικές,
- Υγιής γήρανση (Healthy aging) – Ο ρόλος της διατροφής για την υγεία των ατόμων >60 ετών
- Μητρικός θηλασμός και βρεφική διατροφή. Πολιτικές ΔΥ για την προστασία προαγωγή και υποστήριξη του μητρικού πληθυσμού
- Ο ρόλος του μητρικής διατροφής, στη διαμόρφωση της υγείας του απογόνου. Η θεωρία της «εμβρυικής προέλευσης των χρόνιων νοσημάτων»
- Δυνητικά οφέλη της υιοθέτησης του προτύπου της Μεσογειακής διατροφής για τη δημόσια υγεία
- Εθνικές διατροφικές συστάσεις ανά ηλικιακή ομάδα
- Επιλογή Τροφής - Παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή τροφίμων, Διατροφικές συστάσεις για παιδιά και εφήβους βάσει των Εθνικών Διατροφικών Οδηγών
- Επισιτιστική ανασφάλεια και παχυσαρκία σε παιδιά και εφήβους [NHANES / Πρόγραμμα ΔΙΑΤΡΟΦΗ]
- Πληθυσμιακές στρατηγικές για την πρόληψη και αντιμετώπιση της υπέρτασης και των συνοδών καρδιαγγειακών νοσημάτων [ATTICA Cohort Study]
- Υγιής γήρανση (Healthy aging) & Νέος ορισμός ηλικίας/γήρανσης
- Δεξιότητες επικοινωνίας και Προαγωγή Υγείας

B5-ΔΔΥ-3: ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Μαγριπλή, Α. Νάσκα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην Επιδημιολογία
- Μετάβαση από την επιδημιολογία μεταδιδόμενων νοσημάτων στην επιδημιολογία χρόνιων νοσημάτων & διατροφής
- Βασικές αρχές μεθοδολογίας έρευνας στη διατροφική επιδημιολογία (οικολογικές μελέτες, συγχρονικές μελέτες, έρευνες ασθενών-μαρτύρων, προοπτικές
- Εισαγωγή στη διαμόρφωση διατροφικών συστάσεων σε επίπεδο πληθυσμού
- Μακρο- & Μικρο-θρεπτικά μόρια και συσχέτιση με υγεία
- Διατροφική πρόσληψη πληθυσμών και πληθυσμιακών ομάδων (& νέοι τρόποι αξιολόγησης): Κατά δήλωση (ερωτηματολόγια συχνότητας κατανάλωσης τροφίμων, ανάκληση διατροφικής πρόσληψης 24ώρου, ημερολόγια καταγραφής) & Σωματομετρία - Κλινική Εκτίμηση
- Βιοδείκτες διατροφικής πρόσληψης & Κλινική εκτίμηση / Αξιολόγηση σχετικής εγκυρότητας ερωτηματολογίων και ημερολογίων
- Συγχυτικοί παράγοντες - πέραν των συνήθων (π.χ. ηλικία, φύλο, μορφωτικό επίπεδο) ειδική αναφορά στα σωματομετρικά χαρακτηριστικά και τη σωματική δραστηριότητα (συζήτηση ως προς μεθόδους καταγραφής και κατηγοριοποίησης)
- Group work activity. Θα δοθούν διάφορα ήδη ερωτηματολογίων διατροφικής πρόσληψης και σε ομάδες οι φοιτητές θα συζητήσουν ανάλογα με το είδος του ερωτηματολογίου που έχουν: ποια δεδομένα μπορούν να αξιολογηθούν, μεθόδους / τρόπους με τον οποίο μπορούν να περιορίσουν την πιθανότητα συγκεκριμένων σφαλμάτων στη μέτρηση της διατροφικής πρόσληψης
- Διατροφική διακύμανση
- Διόρθωση ως προς τη συνολική ενεργειακή πρόσληψη
- Σφάλμα μέτρησης (measurement error) στην αξιολόγηση της διατροφικής πρόσληψης
- Διατροφικά πρότυπα - μοντέλα (οι διαφορές τους) - Κλίμακες διατροφής (π.χ. Mediterranean diet score-διάφορες μορφές)

- Μελέτες αξιολόγησης της κατάστασης υγείας και διατροφής στον πληθυσμό της Ελλάδος
- Διατροφική Επιδημιολογία & άλλα χρόνια νοσήματα (με έμφαση στην παχυσαρκία ενηλίκων και παιδιών, συσχετίσεις με καρδιαγγειακή νόσο, μεταβολικό
- Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής αρχής ασφάλειας τροφίμων (European Food Safety Authority, EFSA)
- Μεθοδολογία συλλογής διατροφικών δεδομένων στα Κράτη-Μέλη (the EU-Menu)
- Συνιστώμενες τιμές διατροφικής πρόσληψης (Dietary reference values, DRVs) για τον πληθυσμό στην Ευρώπη: ορισμοί και μεθοδολογία διαμόρφωσης τιμών
- The DRV finder tool
- Workshop: Συζήτηση δημοσίευσης προοπτικής μελέτης παρατήρησης (Adherence to a Mediterranean diet and survival in a Greek population. N Engl J Med 2003
- Workshop: Συζήτηση ανάλυσης δεδομένων προοπτικών μελετών παρατήρησης (Urinary sodium excretion, blood pressure, cardiovascular disease, and mortality: a community-level prospective epidemiological cohort study. Lancet 2018; 392: 496–506)
- Workshop: Συζήτηση μετα-ανάλυση κλινικών δοκιμών για τη σχέση νάτριου & επιπέδων αρτηριακής πίεσης: Blood pressure Effects of sodium resuction: dose

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ (ΠΔΔ)

B3-ΠΔΔ-1: ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Χουρδάκης, Δ. Βασιλάκου, Κ. Huysentruyt, Θ. Καραγκιοζόγλου-Λαμπούδη, Ε. Καρανίκα, Χ. Κατσαγώνη, Β. Koletzko, Ι. Ξυνιάς, Δ. Τάψας, Α.Τραγιαννίδης, Ε. Χατζηαγόρου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- TBA

B4-ΠΔΔ-2: ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΑΓΩΓΗ – ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Χουρδάκης, Δ. Τάψας, Ο. Ανδρούτσος, Τώνια Βασιλάκου, Ζ. Γιαννούση, Ε. Κριτσέλη, Β. Μπενέτου, Α. Μιχαηλίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- ΤΒΑ

B5-ΠΔΔ-3: ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Χουρδάκης, Δ. Βασιλάκου, Α. Γκαμπέτα, Θ. Καραγκιοζόγλου - Λαμπούδη, Ε. Καρανίκα, Χ. Κατσαγώνη, Ι. Ξυνιάς, Δ. Τάψας, Α. Τραγιαννίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- ΤΒΑ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

3. ΠΜΣ «ΔΕΡΜΑΤΟΣΚΟΠΗΣΗ»

Περιγραφή των βασικών μορφολογικών δομών και κριτηρίων που παρατηρούνται κατά τη δερματοσκόπηση. Περιγραφή των χρωμάτων, των μελαγχρωματικών και μη-μελαγχρωματικών δομών και των προτύπων.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΕΡΜΑΤΟΣΚΟΠΗΣΗ, ΒΑΣΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΔΟΜΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Λάλλας, Ε. Λαζαρίδου, G. Argenziano, Α. Ζάρας, Κ. Λιοπύρης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Το δερματοσκόπιο χειρός και το ψηφιακό δερματοσκόπιο
- Βασικές αρχές εφαρμογής της δερματοσκόπησης
- Βασικά δερματοσκοπικά πρότυπα και δομές
- Συναφείς απεικονιστικές μέθοδοι και τεχνητή νοημοσύνη

ΙΣΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ ΔΕΡΜΑΤΟΣΚΟΠΙΚΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Λάλλας, Ζ. Απάλλα, Α. Πατσασή, Η. Kittler, F. Gerardo, Μ. Μπόμπος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Δερματοσκοπικά ευρήματα ανά χρωμοφόρο ουσία
- Ιστολογική αντιστοίχιση μελαγχρωματικών δομών
- Ιστολογική αντιστοίχιση μη μελαγχρωματικών δομών
- Ιστολογική αντιστοίχιση σε φλεγμονώδεις δερματοπάθειες

ΔΕΡΜΑΤΟΣΚΟΠΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΣΠΙΛΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Λάλλας, Ζ. Απάλλα, Α. Πατσατσή

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Επιδημιολογία και ταξινόμηση
- Τα 4 βασικά πρότυπα
- Σπίλοι ειδικών θέσεων και σπάνιοι τύποι
- Διάγνωση και διαχείριση συγγενών σπύλων

ΔΕΡΜΑΤΟΣΚΟΠΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΜΕΛΑΝΩΜΑΤΟΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Λάλλας, Ζ. Απάλλα, Ε. Λαζαρίδου, Α. Μπούτης, Α. Παπάς

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Επιδημιολογία, παθογένεια, παράγοντες κινδύνου και ταξινόμηση
- Δερματοσκοπικά κριτήρια ανά υπότυπο
- Βασικές αρχές θεραπείας και παρακολούθησης
- Διάγνωση και διαχείριση κακοήθους φακής

ΔΕΡΜΑΤΟΣΚΟΠΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΛΟΗΘΩΝ ΜΗ ΜΕΛΑΝΙΝΟΚΥΤΤΑΡΙΚΩΝ ΟΓΚΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Λάλλας, Ε. Σωτηρίου, Ε. Βακιρλής

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Σμηγματορροϊκή υπερκεράτωση και υπότυποι
- Αγγειακοί όγκοι
- Όγκοι εξαρτημάτων δέρματος
- Άλλοι καλοήθεις όγκοι

ΔΕΡΜΑΤΟΣΚΟΠΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΒΑΣΙΚΟΚΥΤΤΑΡΙΚΟΥ ΚΑΡΚΙΝΩΜΑΤΟΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Λάλλας, Ε. Βακιρλής, Μ.-Γ. Τρακατέλλη, Α. Αντωνίου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Επιδημιολογία, παθογένεια και ταξινόμηση
- Δερματοσκοπικά ευρήματα ανά υπότυπο
- Συνήθη διαφοροδιαγνωστικά προβλήματα
- Βασικές αρχές θεραπείας και παρακολούθησης

ΔΕΡΜΑΤΟΣΚΟΠΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΤΩΝ ΚΕΡΑΤΙΝΟΚΥΤΤΑΡΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Λάλλας, Ε. Λαζαρίδου, Μ. Αραμπατζής, Ε. Δεμίρη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Επιδημιολογία, παθογένεια και ταξινόμηση
- Διάγνωση και διαφορική διάγνωση ενδοεπιδερμικών όγκων
- Δερματοσκοπικά ευρήματα ανά βαθμό υπότυπο
- Βασικές αρχές θεραπείας και παρακολούθησης

ΔΕΡΜΑΤΟΣΚΟΠΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΣΠΑΝΙΩΝ ΔΕΡΜΑΤΙΚΩΝ ΟΓΚΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Λάλλας, Ζ. Απάλλα, Α. Πατσασή, Μ. Αραμπατζής

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ταξινόμηση και δερματοσκοπικά πρότυπα δερματικών λεμφωμάτων
- Καρκίνωμα από κύτταρα Merkel
- Άλλοι σπάνιοι κακοήθεις όγκοι
- Παρανεοπλασματικές δερματοπάθειες και δερματικές μεταστάσεις

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΣΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Λαζαρίδου, Α. Λάλλας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βλάβες άκρων
- Βλάβες προσώπου
- Βλάβες νυχιών
- Βλάβες βλεννογόνων

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΘΕΝΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΒΛΑΒΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΦΩΤΟΤΥΠΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ζ. Απάλλα, Α. Πατσατσή

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Διαχείριση επίπεδων βλαβών
- Διαχείριση οζωδών βλαβών
- Διαχείριση βλαβών με υποστροφή
- Διαχείριση βλαβών με πλούσια αγγείωση
- Το χρώμα του δέρματος και ο φωτότυπος ως παράγοντες κινδύνου
- Αξιολόγηση ανάλογα με το φωτότυπο στους Καυκάσιους
- Ιδιαιτερότητες στο σκούρο και μαύρο δέρμα
- Διαχείριση ασθενών πολύ υψηλού κινδύνου

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΘΕΝΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Βακιρλής, Α. Λάλλας

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Παιδιά
- Ενήλικες
- Τρίτη ηλικία
- Εγκυμοσύνη

ΨΗΦΙΑΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΣΠΙΛΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Λάλλας, Ε. Λαζαρίδου

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Βασικές αρχές ψηφιακής απεικόνισης και κριτήρια επιλογής
- Το πρωτόκολλο της ψηφιακής απεικόνισης
- Αξιολόγηση του χρονικού διαστήματος και των μορφολογικών αλλαγών
- Συμπεράσματα από τη συλλογή μεγάλων δεδομένων ως προς την εξέλιξη των σπύλων

ΤΡΙΧΟΣΚΟΠΗΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Ιωαννίδης, Ζ. Απάλλα

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Βασικές παράμετροι στην τριχοσκόπηση
- Τριχοσκόπηση στις μη ουλωτικές αλωπεκίες
- Τριχοσκόπηση στις ουλωτικές αλωπεκίες και σε συστηματικά νοσήματα
- Τριχοσκόπηση για την αξιολόγηση θεραπειών

ΔΕΡΜΑΤΟΣΚΟΠΗΣΗ ΦΛΕΓΜΟΝΩΔΩΝ ΔΕΡΜΑΤΟΠΑΘΕΙΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Πατσαοτή, Α. Λάλλας

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Κοινές ερυθρηματολεπιδώδεις δερματοπάθειες

- Κοινές δερματοπάθειες προσώπου
- Νοσήματα συνδετικού ιστού: δερματοσκόπηση και τριχοειδοσκόπηση
- Άλλες φλεγμονώδεις δερματοπάθειες
- Παθήσεις ονύχων και βλεννογόνων
- Ιογενείς και μικροβιακές λοιμώξεις
- Μυκητιασικές και παρασιτικές λοιμώξεις
- Δερματοσκόπηση για την αξιολόγηση θεραπειών

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

4. ΑΓΓΛΟΦΩΝΟ ΠΜΣ «MEDICAL RESEARCH METHODOLOGY»

Σκοπός του μεταπτυχιακού είναι η διεπιστημονική μεταπτυχιακή εκπαίδευση, η προαγωγή της γνώσης και η ανάπτυξη της έρευνας στο αντικείμενο της Ιατρικής Ερευνητικής Μεθοδολογίας στην αγγλική γλώσσα, προκειμένου να συνεισφέρει στην εξωστρέφεια και να εξασφαλιστεί ο διεθνής χαρακτήρας του Ιατρικού Τμήματος και του ΑΠΘ. Ειδικός σκοπός είναι η εκπαίδευση νέων επιστημόνων στην παραγωγή και μετάδοση γνώσεων, στη χρήση μεθοδολογικών εργαλείων και στην παραγωγή ερευνητικών αποτελεσμάτων στην ιατρική επιστήμη και ειδικότερα στο αντικείμενο της Ιατρικής Ερευνητικής Μεθοδολογίας.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

C1 - INTRODUCTION TO STATISTICS

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α.-Μ. Χάιδικς, Φ. Αποστολίδου-Κιούτη, Ε. Βερκούκη, Κ. Μπουγιούκας, Π. Ταλιμτζή

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην Ιατρική Στατιστική και στο στατιστικό πρόγραμμα R
- Διαχείριση και μετασχηματισμός δεδομένων
- Ποσοτικές μέθοδοι περιγραφής δεδομένων
- Γραφικές μέθοδοι περιγραφής δεδομένων
- Σύγκριση μεταξύ δύο ανεξάρτητων και εξαρτημένων δειγμάτων
- Σύγκριση άνω των δύο ανεξάρτητων δειγμάτων
- Ενδιάμεση αξιολόγηση
- Σχέση μεταξύ δύο ποσοτικών μεταβλητών
- Σχέση μεταξύ ποιοτικών μεταβλητών
- Ανάλυση επιβίωσης
- Υπολογισμός μεγέθους δείγματος
- Στατιστική αναπαραξιμότητα αποτελεσμάτων (Reproducibility)

C2 - CLINICAL RESEARCH METHODOLOGY

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Τσάπας, Δ. Γουλή, Σ. Πολύζος, Θ.Καραγιάννης, Π. Πάσχος, Ά. Λιάκος, Γ. Μηντζιώρη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Introduction to clinical research
- What is evidence - based - medicine?
- Formulating research questions
- Study types
- Searching the literature
- Observational studies
- Critical appraisal of an observational study
- Randomized controlled trials
- Critical appraisal of a randomized controlled trial
- Systematic reviews and meta-analyses
- Critical appraisal of a systematic review
- Diagnostic test accuracy studies
- Critical appraisal of a diagnostic test accuracy study
- Reporting guidelines

C3 - BASIC RESEARCH METHODOLOGY

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Αλμπάνη, Ε. Κοσμίδης, Α. Κριτής, Μ. Αϊβαλιώτης, Ε. Γεωργίου, Α. Χατζησωτηρίου, Ρ. Λαγουδάκη, Α. Μαλούση, Γ. Γκιούλα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- A guideline to basic research methodology: Introduction to Bioinformatics: NGS, Applications and data analysis, Epigenetic regulation of gene expression, Liquid biopsies: Cell free genetic material, circulating cells, exosomes
- Precision medicine
- Regenerative medicine: Stem cell methodology/Methods conditions and regulations for stem cell culture in tissue engineering
- Animal models and experimental medicine
- Analyzing living systems through physiological signals
- How to organize your C3 assignment.

C4 - HOW TO WRITE A PAPER OR A GRANT PROPOSAL

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Γουλής, Κ. Ξανθόπουλος, Σ. Πολύζος, Μ. Μηλαπίδου, Γ. Μηντζιώρη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Πώς να γράψετε ένα επιστημονικό άρθρο
- Workshop 1 (Χρήση του MS Word)
- Συγγραφή βιβλιογραφικών παραπομπών
- Λογισμικό Reference manager
- Πώς να προετοιμάσετε και παρουσιάσετε μία προφορική ή αναρτημένη ανακοίνωση
- Πώς να προετοιμάσετε και να παρουσιάσετε μία διπλωματική εργασία
- Reporting research guidelines
- Workshop 2 (Ακολουθώντας τις οδηγίες)
- Πώς να προετοιμάσετε και να υποβάλετε μία ερευνητική πρόταση
- Workshop 3 (Υποβολή ερευνητικής πρότασης)
- Διαδικασία υποβολής
- Διαδικασία peer review
- Workshop 4 (Εικονική υποβολή μελέτης)
- Αξιολόγηση

C5 - INTRODUCTION TO BIOETHICS

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Γουλής, Κ. Ξανθόπουλος, Σ. Πολύζος, Μ. Μηλαπίδου, Γ. Μηντζιώρη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη Βιοηθική
- Η αρχή της ανθρώπινης ζωής
- Συνέπειες συνδεόμενες με το χρόνο έναρξης της ζωής
- Νομολογία σε θέματα αρχής της ζωής
- Ενημέρωση και συναίνεση ασθενούς
- Μεταμοσχεύσεις
- Το νομικό πλαίσιο των μεταμοσχεύσεων
- Τέλος της ζωής

- Ευθανασία
- Βιοηθικοί προβληματισμοί από τον πειραματισμό σε ζώα
- Βιοηθικοί προβληματισμοί από τον πειραματισμό στον άνθρωπο
- Ηθική των δημοσιεύσεων: από την πλευρά του συγγραφέα
- Ηθική των δημοσιεύσεων: από την πλευρά του περιοδικού
- Workshop (Ηθική των δημοσιεύσεων)
- Βάζοντας τα όλα μαζί
- Αξιολόγηση

E1 - ADVANCED STATISTICS

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A-M. Χάιδις, Φ. Αποστολίδου – Κιούτη, Ε. Βερκούκη, Κ. Μπουγιούκας, Π. Ταλιμτζή

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή σε πολυπαραγοντικά μοντέλα
- Μονοπαραγοντική και Πολυπαραγοντική γραμμική εξάρτηση
- Μονοπαραγοντικό και Πολυπαραγοντικό λογαριθμιστικό μοντέλο (logistic regression)
- Πολυπαραγοντικό μοντέλο αναλογικών κινδύνων (Cox regression)
- Κριτική αξιολόγηση και παρουσίαση στατιστικής μεθοδολογίας και αποτελεσμάτων.

E2 - SYSTEMATIC REVIEW AND META - ANALYSIS

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A. Τσάπας, Θ. Καραγιάννης, Π. Πάσχος, Α. Λιάκος, Μ. Σαρηγιάννη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Protocol development of a systematic review
- Formulating the review question and eligibility criteria
- Searching the literature
- Designing a search strategy
- Study selection and data extraction, Statistical synthesis (meta-analysis), Meta-analysis in RevMan, Risk of bias assessment, Systematic reviews of diagnostic test accuracy studies, Network meta-analysis

E3 - COMPUTATIONAL MEDICAL RESEARCH

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Κοσμίδης, Ν. Λάσκαρης, Δ. Αδάμος, Χ. Αϊναλή

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εκμάθηση βασικών αρχών MATLAB
- Ανάλυση βιοϊατρικών σημάτων
- Προσομοίωση ενδοκυττάριας σηματοδότησης
- Τεχνικές μηχανικής μάθησης στην Ιατρική Πληροφορική.

E4 - DATA MINING

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Συμεωνίδης, Θ. Διαμαντόπουλος, Μ. Παπαμιχαήλ, Θ. Καρανικιώτης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Introduction to Data Mining & Classification with Decision Trees (Theory)
- Classification with Naïve Bayes (Theory and Practice)
- Classification with Support Vector Machines (Theory and Practice)
- Classification Model Evaluation (Theory and Practice)
- Introduction to Neural Networks (Theory and Practice), Model Ensembles
- Principal Component Analysis & k-Means Clustering, Clustering Evaluation & DBSCAN
- Hierarchical Clustering

E5 - ADVANCED TECHNIQUES IN MEDICAL RESEARCH

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Αλμπάνη, Λ. Τριάρχου, Ε. Κοσμίδης, Ρ. Λαγουδάκη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- **Nobel Prize in Medicine and Physiology 2012:** Sir John B. Gurdon and Shinya Yamanaka for the discovery that mature cells can be reprogrammed to become pluripotent.

- **Nobel Prize in Medicine and Physiology 2000:** Arvid Carlsson, Paul Greengard, Eric R. Kandel for their discoveries concerning signal transduction in the nervous system.
- **Nobel Prize in Medicine and Physiology 1974:** Christian de Duve for his discoveries concerning the structural and functional organization of the cell
- **Nobel Prize in Medicine and Physiology 2008:** Harald zur Hausen for his discovery of human papilloma viruses causing cervical cancer, and jointly to Françoise Barré-Sinoussi and Luc Montagnier for their discovery of human immunodeficiency virus.
- **Nobel Prize in Medicine and Physiology 2005:** Barry J. Marshall and J. Robin Warren for their discovery of the bacterium *Helicobacter pylori* and its role in gastritis and peptic ulcer disease.

E6 - QUALITATIVE RESEARCH

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Μπεκιάρη, Θ. Καραγιάννης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Introduction to qualitative research
- Qualitative research questions
- Qualitative research designs
- A practical guide to focus groups
- Qualitative data analysis
- A practical guide to thematic analysis
- Quality and reporting of qualitative research
- Mixed methods research

E7 - CLINICAL TRIALS

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Τσάπας, Α.-Μ. Χάιδις, Ά. Λιάκος, Ε. Παγκαλίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Rationale and historical development of clinical trials
- Trial phases and designs
- Protocol development and resource planning

- Compliance with regulatory requirements
- Methods of randomization
- Allocation concealment and blinding
- Ethical issues
- Sample size calculation
- Data collection instruments and data management
- Monitoring trial progress, quality assurance and strategies to boost recruitment
- Preparation of statistical analysis plan
- Basic principles of statistical analysis, Interpretation of results and dissemination of trial findings

5. ΠΜΣ «ΕΜΒΡΥΟΜΗΤΡΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ»

Μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, οι φοιτητές θα μπορούν να κατανοήσουν τους φυσιολογικούς μηχανισμούς της κύησης, την επιδημιολογία και παθοφυσιολογία των συνήθων παθολογικών καταστάσεων κατά την κύηση καθώς και τις σύγχρονες μεθόδους πρόληψης, διάγνωσης και αντιμετώπισης. Επίσης, θα κατανοήσουν την επίδραση και την πορεία σε προϋπάρχουσες καταστάσεις και τη συνεργασία μεταξύ των μαιευτήρων και των υπόλοιπων ειδικοτήτων σε παθολογικές καταστάσεις που μπορεί να επισυμβούν σε εγκύους.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΥΗΣΗΣ - ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ – ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Θ. Δαγκλής, Α. Αθανασιάδης, Α. Μαμόπουλος, Δ.Γουλής, Μ. Γραμματικοπούλου, Γ. Μητζιώρη, Μ. Χάιδις, Ε. Παγκαλίδου, Ε. Ταλιμτζή, Ρ. Κούκουρα, Α. Καραβιδά

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση των φυσιολογικών μηχανισμών της κύησης, από τη σύλληψη έως τον τοκετό. Πρόκειται να περιγραφούν όλοι οι παθοφυσιολογικοί μηχανισμοί (ενδοκρινικοί, αιμοδυναμικοί, κ.α.) που διέπουν τη φυσιολογική κύηση, καθώς και οι περιπτώσεις όπου εμφανίζεται παθολογία κατά την κύηση (ΣΔ, υπέρταση, προωρότητα, κ.α.).

Τέλος θα παρατεθούν επιδημιολογικά δεδομένα των παραπάνω παθολογικών καταστάσεων. Στο θέμα της επιδημιολογίας θα δοθούν οι βασικές γνώσεις στατιστικής, βιβλιογραφικής έρευνας, κριτικής ανάλυσης και συγγραφής επιστημονικής εργασίας.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΗΣΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Αθανασιάδης, Ε. Αθανασιάδου, Δ. Σαββάκη, Ι. Τσιαούση, Κ. Μακέδου, Μ. Θεοδωρά, Λ. Ζεπειρίδης, Θ. Δαγκλής, Μ. Ελευθεριάδης, Ρ. Κούκουρα, Ε. Παπαδάκης, Shehata, Α. Μαμόπουλος, W. Plasencia, Μ. Κυριακάκης, Α. Ζαβλανός, Χ. Χλαπουτάκη, Λ. Φιδάνη, Α. Συγγελάκη, Ι. Παπουλίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρακολούθηση της κύησης σε όλα τα τρίμηνα και κατά τον τοκετό με τη βοήθεια των υπερήχων και του καρδιοτοκο-γραφήματος (ΚΤΓ) καθώς και της κλινικής εξέτασης και των εργαστηριακών ελέγχων της μητέρας, Η σημασία της υπερηχογραφίας κατά το 1ο τρίμηνο της κύησης, ο ρόλος του υπερήχου 2ου τριμήνου, υπέρηχος ανάπτυξης και το ΚΤΓ κατά τη κύηση και το τοκετό, αποτελούν τα ιδιαίτερα γνωστικά αντικείμενα αυτού του μαθήματος

ΠΡΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Αθανασιάδης, Α.Τζίφα, Σ. Σταμπουλή, Ι. Καλογιαννίδης, Μ. Ελευθεριάδης, Γ. Αττιλάκος, Ν. Παπαντωνίου, Β. Ταρλατζής, Ε. Καστανίδου, Ν. Δαγκλής, Θ. Δαγκλής, Α. Κωνσταντινίδου, Σ. Αγγελίδου, Α. Μαμόπουλος, F. Figueras

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση του προγεννητικού ελέγχου σε όλα τα τρίμηνα της κύησης. Γίνεται παρουσίαση και ανάλυση της διαγνωστικής ακρίβειας της κάθε μεθόδου με τα επικαιροποιημένα διεθνή επιδημιολογικά δεδομένα. Ενδεικτικά αναφέρονται η αξία της προγεννητικής ανίχνευσης χρωμοσωμικών ανωμαλιών, του πληθυσμιακού ελέγχου για προεκλαμψία και πρόωρο τοκετό και η προγεννητική διαγνώση ανατομικών ανωμαλιών.

ΠΡΟΩΡΟΣ ΤΟΚΕΤΟΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Θ. Δαγκλής, Β. Παπαδόπουλος, Ν. Volpe, Α. Σωτηριάδης, Κ. Σαραφίδης, Ε. Αναστασιάδου, Α.Παυλάκη, Α. Αθανασιάδης, Α. Σούκα, Γ. Γκριμπίζης, Ε. Παρασκευαΐδης, Γ. Δασκαλάκης, Γ. Μακρυδήμας, Ι. Κυβερνητάκης, Α. Μαμόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση του ιδιαίτερου κεφαλαίου της προωρότητας. Τα επιδημιολογικά στοιχεία, οι παράγοντες κινδύνου, τα αίτια, οι διαγνωστικές μέθοδοι, οι θεραπείες, οι τρέχουσες αντιλήψεις και οι προσδοκίες για το μέλλον αποτελούν το γνωστικό αντικείμενο αυτού του μαθήματος. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην πρόληψη του πρόωρου τοκετού καθώς και στις σύγχρονες μεθόδους αντιμετώπισης, όπως η χρήση προγεστερόνης, η συρραφή του τραχήλου και η χρήση πεσσού.

ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ ΤΟΚΕΤΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Μαμόπουλος, Θ. Δαγκλής, Κ. Νάτσης, Α. Κούρτης, Κ. Γουρουντή, Ε. Δημοπούλου, Π. Μπεναρδής, Ν. Ζαΐμη, Α. Γκαράς, Ο. Κούκουρα, Α. Δανιηλίδης, Ι. Τσακιρίδης, Π. Χειρίδης, Π. Αντσακλής, Θ. Μίκος, Ι. Καλογιαννίδης, Κ. Γραμματικού

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση των κύριων επιπλοκών κατά τον τοκετό, όπως αιμορραγιών, της πνευμονικής εμβολής, των επειγουσών καταστάσεων στην αίθουσα τοκετού όπως η πρόπτωση ομφαλίδας, η απειλούμενη εμβρυική ασφυξία κ.α. Θα γίνει αναλυτική εξέταση της κλινικής εικόνας, της διαγνωστικής προσέγγισης και της θεραπευτικής αντιμετώπισης σε κάθε μία από τις παραπάνω καταστάσεις.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΥΠΕΡΤΑΣΙΚΗ ΝΟΣΟΣ & ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΥΗΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Μαμόπουλος, Σ. Θεοδωρίδου, Χ. Παπαδόπουλος, Γ. Γιαννακούλας, Ε. Λευκού, Χ. Δημητριάδης, Α. Παπαγιάννη, Ν. Καμέτας, Μ. Στάγκου, Θ. Δημητρούλας, Θ. Δαγκλής, Σ. Βακαλοπούλου, Σ. Σάλτα, Χ. Κάρκος, Ι. Τσακιρίδης, R. Akolekar

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση παθολογικών καταστάσεων όπως η αρτηριακή υπέρταση, η προεκλαμψία, η θρομβοφιλία, η αναιμία κ.α. Θα γίνει αναλυτική εξέταση της κλινικής εικόνας, της διαγνωστικής προσέγγισης και της θεραπευτικής αντιμετώπισης σε κάθε μία από τις παραπάνω καταστάσεις.

ΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΥΗΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Κούρτης, Δ. Γουλής, Α. Μαμόπουλος, Σαπαλίδης, Α. Αναστασιάκης, Α. Γερεντέ, Α. Λάλλας, Ο. Τσιάτσιου, Σ. Μεταλλίδης, Α. Αθανασιάδης, Ν. Γρηγοριάδης, Γ. Παπαζήσης, Σ. Τουρνής, Ζ. Ευσταθιάδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση του συνόλου εκείνων των ενδοκρινικών και άλλων παθήσεων που προϋπάρχουν της εγκυμοσύνης.

Στο μάθημα παρουσιάζονται ο σακχαρώδης διαβήτης τύπου I & II, η θυρεοειδοπάθεια κ.α. Γίνεται αναφορά στις παραπάνω νόσους, στην επίδρασή τους στην εγκυμοσύνη, τις επιπτώσεις τους σε αυτήν καθώς και στην πρόληψη από αυτές και την θεραπευτική προσέγγιση.

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΥΗΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Καλογιαννίδης, Α. Καμπαρούδης, Μ. Σιδηροπούλου, Α. Αθανασιάδης, Κ. Αναστασιάδης, Α. Μαμόπουλος, Θ. Δαγκλής, Γ. Τσουφάς, Ε. Ακριβιάδης, Σπανός Κ., Ι. Πράπας, Γ. Δημητριάδης, Π. Γκιβίσης, Ε. Τσιρίδης, Ο. Γιουλεμέ, Π. Μπεναρδής, Ι. Γουλής, Ε. Δεμίρη, Ν. Γρηγοριάδης, Ι. Κιουμής

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση και ανάλυση χειρουργικών καταστάσεων κατά την κύηση όπως: οξεία κοιλία, εξαρτηματική παθολογία κ.α. Πρόκειται να γίνει αναφορά στη διαγνωστική προσέγγιση και αντιμετώπιση των παραπάνω χειρουργικών καταστάσεων με έμφαση στις ιδιαιτερότητες λόγω της κύησης.

ΥΠΟΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑ - ART ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΥΗΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Παπανικολάου, Ε. Οικονόμου, Ε. Μακράκης, Ι. Μπόσδου, Π. Σουντουλίδης, Κ. Χατζημελετίου, Ι. Γεωργίου, Σ. Καλανταρίδου, Ε. Κολυμπιανάκης, Κ. Ραβανός, Ε. Τιμοθέου, Α. Καπώνης, Α. Μακέδος, Χ. Συριστατίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση του ιδιαίτερου κεφαλαίου της υπογονιμότητας και της υποβοηθούμενης αναπαραγωγής με έμφαση στις επιπτώσεις και τις επιπλοκές κατά την κύηση. Θα συζητηθεί το θέμα της διερεύνησης της υπογονιμότητας και θα αναλυθούν οι τεχνικές, τα ποσοστά επιτυχίας, οι κανόνες που διέπουν τις τεχνικές αυτές καθώς και οι πιθανές επιπτώσεις στο περιγεννητικό αποτέλεσμα και μακροπρόθεσμα στους απογόνους.

ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΥΗΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Καλογιαννίδης, Ν. Νικολέτος, Ν. Βλάχος, F. Amant, Ε. Παπανικολάου, Κ. Ντόμαλη, Κ. Δίνας, Μ. Πασχόπουλος, Δ. Τσολακίδης, Α. Δαπόντε, Θ. Αγοραστός, Ι. Παρασκευαΐδης, Α. Ροδολάκης, Α. Βαρδή, Ε. Τιμοθεάδου, Μ. Τοπαλίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση των νεοπλασιών κατά την κύηση. Πρόκειται να αναλυθούν οι όγκοι μωμμητρίου, παθολογία των εξαρτημάτων, νεοπλασίες μαστού και γενικά ογκολογικά προβλήματα κατά την κύηση, ή προϋπάρχουσες ογκολογικές καταστάσεις και η επίδραση τους στην κύηση. Η επιδημιολογία, η διαγνωστική και θεραπευτική προσέγγιση θα αποτελέσουν το ιδιαίτερο αντικείμενο του μαθήματος.

6. ΑΓΓΛΟΦΩΝΟ ΠΜΣ «Health Statistics & Data Analytics»

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μαθητές θα μπορούν να κατανοήσουν τις διαφορετικές πηγές δεδομένων που είναι διαθέσιμες για να υποστήριξη της λήψης αποφάσεων και ποιες τεχνικές και μεθοδολογίες είναι οι πιο κατάλληλες για τη διερεύνηση δεδομένων, θα αποκτήσουν εμπειρία βασικών τεχνικών δεξιοτήτων και λογισμικών για να δουλεύουν και να διαχειρίζονται βιοϊατρικές βάσεις δεδομένων με αναπαραγωγήσιμο τρόπο και θα μάθουν πώς να ερμηνεύουν και να απεικονίζουν τα αποτελέσματα και τις ιδέες από διάφορα σχετικά πεδία (συχνά προερχόμενα από ένα μη τεχνολογικό υπόβαθρο).

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α.-Μ. Χάιδικς, Α. Μαλούση, Θ. Διακονίδης, Φ. Αποστολίδου-Κιούτη, Κ. Μπουγιούκας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Να αναζητούν και να έχουν πρόσβαση σε βιοϊατρικά δεδομένα από διαφορετικές πηγές
- Βασικές εντολές της γλώσσας προγραμματισμού Structured Query Language (SQL)
- Να εισάγουν δεδομένα στην R από διαφορετικές μορφές αρχείων
- Να χειρίζονται και να μελετούν βιοϊατρικά δεδομένα
- Να επιλέγουν γραφικά στοιχεία για την αποτελεσματική παρουσίαση των δεδομένων και την κριτική αξιολόγηση των υπάρχοντων οπτικοποιημένων δεδομένων
- Τις βασικές αρχές της αναπαραξιμότητας των ερευνών

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α-Μ Χάιδιτς, Σ. Κόκκαλη, Θ. Διακονίδης, Κ. Μπουγιούκας, Π. Ταλιμτζή, Ε. Παγκαλίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Διαφορετικοί τύποι δεδομένων, ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα
- Συνοπτικά μέτρα για ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα (πρακτική σε R)
- Γραφήματα για ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα (πρακτική σε R)
- Η κανονική (Gaussian) κατανομή (πρακτική σε R)
- Μέτρα συσχέτισης: διαφορές μέσω τιμών, διαφορές κινδύνων, σχετικός κίνδυνος, λόγος σχετικών πιθανοτήτων και ποσοστό επίπτωσης
- Διαστήματα εμπιστοσύνης
- Έλεγχος υποθέσεων – Δοκιμασία T για ανεξάρτητα και εξαρτημένα δείγματα: Μη παραμετρικές δοκιμασίες Mann-Whitney U και Wilcoxon Signed Ranks (πρακτική σε R)
- Έλεγχος υποθέσεων - Δοκιμασίες για περισσότερα από δύο δείγματα: ANOVA και Kruskal-Wallis (πρακτική σε R)
- Δοκιμασίες για ποιοτικές μεταβλητές: χ^2 , ακριβής δοκιμασία Fisher, Mc Nemar (πρακτική σε R)
- Ανάλυση επιβίωσης: Δοκιμασία Log-rank και καμπύλες Kaplan-Meier (εξάσκηση στο R), Υπολογισμός μεγέθους δείγματος

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Τσάπας, Δ. Γουλής, Σ. Πολύζος, Ά. Λιάκος, Π. Πάσχος, Γ. Μηντζιώρη, Θ. Καραγιάννης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Διατύπωση του ερευνητικού ερωτήματος: Διαμόρφωση της στρατηγικής αναζήτησης, βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων
- Αναζήτηση βιβλιογραφίας: Βασικές αρχές αναζήτησης βιβλιογραφίας - Βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων

- Βασικές στατιστικές αρχές: νοσηρότητα, μέτρα συσχέτισης, διαγνωστικά μέτρα ακρίβειας, διαστήματα εμπιστοσύνης
- Τυχαιοποιημένες κλινικές δοκιμές (RCTs): Σχεδιασμός RCT, στρατολόγηση, τυχαιοποίηση, απόκρυψη κατανομής, τύφλωση, απώλειες κατά τη διάρκεια της παρακολούθησης, ανάλυση βάσει της αρχής της πρόθεσης για θεραπεία (intention to treat analysis), κριτική αξιολόγηση RCT
- Συστημικές ανασκοπήσεις (SRs) - μετα-ανάλυση: Διαμόρφωση κλινικού ερωτήματος, καθορισμός κριτηρίων επιλεξιμότητας, αναζήτηση μελετών, εξαγωγή δεδομένων από κλινικές δοκιμές, αξιολόγηση ποιότητας των συμπεριλαμβανόμενων μελετών, στατιστική ανάλυση, διερεύνηση ετερογένειας, παρουσίαση αποτελεσμάτων, κριτική αξιολόγηση SR
- Μελέτες διαγνωστικής ακρίβειας: Τι είναι φυσιολογικό / μη φυσιολογικό;
- Αξιολόγηση εγκυρότητας διαγνωστικών μελετών
- Αξιολόγηση της ποιότητας των διαγνωστικών μελετών
- Ευαισθησία / ειδικότητα, λόγοι πιθανοφάνειας, λόγος σχετικών πιθανοτήτων
- Μελέτες παρατήρησης: Μελέτες παρατήρησης, Μελέτες κοόρτης, Μελέτες ασθενών-μαρτύρων, Συγχρονικές μελέτες, Αναφορές περιπτώσεων
- Τεκμηριωμένη ιατρική: Τι είναι η τεκμηριωμένη ιατρική; Γιατί υπάρχει ενδιαφέρον στην τεκμηριωμένη ιατρική; Πώς ασκεί στην πράξη κανείς την τεκμηριωμένη ιατρική; Μπορούν οι κλινικοί να εφαρμόσουν τις αρχές της τεκμηριωμένης ιατρικής στην καθημερινή κλινική πράξη; Ποια είναι τα αποδεικτικά στοιχεία που υποστηρίζουν τη χρήση της τεκμηριωμένης ιατρικής; Ποιοι είναι οι περιορισμοί της τεκμηριωμένης ιατρικής;

ΓΡΑΜΜΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A-M. Χάιδιτς, Φ. Αποστολίδου-Κιούτη, Κ. Μπουγιούκας, Π. Ταλιμτζή, Ε. Παγκαλίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Διερεύνηση και διαμόρφωση δεδομένων, οδηγίες για δημιουργία καλαίσθητων γραφημάτων με το πρόγραμμα R (πρακτική στο R)
- Γραμμική σχέση μεταξύ 2 ποσοτικών μεταβλητών (Scatter plots, Pearson's & Spearman's correlation) (πρακτική στο R)

- Θεωρία Γραμμικών Μοντέλων παλινδρόμησης και η σημασία τους στην ιατρική έρευνα και πράξη
- Συγχυτικοί και τροποποιητικοί παράγοντες
- Απλή και πολλαπλή γραμμική παλινδρόμηση και εφαρμογές σε ιατρικά δεδομένα (πρακτική στο R)
- Απλή και πολλαπλή λογιστική παλινδρόμηση και εφαρμογές σε ιατρικά δεδομένα (πρακτική στο R)
- Απλή και πολλαπλή παλινδρόμηση Poisson και εφαρμογές σε ιατρικά δεδομένα (πρακτική στο R)
- Απλή και πολλαπλή Cox παλινδρόμηση και εφαρμογές σε ιατρικά δεδομένα (πρακτική στο R)

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΞΟΥΥΕΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A. Συμεωνίδης, Μ. Παπαμιχαήλ, Θ. Καρανικιώτης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην Αναλυτική Μεγάλων Δεδομένων: Ορισμοί, Παραδείγματα, Τομείς εφαρμογής
- Μοντελοποίηση Μεγάλων Δεδομένων – Τεχνικές αρχιτεκτονικής διαχείρισης Μεγάλων Δεδομένων
- Διερεύνηση / οπτικοποίηση δεδομένων
- Προετοιμασία και προεπεξεργασία δεδομένων
- Τεχνικές μηχανικής εκμάθησης (Μέρος 1): Αξιολόγηση μοντέλου
- Τεχνικές μηχανικής εκμάθησης (Μέρος 2): Ταξινόμηση, Ανασκόπηση, Ορισμοί, Αλγόριθμοι
- Τεχνικές μηχανικής εκμάθησης (Μέρος 3): Ομαδοποίηση, Ανασκόπηση, Ορισμοί
- Αλγόριθμοι
- Τεχνικές μηχανικής εκμάθησης (Μέρος 4): Παλινδρόμηση, Ανασκόπηση, Ορισμοί, Αλγόριθμοι

- Τεχνικές μηχανικής εκμάθησης (Μέρος 5): Ανίχνευση αποκλίσεων, Ανασκόπηση, Ορισμοί, Αλγόριθμοι
- Τεχνικές μηχανικής εκμάθησης (Μέρος 6): Μέθοδοι συνόλων, μετα-μάθηση
- Αυτοματοποιημένη μηχανική μάθηση: Ανασκόπηση, τεχνικές, βελτιστοποίηση υπερ-παραμέτρων

ΜΕΤΑ-ΕΡΕΥΝΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Μαυρίδης, Σ. Νικολακόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Διαμόρφωση ερευνητικού ερωτήματος που μπορεί να απαντηθεί
- Περιγραφή του κριτηρίου επιλογής της μελέτης
- Ανάπτυξη στρατηγικής αναζήτησης
- Ανάπτυξη φόρμας εξαγωγής δεδομένων
- Ανάπτυξη σχεδίου ανάλυσης
- Σχεδιασμός στρατηγικής για την αξιολόγηση της ποιότητας των μελετών
- Διεξαγωγή συστηματικής ανασκόπησης ή ανασκόπησης συστηματικών ανασκοπήσεων
- Διεξαγωγή μετα-ανάλυσης και μετα-ανάλυσης δικτύου

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ I

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Σαμόλη, Σ. Ζαφειράτου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην Επιδημιολογία Περιβάλλοντος και τους σχετικούς τύπους μελετών
- Εισαγωγή στην ανάλυση χρονοσειρών στην Επιδημιολογία Περιβάλλοντος
- Επιδημιολογικά μοντέλα Poisson και συναρτήσεις (παραμετρικές και μη) για τον έλεγχο συγχυτικών παραγόντων
- Μέθοδοι επιλογής βέλτιστου μοντέλου
- Μέθοδοι μελέτης χρονοϋστέρησης
- Μέθοδοι διερεύνησης σχέσης δοσολογικής απόκρισης
- Ειδικά θέματα στην Επιδημιολογία Περιβάλλοντος

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ II

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Τσιλίδης, Ε. Ντζάνη, Ι. Τζουλάκη, Ε. Ευαγγέλου, Φ. Κοσκερίδης, Ε. Μπούρας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη Μοριακή Επιδημιολογία, Σχεδιασμοί μελετών στη Μοριακή Επιδημιολογία
Βιοδείκτες: Έκθεση και επίδραση της έκθεσης / Εγκυρότητα και επικύρωση της συσχέτισης
- Αναδυόμενες τεχνολογίες I
- Αναδυόμενες τεχνολογίες II
- Εισαγωγή στη Γενετική Επιδημιολογία
- Σχεδιασμοί μελετών στη Γενετική Επιδημιολογία
- Μελέτες ευρείας γονιδιωματικής συσχέτισης (GWAS) I
- Μελέτες ευρείας γονιδιωματικής συσχέτισης (GWAS) II
- Μενδελιανή τυχαιοποίηση I
- Μενδελιανή τυχαιοποίηση II

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

7. ΠΜΣ «ΚΛΙΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ - ΚΛΙΝΙΚΗ ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ»

Τα Εργαστήρια Κλινικής Φαρμακολογίας και Ιατροδικαστικής Τοξικολογίας του Τμήματος Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Α.Π.Θ. οργανώνουν και προσφέρουν Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με τίτλο: **«Κλινική και Βιομηχανική Φαρμακολογία – Κλινική Τοξικολογία» / «Clinical and Industrial Pharmacology - Clinical Toxicology»**.

Στόχος του Π.Μ.Σ. «Κλινική και Βιομηχανική Φαρμακολογία - Κλινική Τοξικολογία» είναι να εξοικειωθούν οι επαγγελματίες της Υγείας και οι εργαζόμενοι στο χώρο του φαρμάκου με την πρακτική εφαρμογή της Κλινικής Φαρμακολογίας, των διαδικασιών ανάπτυξης, δοκιμής κυκλοφορίας και πώλησης νέων φαρμάκων από την Φαρμακοβιομηχανία και της Κλινικής Τοξικολογίας, με απώτερο σκοπό την παροχή υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης στην ορθολογική συνταγογράφηση και την επιστημονική τεκμηρίωση της φαρμακοθεραπείας, την εξοικείωση με τις διαδικασίες έρευνας, ανάπτυξης & έγκρισης νέων φαρμάκων καθώς και την απόκτηση δεξιοτήτων αναφορικά με την αξιολόγηση της ασφάλειας και της αποτελεσματικότητας των φαρμάκων που βρίσκονται ήδη σε κυκλοφορία, όπως και την αντιμετώπιση ανεπιθύμητων ενεργειών, φαρμακευτικών και άλλων αλληλεπιδράσεων και δηλητηριάσεων που προκύπτουν από ορθή ή κακή χρήση φαρμάκων.

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τίτλο «Κλινική και Βιομηχανική Φαρμακολογία – Κλινική Τοξικολογία», στις εξής ειδικεύσεις:

1. Κλινική Φαρμακολογία και Φαρμακευτική Ιατρική
2. Βιομηχανική Φαρμακολογία
3. Κλινική Τοξικολογία

Η χρονική διάρκεια φοίτησης για την απονομή του Δ.Μ.Σ. ορίζεται σε τρία (3) διδακτικά εξάμηνα πλήρους φοίτησης (δηλ. 2 εξάμηνα παρακολούθησης μαθημάτων και 1 εξάμηνο για την εκπόνηση και συγγραφή Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας) και διεξάγεται στα Εργαστήρια Κλινικής Φαρμακολογίας και Ιατροδικαστικής-Τοξικολογίας του Τμήματος Ιατρικής, της Σχολής Επιστημών Υγείας του Α.Π.Θ.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ, ΗΘΙΚΗ, ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΟΥ ΦΑΡΜΑΚΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Δ. Κούβελας

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Σαρδέλη, Α. Σαϊτης, Ε. Αποστολίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην ιστορία της Σκέψης, της Γνώσης και της Φιλοσοφίας της Ιατρικής και Θεραπευτικής
- Κλασική – Ελληνική Φιλοσοφική Σκέψη
- Η επιστημονικότητα της Ιατρικής και της Κλινικής Φαρμακολογίας
- Η φύση των επιστημονικών δηλώσεων: Εμπειρισμός / Επιστημονικός ρεαλισμός και ινστρουμενταλισμός / Κοινωνικός κονστρουκτιβισμός
- Ανάλυση και αναγωγισμός / Διαμάχη Αϊνστάιν – Μπορ
- Εθνική-Ευρωπαϊκή Νομοθεσία Φαρμάκου (εγκρίσεις & τιμολόγηση φαρμάκων)
- Ιατρική Ηθική και Ηθική της Βιοϊατρικής Έρευνας–κοινωνιολογικές προεκτάσεις
- Ρυθμιστικοί Οργανισμοί (ΕΟΦ, ΕΜΑ, λοιποί)
- Κοινωνιολογία και ανθρωπολογία της επιστήμης
- Η ηθική και αισθητική της Κλινικής και Βιομηχανικής Φαρμακολογίας
- Η ανάπτυξη της Φαρμακολογίας και της Κλινικής Φαρμακολογίας – έρευνα & κλινική πράξη.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Δ. Κούβελας

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Σαρδέλη, Χ. Πουρζιτάκη, Γ. Μπατζίας

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Εισαγωγή στη Φαρμακολογία
- Βιοδείκτες στη Φαρμακολογία
- Φαρμακομορφές – Οδοί χορήγησης, έκδοχα και η σημασία τους
- Αρχές Φαρμακοδυναμικής
- Σχέσεις δομής δράσης φαρμάκων Χημεία και Βιολογία και έννοιες των δραστικών ουσιών και των μεταβολιτών τους
- Αρχές Φαρμακοκινητικής I και φαρμακοχημικές μεταβολές
- Αρχές Φαρμακοκινητικής II και φαρμακοχημικές μεταβολές
- Βιολογικά και Βιο-ομοειδή φάρμακα

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Χ. Σαρδέλη

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Πουρζιτάκη, Α. Σαϊτής, Δ. Σαρηγιάννης, Ε. Σταμουλά

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Εισαγωγή στη φαρμακευτική έρευνα και την ανάπτυξη νέων φαρμάκων
- Εθνική - Ευρωπαϊκή Νομοθεσία διεξαγωγής μελετών σε ανθρώπους
- GLP/GCP σε σχέση με την ανάπτυξη νέων φαρμάκων
- Προκλινική ανάπτυξη νέων φαρμάκων
- Μοντέλα εξέλιξης νόσων & προσομοίωση κλινικών μελετών
- Εκτίμηση περιβαλλοντικού κινδύνου
- Σχεδιασμός προγραμμάτων κλινικών μελετών ανάπτυξης νέων φαρμάκων (Φάσεις 0-3)
- Μελέτες φαρμακοεπαγρύπνησης μετά τη λήψη άδειας κυκλοφορίας νέου φαρμάκου (Φάση 4)
- Ανάπτυξη νέων φαρμάκων για ειδικούς πληθυσμούς
- Ανάπτυξη & εφαρμογές θεραπειών που βασίζονται σε κύτταρα

ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ Ι

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Δ. Κούβελας

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Αποστολίδου, Ι. Μυρογιάννης, Δ. Πανάρετος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη Στατιστική
- Πληθυσμοί και δείγματα
- Προσδιορισμός μεταβλητών και εισαγωγή δεδομένων
- Ποσοτικές μέθοδοι περιγραφής δεδομένων
- Σύγκριση ποσοτικών μεταβλητών μεταξύ 2 δειγμάτων
- Σύγκριση μεταξύ παραπάνω των δύο δειγμάτων
- Σχέση μεταξύ δύο ποσοτικών μεταβλητών
- Μονοπαραγοντική γραμμική εξάρτηση
- Πολυπαραγοντική γραμμική εξάρτηση
- Σχέση μεταξύ ποιοτικών μεταβλητών
- Μονοπαραγοντική λογαριθμιστική εξάρτηση
- Πολυπαραγοντική λογαριθμιστική εξάρτηση
- Πρακτική εφαρμογή πολυπαραγοντικής εξάρτησης

ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ – ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΙΙ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Π. Μπαμίδης

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Σπάχος, Δ. Τσαλικάκης, Χ. Μπράτσας, Λ. Ιωαννίδης, Ε. Αποστολίδου, Δ. Πανάρετος, Α. Μυλωνάς

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Πληροφορική της Υγείας–Εισαγωγή, σύγχρονες έννοιες, εφαρμογές και εργαλεία
- Ανοικτά και διασυνδεδεμένα δεδομένα

- Big data: τεχνικές μηχανικής μάθησης και εξόρυξης γνώσης περί ανεπιθύμητων ενεργειών φαρμάκων
- Online βάσεις δεδομένων φαρμακολογία
- DrugBank: Αναζήτηση και εξαγωγή πληροφορίας με χρήση τεχνικών ανοικτών διασυνδεδεμένων δεδομένων
- Εργαστήριο - Οργάνωση & υλοποίηση έρευνας (Google Forms, LimeSurvey)
- Επίδειξη - Εργαλεία έρευνας και ανάλυσης δεδομένων μεγάλης κλίμακας
- Επανάληψη προηγούμενων ενοτήτων
- Υπολογισμός μεγέθους δείγματος
- Παρουσίαση στατιστικής μεθοδολογίας και αποτελεσμάτων
- Προχωρημένες Μέθοδοι Επεξεργασίας, Ανάλυσης και Διαδραστικής Απεικόνισης
- Εργαλεία Στατιστικής Ανάλυσης και Επεξεργασίας Δεδομένων
- Επαναληπτική εξέταση - Τελική Αξιολόγηση

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Χ. Πουρζιτάκη

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Τσαούση, Χ. Σαρδέλη, Ζ. Τσίμτσιου, Φ. Μάλλιου, Ι. Δαρδάλας, Γ. Κωνσταντής, Β. Τσεριώτης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή, Ιστορία και Φιλοσοφία της EBM
- Βασικά στοιχεία ερευνητικής μεθοδολογίας και σχεδιασμού έρευνας
- Είδη κλινικών μελετών
- Οργάνωση και τεκμηρίωση μιας κλινικής μελέτης
- Παραδείγματα και αξιολόγηση τεκμηρίωσης σε μία κλινική μελέτη
- Το ερωτηματολόγιο ως μέθοδος συλλογής ερευνητικών δεδομένων
- Διερεύνηση της διαφορετικότητας: Εισαγωγή στην ποιοτική έρευνα
- Οργάνωση, εκπόνηση και συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας
- Οργάνωση ερευνητικών πρωτοκόλλων (ιδιαιτερότητες στην οργάνωση της έρευνας που αφορά πειραματόζωα, μοριακές τεχνικές, κυτταροκαλλιέργειες)
- Μεθοδολογία της έρευνας με πειραματόζωα

- Πώς αναζητούμε τεκμηριωμένες πληροφορίες στο διαδίκτυο
- Μεθοδολογία της έρευνας με πειραματόζωα
- Συστηματική Ανασκόπηση και Μετά-Ανάλυση
- Ο ρόλος της EBM στην κλινική πράξη

ΚΛΙΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ I

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Δ. Κούβελας

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Μπατζίας, Α. Σαϊτής, Ε. Σταμουλά, Ε. Αποστολίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Κλινική Φαρμακοδυναμική – Φαρμακοχημεία
- Κλινική Φαρμακοκινητική
- Φαρμακογενετική – φαρμακογονιδιωματική - οματικές γενικά
- Ο ρόλος του Κλινικού Φαρμακολόγου στο νοσοκομείο, την έρευνα και τους ρυθμιστικούς οργανισμούς
- Έρευνα και ανάπτυξη φαρμάκων – I
- Έρευνα και ανάπτυξη φαρμάκων – II
- Αρχές Ορθολογικής Συνταγογράφησης- Τεκμηριωμένη Φαρμακοθεραπεία
- Το ανθρωποκεντρικό μοντέλο περίθαλψης στη θεραπευτική

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

(ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ: 1. ΚΛΙΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ, 2. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ)

ΚΛΙΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ II - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ (ΗΤΑ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Δ. Κούβελας

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Σαρδέλη, Ζ. Πανά, Γ. Σούλης, Α. Αμανίτη, Ε. Αποστολίδου, Α. Σαϊτής

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Προβλήματα ποιότητας φαρμάκων
- Ανάγκη αξιολόγησης και αποζημίωσης – Ρυθμιστικό πλαίσιο Η.Τ.Α.
- Κύηση–γαλουχία
- Αρχές αξιολόγησης παιδιατρικών φαρμάκων – φαρμακοεπιτήρηση
- Covid-19
- Καινοτόμα φάρμακα και εμβόλια
- Δυσκολίες και παγίδες στη χορήγηση και αξιολόγηση φαρμάκων σε άτομα μεγαλύτερης ηλικίας
- Αντιμετώπιση της πολυφαρμακίας
- Προβλήματα ποιότητας φαρμάκων
- Ανάγκη αξιολόγησης και αποζημίωσης–Ρυθμιστικό πλαίσιο Η.Τ.Α.
- Προδιαγραφές ασφάλειας σε κλινικές μελέτες
- Παράδειγμα κλινικής αξιολόγησης φαρμάκων
- Θεραπευτικά πρωτόκολλα / θεραπευτική γραμμή

ΦΑΡΜΑΚΟΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ – ΦΑΡΜΑΚΟΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΗ (ΚΟΙΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ 3 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Γ. Παπαζήσης

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Σ. Σιάφης, Μ. Σαμαρά, D. Cepaityte, Σ. Πέσιου, Ε. Σταμουλά

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Φαρμακοεπιδημιολογικές μελέτες: Είδη και σχεδιασμός
- Φαινόμενο placebo και active placebo στις κλινικές μελέτες
- Real world δεδομένα για την ανίχνευση σημάτων ασφαλείας: η περίπτωση της αυτοκτονικότητας και των αντικαταθλιπτικών
- Καταχώρηση πρωτοκόλλων στις διεθνείς βάσεις καταχώρησης κλινικών μελετών
- Ανίχνευση σημάτων ασφαλείας με ανάλυση δυσαναλογίας στη βάση δεδομένων του Αμερικάνικου Οργανισμού Φαρμάκων (FAERS)
- Big data και φαρμακοεπιδημιολογικές μελέτες
- Αρχές και συστήματα Φαρμακοεπαγρύπνησης, mRNA εμβόλια: η ανάπτυξη τους και η ασφάλειά τους

- Χρήση των συστημάτων ηλεκτρονικής συνταγογράφησης για φαρμακο-επιδημιολογικές μελέτες: Η περίπτωση της εκτός ένδειξης χρήσης στα παιδιά
- Επίσημα έντυπα αναφοράς Ανεπιθύμητων Ενεργειών στην Ελλάδα και την Ευρώπη
- Η κίτρινη κάρτα του ΕΟΦ και η ηλεκτρονική συμπλήρωσή της

ΚΛΙΝΙΚΗ ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ (ΚΟΙΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ 3 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

N. Ράικος

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A. Ευθυμίου, X. Πουρζιτάκη, X. Σαρδέλη, Z. Αηδόνη, M. Ντουμπάρα, Π. Δουκέλης, A. Γούλας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Δηλητηριάσεις
- Διάγνωση και Διαχείριση ασθενούς με δηλητηρίαση
- Παιδιατρικές δηλητηριάσεις
- Απομάκρυνση τοξικών ουσιών
- Αντίδοτα
- Γενετική προδιάθεση και δηλητηριάσεις
- Αλληλεπιδράσεις φαρμάκων
- Ομάδα A - B (κλινική τοξικολογία)
- Εργαστηριακή διάγνωση δηλητηρίασης (EMIT, GC-MS)

ΙΑΤΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

X. Σαρδέλη

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Κούβελας, E. Πετροβίτσος, A. Σαΐτης

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Η επίδραση της διατροφής στη φαρμακοκινητική
- Η φαρμακολογία της διατροφής – φαρμακευτικές δράσεις που επηρεάζουν τη θρέψη
- Η επίδραση της διατροφής στη Φαρμακοδυναμική
- Διατροφικές ανάγκες ανάλογα με την ηλικία και την κατάσταση υγείας

ΦΑΡΜΑΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Χ. Πουρζιτάκη

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Σταφυλάς, Π. Μπαμίδης, Β. Νιγδέλης, Γ. Συκιανάκης, Γ. Πολίτης, Χ. Χατζηδάκη, Μ. Καραϊσκού, Τ. Χριστιάννα, Β. Ρενάτα

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Εισαγωγή
- Στόχοι μαθήματος
- Τρόπος αξιολόγησης
- Φαρμακοοικονομία – Βασικές αρχές, ορολογία και μέθοδοι
- Ανάλυση κλινικών δεδομένων
- Βασικές αρχές διοίκησης
- Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας
- Διαδικασία και βάσεις Σχεδιασμού στις φαρμακευτικές επιχειρήσεις/υπηρεσίες
- Διοίκηση Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων, οργάνωση, στόχοι και προκλήσεις
- Έγκριση, τιμολόγηση, αποζημίωση – Βασικά στοιχεία για φαρμακοοικονομικές αναλύσεις. Ανάλυση κόστους
- Ανάλυση κόστους ασθένειας
- Ανάλυση ελαχιστοποίησης κόστους
- Ανάλυση κόστους – αποτελεσματικότητας
- Ανάλυση κόστους – χρησιμότητας
- Ανάλυση κόστους – οφέλους
- Κριτική αξιολόγηση μιας ανάλυσης κόστους-αποτελεσματικότητας
- Αποτίμηση μαθήματος

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ - ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟ MARKETING – MARKET ACCESS

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Χ. Πουρζιτάκη

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Μαρτάκος, Κ. Βαρσάμος, Δ. Σκωλίκης, Κ. Σπυρόπουλος, Π. Παπαπέτρου, Ν. Ξενουδάκης, Ι. Κουγιουμτζόγλου, Κ. Κοτσίφης, Τ. Βαριάμη, Α. Νίκολη, Ε. Κόσσυβα, Ν. Παπαδημητρίου, Χ. Παναγοπούλου, Γ. Μαργαρός

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή
- Η φαρμακευτική αγορά
- Ιδιαιτερότητες και στοιχεία
- Στρατηγικός Σχεδιασμός Μάρκετινγκ για τα ΜΗΣΥΦΑ
- Αποτελεσματική Διαχείριση Αλλαγών από Συνταγογραφούμενα σε ΜΗΣΥΦΑ,
- Φαρμακευτικό Marketing (1ο – 2ο - 3ο μέρος)
- Εισαγωγή – Στόχοι Εκπαίδευσης
- Digital Customer Experience in Pharma / Ψηφιακή Αλληλεπίδραση στη Φαρμακευτική Αγορά
- Μιλώντας για Χρώματα – η Προσέγγιση του «Πελάτη». Δεοντολογία, Πολιτική Υγείας στην Ελλάδα: ποιοι και πως την καθορίζουν
- Προκλήσεις και προοπτικές για το άμεσο μέλλον
- Η εξέλιξη του Εθνικού Συστήματος Υγείας. Εφεύρεση και Ευρεσιτεχνία – Ορολογία
- Patent & Data Protection
- Εγκριτικές Διαδικασίες - Νομική Βάση
- Βασικές Διαδικασίες
- Ειδικές Περιπτώσεις
- Ευρωπαϊκά δεδομένα στη διαδικασία τιμολόγησης
- Το πλαίσιο τιμολόγησης στην Ελλάδα
- Κανάλια εφοδιαστικής αλυσίδας και περιθώριο κέρδους
- HTA: Η Αποζημίωση Σήμερα – Από τη θεωρία στην πράξη
- Rebates & Clawback – ουδέν μονιμότερον του προσωρινού
- Από τα Rebates & Clawback στους κλειστούς προϋπολογισμούς ως μέσο φαρμακευτικής πολιτικής
- Key Account Management: «Στα αλήθεια το γνωρίζουμε;»
- Διαγωνισμοί: «Από χαμένη ευκαιρία σε παράθυρο ευκαιρίας»
- Διαπραγμάτευση και επιμέρους συμφωνίες
- BIM Αποτύπωση της πρόσβασης στο φάρμακο, από την πλευρά του Ε.Υ.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ
(ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: 3. ΚΛΙΝΙΚΗ ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ)

ΓΕΝΙΚΗ ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Ε. Γκίκα

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Βιζιριανάκης, Γ. Αντώνιος, Κ. Ξανθόπουλος, Ο. Δέδα, Ι. Φλάσκος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βασικές αρχές Τοξικολογίας, κατηγορίες τοξικών ουσιών
- Τοξικότητα φαρμάκων, τοξικοφαρμακο-γονιδιωματική, εξατομικευμένη ιατρική
- Τοξικοκινητική, τοξικοδυναμική
- Αξιολόγηση και διαχείριση επικινδυνότητας τοξικών ουσιών
- Μηχανισμοί τοξικότητας
- Τοξικότητα μετάλλων
- Μελέτες Τοξικότητας
- Παρασιτοκόνα

ΦΑΡΜΑΚΟΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ – ΦΑΡΜΑΚΟΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΗ
(ΚΟΙΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ 3 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Γ. Παπαζήσης

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Σ. Σιάφης, Μ. Σαμαρά, D. Cepaityte, Σ. Πέσιου, Ε. Σταμουλά

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Φαρμακοεπιδημιολογικές μελέτες: Είδη και σχεδιασμός
- Φαινόμενο placebo και active placebo στις κλινικές μελέτες
- Real world δεδομένα για την ανίχνευση σημάτων ασφαλείας: η περίπτωση της αυτοκτονικότητας και των αντικαταθλιπτικών
- Καταχώρηση πρωτοκόλλων στις διεθνείς βάσεις καταχώρησης κλινικών μελετών
- Ανίχνευση σημάτων ασφαλείας με ανάλυση δυσαναλογίας στη βάση δεδομένων του Αμερικάνικου Οργανισμού Φαρμάκων (FAERS)

- Big data και φαρμακοεπιδημιολογικές μελέτες
- Αρχές και συστήματα Φαρμακοεπαγρύπνωσης, mRNA εμβόλια: η ανάπτυξη τους και η ασφάλειά τους
- Χρήση των συστημάτων ηλεκτρονικής συνταγογράφησης για φαρμακοεπιδημιολογικές μελέτες: Η περίπτωση της εκτός ένδειξης χρήσης στα παιδιά
- Επίσημα έντυπα αναφοράς Ανεπιθύμητων Ενεργειών στην Ελλάδα και την Ευρώπη
- Η κίτρινη κάρτα του ΕΟΦ και η ηλεκτρονική συμπλήρωσή της

ΚΛΙΝΙΚΗ ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ (ΚΟΙΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ 3 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

N. Ράικος

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A. Ευθυμίου, X. Πουρζιτάκη, X. Σαρδέλη, Z. Αηδόνη, M. Ντουμπάρα, Π. Δουκέλης, A. Γούλας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Δηλητηριάσεις
- Διάγνωση και Διαχείριση ασθενούς με δηλητηρίαση
- Παιδιατρικές δηλητηριάσεις
- Απομάκρυνση τοξικών ουσιών
- Αντίδοτα
- Γενετική προδιάθεση και δηλητηριάσεις
- Αλληλεπιδράσεις φαρμάκων
- Ομάδα A-B (κλινική τοξικολογία)
- Εργαστηριακή διάγνωση δηλητηρίασης (EMIT, GC-MS)

ΒΙΟΑΝΑΛΥΣΗ – ΒΙΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

ΕλένηΓκίκα

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

O. Δέδα, Γ. Θεοδωρίδης, A. Ορφανίδης, X. Βιργιλίου, Δ. Λαμπροπούλου, O. Μπέγου

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Εισαγωγή στην Αναλυτική Χημεία
- Βιοανάλυση - Ενόργανες Τεχνικές Ανάλυσης I (Ανοσοχημικές τεχνικές)
- Τεχνικές Προκατεργασίας δείγματος
- Ενόργανες Τεχνικές Ανάλυσης II (Υγρή & αέρια χρωματογραφία)
- Ενόργανες Τεχνικές Ανάλυσης III (Φασματομετρία μαζών) - Διασφάλιση ποιότητας
- Ενόργανες Τεχνικές Ανάλυσης IV (AAS και ICP-MS)
- Εργαστηριακή Εφαρμογή, Μέτρηση φαρμάκου/μεταβολιτών σε αίμα με LC-MS

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Ε. Γκίκα

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ν. Ράικος, Μ. Αλεξίου, Α. Γούλας, Ο. Μαστρογιάννη, Α. Ορφανίδης

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Εισαγωγή στην Αναλυτική Τοξικολογία
- Ενόργανες Τεχνικές Ανάλυσης IV (MS)
- Εργαστηριακή πρακτική σε νοσοκομειακό setting
- Ενόργανη Ανάλυση στην έρευνα & ανάπτυξη φαρμάκων
- Εργαστηριακή Εφαρμογή
- Μέτρηση βαρέων μετάλλων με AAS. Αναλυτική τοξικολογία
- Έλεγχος Θεραπευτικών Επιπέδων
- Εργαστηριακή Εφαρμογή Μέτρηση φαρμάκου/μεταβολιτών σε αίμα με GC-MS
- Εργαστηριακή Εφαρμογή Screening σε ούρα με ανοσοχημεία και επιβεβαίωση με GC-MS

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Ν. Ράικος

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Στεφανίδου, Ι. Παπουτσή, Β. Μπούμπα, Ο. Μαστρογιάννη, Δ. Ανεστάκης

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Δικαστική Τοξικολογία
- Αξιολόγηση εργαστηριακών αποτελεσμάτων
- Αλκοόλ και νέα συνθετικά ναρκωτικά
- Ιστοπαθολογικές αλλοιώσεις οργάνων από την επίδραση τοξικών ουσιών
- Ψυχοτρόπες ουσίες
- Τοξικολογική Πραγματογνωμοσύνη
- Θανατηφόρες δηλητηριάσεις
- Τοξικολογική διερεύνηση τροχαίων ατυχημάτων
- Δηλητηριάσεις από ζώα και φυτά
- Διάγνωση και αντιμετώπιση
- Εναλλακτικά βιολογικά υλικά στη Δικαστική Τοξικολογία

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

**ΕΚΠΟΝΗΣΗ, ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΡΙΜΕΛΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

8. ΠΜΣ «ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ»

Το ΠΜΣ έχει σα στόχο την απόκτηση κλινικών δεξιοτήτων και εξειδικευμένων γνώσεων στο γνωστικό αντικείμενο της Εντατικής Θεραπείας. Στα πρώτα μαθήματα θα γίνει μια αρχική γνωριμία με το περιβάλλον της Μονάδος Εντατικής Θεραπείας και τον τεχνολογικό της εξοπλισμό όπως και αναφορά στον τρόπο λειτουργίας της, στο είδος των αρρώστων που υποστηρίζονται και στο έργο που παράγεται. Θα αναλυθούν ο ρόλος και η θέση του νοσηλευτή στο περιβάλλον αυτό, οι γνώσεις που πρέπει να έχει, τα εργαλεία που πρέπει να χρησιμοποιεί για να αντλεί χρήσιμες πληροφορίες, αλλά και ο τρόπος που θα πρέπει να διαχειρίζεται τις γνώσεις και τα εργαλεία, ώστε να αναπτύξει κριτική σκέψη και τα βοηθήσει τα μέγιστα τον ασθενή και τους συγγενείς του. Ακολουθούν μαθήματα και κλινικά εργαστήρια για την κατάρτιση των νοσηλευτών σε εξειδικευμένα θέματα της ΜΕΘ. Παράλληλα, τίγονται θέματα ηγεσίας, επικοινωνίας και διαχείρισης μονάδων υγείας με απώτερο στόχο την προετοιμασία για μια επιτυχημένη και ποιοτική επαγγελματική σταδιοδρομία.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΟΙ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΑΡΧΕΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΣΤΗ ΜΕΘ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κιουμής, Μ. Μπιτζάνη, Κ. Χατζίκια, Α. Τζενάλης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Η εξέλιξη της Εντατικής Ιατρικής
- Ποιος ο ρόλος του νοσηλευτή στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας
- Νοσηλευτικά καθήκοντα: Εκτίμηση, προγραμματισμός, εφαρμογή, αξιολόγηση
- Κλινικά εργαλεία

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κιουμής, Κ. Ευθυμόπουλος, Σ. Τεμερτζίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Συμμετοχή σε ομάδα εργασίας (team working)
- Προβλήματα επικοινωνίας μεταξύ των μελών της ομάδας / συνεργατών / συγγενών και τρόποι βελτίωσης
- Επίλυση προβλημάτων στον εργασιακό χώρο
- Στρατηγικές παρέμβασης σε κρίσεις

ΗΓΕΣΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Χατζίκια, Δ. Παλητζήκα, Κ. Μοσχωτά

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Μέθοδοι άσκησης της ηγεσίας-Διαχείριση του χρόνου-Οικονομική διαχείριση
- Οργάνωση - διοίκηση νοσηλευτικών μονάδων ΕΙ
- Εφαρμογή πρωτοκόλλων και ποιοτικός έλεγχος
- Διαχείριση ανθρώπινων πόρων

ΔΙΑΤΡΟΦΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Μπιτζάνη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Διαταραχές του μεταβολισμού στους βαριά πάσχοντες
- Εντερική διατροφή
- Παρεντερική διατροφή

ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Πίτσιου, Β. Γροσομανίδης, Α. Μανίκα, Ε. Καϊμακάμης, Α. Λαβρεντίεβα, Χ. Πουρζιτάκη, Π. Κοντού, Ζ. Αηδόνη

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Ανατομία-Φυσιολογία
- Οξεοβασική ισορροπία
- Διαχείριση – Φροντίδα αεραγωγού
- Βασικές αρχές μηχανικού αερισμού
- Πρότυπα (modes) επεμβατικού μηχανικού αερισμού – αποδέσμευση
- Μη επεμβατικός μηχανικός αερισμός
- Κατασταλτικά, μυοχαλαρωτικά και αναλγητικά φάρμακα
- ARDS Πνευμονία
- Πνευμοθώρακας
- Ατελεκτασία

ΝΕΦΡΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Μπαμίχας, Π. Κοντού, Α. Μπούτου

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Φυσιολογία
- Οξεία νεφρική ανεπάρκεια: αίτια, διάγνωση, παρακολούθηση
- Μέθοδοι υποκατάστασης νεφρικής λειτουργίας

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Γροσομανίδης, Γ. Πίτσιου, Ε. Καϊμακάμης, Β. Φυντανίδου, Γ. Γκουντή

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Φυσιολογία, ΗΚΓ: ανάλυση
- Monitoring: Μη επεμβατικό–Επεμβατικό
- Shock : Ορισμός, ταξινόμηση, διαχείριση
- Αγγειοδραστικά φάρμακα
- Διάγνωση-Διαχείριση του εμφράγματος μυοκαρδίου

- Διάγνωση-Διαχείριση πνευμονικής εμβολής
- ΚΑΡΠΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΝΕΥΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Κάζης, Μ. Μπιτζάνη, Γ. Τσαούση, Α. Σπηλιωτόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανατομία – Φυσιολογία
- Κλινική νευρολογική εξέταση
- Monitoring - Αξιολόγηση του επιπέδου συνείδησης
- Ενδοκράνια υπέρταση: αίτια, πρόληψη, διαχείριση
- Διαχείριση ενδοκράνιων καθετήρων
- Status Epilepticus

ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κιουμής, Κ. Αρβανίτη, Π. Κοντού, Α. Νικοπούλου, Ι. Τσολάκογλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Φυσιολογία των λοιμώξεων και της σήψης
- Κλινική και εργαστηριακή εκτίμηση των λοιμώξεων και της σήψης
- Βασικές αρχές στην αντιμετώπιση των λοιμώξεων
- Φάρμακα έναντι των λοιμώξεων
- Αντισηψία – απολύμανση

ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ - ΠΡΟΛΗΨΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κιουμής, Κ. Αρβανίτη, Α. Νικοπούλου, Α. Μπούτου, Ι. Τσολάκογλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Αναρρόφηση βρογχικών εκκρίσεων – τεχνικές λήψης υλικών για μικροβιολογική μελέτη
- Πρόληψη της πνευμονίας από τη χρήση αναπνευστήρα (VAP)

- Πρόληψη των λοιμώξεων από αγγειακούς καθετήρες
- Πρόληψη των ουρολοιμώξεων
- Πρόληψη των λοιμώξεων σε τραύματα
- Πρόληψη ενδονοσοκομειακών λοιμώξεων

ΤΡΑΥΜΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Μαντζώρος, Α. Λαβρεντίεβα, Ε. Πραματευτάκης, Α. Σπηλιωτόπουλος, Γ. Πίτσιου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Η διαχείριση του πολυτραυματία
- Σύνδρομο κοιλιακού διαμερίσματος
- Η διαχείριση του εγκαυματία
- Η διαχείριση της κρανιοεγκεφαλικής κάκωσης
- Ενδιάμεση φροντίδα και αποκατάσταση

ΗΘΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Σ. Παπαγιαννόπουλος, Ι. Κιουμής, Σ. Τεμερτζίδου, Δ. Ράμου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Παρηγορική φροντίδα
- Η διαχείριση του τέλους της ζωής: επιστημονική, ηθική, νομική προσέγγιση
- Η ψυχολογική επιβάρυνση των συγγενών και οι τρόποι προσέγγισης
- Σύνδρομο επαγγελματικής εξουθένωσης (Burn Out)
- Dellirium

ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ - ΔΩΡΕΑ ΟΡΓΑΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Κοντού, Δ. Ζαχαρούδη

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Η έννοια του εγκεφαλικού θανάτου
- Δωρεά οργάνων

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ

9. ΠΜΣ «ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΔΑΕ)»

Το μάθημα εισάγει τον μεταπτυχιακό φοιτητή στα είδη της ερευνητικής μεθοδολογίας (ποιοτική / ποσοτική), στον τρόπο διατύπωσης ερευνητικής υπόθεσης, στις στατιστικές μεθόδους ανάλυσης των δεδομένων, στην αναζήτηση με βάση λέξεις-κλειδιά και συνδυασμούς τους σε επιστημονικές βάσεις δεδομένων. Θα υπάρχει πρακτική εφαρμογή με τη μορφή εργασιών σε SPSS ως προς την ανάλυση δεδομένων και στο Scopus για τεχνικές αναζήτησης. Οι φοιτητές που θα ολοκληρώσουν το μάθημα μετά την επιτυχή εξέτασή τους, θα έχουν αποκτήσει τα εφόδια για να μπορούν να διεκπεραιώσουν την διπλωματική εργασία του Γ' εξαμήνου και θα είναι σε θέση να προτείνουν συγκεκριμένη έρευνα μέσω αναζήτησης και δημιουργίας συγκεκριμένης ερευνητικής υπόθεσης στο χώρο της Ψυχοακουστικής και της Νευροεπιστήμης της ακουστικής αντίληψης.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ (Υ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

B.-M. Ηλιάδου, N. Μοσχόπουλος, A.-E. Σερέτη, X. Σιδηράς

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το μάθημα εισάγει τον μεταπτυχιακό φοιτητή στα είδη της ερευνητικής μεθοδολογίας (ποιοτική/ποσοτική), στον τρόπο διατύπωσης ερευνητικής υπόθεσης, στις στατιστικές μεθόδους ανάλυσης των δεδομένων, στην αναζήτηση με βάση λέξεις - κλειδιά και συνδυασμούς τους σε επιστημονικές βάσεις δεδομένων. Θα υπάρχει πρακτική εφαρμογή με τη μορφή εργασιών σε SPSS ως προς την ανάλυση δεδομένων και στο Scopus για τεχνικές αναζήτησης. Οι φοιτητές που θα ολοκληρώσουν το μάθημα μετά την επιτυχή εξέτασή τους, θα έχουν αποκτήσει τα εφόδια για να μπορούν να διεκπεραιώσουν την διπλωματική εργασία του Γ' εξαμήνου και θα είναι σε θέση να προτείνουν συγκεκριμένη έρευνα μέσω αναζήτησης και δημιουργίας συγκεκριμένης ερευνητικής υπόθεσης

στο χώρο της Ψυχοακουστικής και της Νευροεπιστήμης της ακουστικής αντίληψης.

ΨΥΧΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ (Υ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

N. Ελευθεριάδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το μάθημα θα παρουσιάσει την λειτουργία της ακοής μέσα από τις φυσιολογικές συνδέσεις των ανατομικών μορφών τόσο της περιφερικής όσο και της κεντρικής ακουστικής οδού. Θα αναλυθούν οι νευρικές απαντήσεις του ακουστικού νεύρου, η αντιληπτική αίσθηση της έντασης, η χρονική ανάλυση και επεξεργασία, η επιλογή συχνοτήτων, η αίσθηση του ακουστικού χώρου, τα ακουστικά μοτίβα και η αίσθηση του ηχητικού αντικειμένου και η αντίληψη της ομιλίας. Οι φοιτητές που θα ολοκληρώσουν το μάθημα και θα περάσουν με επιτυχία τις εξετάσεις θα είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται την σημασία των ανατομοφυσιολογικών δομών του περιφερικού και κεντρικού ακουστικού συστήματος στην αντίληψη των ήχων και κυρίως της ομιλίας.

ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΨΥΧΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ (Υ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

N. Ελευθεριάδης, Χ. Σιδηράς

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Το μάθημα αναλύει τα βασικά φυσικά χαρακτηριστικά του ήχου και τον τρόπο με τον οποίο γίνονται αντιληπτά από το ανθρώπινο αυτί και τον εγκέφαλο
- Πρακτική εφαρμογή σε λογισμικό καταγραφής ήχου (audacity)
- Εξοικείωση των φοιτητών με την «οπτικοποίηση» του ήχου
- Πρακτικές εφαρμογές mp3
- Αντίληψη ρυθμού, διάρκειας, τονικού ύψους, φωνηέντων, συμφώνων, λέξεων, φράσεων/προτάσεων, προσωδίας
- Πρακτική εξάσκηση σε καταγραφή φωνής και άλλων ήχων και συνειδητοποίηση της συνεχούς ύπαρξης πολλαπλών ηχητικών ερεθισμάτων στην καθημερινή ζωή

- Παρουσίαση των δοκιμασιών εξέτασης της ακουστικής επεξεργασίας (με λεκτικά και μη λεκτικά ερεθίσματα) που έχουν σταθμιστεί στο εργαστήριο Ψυχοακουστικής (Τομέας Νευροεπιστημών, ΑΠΘ) σε ελληνικό πληθυσμό
- Οι φοιτητές που θα ολοκληρώσουν το μάθημα μετά την επιτυχή τους εξέταση, θα είναι σε θέση να γνωρίζουν τις βασικές αρχές δημιουργίας των δοκιμασιών για την διαγνωστική εκτίμηση της Διαταραχής Ακουστικής Επεξεργασίας καθώς και την ανάγκη προσαρμογής της εξέτασης σε άτομα με διάγνωση στο φάσμα του αυτισμού, σχιζοφρένεια και σε άτομα με μαθησιακές δυσκολίες (π.χ. Δυσλεξία).

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗΣ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ (Υ) - ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 1

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

B.-M. Ηλιάδου, G. Chermak, F. Musiek, W. Wilson, H. Thai-Van

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Θα παρουσιαστεί η εξατομικευμένη αντιμετώπιση της Διαταραχής Ακουστικής Επεξεργασίας η οποία στηρίζεται ποιοτικά και ποσοτικά στο ακουολογικό προφίλ του συγκεκριμένου ατόμου. Οι φοιτητές που θα ολοκληρώσουν το μάθημα και θα περάσουν με επιτυχία τις εξετάσεις θα έχουν γνώση των συμπτωμάτων, του λεπτομερούς αναπτυξιακού, ιατρικού και εκπαιδευτικού ιστορικού που απαιτείται, των παραγόντων κινδύνου για εμφάνιση ΔΑΕ, την πιθανότητα συνύπαρξης με άλλες νευροαναπτυξιακές διαταραχές, την σημασία της μουσικής εκπαίδευσης, τον τρόπο προσέγγισης κατά την διαγνωστική εξέταση και τις δυνατότητες θεραπευτικής αντιμετώπισης που θα πρέπει να είναι κατά το δυνατόν εξατομικευμένες.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΑΥΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΣΧΙΖΟΦΡΕΝΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ (Υ) - ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 1

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

N. Μοσχόπουλος, S.-C. Purdy, I. Νηματούδης, Π.-B. Μποζίκας, N. Γρηγοριάδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το μάθημα προσφέρει σύγχρονες γνώσεις για τον ορισμό του φάσματος του αυτισμού κατά DSM-5 και την πληθώρα ερευνητικών δεδομένων της τελευταίας δεκαετίας που αναδεικνύουν την ύπαρξη συγκεκριμένων ακουστικών ελλειμμάτων σε υπό-ομάδα παιδιών με αυτισμό. Η αντιμετώπιση ελλειμμάτων που εντοπίζονται στην δυσκολία αντίληψης ομιλίας σε θόρυβο και τον διαχωρισμό ηχητικών ερεθισμάτων σε σημαντικά και μη μέσω του αυτόματου εντοπισμού της ομιλίας, της υπερακουσίας (ενόχληση από ήχους όχι απαραίτητα πολύ δυνατής έντασης), των εμβών (αντίληψη ήχων χωρίς ύπαρξη εξωτερικής πηγής) μπορεί να βελτιώσει την ποιότητα ζωής των ασθενών. Οι φοιτητές θα μάθουν για την δυνατότητα διαταραχής της αντίληψης της προσωδίας λόγω βαρηκοίας, η οποία μπορεί να προσομοιάζει πτυχές της κλινικής εικόνας του αυτισμού. Η πιθανότητα συνύπαρξης ελλειμμάτων ακουστικής οξύτητας ή/και ακουστικής επεξεργασίας με τον αυτισμό θα αναλυθεί.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ (Υ) - ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 1

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

B.-M. Ηλιάδου, A.-E. Σερέτη, I. Διακογιάννης, D.-E. Βαμιού, H. Grech

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το μάθημα θα προσφέρει γνώσεις σύνδεσης της ακουστικής αντίληψης με την ανάπτυξη μαθησιακών δεξιοτήτων μέσα από το αναπτυξιακό μοντέλο. Η σημασία της φυσιολογικής ακουστικής οξύτητας και ακουστικής επεξεργασίας στην αποφυγή (ή ελαχιστοποίηση) μαθησιακών δυσκολιών θα αναλυθεί σε συνδυασμό με τις αρνητικές επιπτώσεις ελλειμμάτων και την σύνδεση της βαρύτητας τους με τον χρόνο μη αντιμετώπισης των ακουστικών διαταραχών. Θα χρησιμοποιηθούν παραδείγματα με σταθμισμένα εργαλεία ανίχνευσης μαθησιακών δυσκολιών και την σύνδεση τους με την Διαταραχή Ακουστικής Επεξεργασίας. Το μοντέλο ανάπτυξης των νοητικών δεξιοτήτων μέσα από την

εξέλιξη της ακουστικής επεξεργασίας αναδεικνύει την ανάγκη πρώιμης αποκατάστασης των ελλειμάτων για πλήρη ανάπτυξη του νοητικού δυναμικού του κάθε ατόμου. Έμφαση θα δοθεί στην αντιμετώπιση της Διαταραχής Ακουστικής Επεξεργασίας με καινοτόμους μεθόδους της ψυχοακουστικής. Οι φοιτητές που θα ολοκληρώσουν το μάθημα και θα περάσουν με επιτυχία τις εξετάσεις θα είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τους περιορισμούς των ερμηνειών της συμπεριφοράς των παιδιών μέσα στην σχολική αίθουσα κατά την μαθησιακή διαδικασία και να προτείνουν παραμέτρους που θα πρέπει να εξεταστούν πριν οδηγηθεί κάποιος σε διαγνώσεις στηριζόμενος μόνο σε συμπτώματα.

ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗΣ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ (Υ) - ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 2

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

B.-M. Ηλιάδου, G. Chermak, F. Musiek, W. Wayne, H. Thai-Van

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Θα παρουσιαστεί η αδυναμία επαρκούς εξέτασης της ακοής με τις κλασσικές ακουολογικές εξετάσεις (με κύριο διαγνωστικό εργαλείο το τονικό ακουόγραμμα) και η ανάγκη διενέργειας ειδικών δοκιμασιών ακουστικής επεξεργασίας (με κύριο διαγνωστικό εργαλείο την ομιλητική ακουομετρία σε θόρυβο).
- Θα αναλυθούν οι διαγνωστικές δοκιμασίες της ακουστικής επεξεργασίας οι οποίες περιλαμβάνουν την διχωτική ακοή, την χρονική διάκριση, την διάκριση συχνοτήτων, την χρονική ανάλυση και επεξεργασία.
- Οι φοιτητές που θα ολοκληρώσουν το μάθημα και θα περάσουν με επιτυχία τις εξετάσεις θα έχουν γνώση των συμπτωμάτων, του λεπτομερούς αναπτυξιακού, ιατρικού και εκπαιδευτικού ιστορικού που απαιτείται, των παραγόντων κινδύνου για εμφάνιση ΔΑΕ, την πιθανότητα συνύπαρξης με άλλες νευροαναπτυξιακές διαταραχές, την σημασία της μουσικής εκπαίδευσης, τον τρόπο προσέγγισης κατά την διαγνωστική εξέταση και τις δυνατότητες θεραπευτικής αντιμετώπισης που θα πρέπει να είναι κατά το δυνατόν εξατομικευμένες

ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗΣ ΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΣΤΟΝ ΑΥΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΣΧΙΖΟΦΡΕΝΙΑ (Υ) - ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 2

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

N. Μοσχόπουλος, S.-C. Purdy, I. Νηματούδης, Π.-B. Μποζίκας, N. Γρηγοριάδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Το μάθημα προσφέρει σύγχρονες γνώσεις για τον ορισμό του φάσματος του αυτισμού κατά DSM-5 και την πληθώρα ερευνητικών δεδομένων της τελευταίας δεκαετίας που αναδεικνύουν την ύπαρξη συγκεκριμένων ακουστικών ελλειμμάτων σε υπό-ομάδα παιδιών με αυτισμό
- Τα ελλείμματα αφορούν την δυσκολία αντίληψης ομιλίας σε θόρυβο και διαχωρισμό ηχητικών ερεθισμάτων σε σημαντικά και μη μέσω του αυτόματου εντοπισμού της ομιλίας, της υπερακουσίας (ενόχληση από ήχους όχι απαραίτητα πολύ δυνατής έντασης), των εμβοών (αντίληψη ήχων χωρίς ύπαρξη εξωτερικής πηγής)
- Οι φοιτητές θα μάθουν για την δυνατότητα διαταραχής της αντίληψης της προσωδίας λόγω βαρηκοίας, η οποία μπορεί να προσομοιάζει πτυχές της κλινικής εικόνας του αυτισμού
- Η πιθανότητα συνύπαρξης ελλειμμάτων ακουστικής οξύτητας ή/και ακουστικής επεξεργασίας με τον αυτισμό θα αναλυθεί

ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗΣ ΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΣΤΙΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ (Υ) - ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 2

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

B.-M. Ηλιάδου, A.-E. Σερέτη, I. Διακογιάννης, D.-E. Βαμιου, H. Grech

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Το μάθημα θα προσφέρει γνώσεις σύνδεσης της ακουστικής αντίληψης με την ανάπτυξη μαθησιακών δεξιοτήτων μέσα από το αναπτυξιακό μοντέλο
- Η σημασία της φυσιολογικής ακουστικής οξύτητας και ακουστικής επεξεργασίας στην αποφυγή (ή ελαχιστοποίηση) μαθησιακών δυσκολιών θα αναλυθεί σε συνδυασμό με τις αρνητικές επιπτώσεις ελλειμμάτων και την σύνδεση της βαρύτητας τους με τον χρόνο μη αντιμετώπισης των ακουστικών διαταραχών, Θα χρησιμοποιηθούν παραδείγματα με σταθμισμένα εργαλεία

ανίχνευσης μαθησιακών δυσκολιών και την σύνδεση τους με την Διαταραχή Ακουστικής Επεξεργασίας

- Το μοντέλο ανάπτυξης των νοητικών δεξιοτήτων μέσα από την εξέλιξη της ακουστικής επεξεργασίας αναδεικνύει την ανάγκη πρώιμης αποκατάστασης των ελλειμάτων για πλήρη ανάπτυξη του νοητικού δυναμικού του κάθε ατόμου
- Οι φοιτητές που θα ολοκληρώσουν το μάθημα και θα περάσουν με επιτυχία τις εξετάσεις θα είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τους περιορισμούς των ερμηνειών της συμπεριφοράς των παιδιών μέσα στην σχολική αίθουσα κατά την μαθησιακή διαδικασία και να προτείνουν παραμέτρους που θα πρέπει να εξεταστούν πριν οδηγηθεί κάποιος σε διαγνώσεις στηριζόμενος μόνο σε συμπτώματα

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΛΙΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΗΧΗΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΔΑΕ (ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 1, Υ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β.-Μ. Ηλιάδου, Ν. Μοσχόπουλος, Χ. Σιδηράς, Ν. Ελευθεριάδης, Α. Σερέτη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Οι φοιτητές έχοντας αποκτήσει της απαραίτητες θεωρητικές γνώσεις θα παρακολουθούν κλινική πρακτική εφαρμογή σε παραδείγματα ασκήσεων για την αποκατάσταση της ακουστικής επεξεργασίας στο εργαστήριο Ψυχοακουστικής.
- Θα εμβαθύνουν στον τρόπο χορήγησης ως προς την συχνότητα, την εξατομίκευση της χορήγησης με βάση την διαφορετική εξέλιξη της ακουστικής επεξεργασίας του κάθε ατόμου, την δυνατότητα αλλαγής των παραμέτρων σε διάφορες ασκήσεις που εκπαιδεύουν διαφορετικά στοιχεία της ακουστικής εκπαίδευσης.
- Το μαθησιακό αποτέλεσμα θα είναι η γνώση του σκεπτικού δημιουργίας του εξατομικευμένου προγράμματος ακουστικής εκπαίδευσης των Διαταραχών Ακουστικής Επεξεργασίας, Η διαφοροποίηση της εκτέλεσης του με βάση τυχόν άλλες συνυπάρχουσες διαταραχές (π.χ. Διάσπαση προσοχής ή και

υπερκινητικότητα- ΔΕΠΥ, Αυτισμός, Δυσλεξία, Ειδική Γλωσσική Διαταραχή- Αναπτυξιακή Διαταραχή της Γλώσσας, κ.α).

ΚΛΙΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΔΟΚΙΜΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΡΘΗΣ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ (ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 2, Υ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β.-Μ. Ηλιάδου, Ν. Μοσχόπουλος, Χ. Σιδηράς, Ν. Ελευθεριάδης, Α. Σερέτη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Οι φοιτητές έχοντας αποκτήσει τις απαραίτητες θεωρητικές γνώσεις θα παρακολουθούν κλινική πρακτική εφαρμογή επί των ειδικών δοκιμασιών για την διαγνωστική προσέγγιση των ΔΑΕ, Θα εμβαθύνουν στις σταθμισμένες δοκιμασίες για τον ελληνικό πληθυσμό για εξέταση των επιμέρους στοιχείων της ακουστικής επεξεργασίας (αναγνώριση μοτίβων, διάκριση συχνοτήτων, αντίληψη ομιλίας σε θόρυβο, χρονική ανάλυση και επεξεργασία, διχωτική ακοή)
- Η πρακτική εξάσκηση θα γίνει στο Εργαστήριο Ψυχοακουστικής στο ΑΧΕΠΑ, ΑΠΘ και θα επεκτείνεται και σε σεσνάρια ατόμων προς εξέταση για διάγνωση ή αποκλεισμό ΔΑΕ
- Το μαθησιακό αποτέλεσμα θα είναι η δυνατότητα συνδυασμού γνώσεων διαφόρων γνωστικών αντικειμένων, η επιλογή διαγνωστικών δοκιμασιών με βάση τα συμπτώματα και την κλινική εικόνα του υπό εξέταση ατόμου και η διάγνωση ΔΑΕ ως αποτέλεσμα σκέψης και αναζήτησης και όχι απλής εκτέλεσης σειράς δοκιμασιών

**Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας
(Ειδίκευση 1 & 2, Υ)**

10. ΠΜΣ «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ»

Σκοπός του ΠΜΣ είναι η υψηλού επιπέδου κατάρτιση επιστημόνων, ικανών να συμβάλουν σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές της Κοινωνικής-Προληπτικής Ιατρικής, Δημόσιας Υγείας και Ποιότητας στη Φροντίδα Υγείας. Συγκεκριμένα οι απόφοιτοι του θα εντρυφήσουν στο σύνολο των παραγόντων που προσδιορίζουν την υγεία και στις εφαρμογές της πρόληψης τόσο στην καθημερινή κλινική πρακτική, όσο και στη Δημόσια Υγεία. Παράλληλα, θα εξοικειωθούν με την κουλτούρα ποιότητας στη φροντίδα υγείας και θα εντρυφήσουν στις διεθνείς πρακτικές βελτίωσής της με εφαρμογή σε κάθε χώρο παροχής υπηρεσιών υγείας.

Οι μεταπτυχιακοί/κές φοιτητές/τριες του ΠΜΣ παρακολουθούν τέσσερα (4) κοινά υποχρεωτικά μαθήματα στο Α' εξάμηνο. Στο Β' εξάμηνο παρακολουθούν τρία (3) διαφορετικά υποχρεωτικά μαθήματα και ένα (1) από τρία (3) μαθήματα επιλογής αναλόγως της ειδίκευσης που έχουν επιλέξει [προσφέρονται δύο (2) κοινά επιλεγόμενα μαθήματα και ένα (1) διαφορετικό σε κάθε ειδίκευση].

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ - ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ζ. Τσίμτσιου, Θ. Δαρδαβέσης, Λ. Αθανασιάδης, Ε. Αυδή, Θ. Δαγκλής, Μ. Καχριμανίδου, Θ. Κωνσταντινίδης, Α. Ματιάκης, Ι. Μυκονιάτης, Ε. Νένα, Π. Παναγοπούλου, Γ. Παπαζήσης, Ε. Ροηλίδης, Κ. Σουλιώτης, Η. Τυροδήμος, Δ. Χατζηχρήστου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Οι έννοιες και η φιλοσοφία της Δημόσιας Υγείας και της Πρόληψης
- Προαγωγή και Αγωγή Υγείας-Πρωτογενής, δευτερογενής, τριτογενής πρόληψη
- Ενεργητική ανοσοποίηση και πρόληψη: παρελθόν, παρόν και μέλλον

- Εμβολιασμός έναντι COVID-19: μύθοι και αλήθειες
- Προσυμπτωματικός έλεγχος (screening)
- Αξιολόγηση διαγνωστικών δοκιμασιών
- Πρόληψη και Συμπεριφορές υγείας - η οπτική της ψυχολογίας της υγείας
- Κοινωνικοί Προσδιοριστές της Υγείας - Ανισότητες στην Υγεία
- Παράγοντες που επηρεάζουν την υγεία στην εργασία - ιατρική της εργασίας
- Πολιτική και Συμπεριφορές Υγείας, Επικοινωνία & αλφαριθμητισμός στην Υγεία
- Επιδημιολογία και πρόληψη χρόνιων νοσημάτων: Στεφανιαία νόσος
- Επιδημιολογία και πρόληψη χρόνιων νοσημάτων: Καρκίνος
- Επιδημιολογία και πρόληψη ατυχημάτων
- Επιδημιολογία και πρόληψη λοιμωδών νοσημάτων
- Επιδημιολογία και πρόληψη ουρογεννητικών νοσημάτων
- Σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία: Επιδημιολογία και πρόληψη συχνότερων νοσημάτων
- Υγεία στη βρεφική και παιδική ηλικία: Επιδημιολογία και πρόληψη συχνότερων νοσημάτων
- Στοματική υγεία: Επιδημιολογία και πρόληψη συχνότερων νοσημάτων
- Αναπαραγωγική υγεία γυναικών: Επιδημιολογία και πρόληψη συχνότερων νοσημάτων
- Ψυχική υγεία ενηλίκων: Επιδημιολογία και πρόληψη συχνότερων νοσημάτων

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΟΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Z. Τσίμτσιου, Α.-Μ. Χάιδις, Φ.-Ρ. Δομάγερ, Σ. Κόκκαλη, Κ. Μπουγιούκας, Π. Παναγοπούλου, Γ. Τσαούση, Η. Τυροδήμος, Μ. Χουρδάκης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Επιδημιολογία: πεδία εφαρμογής και μέτρα συχνότητας
- Εισαγωγή στην ερευνητική διαδικασία: Από το ερευνητικό ερώτημα στο σχεδιασμό του ερευνητικού πρωτοκόλλου
- Αναζήτηση της βιβλιογραφίας και κριτική αξιολόγησή της
- Είδη μελετών: Συγχρονική μελέτη, Μελέτη ασθενών μαρτύρων και Μελέτη κοόρτης
- Συστηματική ανασκόπηση και Μετα-ανάλυση

- Μελέτες παρέμβασης
- Μελέτες ποιοτικής έρευνας
- Επιλογή δείγματος μελέτης
- Ερωτηματολόγια και εργαλεία μέτρησης - Αξιολόγηση και διαδικασία στάθμισης
- Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας - Λήψη άδειας για τη διεξαγωγή του ερευνητικού πρωτοκόλλου & θέματα συγκατάθεσης
- Εισαγωγή στη βιοστατιστική
- Βιοστατιστική: Εισαγωγή στο στατιστικό πακέτο jamovi
- Ποσοτικές και γραφικές μέθοδοι περιγραφής δεδομένων
- Εισαγωγή στον έλεγχο υποθέσεων
- Σύγκριση μεταξύ δύο δειγμάτων
- Σύγκριση παραπάνω των δύο δειγμάτων
- Σχέση μεταξύ δύο ποσοτικών μεταβλητών
- Σχέση μεταξύ ποιοτικών μεταβλητών
- Υπολογισμός μεγέθους δείγματος
- Παρουσίαση στατιστικής μεθοδολογίας

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Χουρδάκης, Χ. Άντζα, Μ. Σαμαρά

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Επισκόπηση της ερευνητικής διαδικασίας: Διατύπωση κλινικού ερωτήματος
- Δομή ερευνητικού άρθρου
- Συγγραφή: Εισαγωγή, Μεθοδολογία, Αποτελέσματα, Συζήτηση
- Πρότυπα συγγραφής (report guidelines)/Λογισμικό διαχείρισης βιβλιογραφιών
- Προετοιμασία άρθρου για υποβολή σε περιοδικό: Πρακτική άσκηση
- Αρχές υποβολής περίληψης σε συνέδριο και προφορικής παρουσίασης - καλές πρακτικές
- Διαδικασία κρίσης άρθρων: Peer review process
- Εισαγωγή στις συστηματικές ανασκοπήσεις & μετα-αναλύσεις

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ζ. Τσίμτσιου, Ε. Νένα, Ε. Πάβη, Π. Παναγοπούλου, Χ. Πουρζιτάκη, Χ. Σαρδέλη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Τα βασικά στοιχεία της ποιότητας στη φροντίδα υγείας
- Επισκόπηση της διασφάλισης ποιότητας στη φροντίδα υγείας
- Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας - η εφαρμογή της Ιατρικής που βασίζεται σε ενδείξεις
- Ασφάλεια ασθενών
- Ασφάλεια στη συνταγογράφηση και χορήγηση φαρμακευτικής αγωγής
- Ασφάλεια στο χώρο εργασίας για τους επαγγελματίες υγείας
- Επαγγελματική εξουθένωση στους επαγγελματίες υγείας
- Αυτοφροντίδα στους επαγγελματίες υγείας
- Εκτίμηση της αποδοτικότητας - σταθμίζοντας το κόστος και το όφελος - η οπτική των οικονομικών της υγείας
- Ανθρωποκεντρική προσέγγιση: η φροντίδα υγείας «μέσα από τα μάτια του ασθενούς»

ΚΟΡΜΟΣ - ΚΟΙΝΑ ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ζ. Τσίμτσιου, Σ. Καπρίνης, Σ. Κόκκαλη, Α. Ματαυτσή, Ε. Μπεκιάρη, Α. Φροσύνης, Ε. Χατζηαγόρου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας - Η έννοια του Οικογενειακού Γιατρού
- Η διεπιστημονική συνεργασία των επαγγελματιών υγείας στην κοινότητα
- Ιατρική Φροντίδα κατ' οίκον ενηλίκων
- Ιατρική φροντίδα κατ' οίκον παιδιών με αυξημένες ανάγκες
- Εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης στην κοινότητα

- Σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων Αγωγής Υγείας στο σχολείο
- Έλεγχος όρασης σε παιδιά προσχολικής ηλικίας στην κοινότητα
- Ευθραυστότητα (Frailty)–οι ανάγκες των ηλικιωμένων ασθενών στην κοινότητα
- Ψυχιατρική μεταρρύθμιση και κοινοτική ψυχιατρική
- Οι ιδιαίτερες ανάγκες των Ρομά στην κοινότητα

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Z. Τσίμτσιου, Α. Ανέστης, Σ. Αργυριάδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη μέθοδο Calgary - Cambridge για τη λήψη ιατρικού ιστορικού
- Παιχνίδια ρόλων (Role-playing)
- Απαιτητικές καταστάσεις στην επικοινωνία: Ο δύσκολος ασθενής
- Ανακοίνωση δυσάρεστων ειδήσεων
- Κινητοποιός συνέντευξη (Motivational Interviewing)
- Ομάδες Balint
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων ενσυναίσθησης με τη χρήση κινηματογραφικών μέσων - Η δύναμη της αφήγησης

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ- ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Θ.Ι. Δαρδαβέσης, Α. Ανέστης, Π. Βούλτσος, Π. Γκορέζης, Σ. Κουπίδης, Θ. Λάζου, Μ. Λεοτσινίδης, Ν. Παναγιώτου, Z. Τσίμτσιου, Γ. Ραχιώτης, Κ. Φουντουλάκης, Ε. Φωτιάδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Η οργάνωση και το έργο των υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας στην Ελλάδα
- Νομοθεσία και Δημόσια Υγεία
- Απόκριση σε κινδύνους υγείας και έκτακτες καταστάσεις

- Επικοινωνιακή διαχείριση εκτάκτων καταστάσεων που σχετίζονται με κινδύνους υγείας και ιατρικών λαθών
- Σύγχρονες προσεγγίσεις για την αξιοποίηση των επαγγελματιών υγείας: εργασιακές πρακτικές υψηλής απόδοσης
- Σύγχρονα συλ ηγεσίας και ανάπτυξη ηγετικών δεξιοτήτων
- Επιδημιολογική Επιτήρηση λοιμωδών νοσημάτων
- Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Εργασίας (EPW) 2020-2025 του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας
- Εθνικό Πρόγραμμα Πρόληψης παραγόντων κινδύνου για την Υγείας
- Ασφάλεια τροφίμων και Δημόσια Υγεία
- Υγιεινή περιβάλλοντος: Η ατμοσφαιρική ρύπανση και οι επιπτώσεις της στην υγεία
- Υγιεινή περιβάλλοντος: Η ρύπανση υδάτων και οι επιπτώσεις της στην υγεία
- Επαγγελματική υγιεινή: Πρακτικές προστασίας της υγείας
- Ηθική και δεοντολογία στη Δημόσια Υγεία
- Ψυχική υγεία κατά τη διάρκεια και μετά την πανδημία COVID-19

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Θ.Ι. Δαρδαβέσης, Ε. Πάβη, Κ. Αθανασάκης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή: κοινωνική πολιτική και πολιτική υγείας – οικονομικά της υγείας
- Η φροντίδα υγείας και οι ιδιαιτερότητες της υγειονομικής αγοράς
- Βασικές έννοιες Οικονομικών με εφαρμογή στην Υγεία
- Η προσφορά υπηρεσιών υγείας
- Η ζήτηση υπηρεσιών υγείας
- Η έννοια του κινδύνου και η ασφάλιση υγείας
- Χρηματοδότηση και αποζημίωση των υπηρεσιών υγείας
- Η μέτρηση της υγείας και των εκβάσεων υγείας
- Οικονομική αξιολόγηση παρεμβάσεων υγείας

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ζ. Τσίμτσιου, Α. Γαλλή, Α. Λάγιου, Α. Μπαρμπούνη, Μ.-Κ. Οικονόμου, Μ. Σακουφάκη, Α. Φροσύνης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων πρόληψης και αγωγής υγείας στην κοινότητα
- Προγράμματα Αγωγής Υγείας στην κοινότητα
- Προγράμματα Αγωγής Υγείας στα σχολεία
- Αρχές επικοινωνίας στην Αγωγή Υγείας
- Προγράμματα Αγωγής Υγείας στην τρίτη ηλικία
- Προγράμματα Αγωγής Υγείας σε εφήβους
- Προσέγγιση κοινωνικών ομάδων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά: το παράδειγμα των Ρομά
- Εξάρτηση από το Διαδίκτυο-ένα πρόγραμμα Αγωγής Υγείας σε μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στη Β. Ελλάδα
- Ας μιλήσουμε για τον Αιμίλιο: ένα παιδί με αιμορροφιλία
- Καινοτομία και φαντασία στην Αγωγή Υγείας

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΥΓΙΕΙΝΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Η. Τυροδήμος, Θ. Δαρδαβέσης, Α. Ανέστης, Κ. Μακρής, Μ. Λεοτσινίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Περιβαλλοντική Υγεία
- Περιβαλλοντική Πολιτική και Υγεία
- Κλιματική Κρίση και Υγεία
- Ηλεκτρομαγνητικό περιβάλλον: Τύποι και πηγές ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας, αλληλεπιδράσεις με ζώσα ύλη
- Περιβάλλον
- Τρόπος Ζωής και Καρδιαγγειακά Νοσήματα
- Νέο- και επαν-εμφανιζόμενες ασθένειες
- Διατροφή και υγεία: Συντηρητικά, χημικά πρόσθετα, γενετική τροποποίηση,
- Ατμοσφαιρική ρύπανση: Στρατηγικές διαχείρισης και προστασίας αέρα και ενέργειας
- Διαχείριση αποβλήτων υγειονομικών μονάδων

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ζ. Τσίμτσιου, Π. Γκορέζης, Θ. Δαρδαβέσης, Δ. Καϊτελίδου, Θ. Λάζου, Χ. Λιονής, Ν. Παναγιώτου, Π. Παναγοπούλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Πρακτικές για τη διασφάλιση της ποιότητας
- Εισαγωγή στις έννοιες της πιστοποίησης ποιότητας και της διαπίστευσης στις υπηρεσίες υγείας
- Επικοινωνιακή διαχείριση εκτάκτων καταστάσεων που σχετίζονται με κινδύνους υγείας και ιατρικών λαθών
- Σύγχρονες προσεγγίσεις για την αξιοποίηση των επαγγελματιών υγείας: εργασιακές πρακτικές υψηλής απόδοσης
- Σύγχρονα συλλ ηγεσίας και ανάπτυξη ηγετικών δεξιοτήτων
- Σύστημα διασφάλισης της ποιότητας στις υπηρεσίες υγείας
- Αναγνώριση και διαχείριση κινδύνων στις υπηρεσίες υγείας
- Οργανισμός Διασφάλισης της Ποιότητας στην Υγεία (Ο.ΔΙ.Π.Υ.): η δημιουργία ενός πλαισίου αξιολόγησης της ποιότητας των υπηρεσιών υγείας που παρέχονται στα ελληνικά νοσοκομεία
- Διαμόρφωση ενός πλαισίου αξιολόγησης της ποιότητας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας
- Εμπειρία από το πλαίσιο αξιολόγησης της ποιότητας της νοσοκομειακής φροντίδας στην Αγγλία

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΧΡΗΣΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ζ. Τσίμτσιου, Σ. Κόκκαλη, Χ. Λιονής, Π. Παναγοπούλου, Ε. Φωτιάδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Η οπτική του ασθενή στην αξιολόγηση της ποιότητας των υπηρεσιών υγείας
- Ορίζοντας την έννοια της ικανοποίησης των χρηστών υπηρεσιών υγείας

- Προβλεπτικοί δείκτες ικανοποίησης στους χρήστες υπηρεσιών υγείας
- Μεθοδολογία στην έρευνα ικανοποίησης - Γνωστά εργαλεία
- Ικανοποίηση των ασθενών της ΠΦΥ στην Ελλάδα
- Ικανοποίηση των νοσηλευόμενων ασθενών στην Ελλάδα
- Η ικανοποίηση των χρηστών υπηρεσιών υγείας από την οπτική της Διοίκησης
- Patient-Reported Outcome Measures (PROMs)
- Generic PROMs - Γενικά εργαλεία μέτρησης της σχετιζόμενης με την υγεία ποιότητας ζωής
- Patient-Reported Experience Measures (PREMs)
- Ιδιαίτερα ζητήματα στη χρήση των εργαλείων αξιολόγησης της οπτικής του ασθενή
- Τα δικαιώματα των ασθενών - Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (GDPR) - Αστική ευθύνη

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Z. Τσίμτσιου, Κ. Αθανασάκης, Σ. Κόκκαλη, Ε. Πάβη, Π. Παναγοπούλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην μεθοδολογία της βελτίωσης της ποιότητας
- Σχεδιάζοντας μία αλλαγή - οι έννοιες της αλλαγής
- Απαραίτητα εργαλεία για τη βελτίωση της ποιότητας
- Δοκιμάζοντας και εφαρμόζοντας μια αλλαγή
- Μελέτη περίπτωσης στην βελτίωση της ποιότητας
- Μοντέλα οργάνωσης παρεμβάσεων βελτίωσης της ποιότητας
- Διοίκηση και εφαρμογή παρεμβάσεων βελτίωσης ποιότητας στις υπηρεσίες υγείας, Χρηματοδότηση και αποζημίωση των υπηρεσιών υγείας
- Η μέτρηση της υγείας και των εκβάσεων υγείας
- Οικονομική αξιολόγηση παρεμβάσεων υγείας

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΤΙΜΚΠΒ014 – ΑΝΘΡΩΠΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Z. Τσίμτσιου, Σ. Κόκκαλη, Π. Παναγοπούλου

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Η έννοια της ανθρωποκεντρικής προσέγγισης ως στοιχείο ποιότητας στη φροντίδα υγείας
- Η έννοια της ενσυναίσθησης
- Η βιωματική εμπειρία της ασθένειας μέσα από τα «μάτια του ασθενή»
- Η βιωματική εμπειρία της χρήσης υπηρεσιών υγείας μέσα από τα «μάτια του ασθενή»

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

11. ΠΜΣ «ΚΛΙΝΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ»

Στο μάθημα αυτό θα γίνει μια σε βάθος διδασκαλία όσον αφορά την Ψυχική Υγεία και την Ψυχιατρική συνολικά. Η διδασκαλία αυτή περιλαμβάνει και θέματα γενικού ενδιαφέροντος και επιμόρφωσης όπως η ανάλυση της ιστορικής διαδρομής της ψυχιατρικής και της ψυχολογίας από την αρχαιότητα ως σήμερα, με έμφαση στις διεργασίες εκείνες, συμπεριλαμβανομένων των φιλοσοφικών ρευμάτων, που συνέβαλλαν στην μορφοποίηση της σύγχρονης προσέγγισης στην αντιμετώπιση θεμάτων ψυχικής υγείας.

Ωστόσο ο κύριος όγκος και στόχος της διδασκαλίας αφορά την κλινική ψυχοπαθολογία, τις σύγχρονες προσεγγίσεις στη διάγνωση αλλά και την εκτίμηση, συμπεριλαμβανομένης της ψυχομετρίας και της νευροψυχολογίας αλλά και τις σύγχρονες θεραπευτικές προσεγγίσεις τόσο της ψυχοθεραπείας όσο και της φαρμακοθεραπείας. Τέλος, η διδασκαλία περιλαμβάνει ειδικό αντικείμενο με θέμα την επιστημονική έρευνα και τις μεθόδους της ειδικά στην Ψυχική Υγεία.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΛΙΝΙΚΗ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Φουντουλάκης, Α. Κώνστα, Μ. Σαμαρά, Λ. Αθανασιάδης, Ι. Διακογιάννης, Α. Δουζένης, Π. Σκαπινάκης, Π. Θεοδωράκης, Σ. Κουπίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ιστορία, Βασικές Έννοιες και Ορισμοί - Τι είναι Ψυχική νόσος και Ψυχοπαθολογία
- Τεχνικές και Μέθοδοι Κλινικής Εξέτασης - Ταξινομητική και Συστήματα Ταξινόμησης
- Περιγραφική Ψυχοπαθολογία και Ειδικά Θέματα (φύλο, κουλτούρα, κτλ)
- Ψυχογηριατρική
- Ψυχανάλυση και Ψυχοπαθολογία
- Σχιζοφρένεια
- Ψυχοσεξουαλικότητα

- Διαταραχές Προσωπικότητας
- Διαταραχές της διάθεσης
- Αυτοκτονικότητα
- Χρήση και Κατάχρηση Ουσιών
- Συμπεριφορικές Εξαρτήσεις
- Στρες
- Τραύμα και Διαταραχές της Διάθεσης σε παιδιά και εφήβους
- Περιγραφική Ψυχοπαθολογία και Μέθοδοι Δομημένης Κλινικής Διάγνωσης σε παιδιά και εφήβους
- Επιδημιολογία Ψυχικών Νόσων - Διαφορετικά κλινικά περιβάλλοντα-στίγμα
- Το Σύστημα Ψυχικής Υγείας στην Ελλάδα και Διεθνώς
- Ψυχοιατροδικαστική
- Η Ψυχιατρική Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα και Διεθνώς

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Φουντουλάκης, Ε. Μπόντη, Γ. Σίμος, Π. Ανδριοπούλου, Α. Ξαφένιας, Ε. Γεωργιάδου, Γ. Φλώρος, Φ. Μπασιάλλα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία
- Ψυχικές Διεργασίες στην Αναπτυξιακή Πορεία από την εφηβεία στην ενήλικη ζωή
- Αναπτυξιακές Διαταραχές
- Λακανικό Μοντέλο και Ψυχοπαθολογία
- Γνωστικές - Συμπεριφορικές Ψυχοθεραπείες 1ης, 2ης και 3ης Γενιάς
- Εισαγωγή στη Συστημική Σκέψη και Οικογενειακή Ψυχοθεραπεία
- Εισαγωγή στη Γνωστική - Αναλυτική Ψυχοθεραπεία
- Ψυχοπαθολογία και Διαδίκτυο - Online Ψυχοθεραπείες
- Εισαγωγή στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία
- Ψυχολογικοί Παράγοντες και Ψυχοθεραπείες σε ασθενείς με χρόνια νόσο
- Ψυχολογία της Γήρανσης και Ψυχοθεραπεία στην Τρίτη Ηλικία

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Φουντουλάκης, Γ. Παπαζήσης, Ε.-Μ. Τσαπάκη, Α. Κώνστα, Π. Παναγιωτίδης, Ν. Στεφανής, Δ. Δικαίος, Μ. Σαμαρά, Α. Στριγγάρης, Σ. Χατζηιωαννίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Πως Λειτουργεί ο Ανθρώπινος Εγκέφαλος
- Βασική Ψυχοφαρμακολογία (Προκλινική)
- Κατηγορίες και Ιδιότητες Ψυχοφαρμακευτικών Ουσιών
- Βιολογικά Μοντέλα Ψυχικών Νόσων
- Φαρμακοθεραπεία-I: Άνοιες / Ψυχογηριατρική
- Ψυχοεκπαίδευση και Φαρμακοθεραπεία
- Εισαγωγή στη Θεραπεία Σχημάτων
- Φαρμακοθεραπεία-II: Εξαρτήσεις
- Φαρμακοθεραπεία-II: Ψυχώσεις
- Φαρμακοθεραπεία-III: Διαταραχές Διάθεσης
- Φαρμακοθεραπεία-IV: Φαρμακοθεραπεία των Λοιπών Ψυχικών Διαταραχών
- Παιδιατρική Ψυχοφαρμακοθεραπεία
- Άλλες Βιολογικές Θεραπείες (Ησθ, Δμε Κτλ)

ΣΤΡΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Αγοραστός, Γ. Χρούσος, Θ. Υφαντής, Π. Περβανίδου, Μ. Χουρδάκης, Ε. Καρανίκα, Δ. Αντωνιάδης, Σ. Καπρίνης, Σ. Μπαργιώτα, Λ. Αθανασιάδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βασικές Αρχές της Επιστήμης του Στρες
- Ψυχολογία της Υγείας / Στρες & Νοσολογία
- Βιολογία του Στρες I - Το Σύστημα Στρες του ανθρώπου
- Βιολογία του Στρες III – Στρες
- Μεταβολισμός και Διατροφή
- Βιολογία του Στρες IV - Στρες και Ψυχοανοσολογία
- Βιολογία του Στρες II - Σύστημα Στρες Και Κιρκάδιοι Ρυθμοί
- Στρες σε Ειδικούς Πληθυσμούς I - Πρώιμο και Τραυματικό Στρες

- Στρες και Ψυχο-Ογκολογία
- Στρες σε Ειδικούς Πληθυσμούς II - Επιπολιτισμικό Στρες
- Στρες σε Ειδικούς Πληθυσμούς III - Στρες και Νεανική Ψυχική Υγεία και Ψύχωση
- Στρες σε Ειδικούς Πληθυσμούς IV - Ψυχοδερματολογία
- Στρες σε Ειδικούς Πληθυσμούς V - Στρες
- Φύλο και Σεξουαλικότητα
- Διαχείριση του Στρες και Ενσυνειδητότητα

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Φουντουλάκης, Μ. Σαμαρά, Γ. Παπαζήσης, Ε.-Μ. Τσαπάκη, Β. Κούννου, Γ. Καραμπουτάκης, Σ. Κουπίδης, Ι. Μιχόπουλος, Π. Φερεντίνος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Θεωρία της Επιστήμης και Επιστήμες της Συμπεριφοράς
- Βασικές Γνώσεις Στατιστικής για τις Επιστήμες της Συμπεριφοράς
- Βασισμένη σε Δεδομένα Ψυχική Υγεία-Συστηματικές Ανασκοπήσεις και Μετα-Αναλύσεις
- Μεθολογία και Σημασία των Μετα-Αναλύσεων - Το Διεθνές Περιβάλλον
- Μεθοδολογία Κλινικών Φαρμακευτικών Μελετών
- Θεωρία της Πολιτικής και των Οικονομικών Υγείας
- Κλινική Ερευνητική Μεθοδολογία
- Ηθικά Θέματα στην Έρευνα
- Οικονομοτεχνικά Χαρακτηριστικά των Μοντέλων Ψυχικής Υγείας: Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον,
- Ερευνητική Μεθοδολογία στην Ψυχιατροδικαστική
- Ερευνητική και Πολιτική Ψυχικής Υγείας
- Πως Διαβάζουμε ένα άρθρο
- Πως Σχεδιάζουμε μια Ερευνητική Μελέτη και Πως Γράφουμε ένα άρθρο
- Μέθοδοι Στατιστικής Ανάλυσης

ΝΕΥΡΟΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΨΥΧΟΜΕΤΡΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Φουντουλάκης, Μ. Σοφολόγη, Α. Θεοφυλίδης, Ε. Κάζη, Α. Δουζένης, Π. Παναγιωτίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βασική Θεωρία των Μετρήσεων
- Νοητική Ταχύτητα – Συγκέντρωση – Εργαζόμενη
- Λεκτική και Μη Λεκτική Μνήμη και Δοκιμασίες τους
- Οπτικοχωρική και Κατασκευαστική Ικανότητα
- Γλώσσα (Προφορική και Γραπτή) και Δοκιμασίες τους
- Εκτελεστικές Λειτουργίες-Κοινωνική Γνωσια και Θεωρία του Νου και Δοκιμασίες τους
- Ευφυΐα και Νοημοσύνη - Μέτρηση Νοημοσύνης
- Δοκιμασίες Ποσοτικοποίησης Ψύχωσης
- Δοκιμασίες Ποσοτικοποίησης Γενικής Ψυχοπαθολογίας, Άγχους, Κατάθλιψης, Μανίας, Αυτοκτονικότητας και Ψυχαναγκασμών
- Δοκιμασίες Ποσοτικοποίησης Ιδιοσυγκρασίας, Χαρακτήρα και Προσωπικότητας
- Παιδοψυχιατρική Νευροψυχολογία και Ψυχομετρία
- Ποσοτικοποίηση της Λειτουργικότητας, της Αναπηρίας και της Ποιότητας Ζωής
- Προβλητικές Δοκιμασίες
- Ψυχοιατροδικαστική Νευροψυχολογία και Ψυχομετρία
- Το Περιβάλλον των Δημοσιεύσεων στην Ψυχική Υγεία

12. ΠΜΣ «ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΠΕΙΓΟΥΣΩΝ ΑΓΓΕΙΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ»

Αντικείμενο του ΠΜΣ αποτελεί η διεπιστημονική μεταπτυχιακή εκπαίδευση, η προαγωγή της γνώσης και η ανάπτυξη της έρευνας στο αντικείμενο της διαχείρισης και θεραπευτικής αντιμετώπισης των επειγουσών αγγειακών παθήσεων. Το πρόγραμμα του ΠΜΣ εστιάζει στη θεωρητική αλλά και πρακτική κατάρτιση νέων επιστημόνων υγείας, στις επιλογές της συντηρητικής θεραπείας, της προεπεμβατικής αντιμετώπισης και των επεμβατικών τεχνικών για τη θεραπεία των ασθενών με επείγοντα αγγειοχειρουργικά προβλήματα, συμπεριλαμβανομένων και των σύγχρονων ενδοαγγειακών τεχνικών.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Πιτούλιας, Α. Τσάπας, Μ. Παπαϊωάννου, Τ. Κολέτσα, Γ. Μενεξές

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή και Βασικές αρχές της Ιατρικής βασισμένης στην τεκμηρίωση. Αξιολόγηση μελετών συστηματικής ανασκόπησης και μετα-αναλύσεων,
- Μελέτη των αγγειακών παθήσεων με σύγχρονες τεχνικές της Μοριακής Βιολογίας (απομόνωση και ποιοτικός / ποσοτικός έλεγχος DNA, RNA, τεχνικές PCR, NGS, απομόνωση και μελέτη πρωτεϊνών, ανοσοτεχνικές)
- Μελέτη των αγγειακών παθήσεων με ιστοπαθολογικές τεχνικές (οπτικό μικροσκόπιο - ανοσοϊστοχημία - ανοσοφθορισμός - συνεστιακή μικροσκοπία - ηλεκτρονικό μικροσκόπιο)
- Βασικές αρχές Βιοστατιστικής
  1. είδη μεταβλητών, κατανομή δεδομένων, περιγραφική στατιστική
  2. μονοπαραγοντική ανάλυση συσχέτισης
  3. Πολυ-παραγοντική ανάλυση συσχέτισης
  4. Ανάλυση επιβίωσης - Kaplan-Meier - Life table analysis

- Εφαρμογή Βιοστατιστικής στην κλινική έρευνα
  1. εισαγωγή κλινικών δεδομένων στο πρόγραμμα SPSS
  2. ανάλυση κλινικών δεδομένων στο πρόγραμμα SPSS.

ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΦΛΕΒΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Κάρκος, Γ. Πιτούλιας, Ε. Μανδαλά, Φ. Σιγάλα, Σ. Βασδέκης, Θ. Καλογήρου, Δ. Χριστόπουλος, Ι. Κακίσης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανατομία και φυσιολογία φλεβικού και λεμφικού συστήματος
- Η πήξη και η ινωδόλυση
- Βιολογικό υπόστρωμα Φλεβικής Θρομβοεμβολικής νόσου
- Κλινική φαρμακολογία ενέσιμων αντιπηκτικών - Θεραπευτικά σχήματα
- Κλινική φαρμακολογία αντιπηκτικών per os - Θεραπευτικά σχήματα
- Κλινική παρουσίαση Φλεβικής Θρομβοεμβολικής Νόσου "Επιτολής φλεβική θρόμβωση", "Εν τω βάθει φλεβική θρόμβωση"
- Κλινική παρουσίαση Φλεβικής Θρομβοεμβολικής Νόσου "Πνευμονική εμβολή"
- Απεικονιστική διερεύνηση & διαφορική διάγνωση Φλεβικής Θρομβοεμβολικής Νόσου
- Λεμφικές παθήσεις – Ερυσίπελας
- Πρωτόκολλα Φαρμακευτικής Θεραπείας Φλεβικής Θρομβοεμβολικής Νόσου
- Κλινικές περιπτώσεις (θρομβοφιλία, κύηση, καρκίνος)
- Χειρουργική θεραπεία Φλεβικής Θρομβοεμβολικής Νόσου - Φίλτρα κάτω κοίλης.

ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΑΟΡΤΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Πιτούλιας, Ε. Γεωργακαράκος, Θ. Κώτσης, Κ. Μουλακάκης, Χ. Κλωνάρης, Κ. Παπάζογλου, Κ. Κτενίδης, Ν. Σαρατζής, Ν. Τσιλιμπάρης, Κ. Ντονάς, Π. Αντωνίτσης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανατομία και φυσιολογία αορτικού συστήματος και κύριων κλάδων του
- Αιμοδυναμική ανευρυσμάτων

- Αορτικός διαχωρισμός - Οξύ θωρακικό αορτικό σύνδρομο (κλινική παρουσίαση)
- Θωρακικό ανεύρυσμα (κλινική παρουσίαση και αντιμετώπιση)
- Θωρακοκοιλιακό ανεύρυσμα (κλινική παρουσίαση και αντιμετώπιση)
- Αορτολαγόνιο ανεύρυσμα και μονήρες ανεύρυσμα λαγονίων αρτηριών (κλινική παρουσίαση και συντηρητική θεραπεία)
- Επείγουσες ανοικτές επεμβάσεις θωρακικής - θωρακοκοιλιακής αορτής
- Επείγουσες ενδαγγειακές επεμβάσεις θωρακικής - θωρακοκοιλιακής αορτής
- Επείγουσες ανοικτές επεμβάσεις υπονεφρικής κοιλιακής αορτής/αρτολαγόνιου άξονα
- Επείγουσες ενδαγγειακές επεμβάσεις υπονεφρικής κοιλιακής αορτής/αρτολαγόνιου άξονα
- Η τεχνική FENESTRATED στις αορτικές επεμβάσεις
- Η τεχνική CHIMNEY στις αορτικές επεμβάσεις
- Επείγουσες επεμβάσεις ανιούσης αορτής

ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΣΠΛΑΓΧΝΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Λαζαρίδης, Γ. Παρασκευάς, Χ. Μπακογιάννης, Γ. Πιτούλιας, Θ. Καλογήρου, Μ. Ταχτσή, Σ. Γεωργόπουλος, Α. Κατσαργύρης, Δ. Χατζηδημητρίου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανατομία και Φυσιολογία αρτηριακού και φλεβικού συστήματος των σπλάγγνων
- Ανεύρυσμα σπληνικής αρτηρίας
- Επείγουσες παθήσεις νεφρικής αρτηρίας
- Ανεύρυσμα κοιλιακής αρτηρίας
- Ανεύρυσμα κλάδων της κοιλιακής και μεσεντέριων αγγείων
- Παθοφυσιολογία οξείας και χρόνιας εντερικής ισχαιμίας
- Λειτουργική εντερική ισχαιμία – κλινική παρουσίαση και διάγνωση
- Χρόνια εντερική ισχαιμία – κλινική παρουσίαση και διάγνωση
- Οξεία εντερική ισχαιμία – κλινική παρουσίαση και διάγνωση
- Μεσεντέρια φλεβική θρόμβωση – κλινική παρουσίαση και διάγνωση
- Ανοικτή χειρουργική αντιμετώπιση οξείας και χρόνιας εντερικής ισχαιμίας
- Ενδοαγγειακή χειρουργική αντιμετώπιση οξείας και χρόνιας εντερικής ισχαιμίας, Βιοχημικοί δείκτες οξείας και χρόνιας σπλαγγχνικής ισχαιμίας

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ Ι

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

- Ανάλυση θέματος
- Προετοιμασία- Παρουσίαση διαγράμματος μελέτης

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ - ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Κάρκος, Μ. Πιτούλιας, Β. Ραφαηλίδης, Ι. Γιαγτζίδης, Θ. Καλογήρου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βιοπληροφορική
- Ψηφιακή ιατρική απεικόνιση
- Λογισμικά επεξεργασίας αρχείων DICOM ελεύθερου κώδικα Windows & iOS
- Χειρουργική αίθουσα επειγουσών αγγειακών επεμβάσεων
  1. εξοπλισμός - εργαλεία – υλικά
  2. χειρισμός ενδοαγγειακών υλικών
- Είδη επιστημονικών εργασιών - Δομή επιστημονικού άρθρου
- Συγγραφή επιστημονικού άρθρου
  1. ερευνητικό ερώτημα, τίτλος, εισαγωγή
  2. υλικό - μέθοδος - ανάλυση – αποτελέσματα
  3. συζήτηση - συμπεράσματα – περίληψη
- Βιβλιογραφική αναζήτηση – Ενσωμάτωση βιβλιογραφίας (Endonote software)
- Συγγραφή Πτυχιακής Διπλωματικής Εργασία – Δομή Διπλωματικών εργασιών

ΟΞΕΙΑ ΙΣΧΑΙΜΙΑ ΚΑΤΩ ΑΚΡΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

**Γ. Πιτούλιας, Ν. Λαζαρίδης, Λ. Σκούρα, Γ. Γερουλάκος, Χ. Κάρκος, Ε. Σαμολαδάς,
Α. Λάζαρης, Α. Μεγαλόπουλος, Α. Σαρατζής**

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανατομία αρτηριακού συστήματος των κάτω άκρων
- Η βιοχημεία της βλάβης ισχαιμίας – επαναιμάτωσης
- Οξεία αρτηριακή απόφραξη κάτω άκρων – εμβολή
- Οξεία αρτηριακή απόφραξη κάτω άκρων – θρόμβωση
- Θρομβοεμβολεκτομή αρτηριών κάτω άκρων
- Ορθοπεδικές παθήσεις με οξεία συμπτωματολογία από τα κάτω άκρα
- Οξεία ισχαιμία σε έδαφος χρόνιας αποφρακτικής αρτηριοπάθειας κάτω άκρων (κλινική παρουσίαση)
- Ανοικτή αντιμετώπιση της οξείας ισχαιμίας σε έδαφος χρόνιας αποφρακτικής αρτηριοπάθειας)
- Ενδαγγειακή αντιμετώπιση οξείας ισχαιμίας σε έδαφος χρόνιας αποφρακτικής αρτηριοπάθειας)
- Ενδαγγειακή αντιμετώπιση της οξείας ισχαιμίας των άκρων
- Ανεύρυσμα αρτηριών κάτω άκρων
- Σύνδρομο επαναιμάτωσης / Volkman / Haimonici - Απονευροτομή άκρου (ενδείξεις - τεχνική)

ΟΞΕΙΑ ΙΣΧΑΙΜΙΑ ΑΝΩ ΑΚΡΩΝ & ΑΓΓΕΙΩΝ ΤΡΑΧΗΛΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Ταχτσή, Θ. Τέγος, Α. Γιαννούκας, Μ. Ματσάγκας, Θ. Δημητρούλας, Κ. Οικονόμου, Ν. Μελάς, Γ. Γεωργιάδης, Ε. Αυγερινός, Θ. Καλογήρου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανατομία και φυσιολογία αγγείων τραχήλου και των άνω άκρων
- Σύνδρομο υποκλοπής της υποκλειδίου
- Η οξεία εγκεφαλική ισχαιμία (κλινική παρουσίαση)
- Ενδείξεις επείγουσας καρωτιδικής επέμβασης για εγκεφαλική ισχαιμία
Επείγουσα καρωτιδική ενδαρτηρεκτομή
- Επείγουσα καρωτιδική αγγειοπλαστική
- Αγγειοκινητικά σύνδρομα των άκρων – αγγειίτιδες
- Η χειρουργική αντιμετώπιση του οξέος αορτικού διαχωρισμού
- Θρομβοεμβολεκτομή άνω άκρου
- Επιπλοκές αρτηριοφλεβικής επικοινωνίας - Επιπλοκές αγγειακών καθετήρων

- Το αγγειακό τραύμα των άκρων
- Ακρωτηριασμοί των άκρων (ενδείξεις – τεχνική)

ΑΓΓΕΙΑΚΟ ΤΡΑΥΜΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Αργυριάδου, Ι. Γιγής, Ε. Δεμίρη, Ι. Λαζαρίδης, Γ. Καραπαναγιωτίδης, Χ. Μαλτέζος, Κ. Φίλης, Σ. Κάκκος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βασικές αρχές ATLS I
- Βασικές αρχές ATLS II
- Η συνοδός μυοσκελετική και νευρική κάκωση του αγγειακού τραύματος
- Χειρουργική τραύματος χειρός
- Επανασυγκόλληση άκρου
- Τραύμα αγγείων τραχήλου – υποκλειδίων
- Τραύμα αγγείων θωρακικής κοιλότητας
- Τραύμα αγγείων κοιλίας
- Βασικές αρχές και τεχνικές αποκατάστασης αγγειακού τραύματος
- Ιατρογενές τραύμα αγγείων
- Τραύματα αγγείων των άκρων I (κακώσεις αγγείων άνω και κάτω άκρων)
- Τραύματα αγγείων των άκρων II (τραύμα σε εξαρτημένους ασθενείς, μόλυνση αγγειακής πρόθεσης)

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ II

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ολοκλήρωση ερευνητικού πρωτοκόλλου και συλλογής δεδομένων.

ΘΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ολοκλήρωση συγγραφής

Παρουσίαση και αξιολόγηση ΜΔΕ

13. ΠΜΣ «ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ: ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΒΑΣΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΜΕ ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ»

Γνωστικό αντικείμενο του Προγράμματος αποτελεί η ολοκληρωμένη διδασκαλία και εκπαίδευση τόσο σε προκλινικό – εργαστηριακό, όσο και σε εφαρμοσμένο κλινικό επίπεδο στις νευροεπιστήμες. Το πρόγραμμα εστιάζει στη θεωρητική, αλλά και πρακτική κατάρτιση νέων επιστημόνων υγείας, για την απόκτηση σφαιρικής γνώσης πάνω στις νευροεπιστήμες. Η διδασκαλία του προγράμματος καλύπτει θέματα του φάσματος της Νευροανατομίας, της Νευροφυσιολογίας, της Νευροβιολογίας, της Νευροφαρμακολογίας, της Νευρολογίας, της Νευροχειρουργικής και της Ψυχιατρικής. Ένα σημαντικό κομμάτι του προγράμματος περιλαμβάνει την διασύνδεση των βασικών νευροεπιστημών με τις κλινικές νευροεπιστήμες. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην νευροπροστασία, στην νευροαναγέννηση, καθώς και στις βιοτεχνολογικές εξελίξεις που αναμένεται να διαδραματίσουν ολοένα και μεγαλύτερο ρόλο στις νευροεπιστήμες. Οι πτυχιούχοι του προγράμματος θα αποκτήσουν εμπειριστατωμένη γνώση και εκπαίδευση σε γνωστικά πεδία των βασικών και κλινικών νευροεπιστημών.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΜΑΚΡΟΣΚΟΠΙΚΗ, ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Παρασκευάς, Δ. Ανέστης, Ε. Ασουχίδου, Ν. Αναστασόπουλος, Π. Θεοτόκης, Ι. Μυκονιάτης, Ν. Λαζαρίδης, Ε. Μάνθου, Π. Τσιτσόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η παρουσίαση της μακροσκοπικής υφής των ανατομικών δομών του εγκεφάλου και του νωτιαίου μυελού, ώστε οι μεταπτυχιακοί φοιτητές να καταστούν κοινωνοί των γνώσεων εκείνων των δομών που «εμπλέκονται» στην εκδήλωση παθολογικών καταστάσεων. Επιπρόσθετα με τη μεθοδική μελέτη πτωματικών

παρασκευασμάτων εγκεφάλου, οι φοιτητές θα κατανοήσουν τόσο τη μορφολογία, όσο και τις τοπογραφο-ανατομικές σχέσεις των επιμέρους δομών του κεντρικού νευρικού συστήματος. Επιπλέον, η εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών με τη μικροσκοπική υφή του εγκεφάλου, του νωτιαίου μυελού και των περιφερικών νεύρων, την εμβρυϊκή τους ανάπτυξη, τις διαμαρτίες που αφορούν στη διάπλαση του νευρικού συστήματος και την αντίστοιχη κλινική εικόνα τους.

ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ - ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΤΙΣ ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Χατζησωτηρίου, Γ. Αλεξίου, Π. Θεοτόκης, Ε. Κοσμίδης, Α. Κυργίδης, Ρ. Λαγουδάκη, Γ. Παρασκευάς, Λ. Τριάρχου, Γ. Τσαούση, Π. Τσιτσόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η διδασκαλία και οικειοποίηση γνώσεων νευροφυσιολογίας που σχετίζονται κυρίως με τους κινητικούς, τους αισθητικούς μηχανισμούς, τα οπτικά, ακουστικά και αιθουσαία νευρωνικά κυκλώματα, τις νευροεκφυλιστικές, νευρογενετικές, νευροφυσιολογικές και νευροανοσολογικές διαταραχές. Επιπρόσθετα, η εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών με το νευροανατομικό και νευροφυσιολογικό υπόστρωμα των νοητικών γεγονότων, των συμπεριφορικών και συναισθηματικών μοντέλων, των μηχανισμών ομιλίας, της μάθησης, της μνήμης, των μηχανισμών κινητοποίησης και ενστικτώδους συμπεριφοράς, τη μελέτη του δίπολου ύπνος-εγρήγορηση και την πιθανή ύπαρξη σεξουαλικού διμορφισμού σε διάφορες δομές του εγκεφάλου. Επιπλέον, γίνεται γνωριμία με τις αρχές της ερευνητικής μεθοδολογίας, τα εργαλεία, τον σχεδιασμό, την ολοκλήρωση ερευνητικών πρωτοκόλλων και την ερμηνεία των ερευνητικών αποτελεσμάτων στις νευροεπιστήμες.

ΝΕΥΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ, ΝΕΥΡΟΨΥΧΟΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΠΑΘΟΛΟΓΟ-ΑΝΑΤΟΜΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Σαρδέλη, Γ. Αλεξίου, Ι. Διακογιάννης, Π. Θεοτόκης, Γ. Μπαζιά, Μ. Παπαϊωάννου, Γ. Παρασκευάς Χ. Πουρζιτάκη, Θ. Τέγος, Α. Χέβα, Κ. Ψαθά

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η διδασκαλία εννοιών και καταστάσεων που άπτονται της αναπτυξιακής νευρολογίας, της πιθανής τοξικής δράσης φαρμακευτικών ουσιών επί του εγκεφάλου, της νευροτοξικότητας εθιστικών ουσιών, της θεραπευτικής δράσης φαρμάκων σε νευρολογικές και ψυχιατρικές καταστάσεις. Επίσης, η παρουσίαση και ανάλυση του υποβάθρου των νευρολογικών ασθενειών σε γενετικό, μοριακό, παθολογοανατομικό, παθοφυσιολογικό, τοπογραφικό και απεικονιστικό επίπεδο με παράλληλη εισαγωγή των φοιτητών στους μηχανισμούς που διέπουν τα συχνότερα νευρολογικά νοσήματα και καταστάσεις.

ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΩΝ ΝΕΥΡΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ν. Αναστασόπουλος, Δ. Ανέστης, Μ. Αρναούτογλου, Ν. Λαζαρίδης, Γ. Παρασκευάς

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η εκμάθηση της ανατομίας των περιφερικών νεύρων, των ανατομικών θέσεων συμπίεσης - παγίδευσης και των καταστάσεων που προκαλούν βλάβη αυτών. Επίσης, διδάσκεται και ο χειρισμός τέτοιων καταστάσεων σε επίπεδο διαγνωστικής προσέγγισης και αντιμετώπισης.

ΠΡΑΚΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ Ι

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Παρασκευάς, Ν. Αναστασόπουλος, Ν. Λαζαρίδης, Π. Τσιτσόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η εφαρμογή και εκπαίδευση σε πρακτικό επίπεδο των θεωρητικών γνώσεων που διδάχθηκαν στα μαθήματα του Εξαμήνου μέσω πτωματικών, πειραματικών μοντέλων και συζήτησης κλινικών περιστατικών.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΛΙΝΙΚΗ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ - ΝΕΥΡΟΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Κάζης, Δ. Ανέστης, Θ. Καραπαναγιωτίδης, Ε. Καψαλάκη, Μ. Μαντατζής, Μ. Μποζίκη, Θ. Τέγος, Π. Τσιτσόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η διδασκαλία του κλινικού φάσματος των νοσημάτων του νευρικού συστήματος. Παρέχεται ολοκληρωμένη γνώση σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο στην αξιολόγηση του νευρικού συστήματος, στην κλινική προσέγγιση και στην αντιμετώπιση των παθολογικών καταστάσεων αυτού (κεφαλαλγία, συγκοπικά επεισόδια, άνοιες, ίλιγγος, νευραλγίες, αγγειακά νοσήματα, νοσήματα κινητικού νευρώνα, νευροπάθειες, μυοπάθειες, απομυελινωτικά νοσήματα, νευροεκφυλιστικές βλάβες, όγκοι, κλπ). Επιπλέον, η παροχή γνώσης σχετικά με τη διαγνωστική προσέγγιση των παθήσεων του εγκεφάλου και της σπονδυλικής στήλης. Εκτός από τις κλασικές νευροακτινολογικές εξετάσεις, δηλαδή την αξονική και τη μαγνητική τομογραφία, γίνεται αναφορά σε πιο εξειδικευμένες απεικονίσεις, όπως η αξονική αγγειογραφία, η αξονική τομογραφία διάχυσης-αιμάτωσης, η τομογραφία εκπομπής ποζιτρονίων, η δεματιογραφία και η μαγνητική φασματογραφία.

ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Κιμισκίδης, Μ. Αρναούτογλου, Σ. Παπαγιαννόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η διδασκαλία των βασικών αρχών της νευροφυσιολογίας και η εφαρμογή τους σε κλινικό επίπεδο. Αναλύεται ο ρόλος και η χρησιμότητα των μεθόδων νευροφυσιολογίας στη διερεύνηση καταστάσεων του κεντρικού και του περιφερικού νευρικού συστήματος, όπως όγκοι εγκεφάλου και νωτιαίου μυελού, αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια, επιληψία, πολλαπλή σκλήρυνση, νευροεκφυλιστικά νοσήματα, εκφυλιστικές παθήσεις του νωτιαίου μυελού,

κακώσεις εγκεφάλου και σπονδυλικής στήλης, παθήσεις των κρανιακών νεύρων, περιφερικές νευροπάθειες. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στις ενδείξεις, στην περιγραφή και στην εφαρμογή νευροφυσιολογικού ελέγχου διεγχειρητικά

ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Παρλαπάνη, Α. Γιαζκουλίδου, Ι. Διακογιάννης, Ι. Νηματούδης, Β. Τσιπροπούλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η εισαγωγή των φοιτητών στα βασικές αρχές και δυνατότητες της κλινικής ψυχιατρικής. Επιπλέον, αναλύεται η ψυχιατρική εμπλοκή στις νευρολογικές παθήσεις, αλλά και ο νευρολογικός παράγοντας στα ψυχιατρικά νοσήματα μέσω αναλυτικής διδασκαλίας. Συγκεκριμένα, γίνεται αναφορά στην αξιολόγηση, συσχέτιση και θεραπεία ψυχιατρικών συμπτωμάτων που εμφανίζουν ασθενείς με νευρολογικές παθήσεις, όπως αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια, κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις, ανοϊκές διαταραχές, η πολλαπλή σκλήρυνση και άλλες απομυελινωτικές βλάβες, η κεφαλαλγία, η νόσος του Parkinson, εγκεφαλίτιδες και όγκοι εγκεφάλου, αλλά και της αλληλεπίδρασης των νευρολογικών χαρακτηριστικών σε ψυχιατρικά νοσήματα.

ΝΕΥΡΟΕΝΤΑΤΙΚΟΛΟΓΙΑ – ΝΕΥΡΟΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Τσαούση, Δ. Ανέστης, Χ. Πουρζιτάκη, Π. Τσιτσόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η παροχή των απαραίτητων αρχών και γνώσεων νευροεντατικολογίας και νευροαναισθησιολογίας, καθώς και η σύνδεση των παραπάνω με τους υπόλοιπους τομείς των νευροεπιστημών. Στην ενότητα αυτή, διδάσκεται ο χειρισμός παθήσεων του νευρικού συστήματος, χειρουργικών και μη, όπου απαιτείται νευροεντατική περίθαλψη. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής εισάγεται επίσης και στο κομμάτι της νευροαναισθησίας και τις επιμέρους παραμέτρους που την διέπουν κατά τη διάρκεια των νευροχειρουργικών επεμβάσεων.

ΝΕΥΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ: ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΘΕΩΡΗΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Τσιτσόπουλος, Δ. Ανέστης, Γ. Αλεξίου, Σ. Γρηγοριάδης, Σ. Κορφιάς, Ι. Μάγγρας, Κ. Φουντάς, Ν. Φόρογλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η παροχή βασικής και εξειδικευμένης διδασκαλίας πάνω στα κύρια θέματα που πραγματεύεται η νευροχειρουργική. Η ενότητα εστιάζεται πρωτίστως στην κριτική παρουσίαση και ανάλυση της τρέχουσας νευροχειρουργικής τόσο σε διαγνωστικό όσο και θεραπευτικό επίπεδο. Επιπρόσθετα, πέραν από μία ιστορική αναδρομή στις εξελίξεις ορόσημα της ειδικότητας, γίνεται ειδική αναφορά και στις προοπτικές της νευροχειρουργικής, έτσι όπως αυτές διαγράφονται στον ορίζοντα.

ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΝΕΥΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ – ΝΕΥΡΟΒΙΟ-ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Τσιτσόπουλος, Α. Αθανασίου, Γ. Βασταρδής, Σ. Κορφιάς, Μ. Μαντατζής, Α. Συμεωνίδης, Ν. Φόρογλου, Α. Χατζησωτηρίου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η γνωριμία με τις δυνατότητες της ελάχιστα επεμβατικής προσέγγισης των παθήσεων του νευρικού συστήματος. Γίνεται αναφορά και περιγραφή των ενδείξεων, της τεχνικής και των αποτελεσμάτων από την εφαρμογή χειρουργικών προσπελάσεων στη βάση του κρανίου από τη χρήση λιγότερο τραυματικών χειρουργικών μεθόδων. Η διδασκαλία της ενότητας αυτής εστιάζεται και στο ευρύτερο μέλλον των νευροεπιστημών, όπως αυτό αναμένεται να διαμορφωθεί με την ολοένα και ευρύτερη εισβολή της εμβιομηχανικής, της κυτταρικής και της μοριακής βιολογίας, της νανοτεχνολογίας, της γενετικής, της νανοτεχνολογίας, της τεχνητής νοημοσύνης, και της επιστήμης των υπολογιστών.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ II

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Τσιτσόπουλος, Δ. Ανέστης, Ν. Λαζαρίδης, Γ. Παρασκευάς

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η εφαρμογή και εκπαίδευση σε πρακτικό επίπεδο των θεωρητικών γνώσεων που διδάχθηκαν στα μαθήματα του εξαμήνου μέσω πτωματικών, πειραματικών μοντέλων και συζήτησης κλινικών περιστατικών.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας πάνω στις βασικές και εφαρμοσμένες νευροεπιστήμες.

14. ΠΜΣ «ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ»

Το μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Εφαρμογές της Ψυχολογίας στην Υγεία» συνδυάζει την παροχή σύγχρονης τεκμηριωμένης επιστημονικής γνώσης και εφαρμοσμένης, βιωματικής εκπαίδευσης με σκοπό τη μελέτη των **ψυχολογικών παραγόντων** που εμπλέκονται στην **υγεία, ασθένεια, την φροντίδα** και την **αγωγή υγείας**.

Καλύπτει τα εξής επιστημονικά πεδία:

Εφαρμογές της Ψυχολογίας στην Πρόγνωση/πρόκληση ασθενειών

- Ψυχονευροανοσολογία
- Ογκολογία-Καρδιαγγειακά
- Υπογεννητικότητα
- Αυτοάνοσα
- Χρόνιες ασθένειες
- Χρόνιος πόνος

Εφαρμογές της Ψυχολογίας στην πρόληψη και προαγωγή υγείας

- Στρες-Ψυχοσωματικές ενοχλήσεις
- Συμβουλευτική για θέματα αλλαγής τρόπου ζωής/life style (κάπνισμα, παχυσαρκία, στρες, εξαρτήσεις)
- Διαχείριση δύσκολων ασθενών Συνεργασία με ιατρικές οδηγίες
- Η αντιμετώπιση του παιδιού και της οικογένειας

Εφαρμογές της Ψυχολογίας στην Οργάνωση Μονάδων Υγείας

- Διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού
- Επαγγελματική εξουθένωση
- Διαχείριση κρίσεων
- Ιατρικά λάθη

Εφαρμογές της Ψυχολογίας στην Θεραπεία και Αποκατάσταση

- Εναλλακτικοί/Συμπληρωματικοί τρόποι βελτίωσης ποιότητας ζωής
- Ατομικές και ομαδικές παρεμβάσεις στήριξης και θεραπείας
- Διαδικασία Γήρανσης
- Εικόνα εαυτού-επιλεκτικές αισθητικές επεμβάσεις

Εφαρμογές της Ψυχολογίας στην Εκπαίδευση και Αγωγή Υγείας

- Αγωγή Υγείας σε σχολικά και εξωσχολικά πλαίσια
- Προαγωγή υγείας σε συγκεκριμένες δομές (υποδοχής προσφύγων, στρατός, αστυνομία, κλπ)

Τα βασικά χαρακτηριστικά του ΠΜΣ είναι:

- Ολιστικό Μοντέλο της Ιατρικής/Υγείας
- Διεπιστημονικό
Μεταφραστική έρευνα (translational research)
- Βιωματικό
- Μοναδικό στην Ελλάδα
- 12μηνης διάρκειας
- Ευελιξία παρακολούθησης (εξ αποστάσεως και δια ζώσης 6 ΣΚ το χρόνο)
- Διασύνδεση με διδακτορικές σπουδές

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Ε. Παναγοπούλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Αγωγή και προαγωγή υγείας
- Επίπεδα προαγωγής υγείας
- Προγεννητικός έλεγχος
- Γονιδιακός έλεγχος
- Παράγοντες κινδύνου και life style
- Ψυχολογικοί παράγοντες και εμβολιασμοί
- Ψυχοκοινωνικά μοντέλα πρόβλεψης της συμπεριφοράς υγείας
- Ψυχοκοινωνικοί προσδιοριστές υγείας
- Οικογενειακά συστήματα και υγεία
- Κάπνισμα, σωματική άσκηση, διατροφή, χρήση ουσιών, οθόνες
- Θεωρίες Προσωπικότητας και Υγεία
- Διαταραχές διατροφής και υγεία
- Αιτιολογία ασθένειας

- Στρες και ασθένεια
- Ψυχοσωματικές ενοχλήσεις
- Ζαχαρώδης διαβήτης
- Αυτοάνοσα νοσήματα
- Καρδιαγγειακές παθήσεις
- Ογκολογικοί ασθενείς
- Στρες και γονιμότητα
- Ασθένεια στην οικογένεια
- Δεσμός βρέφους -προ νηπιακή ηλικία- στρες και σωματική υγεία
- Ψυχολογικοί παράγοντες και θεραπεία
- Έκβαση φαρμακευτικών και χειρουργικών θεραπειών
- Εναλλακτικές και συμπληρωματικές θεραπείες
- Mindfulness
- Ψυχολογικές παρεμβάσεις για σωματικές παθήσεις

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Μπόντη, Μ. Σμυρνάκης, Θ. Μπελάλη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ψυχολογία και νοσοκομειακή φροντίδα
- Ψυχολογία και επείγουσα φροντίδα
- Ψυχολογία και φροντίδα στο σπίτι
- Διεπιστημονική Ομάδα Συνεργασίας και Προσέγγισης στις Δομές Υγείας
- Ψυχοπαιδαγωγικές Ανάγκες Παιδιών σε Νοσηλεία
- Νευροαναπτυξιακές Διαταραχές: Τύποι
- Κλινικό Προφίλ
- Διάγνωση και Θεραπευτική Παρέμβαση
- Ειδικές Διαταραχές της Μάθησης σε Παιδιά
- Εφήβους και Ενήλικες: Εξελικτική Πορεία
- Διάγνωση και Υποστήριξη
- Διαχείριση της Οικογένειας στη Φροντίδα Υγείας
- Ψυχολογία στην φροντίδα μωρού και βρέφους
- Ενδυνάμωση και αυτοφροντίδα Επαγγελματιών Υγείας
- Ψυχολογικά ζητήματα στην πρωτοβάθμια φροντίδα Υγείας

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Γεωργαντά

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία
- Βασικές αρχές και αξίες (π.χ. evidence based management)
- Εισαγωγή στις παρεμβάσεις στον χώρο εργασίας
- Μέθοδοι Έρευνας με έμφαση στην αξιολόγηση παρεμβάσεων (on making causal claims)
- Κουλτούρα στις μονάδες υγείας
- Ηγεσία μονάδων υγείας (styles, current models (e.g. authentic, compassionate, inclusive, shared)
- Destructive leadership
- Τοξική εργασιακή κουλτούρα στο νοσοκομείο (bullying, harassment, hazing, incivility, workplace bullshit, employees' dark side, illegitimate tasks)
- Θετική Ψυχολογία και Εργασία (flow, flourish, thrive, psychological safety, team coherence)
- Στρες, άγχος, κατάθλιψη, επαγγελματική εξουθένωση, resilience εργαζομένων σε μονάδες υγείας
- Προβλήματα κλινικής ψυχικής υγείας στον χώρο εργασίας
- Intergroup processes - Teams, team innovation
- Συγκρούσεις μεταξύ εργαζομένων σε μονάδες υγείας - Συγκρούσεις με ασθενείς
- Dealing with a crisis / Post traumatic growth
- Στάσεις (job satisfaction, commitment, job engagement)
- Στερεότυπα, προκαταλήψεις, διακρίσεις και σφάλματα και η σημασία τους για τις μονάδες υγείας (women at work, minorities, aging, groupthink)
- Παρεμβάσεις (successful and failed interventions) - Organisational change
- Κίνητρα (Self Determination theory, Can fear be a motive?)
- Health and Safety in the hospital 12/1/2021 - Knowledge sharing, Feedback – Ενσωμάτωση feedback - Αξιολόγηση προσωπικού
- Learning and development – Talent management – Leadership Development – Career advance and mentoring

ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ I

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Παναγοπούλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Case studies Πρόληψη και Προαγωγή Υγείας - Αλληλεπίδραση με σύστημα υγείας-Ειδικά πλαίσια
- Case studies Αιτιολογία και Πρόγνωση ασθένειας
- Προσωπικότητα
- Διαταραχές διατροφής
- Σχέση βρέφους – μητέρας – Γονεικότητα
- Case studies Θεραπεία και αντιμετώπιση

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Τσίγκα, Β. Σπατούλα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Λήψη ιστορικού
- Ανακοίνωση διάγνωσης
- Ανακοίνωση άσχημων νέων
- Συνεργασία / συμμόρφωση με ιατρικές οδηγίες
- Δύσκολοι ασθενείς
- Διαχείριση κρίσεων
- Επικοινωνία επαγγελματιών υγείας στα νοσοκομεία,
- Επικοινωνία επαγγελματιών υγείας στην επειγουσα φροντίδα,
- Σύνδρομο επαγγελματικής εξουθένωσης
- Δεξιότητες παρουσίασης σε κοινό / συνέδρια

ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ II

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Παναγοπούλου

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Παρουσιάσεις περιστατικών (case rounds)
- Επιλογή από πρακτική άσκηση, ανάλογα με τα ενδιαφέροντα του κάθε φοιτητή
- Άσκηση σε νοσοκομειακές κλινικές, γραμμή στήριξης και συμβουλευτικής επαγγελματιών υγείας
- Teddy bear hospital, αγωγή υγείας στη φύση, αγωγή υγείας σε ειδικές ομάδες πληθυσμού

ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Μασούρα, Β. Σπατούλα

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Αναπαραστάσεις χρόνιων ασθενειών
- Αναπαραστάσεις επειγόντων ασθενειών
- Εν συναίσθηση
- Στερεότυπα φύλου και υγεία
- Στερεότυπα φυλής και υγεία
- Στερεότυπα ηλικίας και υγείας
- Στερεότυπα σεξουαλικού προσανατολισμού και υγεία
- Μνήμη και άσκηση κλινικής πράξης
- Προσοχή και άσκηση κλινικής πράξης
- Διαδικασίες μάθησης και υγεία
- Οι εκτελεστικές γνωστικές λειτουργίες και ιατρικά λάθη

ΨΥΧΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΤΡΕΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΓΝΩΣΗ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Καπουκρανίδου, Μ. Καρεκλα

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Η φυσιολογία του στρες, Ορμονικό υπόβαθρο
- Καρδιαγγειακές αντιδράσεις, Ψυχονευροανοσολογία I
- Ψυχονευροανοσολογία II
- Στρες και καρκινογένεση
- Στρες και μεταβολικά νοσήματα (διαβήτης παχυσαρκία)

- Στρες και στεφανιαία νόσος
- Παρεμβάσεις διαχείρισης του στρες

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΠΑΙΔΙΟΥ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Μπόντη, Θ. Μπελλάλη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Αντίληψη υγείας και ασθένειας, Αντίληψη και διαχείριση θανάτου
- Διαχείριση νοσηλείας
- Διαχείριση ασθένειας στην οικογένεια
- Το οικογενειακό πλαίσιο και η ασθένεια
- Συμπεριφορές υγείας στα παιδιά – Διατροφή
- Συμπεριφορές υγείας στα παιδιά – Άσκηση
- Συμπεριφορές υγείας στα παιδιά – Οθόνες
- Επικοινωνία με παιδιά σε πλαίσια υγείας
- Ειδικά θέματα παιδικών ασθενειών (παιδικός καρκίνος)
- Παιδί και εμβολιασμοί
- Φοβίες σε σχέση με την κλινική πράξη
- Παιδιά και οδοντιατρική φροντίδα

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

15. ΠΜΣ «ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΣ, ΜΑΛΑΚΩΝ ΜΟΡΙΩΝ, ΑΓΓΕΙΑΚΩΝ ΑΝΩΜΑΛΙΩΝ»

Σκοπός του μεταπτυχιακού προγράμματος είναι η εκπαίδευση των μεταπτυχιακών φοιτητών στις σύγχρονες επιστημονικές εξελίξεις αναφορικά με την «Χειρουργική Ογκολογία Δέρματος, Μαλακών Μορίων, Αγγειακών Ανωμαλιών» και η άσκησή τους. Ο ανωτέρω σκοπός εκπληρώνεται μέσω της εκπαίδευσης όλων εκείνων των επαγγελματιών υγείας, η κατάρτιση των οποίων θα οδηγήσει σε διεπιστημονική προσέγγιση θεμάτων υγείας, στο πλαίσιο της διασφάλισης της δημόσιας υγείας των πολιτών.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΠΛΑΣΤΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ – ΑΝΑΤΟΜΙΑ, ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ, ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΣ, ΜΑΛΑΚΩΝ ΜΟΡΙΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Λ. Παυλίδης, Θ. Παπαμήτσου, Ν. Παπαδόπουλος, Ε. Βακιρλής, Β. Κωτούλα-Δημητριάδου, Α. Χέβα, Τ. Κολέτσα, Α. Νικολαΐδου, Γ. Πετράκης, Χ.-Ό. Γούλα, Α. Παπάς

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην Ανατομία του Δέρματος
- Φυσιολογία Δέρματος
- Αγγείωση (Αγγειακά Πλέγματα, Διατιτραίνουσες, Είδη Δερματικών Κρημνών)
- Ανατομία Μαλακών Μορίων (Λιπώδης, Συνδετικός Ιστός, Είδη Μυϊκών Κρημνών, Τύποι Αγγείωσης)
- Ανατομία Δέρματος, Επούλωση, Δερματικά Μοσχεύματα
- Αρχές Εμβρυομητρικής Επούλωσης. Ιστολογία Δέρματος - Εμβρυολογία. Στοιχειώδεις Βλάβες
- Κλινική Ανατομία του Δερματικού Καρκίνου υπό το πρίσμα του Δερματολόγου
- Μοριακή Παθολογία του Δερματικού Καρκίνου
- Μελάνωμα, Παθολογοανατομική Προσέγγιση
- Επιθηλιακά Νεοπλάσματα Δέρματος

- Όγκοι Μαλακών Μορίων
- Μεσεγχυματικά Νεοπλάσματα Δέρματος

ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΣ, ΜΑΛΑΚΩΝ ΜΟΡΙΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Λ. Παυλίδης, Ε. Κοσμίδης, Ό. Παπαδόπουλος, Ε. Λυκούδης, Δ. Κακαγιά, Δ. Διονυσίου, Γ.-Α. Σπυροπούλου, Π. Φόρογλου, Κ. Σερέτης, Σ. Μηλιαράς, Ε. Δεμίρη, Α. Αντωνίου, Α. Παπάς

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βασικές Αρχές Χειρουργικής Ογκολογίας
- Μη Μελανωτικοί Όγκοι Δέρματος-Εκτομή, Αποκατάσταση
- Γενετική Μελανώματος
- Μελάνωμα, Διαγνωστική Προσέγγιση, Ογκολογική Σταδιοποίηση, Ενδείξεις Χειρουργείου
- Λεμφαδένας Φρουρός
- Μελάνωμα, Χειρουργική Θεραπεία, Υποτροπές, Χειρουργικά Όρια σε Υποτροπή, Ευρύτερη Επανεκτομή-Πρόγνωση, Κρημνοί, Μοσχεύματα
- Ογκολογία - Ελλείμματα Δέρματος, Μαλακών Μορίων, Κεφαλής, Τραχήλου (πλην Βλεφάρων), Αποκατάσταση
- Λεμφαδενικός Καθαρισμός Τραχήλου, Ενδείξεις, Προσπελάσεις, Τρίγωνα Τραχήλου
- Ογκολογία-Ελλείμματα Δέρματος, Μαλακών Μορίων, Βλεφάρων, Λεμφοίδημα
- Ογκολογικές Παθήσεις (Αιτιολογία, Κλινική Εικόνα, Διάγνωση, Σταδιοποίηση, Θεραπεία, Συντηρητική Χειρουργική)
- Ογκολογία-Ελλείμματα Θωρακικού Τοιχώματος
- Ογκολογία-Ελλείμματα Περινέου, Αποκατάσταση
- Ογκολογία-Ελλείμματα Κοιλιακού Τοιχώματος
- Ογκολογία Μαστού
- Αποκατάσταση Ελλειμμάτων Μαστού μετά από Μαστεκτομή

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΣ, ΜΑΛΑΚΩΝ ΜΟΡΙΩΝ 1

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Λ. Παυλίδης, Ε. Δεμίρη, Μ.-Γ. Τρακατέλλη, Ζ. Απάλλα, Α. Πατσαοτή, Ε. Λαζαρίδου, Β. Μουράβας, Ε. Σαμολαδάς, Χ.-Ο. Γούλα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ογκολογία-Ελλείμματα Δέρματος, Μαλακών Μορίων, Άκρων Χειρών
- Αλγόριθμος Σχεδιασμού Διαχείρισης Σαρκωμάτων Άνω Άκρου
- Ογκολογικά Ελλείμματα Κάτω Τριτημορίου Κνήμης
- Αγγειακές Ανωμαλίες στην Άκρα Χείρα
- Λεμφαγγειώματα-Αιμαγγειώματα-Παιδοχειρουργική Προσέγγιση
- Ογκολογία-Ελλείμματα Άνω Άκρων (εκτός Άκρων Χειρών)
- Ογκολογία-Ελλείμματα Άκρων Ποδών
- Ογκολογία-Ελλείμματα Κάτω Άκρων πλην Άκρου Ποδός και Κάτω Τριτημορίου Κνήμης
- Χειρουργική Mohs
- Κακοήθεις Όγκοι Ονύχων
- Κατευθυνόμενη Βιοψία με τη βοήθεια Δερματοσκόπησης και Καθορισμός Ορίων σε Μελάνωμα και Non Melanoma Όγκων
- Μη Χειρουργικές Θεραπείες των μη Μελανοκυτταρικών Όγκων Δέρματος
- Διαχείριση Δερματικών Λεμφωμάτων
- Η Δερματοσκόπηση και η Χαρτογράφηση ως μέσα πρόληψης και πρώιμης διάγνωσης του Δερματικού Καρκίνου

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΣ, ΜΑΛΑΚΩΝ ΜΟΡΙΩΝ 2 ΙΑΤΡΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Λ. Παυλίδης, Μ. Κόφφα, Σ. Φοινίσης, Α. Λάλλας, Γ. Τσουλφάς, Π. Βούλτσος, Φ. Χατζηνικολάου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Γονιδιακά Προσδιοριζόμενοι Όγκοι Μαλακών Μορίων (πλην Δέρματος)
- Απεικόνιση και Σταδιοποίηση Όγκων
- Σπάνιοι Όγκοι
- Κληρονομούμενοι Όγκοι
- Όγκοι Εξαρτημάτων Δέρματος (Αιτιολογία, Κλινική Εικόνα, Διάγνωση, Θεραπεία)
- Τεχνικές Βιοψίας: Θεωρία και Πράξη
- Βιοηθική στη Χειρουργική Ογκολογία Δέρματος, Μαλακών Μορίων
- Ιατρική Αμέλεια-Ιατρικό Σφάλμα
- Δικαιοπραξία στην Κλινική Πράξη-Ζητήματα Συναίνεσης στην Ιατρική Επιστήμη

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑ ΣΤΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΣ, ΜΑΛΑΚΩΝ ΜΟΡΙΩΝ, ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ, ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΠΑΙΔΩΝ & ΣΤΟΜΑΤΟΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Λ. Παυλίδης, Α. Αμανίτη, Π. Παναγοπούλου, Β. Μουράβας, Α. Πουλόπουλος, Ε. Παρχαρίδης, Β. Φυντανίδου, Σ. Ρεντούμη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Παθοφυσιολογία του πόνου στους όγκους Δέρματος, Μαλακών Μορίων.
- Εκτίμηση – Αξιολόγηση του ασθενούς με πόνο από όγκους Δέρματος, Μαλακών Μορίων
- Φαρμακευτική προσέγγιση του ασθενούς με πόνο από όγκους Δέρματος, Μαλακών Μορίων
- Επεμβατικές Θεραπείες – Μη Φαρμακευτικές Προσεγγίσεις του πόνου από όγκους Δέρματος, Μαλακών Μορίων
- Περιοχική Αναισθησία
- Περιφερικοί Νευρικοί Αποκλεισμοί Άνω Άκρων
- Περιφερικοί Νευρικοί Αποκλεισμοί Κάτω Άκρων
- Νευρικοί Αποκλεισμοί Κεφαλής Θώρακα
- Παιδιατρική Ογκολογία Δέρματος, Μαλακών Μορίων πλην Σαρκώματος. Ψυχοογκολογία
- Παιδοχειρουργική Ογκολογία
- Αλγόριθμοι Αποφάσεων (decision trees)
- Ογκολογία Στοματικής Κοιλότητας – Μη Χειρουργική Θεραπεία
- Ογκολογία Στοματικής Κοιλότητας – Μη Χειρουργική Θεραπεία
-

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΤΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΣΑΡΚΩΜΑΤΟΣ, ΔΕΡΜΑΤΟΣ, ΜΑΛΑΚΩΝ ΜΟΡΙΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Λ. Παυλίδης, Π. Παναγοπούλου, Ό. Παπαδόπουλος, Γ.-Α. Σπυροπούλου, Γ. Άρσος, Ε. Τιμοθεάδου, Γ. Πλατανιώτης, Β. Μουράβας, Σ. Φοινίτσης, Κ. Αντωνιάδης, Α. Παπάς, Α. Καπιτσέλο

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Επιδημιολογία – Αιτιολογία του Σαρκώματος
- Παιδικό Σάρκωμα, Αιτιολογία, Κλινική Εικόνα, Διάγνωση
- Χειρουργική Θεραπεία Σαρκώματος
- Διαγνωστική Ακτινολογική Απεικόνιση στο Σάρκωμα
- Απεικόνιση pet στο Σάρκωμα
- Απεικόνιση pet στο Μελάνωμα
- Συστηματικές Θεραπείες Σαρκωμάτων – Σύγχρονες τάσεις στη Θεραπεία
- Παράγοντες που προκαλούν υποξία: Μεσολαβητές της εξέλιξης του Καρκίνου: Προγνωστικοί και Θεραπευτικοί στόχοι στα Σαρκώματα Μαλακών Μορίων. Λιποσάρκωμα – Νέες Συστημικές Θεραπείες στο Λιποσάρκωμα
- Ακτινοθεραπεία του Σαρκώματος
- Ακτινοθεραπεία πρωτονίων για το Παιδιατρικό Σάρκωμα
- Χειρουργική Παιδικού Σαρκώματος
- Εμβολισμοί στα Σαρκώματα
- Αλγόριθμος Αποφάσεων για Σάρκωμα
- Χειρουργική των μεταστάσεων του Σαρκώματος, Ενδείξεις, Εφαρμογή, Αποτελέσματα, Συνδυασμός με άλλες Θεραπείες
- Χειρουργική Ογκολογία Στοματικής Κοιλότητας
- Αποκατάσταση Ελλειμμάτων Στοματικής Κοιλότητας

ΑΓΓΕΙΑΚΕΣ ΑΝΩΜΑΛΙΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Λ. Παυλίδης, Ε. Δεμίρη, Ε. Κοσμίδης, Τ. Κολέτσα, Γ.-Α. Σπυροπούλου, Ι. Σαρρής
Δ. Διονυσίου, Χ.-Ο. Γούλα, Β. Berenguer

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Αγγειακές Ανωμαλίες, Εισαγωγή, Ιστορία και Ταξινόμηση
- Παθογένεση του Νεογνικού Αιμαγγειώματος
- Διάγνωση Αιμαγγειωμάτων (πλην Ακτινολογικής)
- Συντηρητική Θεραπεία Αιμαγγειωμάτων
- Ακτινολογική Απεικόνιση Αιμαγγειωμάτων και Σχετικών Αγγειακών Όγκων
- Ακτινολογική Απεικόνιση Αγγειακών Δυσπλασιών
- Ιστοπαθολογία Αγγειακών Ανωμαλιών
- Μοριακή Γενετική Αγγειακών Δυσπλασιών

- Αγγειακές Δυσπλασίες βραδείας ροής
- Αγγειακές Δυσπλασίες ταχείας ροής
- Κλινική εκτίμηση Αγγειακών Δυσπλασιών
- Τριχοειδικές Δυσπλασίες
- Σύνδρομα
- Αγγειακές Δυσπλασίες με υπερανάπτυξη
- Αγγειακές Δυσπλασίες Κεφαλής και Τραχήλου
- Combined slow flow vascular malformations of the Lower Limb: Klippel Trenaunay Syndrome
- Ορθοπαιδική Διαχείριση Αγγειακών Δυσπλασιών
- Λεμφικές Δυσπλασίες
- Πρωτογενές Λεμφοίδημα
- Αγγειακές Δυσπλασίες των Άκρων.
- Χειρουργική Ογκολογία Στόματος

ΓΟΝΙΔΙΑΚΕΣ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ/ΕΙΔΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΟΓΚΩΝ ΔΕΡΜΑΤΟΣ, ΜΑΛΑΚΩΝ ΜΟΡΙΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Λ. Παυλίδης, Γ. Πλατανιώτης, Ε. Τιμοθεάδου, Δ. Διονυσίου, Σ. Βακαλοπούλου, Α. Παπάς, Α. Αντωνίου, Β. Berenguer

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ακτινοθεραπεία του Δερματικού Καρκίνου
- Χημειοθεραπεία στους όγκους Δέρματος, Μαλακών Μορίων, Εφαρμογές
- Ογκολογική Χημειοθεραπεία Δερματικού Καρκίνου
- Εφαρμογές Laser στη Χειρουργική Ογκολογία Δέρματος, Μαλακών Μορίων και Αγγειακών Ανωμαλιών
- Εμβολισμοί στις Αγγειακές Ανωμαλίες
- Ειδικές Θεραπείες Λεμφοιδήματος στο Άνω Άκρο
- Ειδικές Θεραπείες Λεμφοιδήματος στο Κάτω Άκρο
- Percutaneous Treatment of Slow flow Vascular malformations
- Ειδικές οντότητες στις Αγγειακές Ανωμαλίες: Διαχείριση Αιματολογικών Παραμέτρων
- Γονιδιακές Θεραπείες Ειδικών Όγκων/Μελάνωμα
- Όγκοι Κεφαλής και Τραχήλου

- Gene Fusions in Soft Tissue Tumors: Recurrent and Overlapping Pathogenetic Themes

ΕΡΕΥΝΑ & ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Λ. Παυλίδης, Ε. Δεμίρη, Ν. Παπαδόπουλος, Ε. Λυκούδης, Ό. Παπαδόπουλος, Ε. Σαμολαδάς, Δ. Διονυσίου, Γ.-Α. Σπυροπούλου, Γ. Τσαούση, Κ. Σερέτης, Α. Παπάς

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Αναφορά στο γενικό πλαίσιο στο οποίο κινείται η έρευνα στη Χειρουργική Ογκολογία του Δέρματος, καθώς και εξειδίκευση στα επιμέρους αντικείμενα
- Μεθοδολογία εκπόνησης μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας-Συζήτηση βιβλιογραφικών αναφορών
- Παρουσίαση ενδιαφερόντων περιστατικών και συζήτηση επ' αυτών

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

16. ΠΜΣ «ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ»

Αντικείμενο του Π.Μ.Σ. είναι η ανάπτυξη της εκπαίδευσης και της έρευνας στα αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και της Γενικής Ιατρικής.

Σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι η συμβολή στην ανάπτυξη εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού για την υποστήριξη της, αναγκαίας σήμερα, ανάπτυξης της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και ο εφοδιασμός των μεταπτυχιακών φοιτητών με εξειδικευμένες γνώσεις, με στόχο την πληρέστερη προετοιμασία τους για μια επιτυχημένη επαγγελματική σταδιοδρομία.

Η διεπιστημονική και ολιστική προσέγγιση της υγείας με βάση τη διακήρυξη της Alma Ata αποτελεί το νέο και ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αυτού του προγράμματος. Αυτή η βιοψυχοκοινωνική προσέγγιση της υγείας διακρίνεται από την αποκλειστικά θεραπευτική και ατομοκεντρική κλινική εφαρμογή των επιστημόνων υγείας η οποία κυριαρχεί τόσο στην έρευνα όσο και στην εκπαίδευση των επαγγελματιών αυτών. Με βάση τον αρχικό ορισμό της η προσέγγιση αυτή απευθύνεται στον πληθυσμό και αναπτύσσει έρευνα και παρεμβάσεις με στόχο την προαγωγή της υγείας και την πρόληψη της νόσου. Η προσέγγιση αυτή δεν έχει αναπτυχθεί όσο χρειάζεται στη χώρα μας. Το προτεινόμενο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) φιλοδοξεί να καλύψει το εκπαιδευτικό αυτό κενό στην Ελλάδα.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Η. Κονδύλης, Α. Μπένος, Σ. Σερέτης, Φ. Διμήζα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στα Συστήματα Υγείας
- Χρηματοδότηση Συστημάτων Υγείας
- Ατέλειες και αποτυχίες της αγοράς στη παροχή και χρηματοδότηση των υπηρεσιών υγείας

- Μέθοδοι αποζημίωσης παρόχων υπηρεσιών υγείας
- Παροχή και αξιολόγηση υπηρεσιών υγείας
- Ανάγκες, ζήτηση και χρήση των υπηρεσιών υγείας - Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία του φαρμάκου
- Συστήματα υγείας

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A-M. Χάιδιτς, A. Μπένος, M. Γαβανά, Δ. Παπαμιχαήλ, E. Παγκαλίδου, Π. Ταλιμτζή

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Επιδημιολογία: Εξέλιξη και Βασικές Αρχές
- Περιγραφική επιδημιολογία: συγχρονικές μελέτες (cross-sectional studies), δειγματοληψία (sampling) και επιδημιολογική επιτήρηση (epidemiological surveillance)
- Μελέτες σειρών ή κοορτών (Cohort studies)
- Μελέτες ασθενών-μαρτύρων
- Βιοστατιστική: Εισαγωγή και Βασικές Αρχές και Περιγραφική Στατιστική
- Εισαγωγή στον έλεγχο υποθέσεων και στατιστικές δοκιμασίες
- Σχέση μεταξύ ποσοτικών μεταβλητών και γραμμική εξάρτηση
- Σχέση μεταξύ δύο ποιοτικών μεταβλητών και λογαριθμιστική εξάρτηση
- Σχέση μεταξύ δύο ποσοτικών μεταβλητών - Μονοπαραγοντική γραμμική εξάρτηση
- Πολυπαραγοντική ανάλυση
- Από τη μέθοδο και το σχεδιασμό στη στατιστική ανάλυση

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

E. Μακρίδου, H. Κονδύλης, M. Μοιρασγεντή, Γ. Γκιουζέπας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες: Ποσοτική και ποιοτική έρευνα

- Ανάπτυξη δεξιοτήτων διερεύνησης και χρήσης πηγών: Πώς γράφουμε βιβλιογραφία - Πώς κάνουμε ενδοκειμενικές αναφορές (μόνο μέσω zoom)
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων διερεύνησης και χρήσης πηγών: Πώς κάνουμε βιβλιογραφική αναζήτηση (μόνο μέσω zoom - βιβλιοθήκη ΑΠΘ)
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων διερεύνησης και χρήσης πηγών: Δημιουργία προσωπικής ηλεκτρονικής βιβλιογραφίας (μόνο μέσω zoom - βιβλιοθήκη ΑΠΘ) - εκμάθηση του ειδικού προγράμματος διαχείρισης βιβλιογραφικών αναφορών, Mendeley
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων διερεύνησης και χρήσης πηγών: Κριτική ανάγνωση άρθρων ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας,
- Σχεδιασμός ποιοτικής έρευνας: Από το ερευνητικό ερώτημα στο ερευνητικό πρωτόκολλο
- Σχεδιασμός ποιοτικής έρευνας: Σχεδιασμός οδηγού ημι-δομημένων συνεντεύξεων - τεχνικές συνεντεύξεων
- Ανάλυση δεδομένων και παρουσίαση τους στην ποιοτική έρευνα

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Μπένος, Η. Κονδύλης, Ι. Μηλιός, Μ. Γαβανά, Μ. Πουλιμάς, Ε. Μακρίδου, Δ. Παπαδάτος, Ε. Τσιαντάκη, Ι. Παπαγεωργίου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην Κοινωνική Επιδημιολογία
- Ιστορική αναδρομή
- Κοινωνικοί προσδιοριστές της υγείας & ανισότητες στην υγεία: τα αίτια των αιτίων
- Κοινωνική τάξη, εργασιακές σχέσεις, εισόδημα και υγεία
- Κατοικία, στέγαση και ανισότητες στην υγεία
- Παγκόσμια Κρίση, το ευρωπαϊκό κοινωνικο-οικονομικό πλαίσιο και οι ανισότητες στην υγεία
- Αναπηρία και ανισότητες στην υγεία
- Κοινωνικό φύλο και ανισότητες στην υγεία

- Εργασιακό Περιβάλλον και ανισότητες στην υγεία
- Διατροφή και ανισότητες στην υγεία

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Η. Κονδύλης, Α. Μπένος, Σ. Σερέτης, Φ. Δημήζα, Α. Rotulo

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη ανάλυση των πολιτικών υγείας
- Ο ρόλος της ΕΕ στη διαμόρφωση των πολιτικών υγείας
- Πολιτικές υγείας και η έννοια της "δημοσιονομικής βιωσιμότητας"
- Πολιτικές εμπορευματοποίησης των συστημάτων υγείας: ορισμός και μορφές ιδιωτικοποίησης των υπηρεσιών υγείας
- Πολιτικές εμπορευματοποίησης των συστημάτων υγείας: η περίπτωση των Συμπράξεων Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) στην υγεία
- Πολιτικές ρύθμισης των συστημάτων υγείας
- Η ρύθμιση του ιδιωτικού τομέα υγείας στις υπό ανάπτυξη χώρες
- Πολιτικές σύναψης συμβολαίων στα συστήματα υγείας,
- Πολιτικές σύναψης συμβολαίων: η περίπτωση των ιδιωτικών απογευματινών χειρουργείων στα δημόσια νοσοκομεία
- Πολιτικές ελέγχου του κόστους στα συστήματα υγείας
- Περιοριστικές πολιτικές & συστήματα υγείας: παραδείγματα στα Ευρωπαϊκά συστήματα υγείας κατά την πρόσφατη οικονομική κρίση
- Πολιτικές δημοσιονομικής προσαρμογής, οικονομική κρίση και υγεία
- Οικονομικές κρίσεις και υγεία: οι περιπτώσεις των χωρών της Ν.Ανατολικής Ασίας 1997-8, Αργεντινής 2001-2, Κούβας 1989-99
- Αμοιβή με βάση την απόδοση (Payment for Performance) στην Π.Φ.Υ.
- Κριτική συζήτηση περιπτώσεων εφαρμογής του P4P στην Ευρώπη
- Οικονομική αξιολόγηση προγραμμάτων υγείας
- Σεμιναριακές ασκήσεις στην οικονομική αξιολόγηση των προγραμμάτων υγείας I
- Πολιτικές διοικητικής και οικονομικής αποκέντρωσης των συστημάτων υγείας
- Οικονομική αξιολόγηση των προγραμμάτων υγείας II

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Σμυρνάκης, Η. Κονδύλης, Α. Τατσιώνη, Μ. Μοιρασγεντή, Σ. Κόκκαλη, Ε. Γάκη-Παπακώστα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, Εξέλιξη ΠΦΥ & ΠΟΥ από το 1980 μέχρι σήμερα
- Η ΠΦΥ στην Ελλάδα και στην Ευρώπη
- Εκτίμηση αναγκών υγείας και συμμετοχή της Κοινότητας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, Ομάδα Υγείας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας
- Εκτίμηση αναγκών υγείας και συμμετοχή της Κοινότητας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας
- Αμοιβή με βάση την Απόδοση (P4P) στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας
- Σύγχρονες διαστάσεις της Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας – τεχνολογικές προκλήσεις
- Η έρευνα στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας - Η έρευνα στην Ελλάδα
- Διαχείριση χρόνιων νοσημάτων–πολυνοσηρότητας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Πουλημάς, Ε. Μακρίδου, Α. Μπένος, Δ. Παπαδάτος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στο γνωστικό αντικείμενο της κοινωνιολογίας της υγείας και της ασθένειας
- Από το βιοϊατρικό μοντέλο στην κοινωνιολογία της υγείας και της ασθένειας
- Κοινωνιολογία στην Ιατρική
- Κοινωνιολογία της Ιατρικής
- Κοινωνικές Ανισότητες στην υγεία
- Αγορά εργασίας, ανεργία, εργασιακή επισφάλεια, κοινωνικά δικαιώματα και υγεία ("Φροντίδα" (Care): Στο σταυροδρόμι της κοινωνιολογίας των επαγγελματιών και της εργασίας I
- "Φροντίδα" (Care): Στο σταυροδρόμι της κοινωνιολογίας των επαγγελματιών και της εργασίας II

- Σχετική φτώχεια, κοινωνική συνοχή και υγεία II
- Κοινωνικός προσδιορισμός της υγείας και ανισότητες στην πανδημία COVID19

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Γαβανά, Α. Μπένος, Η. Κονδύλης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Δημόσια Υγεία και Σύγχρονες προκλήσεις – Εισαγωγή
- Προκλήσεις της Δημόσιας Υγείας στο σύγχρονο πολιτικό και κοινωνικό πλαίσιο
- Πανδημία COVID-19: κριτική αποτίμηση των πολιτικών διαχείρισής της διεθνώς και στην Ελλάδα
- Γρίπη επιδημιολογία, επιδημιολογική επιτήρηση, διαχείριση επιδημικών εξάρσεων
- Ενιαία Υγεία (One Health) και Αντοχή στα Αντιβιοτικά
- HIV σήμερα & σύγχρονες προκλήσεις
- Νοσήματα που μεταδίδονται μέσω διαβιβαστών
- Το παράδειγμα των κουνουπιών

ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Η. Κονδύλης, Α. Μπένος, Σ. Σερέτης, Φ. Διμήζα, Μ.-D. Bladina

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη διεθνή υγεία και τη διεθνή διακυβέρνηση της υγείας
- Ο ρόλος των διακρατικών οργανισμών (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών) στη διαμόρφωση και άσκηση της διεθνούς πολιτικής υγείας,
- Θεωρίες της παγκοσμιοποίησης,
- Προγράμματα δημοσιονομικής προσαρμογής και υγεία: ο ρόλος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Παγκόσμιας Τράπεζας,

- Διεθνές εμπόριο, διεθνείς εμπορικές συμφωνίες και υγεία: ο ρόλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και των Περιφερειακών Εμπορικών Ενώσεων
- Φιλανθρωποκαπιταλισμός και υγεία: ο ρόλος των φιλανθρωπικών οργανισμών και ιδιωτών στη διαμόρφωση της διεθνούς πολιτικής υγείας

ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΛΗΨΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Μπένος, Ε. Σμυρνάκης, Ε. Κογεβίνας, Μ. Γαβανά

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Προαγωγή Υγείας: εισαγωγή, πλαίσιο αρχών ξεκαθάρισμα εννοιών, πληθυσμιακή προσέγγιση
- Στρατηγικές Πρόληψης
- Πανδημία COVID-19: κριτική αποτίμηση των πολιτικών διαχείρισής της διεθνώς και στην Ελλάδα
- Συμμετοχή και ενδυνάμωση της κοινότητας
- Μοντέλα προαγωγής υγείας, Planetary health

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ.-Φ. Πούχνερ, Η. Κονδύλης, Γ. Αγγελόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εννοιολογική προσέγγιση της μετανάστευσης
- Οι μεταναστευτικές ροές και το κοινωνικοοικονομικό και πολιτικό τους πλαίσιο
- Διαπολιτισμικότητα και υγεία
- Υγεία μετακινούμενων πληθυσμών: βασικές έννοιες, επιδημιολογία και φορτίο ασθενειών
- Υγεία μετακινούμενων πληθυσμών: πρόσβαση στην Υγεία
- Υγεία μετακινούμενων πληθυσμών: Πολιτικές Υγείας

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Γκιουζέπας, Η. Κονδύλης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Πλαίσια Δημόσιας Υγείας και η Οικολογική Προσέγγιση στην Υγεία
- Σύγχρονες πλανητικές προκλήσεις και Δημόσια Υγεία
- Κλιματική Αλλαγή και Υγεία, Υγεία και Περιβαλλοντική Δικαιοσύνη,
- Επιλεγμένα θέματα περιβαλλοντικής υγείας, Οικολογία και COVID-19

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Η. Κονδύλης, Δ. Πλουμπίδης, Α. Ζήση, Ι. Παντουλάρης, Α. Μαστρογιάννη, Δ. Ζηλιασκοπούλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στα οικονομικά της ψυχικής υγείας και στα συστήματα ψυχικής υγείας
- Εισαγωγή στην διεθνή ψυχική υγεία και τις διεθνείς πολιτικές ψυχικής υγείας
- Μεταρρύθμιση των συστημάτων ψυχικής υγείας
- Κοινωνικοί προσδιοριστές της ψυχικής υγείας και ανισότητες στη ψυχική υγεία
- Κοινωνικοί προσδιοριστές της ψυχικής υγείας και ανισότητες στη ψυχική υγεία, Διαπολιτισμικότητα και ψυχική υγεία
- Κοινωνικό στίγμα και ψυχική ασθένεια

ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Τσάπας, Ε. Σμυρνάκης, Ά. Λιάκος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην Τεκμηριωμένη Ιατρική
- Διατύπωση ερευνητικού ερωτήματος
- Αναζήτηση βιβλιογραφίας

- Κριτική αξιολόγηση των τεκμηρίων
- Εφαρμογή των ευρημάτων στην κλινική πράξη
- Στατιστικά μέτρα
- Τυχαιοποιημένες κλινικές δοκιμές
- Μελέτες διαγνωστικής ακρίβειας
- Μελέτες παρατήρησης
- Συστηματικές ανασκοπήσεις & μετα-αναλύσεις

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

17. MSc «HUMAN REPRODUCTION»

The purpose of the Postgraduate Program is to expand the knowledge of the students in the field of Human Reproduction. Human Reproduction is a rapidly evolving field of Medicine that includes areas such as Reproductive Anatomy, Histology, Embryology and Physiology (gametogenesis, fertilization, implantation and embryonic development), Endocrinology (Andrology, gonadal function, genetic diagnosis), Oncology, Surgery, contraception for men and women, infertility treatment, Psychology and Ethics. It is evident that proper patient management requires the close cooperation of physicians and health professionals, including obstetricians-gynecologists, Reproductive Medicine specialists, reproductive endocrinologists, reproductive biologists, embryologists, biopathologists and reproductive legislation specialists. Upon completion of the program, the students will have received basic knowledge of all areas of Reproduction.

Σκοπός του Μεταπτυχιακού Προγράμματος είναι η διεύρυνση των γνώσεων των φοιτητών στο αντικείμενο της Ανθρώπινης Αναπαραγωγής. Η Ανθρώπινη Αναπαραγωγή αποτελεί ένα ταχέως εξελισσόμενο πεδίο της Ιατρικής που περιλαμβάνει τομείς όπως η αναπαραγωγική ανατομία, η ιστολογία, η εμβρυολογία και η φυσιολογία (γαμετογένεση, γονιμοποίηση, εμφύτευση και ανάπτυξη εμβρύου), η ενδοκρινολογία (ανδρολογία, λειτουργία των γονάδων), η γενετική (γενετική διάγνωση), η ογκολογία, η χειρουργική, η αντισύλληψη ανδρών και γυναικών, η θεραπεία υπογονιμότητας, η ψυχολογία και η ηθική. Γίνεται προφανές ότι για τη σωστή διαχείριση των ασθενών απαιτείται η στενή συνεργασία ιατρών και επαγγελματιών υγείας, συμπεριλαμβανομένων μαιευτηρίων-γυναικολόγων, ειδικών στην Αναπαραγωγική Ιατρική, ενδοκρινολόγων αναπαραγωγής, βιολόγων αναπαραγωγής, εμβρυολόγων, βιοπαθολόγων και ειδικών στην αναπαραγωγική νομοθεσία. Μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, οι φοιτητές θα έχουν λάβει βασικές γνώσεις για όλα τα πεδία της Αναπαραγωγής.

FIRST TRIMESTER COURSES

RESEARCH METHODOLOGY - BIostatISTICS

COURSE COORDINATOR AND CO-TUTORS:

A. B. Haidich, D.G. Goulis, P. Anagnostis, G. Mintziori, M. Grammaticopoulou, I. Pagalidou-P. Talimtzi, S.A. Polyzos, S. Veneti

► MODULES

- The research question
- Types of studies
- How to read a paper
- How to write a paper
- Introduction to SPSS
- Descriptive statistics
- Graphical representations
- Hypothesis testing I
- Hypothesis testing I
- Categorical outcomes
- Sample size estimation

FEMALE REPRODUCTIVE ENDOCRINOLOGY

COURSE COORDINATOR AND CO-TUTORS:

D.G. Goulis, P. Anagnostis, A. Kaprara, S. Paschou, Ch. Tsametis, G. Mintziori, Ch. Dimopoulou, E. Kintiraki, D. Bogdanou, S. Veneti

► MODULES

- Menstrual disturbances
- Ovarian failure
- Pituitary tumors
- Hyperprolactinemia
- Functional hypothalamic amenorrhea
- Thyroid disorders
- Polycystic ovary syndrome
- Hyperandrogenemia

- Endocrine diseases in pregnancy
- Perimenopause and Menopause

MALE REPRODUCTIVE ENDOCRINOLOGY

COURSE COORDINATOR AND CO-TUTORS:

D.G. Goulis, G. Kanakis, E. Bila, A.G. Kouthouris, I. Koutsogiannis, Th. Zegkiniagou, S. Lymperi, Ch. Tsametis, I. Vakalopoulos, Ch. Dimopoulou, P. Iliadou, D. Papanikolaou, S. Veneti

► MODULES

- Male infertility
- Imaging in male fertility
- Medical treatment of male infertility
- Varicocele
- Male Accessory Gland Infections
- Spermogram and Andrology lab
- Genetics in male infertility
- Male hypogonadism
- Erectile dysfunction
- Transgender Medicine
- Environment and male fertility

INFERTILITY

COURSE COORDINATOR AND CO-TUTORS:

L. Zepiridis, G. Grimbizis, G. Kioussis, D. Aivazi, P. Nikolakopoulos, S. Saravelos, T.D. Theodoridis, M. Paschopoulos, K. Chatzistamatiou, D. Adamidou, G. Antonakis, G. Pados, S. Papadopoulos, D. Tsolakidis, N. Vlahos

► MODULES

- Reproductive and Laparoscopic Anatomy of the Female
- Physiology of the Female Reproduction
- Investigating Subfertility
- The 2d And 3d Ultrasound Investigation of Subfertility
- Subfertility and Uterine Congenital Malformations

- Tubal Factor in Infertility: Surgery or Art
- The Role of the Endometrium in Subfertility
- Hysteroscopic Evaluation in Infertile Patients
- Infections and Subfertility
- Genetically Dependent Infertility
- Haematologic Disorders and Fertility
- Immunological Concerns in Subfertility
- Polycystic Ovaries and Subfertility
- Endometriosis: Impact on Fertility
- Endometriosis: Laparoscopic Management in Infertile Patient
- Adenomyosis: Impact on Fertility and Reproduction
- Subfertility and Fibroids, is There Any Correlation Between Infertility and Niche
- Subfertility and Cancer
- Fertility Sparing Surgery in Common Gynaecological Cancers
- Fertility Preservation in Cancer Patients, Hpv And Infertility
- Systemic Medical Disorders and Infertility

REPRODUCTIVE GENETICS AND STEM CELLS

COURSE COORDINATOR AND CO-TUTORS:

A. Lambropoulos, Th. Vavilis, S. Katafigiotis, S. Lymperi, M. Georgitsi, A. Chatzikyriakidou, M. Syrrou, K. Chatzimeletiou, A. Ververi, C. Ntaiou, L. Fidani, A. Kritis

► MODULES

- Introduction to DNA analysis
- Gene expression in analysis of infertility
- Next Generation Sequencing and its role in IVF
- Karyotype analysis and infertility
- Genomic analysis through non-invasive approaches
- Noncoding RNAs in reproductive systems
- Assisted reproduction, epigenetic modifications and concerns
- Stem cells, infertility and reproduction
- Genetic counseling-management of genetic syndromes

OVARIAN STIMULATION-ASSISTED REPRODUCTIVE TECHNIQUES

COURSE COORDINATOR AND CO-TUTORS:

E. Kolibianakis, B. Tarlatzis, G. Lainas, K. Dafopoulos, J. Bosdou, EM Kolibianakis, C. Venetis, N. Tarlatzi, G. Griesinger, A. Karamouza, E. Chatziioannou, V. Karachaliou, E. Bousiaki, P. Kyrou

► MODULES

- Modern management of infertility by ART
- Gonadotrophins, GnRH analogues
- Prediction of ovarian response
- Ovarian stimulation in the poor responder
- Ovarian stimulation in the high responder
- Progesterone elevation in ovarian stimulation
- Ovulation induction-enhancement of ovulation
- Luteal phase support, Long acting FSH
- Ovarian stimulation in practice-ESHRE Guidelines
- Technical aspects of a) oocyte retrieval, b) sperm preparation, c) fertilization and embryo culture in IVF Laboratory
- Embryo evaluation and selection for transfer. Fresh vs Frozen ET
- Cryopreservation of human gametes and embryos
- The IVF Lab 1: Infrastructure of a modern IVF laboratory
- The IVF Lab 2: Key Performance Indicators and their importance in an IVF laboratory

SECOND TRIMESTER COURSES

PREIMPLANTATION GENETIC DIAGNOSIS

COURSE COORDINATOR AND CO-TUTORS:

K. Chatzimeletiou, S. Papacharitou, M. Pelekanos, L. Florentin, C. Konialis, K. Pangkalos, Y. Papoulidis, M. Filippa, Y. Panagiotidis, V. Asimakopoulos, I. Georgiou, T. Nikolopoulos

► MODULES

- Introduction to PGT-M PGT-A HLA-Typing

- Embryo Biopsy PGT-A/M-Trouble Shooting
- Impact of male and female gamete quality on fertilisation and preimplantation embryo development PGT-M/A
- Gene Editing
- Mitochondrial disease: Clinical Practice and Ethical considerations
- Array-CGH and NGS for PGT-A
- PCR
- Linkage Analysis and Karyomapping: How and when ?
- PGT-M + HLA-Typing and the wellbeing of children born
- Prenatal vs Preimplantation Genetic Diagnosis
- Quality control in the IVF/ PGD Laboratory
- Can Timelapse Technology predict embryo euploidy and implantation potential?
- Invasive and non-invasive methods of embryo selection
- The quality of embryos derived from In Vitro Matured oocytes (IVM)
- The clinical significance of genomic recombinations in human reproduction

SPECIAL TOPICS IN HUMAN REPRODUCTION

COURSE COORDINATOR AND CO-TUTORS:

EM. Kolibianakis, I. Sfontouris, A. Kalpatsanidis, G. Grimbizis, L. Zepiridis, J. García-Velasco, J. Bosdou, K. Dafopoulos, G. Lainas, T. Tarlatzi, Basil C. Tarlatzis, C. Venetis

► MODULES

- Ovarian tissue freezing for delaying menopause - Revival of human ovaries
- Stimulation without GnRH analogues for IVF
- Time-lapse technology: clinical use and future prospects
- Immunological conditions
- Advanced methods of sperm selection: IMSI, MACS, microfluidics
- Congenital and acquired uterine conditions
- In vitro maturation
- Double stimulation for IVF
- Management of unexplained infertility
- Prediction of ovarian response
- RIF: Endometrium
- RIF: Thrombophilia

- Definition of RIF
- Use of GH in ART
- RIF - Treatment algorithm

BIOETHICS IN HUMAN REPRODUCTION

COURSE COORDINATOR AND CO-TUTORS:

B.C. Tarlatzis, Th. Tarlatzi, J. Bosdou, G. Grimbizis, K. Chatzimeletiou, G. Lainas, C. Venetis, L. Zepiridis, M. Milapidou

► MODULES

- Definition Lifestyle causes
- Thrombophilia and RIF – Endocrine causes
- Management of unexplained infertility
- Congenital and acquired uterine conditions
- Genetic selection Strategies in RIF
- Prediction of pregnancy in unexplained infertility
- Use of GH in assisted reproduction
- In vitro maturation

MSC DIPLOMA THESIS

18. ΠΜΣ «ΠΡΟΗΓΜΕΝΕΣ ΚΑΡΔΙΟΠΝΕΥΜΟΝΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΞΩΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ»

Αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Προηγμένες Καρδιοπνευμονικές Εφαρμογές - Τεχνικές Εξωσωματικής Κυκλοφορίας» του Τμήματος Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ.) είναι η μελέτη, η έρευνα και η παροχή μεταπτυχιακής εκπαίδευσης στην εφαρμοσμένη φυσιολογία του καρδιαγγειακού και του αναπνευστικού συστήματος καθώς και στις τεχνολογίες που σχετίζονται με την εξωσωματική κυκλοφορία και τις συσκευές που χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια καρδιοχειρουργικών επεμβάσεων. Επίσης, οι γενικοί σκοποί του Προγράμματος είναι η μεταπτυχιακή ακαδημαϊκή εκπαίδευση και η παραγωγή υψηλού επιπέδου επιστημονικού δυναμικού στο πεδίο της εφαρμοσμένης φυσιολογίας του καρδιαγγειακού και του αναπνευστικού συστήματος καθώς και στην εφαρμογή των σύγχρονων τεχνικών υποστήριξης της καρδιάς και των πνευμόνων. Παράλληλα, το Π.Μ.Σ. δίνει τη δυνατότητα στους/στις αποφοίτους/-ες να προχωρήσουν στην απόκτηση του επαγγελματικού τίτλου του Ειδικού Εξωσωματικής Κυκλοφορίας, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία (Β' 4972/2018). Το Π.Μ.Σ. είναι αναγνωρισμένο από το αρμόδιο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Εξωσωματικής Κυκλοφορίας (European Board of Cardiovascular Perfusion (EBCP)). Καθοδηγητική φιλοσοφία του Π.Μ.Σ. είναι αφενός να εξασφαλίσει στους/στις μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριες σταθερά θεμέλια, σύγχρονες γνώσεις, μεθόδους και βασικές αρχές που θα τους/τις καταστήσουν ικανούς/-ές για συνεχή εκπαίδευση, βελτίωση και δημιουργία καινοτομικού πνεύματος με την εφαρμογή σύγχρονων τεχνολογιών, και αφετέρου να καλλιεργήσει σε αυτούς/-ές τις κριτικές και δημιουργικές δεξιότητες που απαιτεί μια κοινωνικά και δεοντολογικά υπεύθυνη επαγγελματική δραστηριότητα. Τμήμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας αποτελεί η πρακτική άσκηση των μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών.

ΚΑΡΔΙΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ Ι (Cardiac Surgery I) (Υ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Αναστασιάδης, Π. Αντωνίτσης, Ε. Αργυριάδου, Γ. Ταγαράκης, Γ. Καραπαναγιωτίδης, Γ. Αγγουράς, Θ. Κλέωντας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Η καρδιοχειρουργική στην Ελλάδα - ιστορική αναδρομή
- Προεγχειρητικός έλεγχος - παρακολούθηση του καρδιοχειρουργικού ασθενούς I
- Αρχές καρδιοαναισθησίας
- Ινότροπα και αγγειοδραστικά φάρμακα
- Παρακολούθηση του καρδιοχειρουργικού ασθενούς στη ΜΕΘ
- Μετεγχειρητικές επιπλοκές
- Χειρουργική αντιμετώπιση στεφανιαίας νόσου
- Αορτοστεφανιαία παράκαμψη σε πάλλουσα καρδιά
- Χειρουργική αντιμετώπιση παθήσεων της αορτικής βαλβίδας
- Χειρουργική αντιμετώπιση παθήσεων της μιτροειδούς βαλβίδας
- Χειρουργική αντιμετώπιση παθήσεων της τριγλώχινας βαλβίδας
- Παθήσεις περικαρδίου

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΕΞΩΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ Ι (Perfusion Technology I) (Υ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Αναστασιάδης, Π. Αντωνίτσης, Χ. Φορούλης, Β. Γροσομανίδης, Ε. Αργυριάδου, Γ. Καραπαναγιωτίδης, Γ. Ταγαράκης (Κ. Βουχαράς)

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην εξωσωματική κυκλοφορία
- Στοιχεία οξεοβασικής ισορροπίας (οσμωτική ισορροπία, ηλεκτρολυτική ισορροπία)

- Ανάλυση αερίων αίματος (γενικές γνώσεις, ανάλυση αερίων κατά τη διάρκεια της υποθερμίας, alpha-stat, ph-stat)
- Διαχείριση του πηκτικού μηχανισμού στην εξωσωματική κυκλοφορία
- Αρχές μυοκαρδιακής προστασίας
- Είδη καρδιοπληγίας
- Προετοιμασία του κυκλώματος εξωσωματικής κυκλοφορίας
- Τεχνικές καθετηριασμού στην καρδιοχειρουργική
- Σωλήνες κυκλώματος - φλεβική δεξαμενή
- Αντλίες περιστροφικές – φυγοκεντρικές, φίλτρα, αισθητήρες
- Οξυγονωτές. Είδη, αρχές λειτουργίας
- Σύνδεση-αποσύνδεση από την εξωσωματική κυκλοφορία – Λειτουργία του κυκλώματος εξωσωματικής κυκλοφορίας

ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ (Applied Anatomy)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Σοφίδης, Ε. Ασουχίδου, Ν. Λαζαρίδης, Δ. Παραμυθιώτης, Τ. Τότλης, Ν. Αναστασόπουλος, Κ. Νάτσης, Γ. Παρασκευάς

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανατομία Καρδιάς
- Κεντρικό Νευρικό Σύστημα
- Ενδοκρινείς Αδένες
- Φλεβικά Συστήματα
- Ανατομία Πνεύμονα
- Αρτηριακό Δέντρο

ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ (Medical Physics)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Σιούντας, Ε. Παπαναστασίου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βασικές αρχές Μηχανικής
- Στοιχεία Ηλεκτρισμού I
- Στοιχεία Ηλεκτρισμού II

- Νόμοι αερίων I
- Νόμοι αερίων II
- Φυσική των υγρών-Νόμοι I
- Φυσική των υγρών-Νόμοι II
- Εφαρμογές της Φυσικής στην Ηλεκτρονική-Μικροκυκλώματα
- Laser-εφαρμογές των laser στην Ιατρική
- Βασικές αρχές ακτινοπροστασίας
- Αρχές λειτουργίας υπερήχων
- Αρχές λειτουργίας αξονικού-μαγνητικού τομογράφου

ΙΑΤΡΙΚΗ ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ (Medical Biochemistry)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Σ. Ηλιάδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Δομή ατόμου
- Χημικοί δεσμοί
- Βασικές αρχές χημικών αντιδράσεων
- Οξείδωση-Αναγωγή
- Θερμοδυναμική χημικών αντιδράσεων
- Ωσμωτική ισορροπία
- Βασικές κατηγορίες μορίων στην Ιατρική Χημεία (πρωτεΐνες, υδατάνθρακες, λιπίδια) I
- Βασικές κατηγορίες μορίων στην Ιατρική Χημεία II
- Βιοχημεία ανθρώπινου μεταβολισμού I
- Βιοχημεία ανθρώπινου μεταβολισμού II
- Χημεία φαρμακευτικών ουσιών, Αλληλεπιδράσεις φαρμακευτικών ουσιών

ΑΓΓΛΙΚΑ (ΙΑΤΡΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ) (Φ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Τσιάλης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Heart-Lung Machine I

- Heart Lung Machine II
- Anatomical Terminology of the Heart
- Anatomical Terminology of the Lungs
- Anatomical Terminology of the Peripheral Arteries
- Anatomical Terminology of the Peripheral Veins
- Advanced Academic Terminology I
- Advanced Academic Terminology II
- Advanced Medical Literature I
- Advanced Medical Literature II
- Medical Emergencies
- How to Read and How to Write a Medical Scientific Paper

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ – ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ (Physiology and Pathophysiology)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Νικολαΐδης, Α. Κούρτης, Δ. Καπουκράνιδου, Φ. Βαβίλης, Κ. Μακεδου, Α. Κριτής, Ε. Σταμουλά, Π. Αντωνίτσης, Μ. Παπαϊωάννου, Θ. Δημητρούλας, Β. Λιακόπουλος, Γ. Γερμανίδης, Κ. Τζιόμαλος, Μ. Δούμας

ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Κυτταρική Φυσιολογία
- Νευρικό Σύστημα (ειδικές αισθήσεις-κινητικό σύστημα)
- Νευρικό Σύστημα (ΑΝΣ-Ανώτερες Εγκεφαλικές λειτουργίες)
- PBL
- Μυς (σκελετικός-λείος)
- Καρδιακός μυς
- Καρδιαγγειακό σύστημα (Επισκόπηση της κυκλοφορίας-Αίμα-αιμόσταση)
- PBL
- Ηλεκτρική δραστηριότητα της καρδιάς-Ρύθμιση
- Αρτηριακό σύστημα-Περιφερική κυκλοφορία και ρύθμιση
- Ρύθμιση του κυκλοφορικού συστήματος
- Κυκλοφορία σε ειδικές περιοχές –Ρύθμιση (Στεφανιαία, εγκέφαλος)
- Παθοφυσιολογία αιμοποιητικού συστήματος
- Παθοφυσιολογία νοσημάτων Συνδετικού Ιστού
- Οξεία νεφρική βλάβη μετά από καρδιοχειρουργική επέμβαση

- Μηχανική υποκατάσταση νεφρικής λειτουργίας Παθοφυσιολογία πεπτικού συστήματος
- Αθηρωματική νόσος
- Παθοφυσιολογία ιστικής βλάβης
- Καρδιαγγειακό σύστημα (Επισκόπηση της κυκλοφορίας-Αίμα-αιμόσταση)
- PBL
- Ηλεκτρική δραστηριότητα της καρδιάς-Ρύθμιση

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΆΣΚΗΣΗ I

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ I (Cardiology) (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Θ. Παπαμήτσου, Γ. Στυλιανάκης, Γ. Κασίμης, Χ. Παπαδόπουλος, Γ. Γιαννακούλας, Γ. Κασίμης, Γ. Στυλιανάκης, Θ. Παπαμήτσου, Σ. Τσαγγαρόπουλος, Π. Αντωνίτσης, Γ. Ταγαράκης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βασικές γνώσεις δομής και λειτουργίας της καρδιάς και του κυκλοφορικού συστήματος
- Διάπλαση και ανωμαλίες καρδιάς
- Βασικές αρχές Ηλεκτροκαρδιογραφήματος
- Αρρυθμίες
- Εισαγωγή στην Επεμβατική Καρδιολογία
- Οξύ Έμφραγμα Μυοκαρδίου (Διαχείριση Οξέων Στεφανιαίων)
- Καρδιακή Ανεπάρκεια
- Συγγενείς Καρδιοπάθειες
- Βασική φαρμακολογία καρδιάς-κυκλοφορικού συστήματος
- Επείγοντα στην Καρδιολογία
- Αρρυθμίες I

- Αρρυθμίες II
- Προσωρινή καρδιακή βηματοδότηση
- Μόνιμη καρδιακή βηματοδότηση
- Εμφυτεύσιμοι απινιδωτές
- Ηλεκτροφυσιολογικό εργαστήριο-Ηλεκτροφυσιολογική μελέτη
- Βασικές αρχές υπερηχοκαρδιογραφίας I
- Βασικές αρχές υπερηχοκαρδιογραφίας II
- Καρδιακή ανεπάρκεια I

ΚΑΡΔΙΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ II (Cardiac Surgery II) (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Αναστασιάδης, Γ. Καραπαναγιωτίδης, Π. Αντωνίτσης, Κ. Τριανταφύλλου, Γ. Ταγαράκης, Χ. Φορούλης, Δ. Αγγουράς, Χ. Κωτούλας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Τραύμα καρδιάς - αορτής
- Τραύμα θώρακος
- Ισχαιμικής αιτιολογίας ανεπάρκεια μιτροειδούς βαλβίδας
- Ανευρύσματα αορτής
- Αορτικός διαχωρισμός
- Μηχανικές επιπλοκές εμφράγματος του μυοκαρδίου
- Χειρουργική αντιμετώπιση καρδιακής ανεπάρκειας
- Μεταμόσχευση καρδιάς
- Συγγενείς καρδιοπάθειες I (μη κυανωτικές)
- Συγγενείς καρδιοπάθειες II (κυανωτικές)
- Διοισοφάγειο υπερηχοκαρδιογράφημα διεγχειρητικά και στη ΜΕΘ
- Οργάνωση και λειτουργία καρδιοχειρουργικού τμήματος

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΕΞΩΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ II (Perfusion Technology II) (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Αναστασιάδης, Γ. Καραπαναγιωτίδης, Π. Αντωνίτσης, Γ. Ταγαράκης, Χ. Φορούλης

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Vents στην εξωσωματική κυκλοφορία (Καραπαναγιωτίδης)
  - Ανεπιθύμητες επιδράσεις της εξωσωματικής κυκλοφορίας στον οργανισμό (Αντωνίτσης)
  - Τεχνικές επιπλοκές στην εξωσωματική κυκλοφορία (Καραπαναγιωτίδης)
  - Συντήρηση αίματος - αυτομετάγγιση (Αντωνίτσης)
  - Προστασία τελικών οργάνων - Goal-directed perfusion (Αντωνίτσης)
  - Κυκλοφορική παύση - εγκεφαλική άρδευση (Αντωνίτσης) Αγγουράς
  - Ενδοαορτικός ασκός (Ταγαράκης)
  - Συσκευές μηχανικής υποβοήθησης της καρδιάς (Αντωνίτσης)
  - Βασικές αρχές ECMO (Φορούλης)
  - Ελάχιστα επεμβατική εξωσωματική κυκλοφορία (MiECC) (Αντωνίτσης)
  - Αρχές εξωσωματικής κυκλοφορίας στην παιδοκαρδιοχειρουργική (Αντωνίτσης - Μιντζαρίδης)
  - Κλινικά σενάρια στην εξωσωματική κυκλοφορία
-)

ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ (Pulmonology) (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Ανεστάκης, Σ. Τσαγκαρόπουλος, Χ. Φορούλης, Α. Μανίκα, Δ. Σπυράτος, Κ. Πορπόδης

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Στοιχεία ανατομίας πνευμόνων – Αναπνευστικού Συστήματος
- Φυσιολογία πνεύμονα
- Λειτουργικές δοκιμασίες πνευμόνων
- Επείγοντα στην Πνευμονολογία
- Φυσιολογία αναπνοής, ΧΑΠ I
- Πνευμονία κοινότητας, Συμπτωματολογία αναπνευστικού
- ΧΑΠ II
- Μεταμόσχευση πνευμόνων, Βρογχικό Άσθμα - Υπνική Άπνοια
- Αναπνευστική ανεπάρκεια I
- Αναπνευστική ανεπάρκεια II

ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ (Medical Informatics)-ΒΙΟΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ (Biostatistics)
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Αντωνίτσης, Σ. Τριαρίδης, Α. Πρίντζα, Μ. Δούμας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βιοστατιστική (Άσκηση Spss)
- Υπολογισμός μεγέθους δείγματος
- Αναζήτηση βιβλιογραφίας
- Ηθική δημοσιεύσεων
- Παρουσίαση προφορικής και αναρτημένης ομιλίας
- Σχεδιασμός ερευνητικού πρωτοκόλλου
- Πως γράφεται μια εργασία

ΚΛΙΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ – ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ - (Clinical Pharmacology – Anesthesiology)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Παπαζήσης, Α. Γούλας, Ε. Σταμουλα, Ε. Αργυριάδου, Χ. Πουρζιτάκη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη Φαρμακολογία
- Έρευνα και ανάπτυξη νέων φαρμάκων
- Προκλινικές και κλινικές μελέτες φάσης I, II, III
- Φάρμακα του αναπνευστικού συστήματος
- Διαχείριση αιμορραγίας στην καρδιοχειρουργική-Monitoring του πηκτικού μηχανισμού
- Ενδοφλέβια και τοπικά αναισθητικά
- Φάρμακα του καρδιαγγειακού συστήματος (II)
- Φάρμακα που επηρεάζουν τη λειτουργία του κεντρικού και περιφερικού νευρικού συστήματος
  - Αλληλεπιδράσεις φαρμάκων - Ασφάλεια φαρμάκων και ασφάλεια ασθενών - Φαρμακοεπαγρύπνιση

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΆΣΚΗΣΗ II

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

19. ΠΜΣ «ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΟΣ ΠΡΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ»

Το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. «Εφαρμοσμένος Προγεννητικός Έλεγχος» του Τμήματος Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Α.Π.Θ. είναι η μελέτη, η έρευνα και η παροχή μεταπτυχιακής εκπαίδευσης στους/στις επαγγελματίες υγείας που σχετίζονται με την ειδικότητα της Μαιευτικής και Γυναικολογίας, στο γνωστικό αντικείμενο της παθολογίας της κύησης και του εφαρμοσμένου προγεννητικού ελέγχου. Φιλοσοφία του Π.Μ.Σ. είναι να εξασφαλίσει στους/στις μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριες σύγχρονες γνώσεις, μεθόδους και αρχές που θα τους/ τις καταστήσουν ικανούς/-ές για συνεχή εκπαίδευση, καθώς και να καλλιεργήσει σε αυτούς/-ές τις κριτικές και δημιουργικές δεξιότητες που απαιτεί μια κοινωνικά και δεοντολογικά υπεύθυνη επαγγελματική δραστηριότητα. Επίσης, σκοπός του μεταπτυχιακού προγράμματος είναι η παροχή υψηλού επιστημονικού επιπέδου θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων στο αντικείμενο της παθολογίας της κύησης.

Η κύηση αποτελεί μία ιδιαίτερη περίοδο της ζωής της γυναίκας, η οποία χαρακτηρίζεται από ευρείες προσαρμογές του οργανισμού, ειδικά μεταβολικές, καρδιαγγειακές και ανοσολογικές, προκειμένου να υποστηρίξει τις ιδιαίτερες συνθήκες και ανάγκες της μητέρας και του εμβρύου.

Παθολογικές καταστάσεις που προϋπάρχουν μπορεί να επηρεάσουν την κύηση, ή να επηρεαστούν από αυτήν, άλλες καταστάσεις (π.χ. προεκλαμψία) αναπτύσσονται αποκλειστικά στο πλαίσιο της κύησης και τέλος υπάρχουν καταστάσεις οι οποίες στην κύηση ακολουθούν διαφορετική φυσική ιστορία από ότι εκτός κύησης. Η αύξηση της μέσης ηλικίας των εγκύων και οι τεχνικές υποβοηθούμενης αναπαραγωγής οδήγησαν στην αύξηση των γυναικών με προϋπάρχουσα παθολογία ή προδιάθεση σε παθολογία οι οποίες εγκυμονούν, και αναλογικά έχει μεταβληθεί η ποιότητα της παθολογίας που απαντάται στην κύηση, για παράδειγμα έχει αυξηθεί η συμμετοχή της στεφανιαίας νόσου. Επιπλέον, η κλινική εικόνα αλλά και η αντιμετώπιση αρκετών καταστάσεων στην κύηση διαφέρει από εκείνη των ιδίων καταστάσεων εκτός κύησης.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΣΥΛΛΗΨΗ - ΕΜΦΥΤΕΥΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Σωτηριάδης, Ε. Παπανικολάου, Ε. Ζαπάντη, Γ. Μαστοράκος, Σ. Καλανταρίδου, Ι. Μπόσδου, Ε. Κολυμπιανάκης, Ε. Σιώμου, Α. Χατζημελετίου, Α. Παντελής, Χ. Χατζάκης, Γρ. Γκριμπίζης, Ευστρ. Κολυμπιανάκης, Αθ. Παντελής

► ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Η ανθρώπινη αναπαραγωγή προϋποθέτει την ένωση του σπερματοζωαρίου με το ωάριο και τη δημιουργία του ζυγωτού, μια διαδικασία που ονομάζεται γονιμοποίηση ή σύλληψη. Για την επίτευξη της κυοφορίας το γονιμοποιημένο ωάριο μεταναστεύει στην ενδομήτριο κοιλότητα όπου εμφυτεύεται σε κατάλληλο σημείο. Μέσω του εισαγωγικού αυτού μαθήματος οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με τις διαδικασίες και τα στάδια της γονιμοποίησης, γνώσεις απαραίτητες για την απρόσκοπτη παρακολούθηση του μεταπτυχιακού προγράμματος

ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΥΛΛΗΠΤΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Μακέδου, Μ. Σιάρκου, Σ. Πετούσης, Χρ. Χατζάκης, Α. Κούρτης, Α. Καπράρα, Α. Μπουντά, Ν. Κολέτσος, Αλ. Αγαπίδου, Ι. Μπόσδου, Χ. Συριστατίδης, Α. Χατζημελετίου, Κ. Χατζησταματίου, Στ. Θεοδωρίδου, Π. Αντσακλής

► ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Η πορεία και η έκβαση μια εγκυμοσύνης εξαρτάται από πλήθος παραγόντων που προϋπάρχουν ή έπονται της γονιμοποίησης. Κάποιοι από τους παράγοντες αυτούς είναι δυνητικά τροποποιήσιμοι ενώ κάποιοι όχι. Συζητώντας για τη βελτιστοποίηση των προσυλληπτικών συνθηκών θα αναφερθούμε σε όλους τους τρόπους και τα μέτρα που μπορούν να εφαρμοστούν ώστε να διασφαλίσουμε το καλύτερο περιβάλλον ανάπτυξης μια εγκυμοσύνης.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΛΑΚΟΥΝΤΑ ΚΑΙ ΕΜΒΡΥΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Κωνσταντινίδου, Σ. Σωτηρίου, Σ. Μεδίτσκου, Π. Θεοτόκης, Α. Σιόγκα, Α. Σωτηριάδης, Σ. Θεοδωρίδου, Κ. Χατζησταματίου, Ν. Τσαμπάζης, Α. Γερεντέ, Μ. Θεοδωρά, Α. Σιόγκα, Κ. Αναμπούσι, Α. Πρίντζα, Ε. Ζηλάκου

► ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Για να κατανοήσει κανείς τις ανωμαλίες του αναπτυσσόμενου εμβρύου και τις παθολογικές καταστάσεις που μπορεί να εκδηλωθούν στην κύηση, απαιτείται πλήρης εξοικείωση με τις φυσιολογικές διαδικασίες που λαμβάνουν χώρα κατά κατά την εξέλιξη του εμβρύου. Στο μάθημα αυτό θα περιγραφούν με σαφήνεια και περιεκτικότητα τα στάδια της πλακουντοποίησης και της εμβρυϊκής ανάπτυξης, γνώσεις ιδιαίτερα χρήσιμες για την κατανόηση μείζονων παθολογικών καταστάσεων στην κύηση.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΥΗΣΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Αντσακλής, Γ. Γκιούλα, Ρ. Ι. Cavoletto, Ν. Κολέτσος, Α. Καπράρα, Ε. Λευκού, Ι. Δημητρακόπουλος, Κ. Ντόμαλη, Δ. Τσολακίδης, Στ. Πετούσης, Ι. Παπαστεφάνου

► ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Η εγκυμοσύνη δεν αποτελεί μόνο μια διακριτή χρονική περίοδο, αλλά συνοδεύεται και από πλήθος μεταβολών και προσαρμογών στη φυσιολογία των συστημάτων της εγκύου με σκοπό την απρόσκοπτη ανάπτυξη του εμβρύου. Η γνώση και η μελέτη των φυσιολογικών αυτών αλλαγών επιτρέπει την κατανόηση του μηχανισμού ανάπτυξης μείζονων παθολογικών καταστάσεων της κύησης.

ΑΡΧΕΣ ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Κυδωνοπούλου, Α. Γεροβασίλη, Α. Βέρβερη, Σ. Παπαδημητρίου, Ε. Σιώμου, Κ. Καλινδέρη, Α. Χατζημελετίου, Ι. Παπουλίδης, Ε. Μανωλάκος, Σ. Φιδάνη, Γλ. Σαμολαδά, Κ. Αναγνωστοπούλου, Α. Χατζηκυριακίδου

► ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Ένα σημαντικό ποσοστό των διαταραχών της εμβρυικής ανάπτυξης είναι αποτέλεσμα γενετικών ανωμαλιών, δηλαδή παθολογικών καταστάσεων εντοπίζονται στο γενετικό υλικό (DNA). Πολλές γενετικές ανωμαλίες μπορούν να ανιχνευθούν προγεννητικά με τη βοήθεια του υπερήχου ή/και βιοχημικών δοκιμασιών και να διαγνωστούν με εξειδικευμένες μεθόδους εξέτασης των χρωμοσωμάτων ή και των γονιδίων του εμβρύου (αμνιοπαρακέντηση, λήψη χοριακών λαχνών και μοριακός καρυότυπος ή γονιδιακός έλεγχος). Στο μάθημα της γενετικής, λοιπόν, οι φοιτητές θα διδαχθούν τις σημαντικές αρχές της επιστήμης της γενετικής, της μεταβίβασης των συχνότερων κληρονομικών νοσημάτων καθώς και τις κλινικές - φαινοτυπικές εκδηλώσεις αυτών.

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΑΡΧΟΜΕΝΗΣ ΚΥΗΣΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Τσολακίδης, Κ. Δίνας, Σ. Πετούσης, Κ. Ντόμαλη, Β. Περγιαλιώτης, Ε. Αναστασιάκης, Π. Αντσακλής, Γ. Πρατίλας, Θ. Δαγκλής, Αλ. Σωτηριάδης, Αν. Λυμπέρης

► ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Αρχόμενη καλείται η κύηση κατά το πρώτο τρίμηνο. Οι παθολογικές καταστάσεις που μπορεί να επιπλέξουν μια εγκυμοσύνη δεν είναι ίδιες σε όλα τα στάδια της κύησης, αλλά αντιθέτως διαφέρουν σημαντικά και χαρακτηρίζουν το κάθε στάδιο. Έτσι στην αρχόμενη κύηση εμφανίζονται διαταραχές που αφορούν την γονιμοποίηση, την εμφύτευση, τη βιωσιμότητα του αναπτυσσόμενου εμβρύου.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Αντσακλής, Α. Σωτηριάδης

► ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Η έγκυος, κατά τη διάρκεια της κύησης έρχεται σε επαφή με διάφορους λοιμογόνους παράγοντες, στις περισσότερες περιπτώσεις ακίνδυνους για το έμβρυο. Υπάρχουν ωστόσο συγκεκριμένα παθογόνα που μεταδίδονται μέσω του πλακούντα στο κύημα δημιουργώντας συχνά σημαντικά προβλήματα όπως συγγενείς ανωμαλίες, διαταραχές στην ανάπτυξη, αποβολή ή ενδομήτριο θάνατο, ή και μακροπρόθεσμη σοβαρή νοσηρότητα. Η πρόληψη και η έγκαιρη διάγνωσή τους στην εγκυμοσύνη είναι μείζονος σημασίας για την έκβαση της κύησης.

ΤΕΡΑΤΟΓΟΝΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Αντσακλής, Α. Σωτηριάδης

► ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Τα τερατογόνα είναι ουσίες ή φάρμακα που όταν ληφθούν από την έγκυο μπορεί να προκαλέσουν σοβαρές συγγενείς ανωμαλίες στο έμβρυο η ακόμη και ενδομήτριο θάνατο. Ένα φάρμακο ιδιαίτερα χρήσιμο στην κλινική πράξη για μια μη έγκυο ασθενή μπορεί να αποδειχθεί μοιραίο στην έγκυο. Η γνώση των πιθανών και βέβαιων τερατογόνων είναι απαραίτητη κατά τη μαιευτική πράξη ώστε με την κατάλληλη καθοδήγηση να αποφευχθεί η επαφή της εγκύου με τις επικίνδυνες αυτές ουσίες.

ΥΠΕΡΗΧΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Δημητρακόπουλος, Γ. Παπαϊωάννου, Α. Γερεντέ, ΑΝ. Λυμπέρης, Γ. Πρατίλας, Ν. Ψαρρά, Π. Αναστασόπουλος, ΣΠ. Τζιόρας, Ε. Ζηλάκου, Β. Παπαδόπουλος, Ν. Αντωνακόπουλος, Σ. Σωτηρίου, Α. Πιλάλης

► ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Ο υπέρηχος είναι ένα διαγνωστικό εργαλείο απαραίτητο για την παρακολούθηση της εγκυμοσύνης. Χρησιμοποιείται ως μέσο screening τόσο για τη έγκαιρη διάγνωση όσο και για την παρακολούθηση παθολογιών της κύησης. Μέσα από αυτό το μάθημα οι φοιτητές θα γνωρίσουν τις βασικές αρχές της μαιευτικής υπερηχογραφίας και θα κατανοήσουν την αξία του για την εξασφάλιση μιας ομαλά εξελισσόμενης εγκυμοσύνης.

ΑΝΑΤΟΜΙΚΕΣ ΑΝΩΜΑΛΙΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

ΑΛ. Σωτηριάδης, Θ. Δαγκλής, Κ. Αναμπούσι, Β. Μαρίτσα, ΣΠ. Τζιόρας, Ν. Αντωνακόπουλος, Π. Αναστασόπουλος, ΣΤ. Σηφάκης, Α. Γερεντέ, Π. Θεοτόκης, Ι. Γερμανάκης

► ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Οι ανατομικές ανωμαλίες αφορούν παθολογικές καταστάσεις κατά την εμβρυική ανάπτυξη που οδηγούν σε διαταραχή της ανατομικής ακεραιότητας είτε μεμονωμένων συστημάτων-οργάνων, είτε του εμβρύου εν γένει. Η ανίχνευση τους γίνεται υπερηχογραφικά, απαιτεί όμως άρτια γνώση της φυσιολογικής ανατομίας του εμβρύου, υψηλή κλινική υποψία καθώς και εξοικείωση με την υπερηχογραφική τους εικόνα. Στο μάθημα αυτό θα παρουσιαστούν οι συχνότερες και σημαντικότερες ανατομικές ανωμαλίες με τα διαγνωστικά στοιχεία που τις συνοδεύουν.

ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Παπαστεφάνου, Μ. Θεοδωρά, Α. Παπανικολάου, Γ. Μαστοράκος, Χρ. Χατζάκης, Α. Κούρτης, Χρ. Μαργιούλα-Σιάρκου

► ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Η διαταραχή στην αύξηση ενός εμβρύου μπορεί να επηρεαστεί από ποικίλους παράγοντες που αφορούν είτε το ίδιο το έμβρυο είτε κάποια παθολογική κατάσταση της εγκύου. Συχνά η καθυστέρηση της αύξησης του εμβρύου είναι το πρώτο σημείο για την ύπαρξη μιας υποκείμενης παθολογίας, ενώ ο βαθμός στον οποίο επηρεάζεται η αύξηση είναι σημαντικός για την λήψη κατάλληλων κλινικών αποφάσεων. Επομένως, η παρακολούθηση της εμβρυϊκής αύξησης και η αναγνώριση παθολογικών καταστάσεων αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της προγεννητικής διάγνωσης.

ΙΑΤΡΟΝΟΜΙΚΑ, ΙΑΤΡΙΚΟ ΣΦΑΛΜΑ Η ΑΜΕΛΕΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

► ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Αναντίρρητα η παρακολούθηση της εγκύου και της εμβρυϊκής ανάπτυξης επιφορτίζονται με τεράστια ευθύνη η οποία επιβαρύνει τον μαιευτήρα και ακόμη περισσότερο τον ειδικό στην Εμβρυομητρική Ιατρική. Μια εσφαλμένη διάγνωση, ένα αμφίβολο αποτέλεσμα ή, συχνότερα, μια ασαφής εικόνα, μπορεί να αποτελέσουν έναυσμα δικαστικών διαμαχών. Η γνώση των ιατρονομικών ζητημάτων που μπορεί να προκύψουν καθώς και των τρόπων νομικής κάλυψης απέναντι σε αυτά κρίνονται απαραίτητα για τον κάθε μαιευτήρα.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ-ΒΙΟΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

► ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Η ορθή κλινική πράξη οφείλει να είναι προσανατολισμένη σε χρόνο και σε χώρο. Ο κάθε ιατρός οφείλει να γνωρίζει όχι μόνο τη συχνότητα εμφάνισης των νοσημάτων σε παγκόσμια κλίμακα αλλά να προσαρμόζει τη σκέψη του και στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εκάστοτε πληθυσμού. Χάρη στα επιδημιολογικά δεδομένα και στη στατιστική επιστήμη υπάρχουν τα κατάλληλα στοιχεία για την

κατανομή και διάφορων νοσημάτων στον πληθυσμό και των παραγόντων που την επηρεάζουν, έτσι ώστε ο κλινικός ιατρός να τα αξιοποιήσει για τη βελτιστοποίηση της φροντίδας.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

20. ΠΜΣ «ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΣΙΕΛΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ»

Το γνωστικό αντικείμενο του προτεινόμενου Π.Μ.Σ. συμπεριλαμβάνει την χειρουργική ανατομία των σιελογόνων αδένων ως μια απαραίτητη γνώση για τον/την ιατρό που θα χρειαστεί να παρέμβει χειρουργικά στην περιοχή αυτή, την φυσιολογία - παθοφυσιολογία τους, την παθολογία σε παιδιά και ενήλικες, τη διαγνωστική προσέγγιση και τις θεραπευτικές δυνατότητες (χειρουργικές, ελάχιστα παρεμβατικές και φαρμακευτικές) που υπάρχουν έως σήμερα. Επίσης, σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι να εκπαιδεύσει όλους/-ες εκείνους/-ες τους/τις επαγγελματίες υγείας που ασχολούνται με την διάγνωση, παρακολούθηση και θεραπεία (χειρουργική ή φαρμακευτική) ασθενών με παθήσεις σιελογόνων αδένων, προκειμένου να αντιμετωπίζουν σωστά, επιστημονικά τεκμηριωμένα και με σύγχρονο τρόπο τις παθήσεις αυτές προσφέροντας υψηλής ποιότητας φροντίδα υγείας στους/στις ασθενείς τους. Ειδικότερα οι μεταπτυχιακοί/-ές φοιτητές/-τριες θα εκπαιδευτούν στις ελάχιστα παρεμβατικές μεθόδους, όπως η σιαλενδοσκόπηση και οι εγχύσεις φαρμάκων τοπικά εντός των σιελογόνων αδένων, καθώς και στις φαρμακευτικές επιλογές που αφορούν στην θεραπεία των φλεγμονωδών παθήσεων.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΣΙΕΛΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Μάρκου - Δ. Καπουκρανίδου, Ε. Αγγελίδου, Ιορδ. Κωνσταντινίδης, Τ. Κυροδήμος, Α. Καρατζάνης, Β. Νικολαΐδης, Ι. Χατζηστεφάνου, Δ. Καπουκρανίδου, Κ. Μάρκου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η χειρουργική των μείζονων σιελογόνων αδένων έχει ιδιαιτερότητες λόγω της στενής σχέσης τους με ευγενείς ανατομικές δομές του τραχήλου. Συγκεκριμένα στην χειρουργική της παρωτίδος η ανεύρεση του προσωπικού νεύρου και η διατήρηση του κατά την πορεία μιας επέμβασης, η χρήση της

νευροπαρακολούθησης και οι τεχνικές αποκατάστασης του σε περίπτωση βλάβης του αποτελούν αντικείμενο του μαθήματος. Επίσης θα αναλυθεί η επέμβαση αφαίρεσης του υπογναθίου αδένος βήμα βήμα, με ιδιαίτερη έμφαση στην διατήρηση του επιχείλιου κλάδου του προσωπικού και του γλωσσικού νεύρου. Οι χειρουργικές τεχνικές για την καλύτερη εμπέδωση τους θα παρουσιαστούν με προσέγγιση βήμα-βήμα σε βίντεο και στην συνέχεια οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία πρακτικής εξάσκησης τους σε νωπά παρασκευάσματα.

ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ - ΚΥΤΤΑΡΟΛΟΓΙΑ ΣΙΕΛΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

**Θ. Παπαμήτσου - Π. Χυτίρογλου,
Σ. Καραχρυσάφη, Κ. Παπαδοπούλου, Α. Σιόγκα, Β. Κωτούλα, Γ. Ράπτου,
Τ. Κολέτσα, Γ. Πετράκης, Α. Χέβα, Κ. Χατζόπουλος, Θ. Παπαμήτσου, Π.
Χυτίρογλου, Σ. Τζωρακολελευθεράκη**

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το μάθημα αυτό αποτελεί εισαγωγή στην ιστολογία των σιελογόνων αδένων για την κατανόηση των διαφόρων τύπων κυττάρων που τους απαρτίζουν και την οργάνωση τους ιστολογικά σε ανατομικές δομές. Η κατανόηση του ρόλου των διάφορων κυτταρικών μορφών θα βοηθήσει τον φοιτητή στην κατανόηση τόσο της φυσιολογίας των αδένων αλλά θα αποτελέσει και την βάση κατανόησης της ογκολογίας της περιοχής όπου εμπλέκονται πολλοί ιστοτύποι καλοηθών και κακοηθών όγκων.

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΣΙΕΛΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Ιακώβου

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

**Κ. Κούσκουρας, Ε. Δεστώνης, Ε. Γιαννούλα, Π. Εξαδακτύλου, Χ. Σαχπεκίδης, Ε.
Παπαδάκη, Ι. Ιακώβου**

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να εξοικιωθούν με όλες τις δυνατότητες απεικόνισης των σιελογόνων αδένων. Συγκεκριμένα θα παρουσιασθούν οι δυνατότητες της υπερηχοτομογραφίας στην

απεικόνιση και παρακολούθηση παθολογίας των σιελογόνων αδένων αλλά και των γειτονικών λεμφαδένων. Επίσης θα αναλυθούν οι δυνατότητες της αξονικής και της μαγνητικής τομογραφίας με παρουσίαση φυσιολογικών και παθολογικών ευρημάτων. Τέλος θα δοθεί η ευκαιρία ανάλυσης της δεδομένων που μπορεί να δώσει η Πυρηνική Ιατρική μέσω του PET ιδιαίτερα σε κακοήθειες αλλά και το σπινθηρογράφημα των σιελογόνων αδένων ως η μοναδική λειτουργική εξέταση αυτών.

ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΣΙΕΛΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Μάρκου - Τ. Κυροδήμος

Σ. Ναξάκης, Δ. Μισαηλίδου, Π. Μαραγκουδάκης, Α. Δελίδης, Κ. Βλάχτσης, Ν. Αγγουριδάκης, Α. Χατζηαβραμίδης, Γ. Ψυχογιός, Π. Χυτίρογλου, Τ. Κυροδήμος, Κ. Μάρκου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Ένα από τα βασικά μαθήματα του μεταπτυχιακού προγράμματος αποτελεί η ογκολογία των σιελογόνων αδένων. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να εξοικιωθούν με όλους τους τύπους καλοηθών και κακοηθών όγκων της περιοχής, την κλινική τους εμφάνιση, την διαγνωστική προσέγγιση καθώς και την θεραπευτική τους αντιμετώπιση. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στην διεπιστημονική προσέγγιση όπου αυτή χρειάζεται σε διάφορα θεραπευτικά πρωτόκολλα με σκοπό την καλύτερη επιλογή θεραπείας κατά ασθενή. Επίσης θα αναλυθούν οι ιδιαιτερότητες των υποτροπών και η σημασία της διατήρησης η μη του προσωπικού νεύρου σε κακοήθειες όγκους, ως κύρια ανατομική δομή σε κίνδυνο κατά την χειρουργική της παρωτίδας.

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΕ ΟΓΚΟΥΣ ΣΙΕΛΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι.. Κωνσταντινίδης , Κ. Μάρκου, Ε. Γιωτάκης, Γ. Ψυχογιός, Α. Δελίδης, Χ. Σκουλάκης, Ε. Προκοπάκης, Α. Καρατζάνης, Ιορδ. Κωνσταντινίδης, Ιωαν. Κωνσταντινίδης, Στ. Τριαρίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η χειρουργική των μείζονων σιελογόνων αδένων έχει ιδιαιτερότητες λόγω της στενής σχέσης τους με ευγενείς ανατομικές δομές του τραχήλου. Συγκεκριμένα στην χειρουργική της παρωτίδος η ανεύρεση του προσωπικού νεύρου και η διατήρηση του κατά την πορεία μιας επέμβασης, η χρήση της νευροπαρακολούθησης και οι τεχνικές αποκατάστασης του σε περίπτωση βλάβης του αποτελούν αντικείμενο του μαθήματος. Επίσης θα αναλυθεί η επέμβαση αφαίρεσης του υπογναθίου αδένος βήμα βήμα, με ιδιαίτερη έμφαση στην διατήρηση του επιχείλιου κλάδου του προσωπικού και του γλωσσικού νεύρου. Οι χειρουργικές τεχνικές για την καλύτερη εμπέδωση τους θα παρουσιαστούν με προσέγγιση βήμα-βήμα σε βίντεο και στην συνέχεια οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία πρακτικής εξάσκησης τους σε νωπά παρασκευάσματα.

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΚΤΟΜΗ ΚΑΚΟΗΘΩΝ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΩΝ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Νικολαΐδης

Ι. Χατζηγιάννου, Σ. Τριαρίδης, Χ. Οικονομίδης, Α. Τζαμάλης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Σε αυτό το μάθημα θα παρουσιαστούν όλες οι δυνατότητες αποκατάστασης των συνεπειών μιας χειρουργικής εκτομής στην περιοχή των μείζονων σιελογόνων αδένων. Κύρια θα αναφερθούν οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται στην αποκατάσταση του προσωπικού νεύρου (στατικές και λειτουργικές), αλλά και τεχνικές για την προφύλαξη από το σύνδρομο υπεριδρωσίας καθώς και τεχνικές αποκατάστασης ελλειμάτων (μυικών, δερματικών και συνδυασμού τους) στην περιοχή με κρημούς. Τέλος θα παρουσιαστούν και χειρουργικές τεχνικές στην αποκατάσταση μετεγχειρητικών προβλημάτων όπως η ανάπτυξη σιελοχόου συριγγίου ανθεκτικού στην συντηρητική αντιμετώπιση, σιελοκήλης κλπ.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΑΠΟΦΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΣΙΕΛΟΓΟΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Μάρκου , Ι. Κωνσταντινίδης, Β. Νικολαΐδης, Α. Καρατζάνης, Α. Δελίδης, Μ. Κατωμιχελάκης, Α. Χατζηαβραμίδης, Οικονοκίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η αναλυτική παρουσίαση των αποφρακτικών παθήσεων των σιελογόνων αδένων με άξονα τον διαχωρισμό τους σε λιθιασικές και μη λιθιασικές παθήσεις. Θα παρουσιασθούν η κλινική εμφάνιση και η διαγνωστική προσέγγιση καθώς και η παθοφυσιολογία των παθήσεων αυτών. Θα παρουσιασθούν επίσης οι πιθανές επιπλοκές των παθήσεων και οι μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στην υγεία των ασθενών και την λειτουργία των αδένων. Το μάθημα επίσης αποτελεί εισαγωγή στην σύγχρονη θεραπευτική αντιμετώπιση τους που ακολουθεί με σχετικά μαθήματα.

ΥΠΟΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΥΠΕΡΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΣΙΕΛΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Νικολαΐδης, Κ. Μάρκου, Ι. Κωνσταντινίδης, Θ. Καπουκρανίδου, Ε. Κυροδήμος, Ιορδ. Κωνσταντινίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το μάθημα αυτό έχει σκοπό ως συνέχεια του μαθήματος για την φυσιολογία των σιελογόνων αδένων να εισάγει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές στην παθοφυσιολογία τόσο της υπολειτουργίας των αδένων και των κλινικών προβλημάτων που αυτό συνεπάγεται καθώς και την υπερλειτουργία τους. Ως άξονες επομένως θα έχει α) την ανάλυση των παθήσεων και κλινικών καταστάσεων που οδηγούν σε ξηροστομία και την αντιμετώπιση της όπως επίσης β) την ανάλυση των παθήσεων που οδηγούν σε σιελόρροια και την συντηρητική και χειρουργική αντιμετώπιση της.

ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΠΑΡΕΜΒΑΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΕ ΜΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ - ΣΙΑΛΕΝΔΟΣΚΟΠΗΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κωνσταντινίδης – Α. Δελίδης, Α. Καρατζάνης, Α. Γιωτάκης, Α. Χατζηαβραμίδης, Γ. Ψυχογιός, Ιορδ. Κωνσταντινίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η αναλυτική παρουσίαση των ελάχιστα παρεμβατικών τεχνικών που αναπτύχθηκαν τις τελευταίες δεκαετίες στην αντιμετώπιση των αποφρακτικών κύρια παθήσεων των σιελογόνων αδένων. Συγκεκριμένα η σιαλενδοσκόπηση θα αναλυθεί διεξοδικά αναφορικά με τον

εξοπλισμό και την χρήση του, τις ενδείξεις και τις δυνατότητες της από την απλή διαγνωστική έως τις LASER εφαρμογές και τις συνδυασμένες προσπελάσεις. Επίσης θα παρουσιασθούν ανοικτές ενδοστοματικές και συνδυασμένες προσπελάσεις που διατηρούν τον σιελογόνο αδένα χωρίς αφαίρεση του παρεγχύματος του. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία πρακτικής εξάσκησης σε νωπά παρασκευάσματα στις ανωτέρω τεχνικές.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΜΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΣΙΕΛΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Μάρκου, Τ. Κυροδήμος, Τ. Κολέτσα, Κ. Χατζόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Σε αυτό το μάθημα θα παρουσιασθούν όλες οι συστηματικές παθήσεις που προσβάλλουν τους μείζονες σιελογόνους αδένες και τα κλινικά προβλήματα που προκαλούν. Συγκεκριμένα θα παρουσιασθούν τα αυτοάνοσα νοσήματα που προσβάλλουν τους αδένες αυτούς, η κλινική εμφάνιση, η διαγνωστική προσέγγιση, η διερεύνηση που επιβάλλεται να γίνει όταν δεν υπάρχει προηγούμενη διάγνωση τους καθώς και η μακροχρόνια παρακολούθηση τους και οι προτεινόμενες συμπτωματικές θεραπείες. Επίσης θα αναφερθούν και οι λοιμώδεις νόσοι που αφορούν τους σιελογόνους αδένες με αναφορά ιογενών και μικροβιακών παθήσεων αλλά και κοκκιωματωδών νοσημάτων.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΣΙΕΛΟΓΟΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Μάρκου – Α. Πρίντζα, Α. Κυργίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό θα αναλυθούν:

Α. Στοιχεία Βιοστατιστικής με έμφαση στην παρουσίαση και σύνοψη δεδομένων, παρουσίαση πληθυσμών και δειγμάτων, τι είναι κανονική και δειγματοληπτική κατανομή καθώς και έλεγχος υποθέσεων και διαστημάτων εμπιστοσύνης. Επίσης θα παρουσιασθούν οι διαφορές στην εφαρμογή παραμετρικών και μη παραμετρικών δοκιμασιών ενός ή δύο δειγμάτων.

Β. Στοιχεία κλινικής επιδημιολογίας με παρουσίαση των κατηγοριών ιατρικών μελετών (πειραματικές, παρατήρησης, περιγραφικές, συγχρονικές, αναδρομικές,

προοπτικές, τυχαιοποιημένες, μελέτες ασθενών - μαρτύρων), τι είναι οι δείκτες νοσηρότητας και θνητότητας και οι κλινικές δοκιμές: φάσεις και τύποι τους. Το μάθημα θα παρέχει την βασική και αναγκαία γνώση για τον μεταπτυχιακό φοιτητή ώστε να μεταβεί στην τελική φάση του μεταπτυχιακού προγράμματος που απαιτεί την εκπόνηση και συγγραφή μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΒΟΤΟΥΛΙΝΙΚΗΣ ΤΟΞΙΝΗΣ ΣΕ ΣΙΕΛΟΓΟΝΟΥΣ ΑΔΕΝΕΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κωνσταντινίδης , Α. Χατζηαβραμίδης, Χ. Καραπάντζου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό θα παρουσιασθούν όλες οι ενδείξεις χρήσης της βοτουλινικής τοξίνης στους σιελογόνους αδένες όπως ο έλεγχος τη σιελορροιας, η αντιμετώπιση του μετεγχειρητικού συριγγίου σε ολική λαρυγγεκτομή ως επικουρικό μέσο στον έλεγχο της παραγωγής σιελου, η αντιμετώπιση του συνδρόμου υπεριδρωσίας αλλά και η αντιμετώπιση συνεπειών παράλυσης του προσωπικού με ενδομυϊκές εγχύσεις σε μυες του προσώπου. Θα αναλυθούν ο τρόπος δράσης, δυνατότητες χορήγησης και οι πιθανές επιπλοκές από την χορήγηση της βοτουλινικής τοξίνης. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα έχουν την δυνατότητα να παρακολουθήσουν την κλινική εφαρμογή της τοξίνης σε ασθενείς με αντίστοιχα προβλήματα.

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

21. ΠΜΣ «ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΘΥΡΕΟΕΙΔΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΥΡΕΟΕΙΔΩΝ ΑΔΕΝΩΝ»

Το ΠΜΣ έχει ως αντικείμενο την παροχή εξειδικευμένων γνώσεων στο γνωστικό αντικείμενο της Χειρουργικής του θυρεοειδούς και τον παραθυρεοειδών αδένων. Επίσης, σκοπός του ΠΜΣ είναι η εξειδίκευση σε γνώσεις των παθήσεων των δύο αδένων. Οι φοιτητές θα αποκτήσουν γνώσεις, όχι μόνο θεωρητικού επιπέδου αλλά και χειρουργικής τεχνικής και διαχείρισης δύσκολων περιστατικών. Στόχος του ΠΜΣ είναι να δώσει μια ολοκληρωμένη εικόνα των παθήσεων των δύο ενδοκρινών αδένων.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ, ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΘΥΡΕΟΕΙΔΟΥΣ ΑΔΕΝΑ - ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΘΥΡΕΟΕΙΔΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Σαπαλίδης, Τ. Μεδίτσκου, Τ. Κολέτσα, Σ. Αποστολίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εμβρυολογία, ανατομία και φυσιολογία του θυρεοειδούς αδένος- εκτίμηση θυρεοειδικής λειτουργίας
- Παθολογική ανατομική του θυρεοειδούς αδένος
- Χειρουργική ανατομία θυρεοειδούς και τραχήλου

ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΘΥΡΕΟΕΙΔΟΥΣ

ΘΥΡΕΟΕΙΔΟΠΑΘΕΙΕΣ ΣΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ (ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ, ΚΥΗΣΗ – ΓΑΛΟΥΧΙΑ - ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Σαπαλίδης, Κ. Κώτσα, Σ. Μηλιαράς, Κ. Παζαϊτου-Παναγιώτου, Ι. Ιακώβου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Παθήσεις θυρεοειδούς

- Θυρεοειδίτιδες, αυτοάνοσες παθήσεις, θυρεοειδικές επείγουσες καταστάσεις, υποθυρεοειδισμός
- Υπερθυρεοειδισμός
- Χειρουργική αντιμετώπιση του υπερθυρεοειδισμού: ενδείξεις-προϋποθέσεις
- Μοριακός έλεγχος στα FNA δείγματα θυρεοειδούς
- Η χρήση του ιωδίου στη διάγνωση των παθήσεων του θυρεοειδούς και στη θεραπεία του υπερθυρεοειδισμού και του καρκίνου του θυρεοειδούς

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΘΥΡΕΟΕΙΔΙΚΩΝ ΟΖΩΝ ΚΑΙ ΒΡΟΓΧΟΚΗΛΗΣ. ΚΑΚΟΗΘΗ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ ΘΥΡΕΟΕΙΔΟΥΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Δεσάνης, Σ. Φοινίτσης, Κ. Παζαϊτού-Παναγιώτου, Α. Χρυσουλίδου, Μ. Πέππα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Υπερηχογραφία στη μελέτη των όζων του θυρεοειδούς και των τραχηλικών λεμφαδένων
- Η θέση της CT και της MRI στη χειρουργική θυρεοειδούς-παραθυρεοειδών-τραχήλου
- Μυελοειδές καρκίνωμα θυρεοειδούς
- Συντηρητική αντιμετώπιση θηλώδους καρκινώματος: έχει θέση?
- Διαχείριση υποτροπής καλώς διαφοροποιημένου και μυελοειδούς καρκινώματος. Η πλευρά του ενδοκρινολόγου

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΘΥΡΕΟΕΙΔΟΥΣ ΚΑΙ ΤΡΑΧΗΛΟΥ

ΑΝΟΙΧΤΗ ΘΥΡΕΟΕΙΔΕΚΤΟΜΗ ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ (ΚΑΤΑΔΥΟΜΕΝΗ ΒΡΟΓΧΟΚΗΛΗ, ΕΠΑΝΕΠΕΜΒΑΣΗ, ΚΑΚΟΗΘΕΙΑ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ν. Μιχαλόπουλος, Ε. Παυλίδης, Χ. Μαρκογιαννάκης, Ν. Ρουκουνάκης, Ι. Κουτελιδάκης, Χ. Φορούλης, Ι. Καλογιαννίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Χειρουργική προσέγγιση των όζων του θυρεοειδούς
- Ανοιχτή θυρεοειδεκτομή
- Καταδυσόμενη βρογχοκήλη
- Χειρουργική θεραπεία μυελοειδούς καρκινώματος θυρεοειδούς

- Κεντρικός λεμφαδενικός καθαρισμός: προφυλακτικός και θεραπευτικός. Τεχνική και επιπλοκές
- Πλάγιος λεμφαδενικός καθαρισμός. Ενδείξεις, τεχνική και επιπλοκές
- Διερεύνηση μεσοθωρακίου-λεμφαδενικός καθαρισμός: ενδείξεις
- Παθήσεις του θυρεοειδούς στην κύηση

ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΗ ΘΥΡΕΟΕΙΔΕΚΤΟΜΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Σ. Μηλιαράς, Κ. Ψαρράς, Κ. Βλάχος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Χειρουργική αντιμετώπιση του υπερθυρεοειδισμού: ενδείξεις–προϋποθέσεις
- Ελάχιστα επεμβατική θυρεοειδεκτομή
- Επιπλοκές θυρεοειδεκτομής

ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟΚΡΙΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Γαλάνης, Ε. Ράπτη, Κ. Νάστος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Πηγές ενέργειας
- Σύνδρομα πολλαπλής ενδοκρινικής νεοπλασίας (MEN)
- Διαχείριση υποτροπής καλώς διαφοροποιημένου και μυελοειδούς καρκινώματος. Η πλευρά του χειρουργού

ΝΕΥΡΟΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Βαμβακίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Νευροδιέγερση - Νευροπαρακολούθηση - Κακώσεις νεύρου

ΔΙΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ: ΟΙ ΚΛΑΣΣΙΚΕΣ (ΚΑΚΩΣΗ ΠΑΛΙΝΔΡΟΜΟΥ, ΑΝΩ ΛΑΡΥΓΓΙΚΟΥ, ΠΑΡΑΘΥΡΕΟΕΙΔΩΝ, ΚΟΣΜΗΤΙΚΕΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A. Πρίντζα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Αποκατάσταση φωνητικών επιπλοκών στη θυρεοειδεκτομή

ΔΙΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ: ΟΙ ΣΠΑΝΙΕΣ (ΚΑΚΩΣΕΙΣ ΤΡΑΧΕΙΑΣ, ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΓΓΕΙΩΝ, ΝΕΥΡΩΝ ΣΕ ΠΛΑΓΙΟ ΛΕΜΦΑΔΕΝΙΚΟ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟ, ΠΝΕΥΜΟ-ΘΩΡΑΚΑΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

I. Κεσίσογλου, Α. Γαλλή-Τσινοπούλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Αναπλαστικό και σπάνιες μορφές καρκινώματος θυρεοειδούς
- Καλοήθειες παθήσεις και καρκίνος του θυρεοειδούς στην παιδική ηλικία

ΜΕΤΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ (ΠΑΛΙΝΔΡΟΜΟΥ ΛΑΡΥΓΓΙΚΟΥ ΝΕΥΡΟΥ, ΚΑΚΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΘΥΡΕΟΕΙΔΩΝ, ΣΥΝΔΡΟΜΟ HORNER, ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ ΛΟΓΩ ΘΕΣΗΣ, ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ ΜΕΤΑ ΣΤΕΡΝΟΤΟΜΗ)

ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ ΤΩΝ ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

K. Σαπαλίδης, I. Γαλάνης, Ε. Ράπτη, Κ. Νάστος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Μετεγχειρητικές επιπλοκές παλίνδρομου Λαρυγγικού Νεύρου
- Κακώσεις Παραθυρεοειδών
- Σύνδρομο Horner
- Επιπλοκές λόγω θέσης, επιπλοκές Μετα Στερνοτομή

ΜΕΘΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ (ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟ ΜΑΘΗΜΑ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Πουρζιτάκη, Γ. Τσαούση, Ι. Δαρδάλας, Φ. Πουτογλίδου, Φ. Μάλλιου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βασικά στοιχεία ερευνητικής μεθοδολογίας, σχεδιασμού έρευνας και τεκμηριωμένης ιατρικής
- Οργάνωση και τεκμηρίωση μιας κλινικής μελέτης
- Πώς αναζητούμε τεκμηριωμένες πληροφορίες στο διαδίκτυο
- Η χρήση πειραματοζώων στην έρευνα (είδη, χειρισμός, χορήγηση φαρμάκων, χειρουργικές επεμβάσεις, δειγματοληψία)
- Οργάνωση ερευνητικών πρωτοκόλλων (ιδιαιτερότητες στην οργάνωση της έρευνας που αφορά πειραματόζωα, μοριακές τεχνικές, κυτταροκαλλιέργειες)
- Οργάνωση, εκπόνηση και συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΙΑΤΡΟΓΕΝΗΣ ΥΠΟΘΥΡΕΟΕΙΔΙΣΜΟΣ, ΜΕΤΑΒΟΛΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕ ΘΥΡΕΙΝΗ. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΘΥΡΕΟΕΙΔΕΚΤΟΜΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Σαπαλίδης, Δ. Λαπατσάνης, Ι. Κεσίσογλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εφαρμογή των διεθνών κατευθυντήριων οδηγιών στην χειρουργική του θυρεοειδούς στην Ελλάδα

ΑΝΑΤΟΜΙΑ, ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ, ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΠΑΡΑΘΥΡΕΟΕΙΔΩΝ ΑΔΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ν. Παπαβραμίδου, Σ. Μεδίτσκου, Τ. Κολέτσα, Δ. Καπουκρανίδου, Β. Παπαζιώγας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ιστορία θυρεοειδούς και παραθυρεοειδών αδένων
- Εμβρυολογία και ιστολογία των παραθυρεοειδών αδένων
- Παθολογική ανατομική των παραθυρεοειδών αδένων - ταχεία βιοψία
- Φυσιολογία των παραθυρεοειδών αδένων
- Ανατομία των παραθυρεοειδών αδένων

ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΠΑΡΑΘΥΡΕΟΕΙΔΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Σαπαλίδης, Σ. Ρουμελιώτης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Νεφρικές επιπλοκές πρωτοπαθούς υπερπαραθυρεοειδισμού
- Δευτεροπαθής, τριτοπαθής υπερπαραθυρεοειδισμός

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ (IMAGING) ΠΑΡΑΘΥΡΕΟΕΙΔΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Σ. Φοινίτσης, Β. Δημαρέλος, Ι. Ιακώβου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Η θέση της CT και της MRI στη χειρουργική θυρεοειδούς-παραθυρεοειδών-τραχήλου
- Ακτινολογική απεικόνιση παραθυρεοειδών
- Ραδιοϊσοτοπική απεικόνιση παραθυρεοειδών

ΠΑΡΑΘΥΡΕΟΕΙΔΕΚΤΟΜΗ - ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΡΑΧΗΛΟΥ - ΔΙΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΜΕΤΡΗΣΗ ΡΤΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Εφραιμίδου, Κ. Τεπετές, Κ. Ρωμανίδης

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Χειρουργική θεραπεία στον πρωτοπαθή υπερπαραθυρεοειδισμό
- Χειρουργική θεραπεία παραθυρεοειδικού καρκινώματος
- Χειρουργική αντιμετώπιση υπερασβεστιαμίας στη χρόνια νεφρική νόσο

ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΘΥΡΕΟΕΙΔΕΚΤΟΜΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Θ. Παπαβραμίδης

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

Ελάχιστα επεμβατικές τεχνικές και νέες τεχνολογίες στη χειρουργική των παραθυρεοειδών αδένων

RADIO - GUIDED ΠΑΡΑΘΥΡΕΟΕΙΔΕΚΤΟΜΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Θ. Παπαβραμίδης, Κ. Σαπαλίδης

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Ελάχιστα επεμβατικές τεχνικές και νέες τεχνολογίες στη χειρουργική των παραθυρεοειδών αδένων

ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ΠΑΡΑΘΥΡΕΟΕΙΔΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Μηλιάς, Χ. Κοσμίδης

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Επιμονή ή υποτροπή στον πρωτοπαθή υπερπαραθυρεοειδισμό
- Επιπλοκές στη χειρουργική των παραθυρεοειδών αδένων

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ΘΥΡΕΟΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΥΡΕΟΕΙΔΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Εφραιμίδου, Κ. Τεπετές, Κ. Ρωμανίδης, Κ. Σαπαλίδης, Δ. Λαπατσάνης, Ι. Κεσίσογλου

ΑΠΟ ΤΗ 10Η ΕΩΣ 13Η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΤΟΥ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΕΣ ΣΤΗΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΙΘΟΥΣΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Σαπαλίδης, Ι. Κεσίσογλου

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

22. ΠΜΣ «ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑΣ»

Σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι η παροχή εξειδικευμένων γνώσεων και η διεύρυνση της ερευνητικής δραστηριότητας στα αντικείμενα Δημόσιας Υγείας και Πολιτικής Υγείας.

Η διεπιστημονική και ολιστική προσέγγιση της υγείας σε πληθυσμιακό επίπεδο, αποτελούν το βασικό προσανατολισμό του προτεινόμενου νέου Π.Μ.Σ. Με στόχο την ανάλυση των παραγόντων που καθορίζουν το επίπεδο υγείας του πληθυσμού θα παρέχονται γνώσεις στα αντικείμενα της επιδημιολογίας, βιοστατιστικής και προληπτικής στρατηγικής. Παράλληλα με στόχο την εμβάθυνση στην Πολιτική Υγείας θα αναπτυχθούν τα αντικείμενα της πολιτικής οικονομίας της υγείας, της κοινωνιολογικής προσέγγισης της υγείας και του σχεδιασμού των υπηρεσιών υγείας.

Οι σύγχρονες προκλήσεις της δημόσιας υγείας και της πολιτικής υγείας απαιτούν εξειδικευμένη και διεπιστημονική έρευνα και εκπαίδευση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού με αντίστοιχες γνώσεις και δεξιότητες. Στόχος αυτού του Μ.Π.Σ. είναι οι απόφοιτοί του να είναι ικανοί να καταγράφουν, αναλύουν και επιτηρούν το επίπεδο υγείας του πληθυσμού και τις αντίστοιχες ανάγκες φροντίδας υγείας, να σχεδιάζουν και αξιολογούν τις υπηρεσίες υγείας με επίκεντρο την έγκυρη και έγκαιρη απάντηση στις ανάγκες φροντίδας υγείας του πληθυσμού, να αναλύουν, αξιολογούν και προτείνουν συγκεκριμένες παρεμβάσεις πολιτικής υγείας, να σχεδιάζουν και εφαρμόζουν συγκεκριμένες παρεμβάσεις δημόσιας υγείας κατά περίπτωση και τόπο.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Η. Κονδύλης, Α. Μπένος, Σ. Σερέτης, Φ. Διμήζα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στα Συστήματα Υγείας
- Χρηματοδότηση Συστημάτων Υγείας

- Ατέλειες και αποτυχίες της αγοράς στη παροχή και χρηματοδότηση των υπηρεσιών υγείας
- Μέθοδοι αποζημίωσης παρόχων υπηρεσιών υγείας
- Παροχή και αξιολόγηση υπηρεσιών υγείας
- Ανάγκες, ζήτηση και χρήση των υπηρεσιών υγείας - Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία του φαρμάκου
- Συστήματα υγείας

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ά.-Μ. Χάιδικς, Α. Μπένος, Μ. Γαβανά, Δ. Παπαμιχαήλ, Ε. Παγκαλίδου, Π. Ταλιμτζή

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Επιδημιολογία: Εξέλιξη και Βασικές Αρχές
- Περιγραφική επιδημιολογία: συγχρονικές μελέτες (cross-sectional studies), δειγματοληψία (sampling) και επιδημιολογική επιτήρηση (epidemiological surveillance)
- Μελέτες σειρών ή κοορτών (Cohort studies)
- Μελέτες ασθενών-μαρτύρων, Βιοστατιστική: Εισαγωγή και Βασικές Αρχές και Περιγραφική Στατιστική
- Εισαγωγή στον έλεγχο υποθέσεων και στατιστικές δοκιμασίες
- Σχέση μεταξύ ποσοτικών μεταβλητών και γραμμική εξάρτηση
- Σχέση μεταξύ δύο ποιοτικών μεταβλητών και λογαριθμιστική εξάρτηση
- Σχέση μεταξύ δύο ποσοτικών μεταβλητών - Μονοπαραγοντική γραμμική εξάρτηση
- Πολυπαραγοντική ανάλυση
- Από τη μέθοδο και το σχεδιασμό στη στατιστική ανάλυση

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Μακρίδου, Η. Κονδύλης, Μ. Μοιρασγεντή, Γ. Γκιουζέπας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες: Ποσοτική και ποιοτική έρευνα
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων διερεύνησης και χρήσης πηγών: Πώς γράφουμε βιβλιογραφία - Πώς κάνουμε ενδοκειμενικές αναφορές (μόνο μέσω zoom), Ανάπτυξη δεξιοτήτων διερεύνησης και χρήσης πηγών: Πώς κάνουμε βιβλιογραφική αναζήτηση (μόνο μέσω zoom - βιβλιοθήκη ΑΠΘ)
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων διερεύνησης και χρήσης πηγών: Δημιουργία προσωπικής ηλεκτρονικής βιβλιογραφίας (μόνο μέσω zoom - βιβλιοθήκη ΑΠΘ) - εκμάθηση του ειδικού προγράμματος διαχείρισης βιβλιογραφικών αναφορών Mendeley
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων διερεύνησης και χρήσης πηγών: Κριτική ανάγνωση άρθρων ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας
- Σχεδιασμός ποιοτικής έρευνας: Από το ερευνητικό ερώτημα στο ερευνητικό πρωτόκολλο
- Σχεδιασμός ποιοτικής έρευνας: Σχεδιασμός οδηγού ημι-δομημένων συνεντεύξεων - τεχνικές συνεντεύξεων
- Ανάλυση δεδομένων και παρουσίαση τους στην ποιοτική έρευνα

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Μπένος, Η. Κονδύλης, Ι. Μηλιός, Μ. Γαβανά, Μ. Πουλιμάς, Ε. Μακρίδου, Δ. Παπαδάτος, Ε. Τσιαντάκη, Ι. Παπαγεωργίου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην Κοινωνική Επιδημιολογία. Ιστορική αναδρομή
- Κοινωνικοί προσδιοριστές της υγείας & ανισότητες στην υγεία: τα αίτια των αιτίων
- Κοινωνική τάξη, εργασιακές σχέσεις, εισόδημα και υγεία
- Κατοικία, στέγαση και ανισότητες στην υγεία

- Παγκόσμια Κρίση, το ευρωπαϊκό κοινωνικό - οικονομικό πλαίσιο και οι ανισότητες στην υγεία
- Αναπηρία και ανισότητες στην υγεία
- Κοινωνικό φύλο και ανισότητες στην υγεία
- Εργασιακό Περιβάλλον και ανισότητες στην υγεία
- Διατροφή και ανισότητες στην υγεία

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Η. Κονδύλης, Α. Μπένος, Σ. Σερέτης, Φ. Διμήζα, Α. Rotulo

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη ανάλυση των πολιτικών υγείας. Ο ρόλος της ΕΕ στη διαμόρφωση των πολιτικών υγείας
- Πολιτικές υγείας και η έννοια της "δημοσιονομικής βιωσιμότητας"
- Πολιτικές εμπορευματοποίησης των συστημάτων υγείας: ορισμός και μορφές ιδιωτικοποίησης των υπηρεσιών υγείας
- Πολιτικές εμπορευματοποίησης των συστημάτων υγείας: η περίπτωση των Συμπράξεων Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) στην υγεία
- Πολιτικές ρύθμισης των συστημάτων υγείας
- Η ρύθμιση του ιδιωτικού τομέα υγείας στις υπό ανάπτυξη χώρες
- Πολιτικές σύναψης συμβολαίων στα συστήματα υγείας
- Πολιτικές σύναψης συμβολαίων: η περίπτωση των ιδιωτικών απογευματινών χειρουργείων στα δημόσια νοσοκομεία
- Πολιτικές ελέγχου του κόστους στα συστήματα υγείας
- Περιοριστικές πολιτικές & συστήματα υγείας: παραδείγματα στα Ευρωπαϊκά συστήματα υγείας κατά την πρόσφατη οικονομική κρίση
- Πολιτικές δημοσιονομικής προσαρμογής, οικονομική κρίση και υγεία
- Οικονομικές κρίσεις και υγεία: οι περιπτώσεις των χωρών της Ν.Ανατολικής Ασίας 1997-8, Αργεντινής 2001-2, Κούβας 1989-99
- Αμοιβή με βάση την απόδοση (Payment for Performance) στην Π.Φ.Υ.
- Κριτική συζήτηση περιπτώσεων εφαρμογής του P4P στην Ευρώπη
- Οικονομική αξιολόγηση προγραμμάτων υγείας

- Σεμιναριακές ασκήσεις στην οικονομική αξιολόγηση των προγραμμάτων υγείας I
- Πολιτικές διοικητικής και οικονομικής αποκέντρωσης των συστημάτων υγείας
- Οικονομική αξιολόγηση των προγραμμάτων υγείας II

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Σμυρνάκης, Α. Μπένος, Η. Κονδύλης, Α. Τατσιώνη, Μ. Μοιρασγεντή, Σ. Κόκκαλη, Ε. Γάκη-Παπακώστα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας
- Εξέλιξη ΠΦΥ & ΠΟΥ από το 1980 μέχρι σήμερα
- Η ΠΦΥ στην Ελλάδα και στην Ευρώπη
- Εκτίμηση αναγκών υγείας και συμμετοχή της Κοινότητας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας
- Ομάδα Υγείας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας
- Εκτίμηση αναγκών υγείας και συμμετοχή της Κοινότητας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας
- Αμοιβή με βάση την Απόδοση (P4P) στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας
- Σύγχρονες διαστάσεις της Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας – τεχνολογικές προκλήσεις
- Η έρευνα στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας - Η έρευνα στην Ελλάδα
- Διαχείριση χρόνιων νοσημάτων – πολυνοσηρότητας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Πουλημάς, Ε. Μακρίδου, Α. Μπένος, Δ. Παπαδάτος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στο γνωστικό αντικείμενο της κοινωνιολογίας της υγείας και της ασθένειας
- Από το βιοϊατρικό μοντέλο στην κοινωνιολογία της υγείας και της ασθένειας,

- Κοινωνιολογία στην Ιατρική
- Κοινωνιολογία της Ιατρικής
- Κοινωνικές Ανισότητες στην υγεία
- Αγορά εργασίας, ανεργία, εργασιακή επισφάλεια, κοινωνικά δικαιώματα και υγεία
- "Φροντίδα" (Care): Στο σταυροδρόμι της κοινωνιολογίας των επαγγελματιών και της εργασίας I
- "Φροντίδα" (Care): Στο σταυροδρόμι της κοινωνιολογίας των επαγγελματιών και της εργασίας II
- Σχετική φτώχεια, κοινωνική συνοχή και υγεία II
- Κοινωνικός προσδιορισμός της υγείας και ανισότητες στην πανδημία COVID19

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Γαβανά, Α. Μπένος, Η. Κονδύλης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Δημόσια Υγεία και Σύγχρονες προκλήσεις – Εισαγωγή
- Προκλήσεις της Δημόσιας Υγείας στο σύγχρονο πολιτικό και κοινωνικό πλαίσιο
- Πανδημία COVID-19: κριτική αποτίμηση των πολιτικών διαχείρισής της διεθνώς και στην Ελλάδα
- Γρίπη επιδημιολογία, επιδημιολογική επιτήρηση, διαχείριση επιδημικών εξάρσεων
- Ενιαία Υγεία (One Health) και Αντοχή στα Αντιβιοτικά
- HIV σήμερα & σύγχρονες προκλήσεις
- Νοσήματα που μεταδίδονται μέσω διαβιβαστών
- Το παράδειγμα των κουνουπιών

ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Η. Κονδύλης, Α. Μπένος, Σ. Σερέτης, Φ. Διμήζα, Μ.-D. Bladina

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη διεθνή υγεία και τη διεθνή διακυβέρνηση της υγείας
- Ο ρόλος των διακρατικών οργανισμών (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών) στη διαμόρφωση και άσκηση της διεθνούς πολιτικής υγείας
- Θεωρίες της παγκοσμιοποίησης
- Προγράμματα δημοσιονομικής προσαρμογής και υγεία: ο ρόλος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Παγκόσμιας Τράπεζας
- Διεθνές εμπόριο, διεθνείς εμπορικές συμφωνίες και υγεία: ο ρόλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και των Περιφερειακών Εμπορικών Ενώσεων
- Φιλανθρωποκαπιταλισμός και υγεία: ο ρόλος των φιλανθρωπικών οργανισμών και ιδιωτών στη διαμόρφωση της διεθνούς πολιτικής υγείας

ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΛΗΨΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Μπένος, Ε. Σμυρνάκης, Ε. Κογεβίνας, Μ. Γαβανά

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Προαγωγή Υγείας: εισαγωγή, πλαίσιο αρχών ξεκαθάρισμα εννοιών, πληθυσμιακή προσέγγιση
- Στρατηγικές Πρόληψης
- Πανδημία COVID-19: κριτική αποτίμηση των πολιτικών διαχείρισής της διεθνώς και στην Ελλάδα
- Συμμετοχή και ενδυνάμωση της κοινότητας
- Μοντέλα προαγωγής υγείας, Planetary health

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ.-Φ. Πούχνερ, Η. Κονδύλης, Γ. Αγγελόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εννοιολογική προσέγγιση της μετανάστευσης
- Οι μεταναστευτικές ροές και το κοινωνικοοικονομικό και πολιτικό τους πλαίσιο
- Διαπολιτισμικότητα και υγεία
- Υγεία μετακινούμενων πληθυσμών: βασικές έννοιες, επιδημιολογία και φορτίο ασθενειών
- Υγεία μετακινούμενων πληθυσμών: πρόσβαση στην Υγεία
- Υγεία μετακινούμενων πληθυσμών: Πολιτικές Υγείας

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Γκιουζέπας, Η. Κονδύλης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Πλαίσια Δημόσιας Υγείας και η Οικολογική Προσέγγιση στην Υγεία
- Σύγχρονες πλανητικές προκλήσεις και Δημόσια Υγεία, Κλιματική Αλλαγή και Υγεία
- Υγεία και Περιβαλλοντική Δικαιοσύνη
- Επιλεγμένα θέματα περιβαλλοντικής υγείας
- Οικολογία και COVID-19

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Η. Κονδύλης, Δ. Πλουμπίδης, Α. Ζήση, Ι. Παντουλάρης, Α. Μαστρογιάννη, Δ. Ζηλιασκοπούλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στα οικονομικά της ψυχικής υγείας και στα συστήματα ψυχικής υγείας
- Εισαγωγή στην διεθνή ψυχική υγεία και τις διεθνείς πολιτικές ψυχικής υγείας

- Μεταρρύθμιση των συστημάτων ψυχικής υγείας
- Κοινωνικοί προσδιοριστές της ψυχικής υγείας και ανισότητες στη ψυχική υγεία
- Κοινωνικοί προσδιοριστές της ψυχικής υγείας και ανισότητες στη ψυχική υγεία
- Διαπολιτισμικότητα και ψυχική υγεία
- Κοινωνικό στίγμα και ψυχική ασθένεια

ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Τσάπας, Ε. Σμυρνάκης, Ά. Λιάκος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην Τεκμηριωμένη Ιατρική
- Διατύπωση ερευνητικού ερωτήματος
- Αναζήτηση βιβλιογραφίας
- Κριτική αξιολόγηση των τεκμηρίων
- Εφαρμογή των ευρημάτων στην κλινική πράξη
- Στατιστικά μέτρα
- Τυχαιοποιημένες κλινικές δοκιμές
- Μελέτες διαγνωστικής ακρίβειας
- Μελέτες παρατήρησης
- Συστηματικές ανασκοπήσεις & μετα-αναλύσεις

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

23. ΠΜΣ «Η ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΑΝΟΣΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΝΕΦΡΙΚΗΣ ΝΟΣΟΥ: ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ»

ΕΝ ΑΝΑΜΟΝΗ ΦΕΚ

Ο σκοπός του ΠΜΣ είναι η παροχή εφοδίων για την κατάρτιση νέων επιστημόνων, σε θέματα νεφρολογίας, ανοσολογίας, βιοτεχνολογίας, βιοπληροφορικής, βιοστατιστικής και εφαρμογής της τεχνητής νοημοσύνης στην επεξεργασία δεδομένων. Αρχικός μας στόχος είναι η προετοιμασία των μεταπτυχιακών φοιτητών για συνέχιση σε διδακτορικές σπουδές, όπως και για μετεκπαίδευση σε κέντρα του εξωτερικού. Απώτερος στόχος είναι η ανάπτυξη δεξιοτήτων για τη στελέχωση θέσεων που απαιτούν υψηλό και εξειδικευμένο επίπεδο σε θέματα ανοσολογίας και βιοτεχνολογίας. Για τους παραπάνω λόγους το ΠΜΣ έχει στελεχωθεί από διακεκριμένους Έλληνες επιστήμονες της ημεδαπής και της διασποράς, όπως και από αξιόλογους ευρωπαίους νεφρολόγους και ανοσολόγους. Θα υπάρχει ευελιξία για την επιλογή κλινικών ή εργαστηριακών δραστηριοτήτων, ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε φοιτητή και επίσης, υποστήριξη για την διεκπεραίωση της διπλωματικής εργασίας.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Νταουντάκη, Θ. Παπαμήτσου

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗ ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΑ, ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ - ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Νταουντάκη, Μ. Στάγκου, Ε. Ντουούση

**Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΑΝΟΣΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΙΣ ΝΕΦΡΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ:
Α) ΠΡΩΤΟΠΑΘΕΙΣ, Β) ΔΕΥΤΕΡΟΠΑΘΕΙΣ**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

P. Schena, Δ. Γούμενος, Μ. Στάγκου

**ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΑΝΟΣΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΝΕΦΡΙΚΗΣ
ΝΟΣΟΥ - ΦΛΕΓΜΟΝΗ, ΔΙΑΒΗΤΗΣ, ΥΠΕΡΤΑΣΗ**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

G. Castellano, Μ. Στάγκου, Ε. Ντουνούση

ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Τσουλφάς, Χ. Χατζηκέρκου

**ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΝΕΦΡΙΚΗΣ ΝΟΣΟΥ (ΑΝΟΣΟΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΑ,
ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ)**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Γούμενος, Μ. Στάγκου

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΝΕΦΡΟΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Παπαγιάννη, Σ. Μαρινάκη

**ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ (SYSTEMS BIOLOGY). ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ
ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΑ**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

P. Schena, Ι. Θεοδώρου, F. Pesce

ΒΙΟΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΟΜΙCS ΣΤΙΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΝΕΦΡΟΥ ΚΑΙ ΣΤΗ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Νταουντάκη, G. Grandaliano

ΑΙΜΟΔΙΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΟΣΙΑΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ. ΒΙΟΥΛΙΚΑ ΜΕΜΒΡΑΝΩΝ. NOVEL DIALYSIS DEVICES

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Χατζηκύρκου, Κ. Κανταρτζή

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑΣ - ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΑ ΝΕΦΡΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Θεοδώρου, Μ. Νταουντάκη

ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ ΧΝΝ, ΑΝΟΣΟΓΗΡΑΝΣΗ, ΑΝΟΣΟΕΞΑΝΤΛΗΣΗ, ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Στάγκου, Κ. Κανταρτζή

RENAL PATHOLOGY (ΑΤΛΑΣ νεφρικού ιστού) εργαλείο για την ιατρική

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Στάγκου, Σ. Μαρινάκη

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

24. ΠΜΣ «ΠΡΟΚΑΡΚΙΝΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ»

ΕΝ ΑΝΑΜΟΝΗ ΦΕΚ

Το προτεινόμενο πρόγραμμα σπουδών εστιάζει στην κατάρτιση νέων επιστημόνων αναφορικά με την παθοφυσιολογία, τους προδιαθεσικούς παράγοντες, τη συμπτωματολογία, τις διαγνωστικές μεθόδους και την αντιμετώπιση προδιηθητικών παθήσεων στη Γυναικολογία με ιδιαίτερη εστίαση στην πρώιμη διάγνωση και αντιμετώπιση των προκαρκινικών αλλοιώσεων του γυναικολογικού συστήματος (αιδοίου, κόλπου, τραχήλου, μυομητρίου εξαρτημάτων), καθώς και την πρόληψη από τις ανωτέρω παθήσεις. Στα πλαίσια του ΠΜΣ πρόκειται να τονισθεί η κοινωνικο-οικονομική σημασία της καταγραφής και ελέγχου των παραπάνω παθήσεων στο γυναικείο πληθυσμό.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ & ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΚΑΡΚΙΝΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΓΕΝΕΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

I. Καλογιαννίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Πρόγραμμα ΠΜΣ
- Προκαρκινικές παθήσεις στη Γυναικολογία-Εισαγωγή
- Προκαρκινικές παθήσεις στη Γυναικολογία-Δομή του ΠΜΣ
- Ερευνητικό ερώτημα επιστημονικής μελέτης
- Εισαγωγή στη Βιοστατιστική
- Στατιστικό πρόγραμμα SPSS
- Ιατρική βιομηχανία. Χορηγός επιστημονικών μελετών. Επηρεάζει το αποτέλεσμα; Βιβλιομετρικοί δείκτες
- Υποβολή επιστημονικής μελέτης. Επιλογή περιοδικού
- Υπολογισμός μεγέθους δείγματος (power analysis)

- Αναζήτηση βιβλιογραφίας
- Είδη μελετών
- Μεταanalύσεις
- Συγγραφή μελέτης
- Επιδημιολογία & παθοφυσιολογία προκαρκινικών παθήσεων αιδοίου-κόλπου
- Επιδημιολογία & παθοφυσιολογία παθολογίας τραχήλου
- Επιδημιολογία & παθοφυσιολογία προκαρκινικών παθήσεων μυομητρίου
- Επιδημιολογία & παθοφυσιολογία υπερπλασιών του ενδομητρίου
- Επιδημιολογία & παθοφυσιολογία εξαρτηματικής παθολογίας

ΠΡΟΚΑΡΚΙΝΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΑΙΔΟΙΟΥ-ΚΟΛΠΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A. Μαμόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανατομία αιδοίου-κόλπου
- Ταξινόμηση προδιηθητικών βλαβών αιδοίου (uVIN,dVIN)
- Ταξινόμηση προδιηθητικών βλαβών κόλπου (VaIN 1-3)
- Παράγοντες κινδύνου εμφάνισης προκαρκινικών αλλοιώσεων κόλπου-αιδοίου
- Διαγνωστική προσέγγιση προκαρκινικών αλλοιώσεων αιδοίου
- Διαγνωστική προσέγγιση προκαρκινικών αλλοιώσεων κόλπου
- Η συμβολή του παθολογοανατόμου στη διάγνωση (διαφορο-διαγνωστικά διλλήματα)
- Συντηρητική αντιμετώπιση των προκαρκινικών αλλοιώσεων αιδοίου
- Χειρουργική προσέγγιση προκαρκινικών βλαβών αιδοίου (αφαιρετικές-καταστροφικές τεχνικές)
- Παρουσίαση περιστατικών – Συζήτηση
- Συντηρητική αντιμετώπιση των προκαρκινικών αλλοιώσεων κόλπου
- Χειρουργική προσέγγιση προκαρκινικών βλαβών κόλπου (αφαιρετικές-καταστροφικές τεχνικές)
- Μη νεοπλασματικές παθήσεις αιδοίου (διαφορο-διαγνωστικά διλλήματα, αντιμετώπιση)
- Σκληρο-ατροφικός λειχήνας (διάγνωση-αντιμετώπιση)
- Νόσος Paget (διάγνωση-αντιμετώπιση)

- Νόσος Bowen (διάγνωση-αντιμετώπιση)
- Πρόληψη των προκαρκινικών παθήσεων αιδοίου-κόλπου (screening, life style)
- Ιατρονομικά θέματα
- Ιατρονομικά θέματα στη Γυναικολογία
- Ιατρονομικά θέματα στην αντιμετώπιση των προδιηθικών παθήσεων στη Γυναικολογία
- Ιατρική αμέλεια, Συζήτηση

ΥΠΕΡΠΛΑΣΙΕΣ ΕΝΔΟΜΗΤΡΙΟΥ, ΠΡΩΙΜΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ-ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Θ. Δαγκλής

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανατομία του ενδομητρίου
- Ενδοκρινολογία του ενδομητρίου (άξονας υπόφυσης-ωθήκης-ενδομήτριο)
- Παράγοντες κινδύνου υπερπλασίας του ενδομητρίου
- Ταξινόμηση υπερπλασιών του ενδομητρίου
- Διαγνωστικά εργαλεία-προβλεπτικά μοντέλα στην παθολογία του ενδομητρίου (TVUS, TAUS)
- Υστεροσκόπηση. Η συμβολή της στη διάγνωση της παθολογίας του ενδομητρίου
- Μαγνητικός συντονισμός (MRI)
- Συμβολή στη διάγνωση υπερπλασίας του ενδομητρίου
- Παθολογο-ανατομική προσέγγιση
- Παρουσίαση περιστατικών – Συζήτηση
- Φαρμακευτική αντιμετώπιση των υπερπλασιών του ενδομητρίου
- Παρακολούθηση γυναικών μετά από επιτυχή φαρμακευτική θεραπεία υπερπλασίας ενδομητρίου
- Χειρουργική προσέγγιση της υπερπλασίας του ενδομητρίου με ατυπία πριν την εμμηνόπαυση
- Χειρουργική προσέγγιση της υπερπλασίας του ενδομητρίου με ατυπία μετά την εμμηνόπαυση - Συζήτηση
- Υπερπλαστικοί πολύποδες του ενδομητρίου - Αντιμετώπιση
- Ενδομητρική Ενδοεπιθηλιακή Νεοπλασία (EIN)
- Άτυπη υπερπλασία ή αρχόμενος καρκίνος ενδομητρίου;

- Πρόληψη της υπερπλασίας του ενδομητρίου (screening, life style)
- Η συμβολή της υπερηχογραφίας στη διάγνωση της παθολογίας του ενδομητρίου
- Το υπερηχογραφικό πάχος του ενδομητρίου – σημασία
- Ταξινόμηση IETA

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΤΡΑΧΗΛΟΥ – ΚΟΛΠΟΣΚΟΠΗΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

I. Καλογιαννίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανατομία τραχήλου μήτρας
- Συστήματα ταξινόμηση προδιηθητικών βλαβών τραχήλου μήτρας
- Δευτερογενής πρόληψη των ενδοεπιθηλιακών αλλοιώσεων του τραχήλου
- Κλασσική κυτταρολογία vs κυτταρολογία Υγρής Φάσης - Συζήτηση
- Παθολογική κυτταρολογία. Αλγόριθμος αντιμετώπισης
- Παθολογικό κυτταρολογία. Αλγόριθμος αντιμετώπισης σε γυναίκες < 25 ετών
- Παθολογικό κυτταρολογία. Αλγόριθμος αντιμετώπισης εγκύων γυναικών
- ASCUS κλινική σημασία, αντιμετώπιση
- ACUS κλινική σημασία, αντιμετώπιση
- ASC-H κλινική σημασία, αντιμετώπιση
- Η συμβολή της κυτταρολογίας και βιοδεικτών στην διάγνωση παθολογίας τραχήλου
- Ο ρόλος της Κολποσκόπησης στην παθολογία τραχήλου μήτρας
- HPV-DNA testing vs mRNA testing
- Προβλεπτικά μοντέλα και life style στη παθολογία τραχήλου μήτρας
- Παθολογο-ανατομικά διλήμματα στην παθολογία τραχήλου μήτρας
- Χειρουργική αντιμετώπιση των LGSIL (χαμηλόβαθμων ενδοεπιθηλιακών αλλοιώσεων)
- Συντηρητική αντιμετώπιση των HGSIL (υψηλόβαθμων ενδοεπιθηλιακών αλλοιώσεων)
- Χειρουργική αντιμετώπιση των HGSIL (υψηλόβαθμων ενδοεπιθηλιακών αλλοιώσεων)
- Χειρουργικές επεμβάσεις τραχήλου και επίδραση στην κύηση
- Προκαρκινικές παθήσεις τραχήλου και ψυχική υγεία
- Ανοσο-ενίσχυση και η συμβολή στην αντιμετώπιση της παθολογίας τραχήλου
- Παρουσίαση περιστατικών – Συζήτηση

ΑΣΚΗΣΗ Ι

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

I. Καλογιαννίδης

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΠΡΩΙΜΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ-ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΝΕΟΠΛΑΣΙΩΝ ΣΑΛΠΙΓΓΩΝ-ΩΟΘΗΚΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A. Αθανασιάδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανατομία σαλπίγγων-ωοθηκών
- Ιστολογική ταξινόμηση προδιηθητικών βλαβών σαλπίγγων-ωοθηκών
- Σταδιοποίηση οριακών όγκων της ωοθήκης (FIGO, TNM)
- Διαγνωστικά εργαλεία-προβλεπτικά μοντέλα εξαρτηματικής παθολογίας (RMI, ΙΟΤΑ)- Συζήτηση
- Ο ρόλος της αξονικής τομογραφίας (CT) στη διάγνωση της εξαρτηματικής παθολογίας
- Ο ρόλος του μαγνητικού συντονισμού (MRI) στη διάγνωση της εξαρτηματικής παθολογίας
- Νεοπλασματικοί δείκτες-βιοδείκτες και εξαρτηματική παθολογία
- Διαγνωστική λαπαροσκόπηση. Ο ρόλος στην έγκαιρη διάγνωση ύποπτης εξαρτηματικής παθολογίας
- Ταχεία βιοψία στην εξαρτηματική παθολογία (πότε, προϋποθέσεις)
- Μη αναμενόμενο διεγχειρητικό αποτέλεσμα εξαρτηματικής παθολογίας. Διαχείριση
- Συντηρητική αντιμετώπιση εξαρτηματικών όγκων
- Οριακοί όγκοι ωοθηκών (αντιμετώπιση)
- Οριακοί όγκοι ωοθηκών με περιτοναϊκές εμφυτεύσεις (αντιμετώπιση)
- Όγκοι ωοθηκών χαμηλού κακοήθους δυναμικού (κλινική σημασία, προβλεπτικά μοντέλα)
- Κοκιοκυτταρικοί όγκοι των ωοθηκών (αντιμετώπιση)

- Όγκοι στρώματος των ωοθηκών Sertoli-Leydig (αντιμετώπιση)
- Άωρο τεράτωμα ωοθήκης (αντιμετώπιση)
- Low grade - ορώδες καρκίνωμα της ωοθήκης. Οριακός ή διηθητικός όγκος;
- Ενδομητρίωση. Συσχέτιση με προκαρκινικές παθήσεις εξαρτημάτων
- Υπερπλαστικοί όγκοι ωοθηκών, Καλοήθεια ή κακοήθεια;
- Πρόληψη της προκαρκινικής εξαρτηματικής παθολογίας (screening, life style)
- Παρουσίαση περιστατικών – Συζήτηση

ΠΡΟΚΑΡΚΙΝΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΜΥΟΜΗΤΡΙΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

I. Πράπας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανατομία σώματος μήτρας
- Ταξινόμηση προδιηθητικών παθήσεων του μυομητρίου (άτυπα λειομύματα, STUMP)
- Προβλεπτικά μοντέλα στη διάγνωση των ύποπτων όγκων μυομητρίου
- Η συμβολή του παθολογοανατόμου στην ακριβή διάγνωση των όγκων μυομητρίου
- Ταχεία βιοψία. Πόσο σημαντική στους ύποπτους όγκους μυομητρίου; Λοιπές απεικονιστικές μέθοδοι (CT, MRI). Συμβολή στη διάγνωση των ύποπτων όγκων μυομητρίου, TVUS, CT, MRI. Πόσο βελτιώνουν την διάγνωση και πρόγνωση; Συζήτηση
- Φαρμακευτική αντιμετώπιση των προκαρκινικών παθήσεων του μυομητρίου
- Συντηρητικές χειρουργικές τεχνικές στην θεραπεία των ύποπτων όγκων μυομητρίου
- Ο ρόλος του morcelation στην αντιμετώπιση των όγκων μυομητρίου
- Χειρουργικές επεμβάσεις ριζικής αντιμετώπισης προδιηθητικών παθήσεων του μυομητρίου
- Λειομύματα μιμούμενα κακοήθεις όγκους λείων μυϊκών ινών (διάγνωση, αντιμετώπιση)
- Άτυποι όγκοι λείων μυϊκών ινών (διάγνωση, αντιμετώπιση)
- LOW grade-Ενδομητρικό Στρωματικό Σάρκωμα (ESS-low grade). STUMP ή σάρκωμα;

- Λειομύματα με συνύπαρξη σπάνιου ετερόλογου ιστολογικού παράγοντα
- Άτυπο πολυποειδές αδеноμύωμα (διάγνωση, αντιμετώπιση)
- Αδеноμύωση. Συσχέτιση με προκαρκινικές παθήσεις του μυομητρίου
- Πρόληψη των προκαρκινικών παθήσεων του μυομητρίου (screening, life style)
- Παρουσίαση περιστατικών – Συζήτηση

ΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΔΙΗΘΗΤΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Παπανικολάου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ενδοκρινολογία της αναπαραγωγής. Επίδραση στην παθολογία τραχήλου
- Ενδοκρινολογία της αναπαραγωγής. Επίδραση στις προδιηθητικές παθήσεις του μυομητρίου
- Ενδοκρινολογία της αναπαραγωγής. Επίδραση στις υπερπλασίες του ενδομητρίου
- Ενδοκρινολογία της αναπαραγωγής. Επίδραση στην εξαρτηματική παθολογία - Συζήτηση
- Διατήρηση γονιμότητα σε όγκους STUMP (FU, υποτροπή, κύηση)
- Διατήρηση γονιμότητα σε οριακούς όγκους ωθηκών (FU, υποτροπή, κύηση)
- Διατήρηση γονιμότητα στο άτυπο πολυποειδές αδеноμύωμα (FU, υποτροπή, κύηση)
- Διατήρηση γονιμότητα σε άτυπη υπερπλασία του ενδομητρίου (FU, υποτροπή, κύηση)
- Διατήρηση γονιμότητα σε LOW grade-Ενδομητρικό Στρωματικό Σάρκωμα (FU, υποτροπή, κύηση)
- Διέγερση ωθηκών και προκαρκινικές παθήσεις στη Γυναικολογία (κυτρική κλομιφένη)
- Χορήγηση γοναδοτροφινών. Συσχέτιση με οριακούς όγκους των ωθηκών
- Χορήγηση γοναδοτροφινών. Συσχέτιση με προκαρκινικές παθήσεις μυομητρίου & ενδομητρίου
- Διέγερση (συγχρονισμός) ενδομητρίου για εμβρυομεταφορά
- Συσχέτιση με υπερπλασία ενδομητρίου
- Υπογονιμότητα και προκαρκινικές παθήσεις στη Γυναικολογία
- Υποβοηθούμενη αναπαραγωγή μετά από επιτυχή αντιμετώπιση προκαρκινικών παθήσεων

- Παρουσίαση περιστατικών – Συζήτηση

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ. ΠΡΟΛΗΨΗ ΠΡΟΚΑΡΚΙΝΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A. Μαμόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Πρωτογενής & Δευτερογενής πρόληψη (ορισμοί, δομές, ιατρική πράξη)
- Κοινωνικο-οικονομικές δομές πρόληψης προκαρκινικών παθήσεων στη Β. Ελλάδα
- Κοινωνικο-οικονομικές δομές πρόληψης προκαρκινικών παθήσεων σε Εθνικό επίπεδο
- Κοινωνικο-οικονομικές δομές πρόληψης προκαρκινικών παθήσεων σε Διεθνές επίπεδο – Συζήτηση
- Πρωτογενής πρόληψη των προδιηθητικών παθήσεων του αιδοίου
- Πρωτογενής πρόληψη των προδιηθητικών παθήσεων του κόλπου
- Πρωτογενής πρόληψη των προδιηθητικών παθήσεων τραχήλου μήτρας (Εθνικά δεδομένα)
- Πρωτογενής πρόληψη των προδιηθητικών παθήσεων τραχήλου μήτρας (Διεθνή δεδομένα)
- Self-test κυτταρολογίας τραχήλου. Διεθνή και Εθνικά δεδομένα
- Θεραπευτικά εμβόλια και συμβολή τους στην παθολογία τραχήλου
- Πρωτογενής πρόληψη της υπερπλασίας του ενδομητρίου
- Πρωτογενής πρόληψη προδιηθητικής εξαρτηματικής παθολογίας
- BRCA 1-2, προφυλακτική εξαρτηματεκτομή
- Πρωτογενής πρόληψη προκαρκινικών παθήσεων του μαιομητρίου
- Μακροπρόθεσμη επίδραση των επεμβάσεων στον τράχηλο στη γονιμότητα
- Μακροπρόθεσμη επίδραση των επεμβάσεων στον τράχηλο στον κίνδυνο για πρόωρο τοκετό
- Παρουσίαση περιστατικών – Συζήτηση

ΑΣΚΗΣΗ II

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

I. Καλογιαννίδης

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

25. ΠΜΣ «ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ»

Σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι η παροχή θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων υψηλού επιστημονικού επιπέδου στον τομέα της σύγχρονης στοχευμένης χειρουργικής με τη χρήση καινοτόμων τεχνολογιών. Επιπρόσθετα, το συγκεκριμένο Π.Μ.Σ. αποσκοπεί στην υψηλού επιπέδου ακαδημαϊκή κατάρτιση και προετοιμασία των φοιτητών του με σκοπό να προσαρμοστούν στα νεότερα δεδομένα που ενσκήπτουν στον τομέα της χειρουργικής και να εξοικειωθούν με τις νεότερες τεχνολογικές εξελίξεις ώστε να καλύψουν τις ανάγκες έρευνας και διδασκαλίας στο ευρύ πεδίο των καινοτόμων απεικονίσεων στη σύγχρονη χειρουργική.

Η σύγχρονη χειρουργική με την αλματώδη εξέλιξη της τεχνολογίας και τη συστηματική κλινική έρευνα έρχεται να αλλάξει εντελώς τα δεδομένα. Η χειρουργική του σήμερα προσπαθεί να είναι, όπου είναι δυνατόν, ελάχιστα επεμβατική, με τη λιγότερη δυνατή παρέμβαση στον ασθενή. Αυτό επιτυγχάνεται με τις σύγχρονες τεχνικές της λαπαροσκόπησης, της ρομποτικής, της ενδοσκόπησης. Η σύγχρονη χειρουργική προσπαθεί να προσφέρει ξεχωριστά πλεονεκτήματα που αποτυπώνονται στα παρακάτω οφέλη για τον ασθενή: επεμβάσεις μεγάλης ακρίβειας, μειωμένη απώλεια αίματος, ταχύτερη ανάρρωση, μικρότερη διάρκεια νοσηλείας, μείωση πιθανότητας μετεγχειρητικών επιπλοκών, άριστο αισθητικό αποτέλεσμα, γρήγορη επάνοδος του ασθενούς στην καθημερινότητά του, μικρότερο κόστος νοσηλείας. Βασικό του στοιχείο είναι η διεπιστημονικότητα καθώς η σύγχρονη χειρουργική με τη συνδρομή νέων καινοτόμων απεικονίσεων, εγκαινιάζει την εποχή της εξατομικευμένης ιατρικής ή/και ιατρική ακριβείας (precision medicine) καθώς τα μοντέλα οργάνων που προκύπτουν είναι μοναδικά για τον κάθε ασθενή. Αφορά όλες τις χειρουργικές ειδικότητες και ο στόχος είναι η σύμπραξη Κλινικής Ιατρικής και Τεχνολογίας προς όφελος του ασθενούς.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β.Ν. Παπαδόπουλος, Α. Μιχαλόπουλος, Ι. Κεσίσογλου, Σ. Αγγελόπουλος, Β. Παπαζιώγας, Ι. Κουτελιδάκης, Γ. Χατζημαυρουδής, Δ. Γιακουστίδης, Α.

Γιακουστίδης, Π. Μπαγγέας, Κ. Γιαννιός, Α. Τοουλιάς, Κ. Γιαννούλης, Κ. Σπανός, Σ. Μηλιαράς, Ν. Σαρατζής, Ι. Λαζαρίδης, Δ. Καραμάνος, Κ. Μπαλλάς, Α. Καμπαρούδης, Κ. Ψαρράς, Ε. Παυλίδης, Κ. Σαπαλίδης, Δ. Παραμυθιώτης, Μ. Ποτούπνης, Ι. Γαλάνης, Θ. Θεοδωρίδης, Κ. Δίνας, Δ. Διονυσίου, Ν. Αντωνιάδης, Γ. Κατσάνος, Γ. Τσουλφάς, Σ. Τριαρίδης, Π. Αντωνίτσης, Κ. Μωυσίδης, Ι. Τσινόπουλος, Σ. Πολυζωίδης

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Γενική Χειρουργική – Ήπαρ-Πάγκρεας-Χοληφόρα
- Γενική Χειρουργική – Οισοφάγος – Στόμαχος
- Γενική Χειρουργική – Έντερο
- Γενική Χειρουργική – Ενδοκρινείς Αδένες
- Ορθοπεδική
- Ουρολογία
- Νευροχειρουργική
- Γυναικολογία
- Πλαστική Χειρουργική
- Τράυμα
- ΩΡΛ
- Χειρουργική Θώρακος
- Χειρουργική Καρδιάς
- Οφθαλμιατρική

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β.Ν. Παπαδόπουλος, Π. Πρασόπουλος, Α. Αλετράς, Σ. Φοινίτσης, Α. Χατζηδάκης, Ι. Χρυσογονίδης, Β. Παπαγιάννης, Α. Βλαχοδήμος, Β. Γεωργοπούλου, Α. Μοριχοβίτου, Γ. Άρσος, Ι. Ιακώβου

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Ακτινολογία και Χειρουργική: Μία αμφίδρομη σχέση
- Τεχνολογία και Ακτινολογία
- Αξονική τομογραφία: είδη και ιδιαιτερότητες
- Μαγνητική Τομογραφία: είδη και ιδιαιτερότητες
- Ο ρόλος της Τομογραφία Εκπομπής Ποζιτρονίων (PET scan)
- Απεικονιστικά διλήμματα και προκλήσεις στην Νευροχειρουργική

- Απεικονιστικά διλήμματα και προκλήσεις στην Ορθοπεδική
- Απεικονιστικά διλήμματα και προκλήσεις στην Αγγειοχειρουργική
- Απεικονιστικά διλήμματα και προκλήσεις στην Χειρουργική Ανωτέρου Πεπτικού
- Απεικονιστικά διλήμματα και προκλήσεις στην Χειρουργική Παχέος Εντέρου και Ορθού
- Απεικονιστικά διλήμματα και προκλήσεις στην Χειρουργική Ήπατος – Χοληφόρων
- Απεικονιστικά διλήμματα και προκλήσεις στην Χειρουργική Παγκρέατος
- Απεικονιστικά διλήμματα και προκλήσεις στην Ουρολογία
- Απεικονιστικά διλήμματα και προκλήσεις στην Καρδιοθωρακοχειρουργική
- Επεμβατική Ακτινολογία: Εξέλιξη, σημερινές και μελλοντικές εφαρμογές
- Προκλήσεις της διαγνωστικής απεικόνισης την εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης και “Big Data”

Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ 3D ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Τσιούκας, Χ. Πικριδάς, Ί.-Α. Κάρολος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη τεχνολογία της τρισδιάστατης εκτύπωσης
- Ο ρόλος της τρισδιάστατης εκτύπωσης στη χειρουργική
- Εργαλεία, Υλικά, λογισμικά επεξεργασίας
- Σχεδιασμός εξιδεικευμένων προϊόντων με Η/Υ και δημιουργία της 3D γεωμετρίας
- Βελτιστοποίηση αρχείου για εκτύπωση με κατάλληλη επιλογή του 3D εκτυπωτή και των συνοδευτικών υλικών
- Μοντελοποίηση και κόστος παραγόμενων προϊόντων
- Αξιολόγηση χειρουργικών επεμβάσεων

3D ΑΠΟΤΥΠΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Τσιούκας, Χ.Πικριδάς, Ί.-Α. Κάρολος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη χρήση και επεξεργασία δεδομένων από απεικονιστικές τεχνολογίες (DICOM από CT και MRI) για την αποτύπωση και 3D μοντελοποίηση ανθρώπινων οργάνων ασθενών
- Εισαγωγή στις τεχνολογίες 3D αποτύπωσης μέσω φωτογραφικών - φωτογραμμετρικών μεθόδων (ToF και στερεοσκοπία) για την αποτύπωση τραυμάτων και άλλων βλαβών και άλλων σε εξωτερικά μέλη του ανθρωπίνου σώματος όπως επίσης για την παρακολούθηση της εξέλιξης της θεραπείας μιας πάθησης
- Δημιουργία (πχ από στερεοσκοπία η DICOM) και χρήση 3D μοντέλων στην ιατρική και κυρίως στην χειρουργική συμπαγών ενδοκοιλιακών οργάνων

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΥΛΙΚΩΝ ΣΤΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Τσουλφάς, Β. Παπαζιώγας, Ι. Κουτελιδάκης, Γ. Χατζημαυρουδής, Δ. Γιακουστίδης, Α. Γιακουστίδης, Π. Μπαγγέας, Κ. Γιαννιός, Α. Τοουλιάς, Κ. Γιαννούλης, Κ. Σπανός, Σ. Μηλιαράς, Ν. Σαρατζής, Ι. Λαζαρίδης, Δ. Καραμάνος, Κ. Μπαλλάς, Κ. Ψαρράς, Κ. Σαπαλίδης, Δ. Παραμυθιώτης, Μ. Ποτούπνης, Ι. Γαλάνης, Θ. Θεοδωρίδης, Κ. Δίνας, Δ. Διονυσίου, Π. Αγοραστού, Γ. Τσουλφάς, Σ. Τριαρίδης, Π. Αντωνίτσης, Κ. Μωυσίδης, Ι. Τσινόπουλος, Σ. Πολυζωίδης, Γ. Γεωργαντής, Μ. Αλεξίου, Ν. Νικηφοράκος, Π. Μπαμίδης, Δ. Μπλιάμπλιας, Π. Χυτήρογλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Φαρμακευτικά λάθη και η αντιμετώπισή τους
- Μείωση λοιμώξεων χειρουργικού πεδίου
- Μείωση φλεβικής θρόμβωσης
- Διαχείριση του απινιδωτή και του βηματοδότη στο χειρουργείο
- Ρουχισμός, κυκλοφορία και αποσπάσεις (μουσική, φωνές, τηλέφωνο κτλ.) μέσα στο χειρουργείο
- Διαχείριση χειρουργικών παρασκευασμάτων και αποφυγή λαθών
- Ανίχνευση και αναφορά λαθών, επιπλοκών και δυσμενών συμβάντων

- Εφαρμογή συμμόρφωσης ιατρικού, νοσηλευτικού και παραϊατρικού προσωπικού με τις αρχές και τους κανόνες ασφάλειας
- Συνεργασία, επικοινωνία και η νοσοτροπία της ασφάλειας στη χειρουργική αίθουσα
- «Δύσκολες» συμπεριφορές συναδέλφων

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Τσουλφάς, Β. Παπαζιώγας, Ι. Κουτελιδάκης, Γ. Χατζημαυρουδής, Δ. Γιακουστίδης, Α. Γιακουστίδης, Π. Μπαγγέας, Κ. Γιαννιός, Α. Τοουλιάς, Κ. Γιαννούλης, Κ. Σπανός, Σ. Μηλιαράς, Ν. Σαρατζής, Ι. Λαζαρίδης, Δ. Καραμάνος, Κ. Μπαλλάς, Κ. Ψαρράς, Κ. Σαπαλίδης, Δ. Παραμυθιώτης, Μ. Ποτούπνης, Ι. Γαλάνης, Θ. Θεοδωρίδης, Κ. Δίνας, Δ. Διονυσίου, Π. Αγοραστού, Γ. Τσουλφάς, Σ. Τριαρίδης, Π. Αντωνίτσης, Κ. Μωυσίδης, Ι. Τσινόπουλος, Σ. Πολυζωίδης, Γ. Γεωργαντής, Μ. Αλεξίου, Ν. Νικηφοράκος, Π. Μπαμίδης, Δ. Μπλιάμπλιας, Π. Χυτήρογλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανθρώπινοι παράγοντες και οι Αρχές Ασφάλειας Ασθενών: το μοντέλο James Reason
- Η ενημερωμένη συναίνεση την εποχή της διαφάνειας και ψηφιοποίησης
- Προεγχειρητικές εξετάσεις/έλεγχος την εποχή ελέγχου του κόστους
- Πρόληψη Δυσμενών Συμβάντων (Never-Events), λίστες ελέγχου, “time outs”,
- Διαχείριση του ασθενούς σε στεροειδή, β-αναστολείς, αντιπηκτική αγωγή: ο ρόλος του αναισθησιολόγου
- Ασφάλεια μεταγγίσεων στο χειρουργείο
- Μέτρηση και δείκτες Ασφάλειας και Ποιότητας
- Ο ρόλος της προσομοίωσης στην ασφάλεια στο χειρουργείο
- Ιδρυματική και ιατρική διαχείριση δυσμενών συμβάντων
- Αντιμετώπιση επειγόντων καταστάσεων: αιμορραγία, αεραγωγός, φωτιά

ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ: ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Τσουλφάς, Β. Παπαζιώγας, Ι. Κουτελιδάκης, Γ. Χατζημαυρουδής, Δ. Γιακουστίδης, Α. Γιακουστίδης, Π. Μπαγγέας, Κ. Γιαννιός, Α. Τοουλιάς, Κ.

Γιαννούλης, Κ. Σπανός, Σ. Μηλιαράς, Ν. Σαρατζής, Ι. Λαζαρίδης, Δ. Καραμάνος, Κ. Μπαλλάς, Κ. Σαπαλίδης, Δ. Παραμυθιώτης, Ε. Τσιρίδης, Θ. Θεοδωρίδης, Κ. Δίνας, Γ. Γκριμπίζης, Π. Αγοραστού, Γ. Τσουλφάς, Σ. Τριαρίδης, Π. Αντωνίτσης, Γ. Ταγαράκης, Κ. Μωυσίδης, Ι. Τσινόπουλος, Σ. Πολυζωίδης, Γ. Γεωργαντής, Μ. Αλεξίου, Ν. Νικηφοράκος, Π. Μπαμίδης, Δ. Μπλιάμπλιας, Π. Αντωνίου, Β. Τσιούκας, Χ. Πικριδάς, ΙΑ. Κάρολος

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Ελάχιστα επεμβατική Χειρουργική
- Χαρτογράφηση γονιδιώματος και εφαρμογές στην Ιατρική
- Ιατρική Ακριβείας (Precision Medicine)
- Τρισδιάστατη Εκτύπωση και βιοεκτύπωση
- Εικονική και Επαυξημένη Πραγματικότητα
- HoloLens
- Τεχνητά Όργανα
- Τεχνητή Νοημοσύνη
- «Έξυπνο» Νοσοκομείο
- Τηλεεκπαίδευση και τηλεϊατρική
- Τεχνολογία και Εκπαίδευση
- Ηθικοί προβληματισμοί στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών
- Τεχνολογική πρόοδος στην απεικόνιση
- Τεχνικές διεγχειρητική ποήγησης στη Χειρουργική

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΥΜΠΑΓΩΝ ΕΝΔΟΚΟΙΛΙΑΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ – 3D ΕΚΤΥΠΩΣΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Βασίλειος Τσιούκας, Χρήστος Πικριδάς, Ίων Αναστάσιος Κάρολος

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Χρήση Η/Υ και σχετικών λογισμικών, συσκευών και υλικών
- Ιδιότητες και τρόποι υλοποίησης
- Ιδιότητες υλικών και τρόποι υλοποίησης
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων κατασκευής, Αξιολόγηση

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

26. ΠΜΣ «ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΜΑΣΤΟΥ»

Το Π.Μ.Σ. "Γυναικολογική Ογκολογία & Ογκολογία Μαστού" έχει ως γνωστικό αντικείμενο την εκπαίδευση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριων στις σύγχρονες επιστημονικές εξελίξεις και γνώσεις στο αντικείμενο της διαχείρισης της γυναικολογικούς ασθενούς ή και της ασθενούς με καρκίνο μαστού. Το πρόγραμμα σπουδών στοχεύει στην παροχή όλων των σχετιζόμενων θεωρητικών γνώσεων, από τις βασικές επιστήμες μέχρι τις κατευθυντήριες οδηγίες διαχείρισης των ασθενών και τις ειδικότητες που παρέχουν συμπληρωματικές θεραπείες.

Το γνωστικό αντικείμενο στη Γυναικολογική Ογκολογία και την Ογκολογία Μαστού επικεντρώνεται στη διερεύνηση, έλεγχο, αντιμετώπιση και θεραπεία των καλοηθών και κακοηθών νεοπλασμάτων του γυναικείου γεννητικού συστήματος και των μαστών.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ, ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ ΠΥΕΛΟΥ ΚΑΙ ΜΑΣΤΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Κ. Δίνας, Καθηγητής, Α. Παπανικολάου

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Δίνας, Α. Παπανικολάου, Γ. Παρασκευάς, Θ. Παπαμήτσου, Σ. Πετούσης F. Guyon, Γ. Τσουλφάς, Χ. Μαργιούλα-Σιάρκου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ:

- Εισαγωγή στη βασική ανατομία γυναικείου αναπαραγωγικού συστήματος και γειτονικών δομών
- Εισαγωγή στη βασική ανατομία του μαζικού αδένου
- Εμβρυολογική διάπλαση γυναικείου αναπαραγωγικού συστήματος και μαζικού αδένου
- Ανατομία-ιστολογία μήτρας και τραχήλου
- Ανατομία-ιστολογία αιδοίου και κόλπου, Ανατομία-ιστολογία ωοθηκών και σαλπίγγων
- Χειρουργική ανατομία πυέλου

- Χειρουργική ανατομία άνω κοιλίας
- Βασική φυσιολογία γυναικείου αναπαραγωγικού συστήματος
- Μεταβολές γυναικείου αναπαραγωγικού συστήματος από την εφηβεία ως την εμμηνόπαυση
- Βασική φυσιολογία και φυσιολογικές μεταβολές μαζικού αδένου.

ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ ΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΜΑΣΤΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ:

Καθηγήτρια κα Παπαμήτσου Θεοδώρα

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Θ. Παπαμήτσου, Μ. Νασιουτζίκη, Σ. Καραχρυσάφη, Α. Χέβα, Σ. Σωτηρίου, Σ. Αγγελίδου, Τ. Κολέτσα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ:

- Κυτταρολογική αξιολόγηση κολποτραχηλικών επιχρισμάτων
- Ο ρόλος της κυτταρολογίας στη διαγνωστική προσέγγιση παθήσεων μαστού – Σημασία βιοδεικτών στη διαχείριση περιστατικών
- Ιστολογία γεννητικού συστήματος θήλεος
- Ιστολογία γεννητικού συστήματος μαστού
- Παθολογική ανατομική αιδοίου, κόλπου και τραχήλου της μήτρας
- Παθολογική ανατομική σώματος μήτρας (ενδομητρίου και μυομητρίου)
- Παθολογική ανατομική ωοθηκών και σαλπίνγων
- Τροφοβλαστική νόσος
- Παθολογική ανατομική μαστού

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΜΑΣΤΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Κ. Δίνας

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Δίνας, Α. Σωτηριάδης, Μ. Κελεμουρίδου, Κ. Δαδούλη, Α. Ρουβάλη Α. Ντόμαλη, Πρασόπουλος, Ε. Χαρταμπίλας, Μ. Kalder, Α. Λευκόπουλος, Ν. Ακρίβος, Γ. Ζυμπιλίδης, Ε. Παναγιωτίδης

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ:**

- BIRADS score
- Μαστογραφία
- Υπερηχογράφημα μαστών
- Μαγνητική τομογραφία μαστών
- Βιοψία Μαστού
- Βασική υπερηχογραφία στη Γυναικολογία
- Σύστημα απεικόνισης ωθηκικών όγκων ΙΟΤΑ
- Βασικά βήματα στην υπερηχογραφική απεικόνιση του γυναικολογικού καρκίνου
- Κριτήρια ακτινολογικής ογκολογικής απεικόνισης
- Διαγνωστική διερεύνηση του γυναικολογικού καρκίνου στην πύελο με υπερήχους, αξονική και μαγνητική τομογραφία
- ρόλος της επεμβατικής ακτινολογίας στη διάγνωση και θεραπευτική προσέγγιση του γυναικολογικού καρκίνου
- Η σημασία του PET-CT στη γυναικολογική ογκολογία

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΚΑΙ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΜΑΣΤΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Α. Παπανικολάου, Σ. Πετούσης, Χ. Μαργιούλα-Σιάρκου

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Δίνας, Α. Παπανικολάου, Γ. Μιχαήλ, Ι. Zapardiel, Δ. Χαϊδόπουλος, F. Guyon, Σ. Πετούσης Χ. Μαργιούλα-Σιάρκου, N. Concin, R. Verheijen, M. Kalder

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ:**

- Κατευθυντήριες οδηγίες αντιμετώπισης προκαρκινικών τραχηλικών αλλοιώσεων
- Κατευθυντήριες οδηγίες αντιμετώπισης καρκίνου τραχήλου
- Κατευθυντήριες οδηγίες αντιμετώπισης καρκίνου ωθηκών
- Δείκτες ποιότητας στη διαχείριση καρκίνου ωθήκης
- Κατευθυντήριες οδηγίες αντιμετώπισης μη επιθηλιακού καρκίνου ωθηκών σε νεαρές ηλικίες
- Κατευθυντήριες οδηγίες αντιμετώπισης υπερπλασίας ενδομητρίου
- Κατευθυντήριες οδηγίες αντιμετώπισης καρκίνου ενδομητρίου
- Κατευθυντήριες οδηγίες αντιμετώπισης προδιηθητικών αλλοιώσεων αιδοίου και καρκίνου αιδοίου

- Διαχείριση τροφοβλαστικής νόσου
- Κατευθυντήριες οδηγίες διαγνωστικής προσέγγισης ύποπτων αλλοιώσεων μαστού και καρκίνου μαστού

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΟ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΡΚΙΝΟ ΤΟΥ ΜΑΣΤΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

A. Σωτηριάδης, Σ. Πετούσης

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

K. Δίνας, A. Παπανικολάου, A. Σωτηριάδης, Σ. Πετούσης, Χ. Μαργιούλα-Σιάρκου, Χ. Σαρδέλη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Κύριες μέθοδοι και κριτήρια στατιστικής ανάλυσης
- Βιοηθική στην ιατρική
- Διενέργεια και αξιολόγηση κλινικών μελετών
- Κύριοι τύπο μελετών
- Υποβολή ερευνητικού άρθρου
- Αξιολόγηση ερευνητικού άρθρου
- Αναζήτηση ιατρικής βιβλιογραφίας σε βάσεις δεδομένων
- Κύρια ερευνητικά άρθρα της σύγχρονης Γυναικολογικής Ογκολογίας και Ογκολογίας Μαστού

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΚΑΙ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΜΑΣΤΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

K. Δίνας, A. Παπανικολάου

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

K. Δίνας, Γ. Πλατανιώτης, Μ. Τόλια, Κ. Μπόνιου, Π. Μέμτσα, Π. Παπακω-τούλας, Ε. Φούτζηλα, Ε. Λάλλα, Σ. Λέββα, Ε. Βούλγαρης, Γ. Ζυμπιλίδης, Σ. Πετούσης, Χ. Μαργιούλα-Σιάρκου

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ:**

- Βασικές αρχές ακτινοθεραπευτικής στον καρκίνο τραχήλου μήτρας και ενδομητρίου
- Ο ρόλος της ακτινοθεραπείας στον καρκίνο τραχήλου μήτρας
- Ο ρόλος της ακτινοθεραπείας στον καρκίνο του ενδομητρίου, Βασικές αρχές ακτινοθεραπείας μαστού
- Σχεδιασμός της ακτινοθεραπείας της μασχάλης
- Ανεπιθύμητες ενέργειες και επιπλοκές ακτινοθεραπείας στο μαστό και την πύελο
- Χημειοθεραπεία στον καρκίνο ωθήκης και ρόλος των PARP αναστολέων
- Κληρονομικός καρκίνος και γενετική συμβουλευτική
- Νεοεπικουρική χημειοθεραπεία στον καρκίνο του μαστού
- Μετεγχειρητική χημειοθεραπεία στον καρκίνο του μαστού
- Ορμονοθεραπεία στο γυναικολογικό καρκίνο και καρκίνο μαστού
- Ο ρόλος της επεμβατικής ακτινολογίας στο γυναικολογικό καρκίνο και καρκίνο μαστού
- Ο ρόλος της ενδοπεριτοναϊκής χημειοθεραπείας στο γυναικολογικό καρκίνο
- Εναλλακτικές θεραπείες στο γυναικολογικό καρκίνο και καρκίνο μαστού
- Επιπλοκές χημειοθεραπείας στο γυναικολογικό καρκίνο και καρκίνο μαστού

ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΚΑΙ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΜΑΣΤΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Κ. Δίνας, Α. Παπανικολάου

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Δίνας, Α. Παπανικολάου, Ι. Μπηλιάτης, Α. Δανιηλίδης, Μ. Kalder, Μ. Σπυροπούλου, Σ. Πετούσης, Χ. Μαργιούλα-Σιάρκου, F. Guyon, Χ. Θεοφανάκης, Θ. Πανοσκάλτσης, Κ. Μπαλλάς

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Κοιλιακή απλή και ριζική υστερεκτομή
- Λαπαροσκοπική απλή και ριζική υστερεκτομή
- Η τεχνική του λεμφαδένα φρουρού
- Ογκεκτομή και μαστεκτομή
- Φρουρός λεμφαδένας και μασχαλιαία λεμφαδενεκτομή

- Πλαστική χειρουργική στον καρκίνο του μαστού
- Πυελικός λεμφαδενικός καθαρισμός
- Παραορτικός λεμφαδενικός καθαρισμός
- Διαγνωστική λαπαροσκόπηση στον καρκίνο ωοθήκης
- Διατήρηση γονιμότητας μετά καρκίνο τραχήλου μήτρας
- Κυτταρομειωτική χειρουργική καρκίνου ωοθήκης, ιδιοεκτομή και βουβωνικός λεμφαδενικός καθαρισμός
- Εντερεκτομή και ορθοσιγμοειδεκτομή – τύποι αναστόμωσης
- Videos ανοικτών και λαπαροσκοπικών επεμβάσεων

ΠΡΟΛΗΨΗ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΚΑΙ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΜΑΣΤΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

A. Δανηλίδης, X. Μαργιούλα-Σιάρκου

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

K. Δίνας, A. Παπανικολάου, M. Νασιουτζίκη, E. Μπιλιράκης, Γ. Μιχαήλ, A. Σωτηριάδης, Σ. Πετούσης, X. Μαργιούλα-Σιάρκου, E. Φούτζηλα, Σ. Λέββα, A. Παπανικολάου, F. Guyon

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Κυτταρολογία τραχήλου για πρόληψη καρκίνου τραχήλου μήτρας
- HPV-DNA και mRNA για πρόληψη καρκίνου τραχήλου μήτρας
- Διαχείριση παθολογικής κυτταρολογίας τραχήλου (guidelines)
- Μαστογραφία, υπέρηχος, MRI και κυτταρολογία για πρόληψη καρκίνου μαστού
- Αυτοεξέταση και ψηλάφηση μαστού: βοηθά στην πρόληψη του καρκίνου του μαστού
- Πρόληψη καρκίνου ενδομητρίου με υπερηχογραφικό έλεγχο
- Πρόληψη καρκίνου ωοθηκών με χρήση υπερηχογραφήματος και δεικτών
- Γονιδιακός έλεγχος για κληρονομικό καρκίνο ενδομητρίου και ωοθηκών
- Γονιδιακός έλεγχος για κληρονομικό καρκίνο μαστού
- Πρόληψη υποτροπής και follow-up καρκίνου ενδομητρίου και τραχήλου
- Πρόληψη υποτροπής και follow-up καρκίνου ωοθηκών και περιτοναϊκής κακοήθειας
- Πρόληψη υποτροπής και follow-up καρκίνου μαστού

- Η κλινική εξέταση ως μέσο πρόληψης δερματολογικών βλαβών και καρκίνου του αιδοίου

ΑΡΧΕΣ ΠΡΟΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Κ. Δίνας, Γ. Μαυροματίδης

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Δίνας, Α. Παπανικολάου, Μ. Kalder, J-P Jeuker, Κ. Κατσανούλας, Ε. Σπύρου, Δ. Βάικος, Σ. Πετούσης, Χ. Μαργιούλα-Σιάρκου, Ο. Θεοδωροπούλου, Χ. Σάρτη, Ν. Τζημαγιώργη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βασικός προεγχειρητικός έλεγχος ογκολογικού ασθενούς
- Διεγχειρητική αναισθησιολογική διαχείριση ογκολογικού ασθενούς
- Μετεγχειρητική παρακολούθηση γυναικολογικού ογκολογικού ασθενούς
- ERAS protocol μετά ριζικό ογκολογικό χειρουργείο
- Βασικό προεγχειρητικό work-up καρκίνου ενδομητρίου
- Βασικό προεγχειρητικό work-up καρκίνου τραχήλου
- Βασικό προεγχειρητικό work-up καρκίνου ωοθηκών
- Βασικό προεγχειρητικό work-up καρκίνου μαστού
- Κύριες διεγχειρητικές και μετεγχειρητικές επιπλοκές γυναικολογικής ογκολογικής χειρουργικής και διαχείριση αυτών
- Κύριες διεγχειρητικές και μετεγχειρητικές επιπλοκές χειρουργικής μαστού και διαχείριση αυτών
- Διαιτητική υποστήριξη ογκολογικού ασθενούς, Βασικές αρχές νοσηλευτικές υποστήριξης ογκολογικού ασθενούς

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΡΚΙΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Ε. Παναγοπούλου, Φ. Χατζηνικολάου

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Παναγοπούλου, Φ. Χατζηνικολάου, Κ. Δίνας, Α. Παπανικολάου, Σ. Πετούσης, Χ. Μαργιούλα-Σιάρκου, Ο. Θεοδωροπούλου

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Ιατρονομικό πλαίσιο διενέργειας γυναικολογικών ογκολογικών επεμβάσεων και ζητήματα ιατρικής ευθύνης
- Βασικές αρχές επικοινωνίας με ογκολογικό ασθενή
- Τεχνική ανακοίνωσης άσχημων νέων
- Ψυχολογική και ψυχιατρική υποστήριξη ογκολογικού ασθενούς
- Το ζήτημα της ευθανασίας από ιατρική, ηθική και νομική διάστα

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

27. ΑΓΓΛΟΦΩΝΟ ΠΜΣ «ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΗ ΝΟΣΟΣ»

ΕΝ ΑΝΑΜΟΝΗ ΦΕΚ

ΣΚΟΠΟΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΑΡΤΗΡΙΑΚΗ ΥΠΕΡΤΑΣΗ Ι

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Κώτσης

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Επιδημιολογία
- Παθοφυσιολογία

ΛΙΠΙΔΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Κώτσης

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Παθοφυσιολογία
- Κατευθυντήριες οδηγίες
- Κλινικά περιστατικά

ΣΑΚΧΑΡΩΔΗΣ ΔΙΑΒΗΤΗΣ Ι

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ.-Μ. Τρακατέλλη

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Επιδημιολογία
- Παθοφυσιολογία

ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑ, ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Κώτσης, Α. Κόκκινος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Παχυσαρκίας και άσκηση στην καρδιαγγειακή νόσο
- Υγιεινοδιαιτητικά μέτρα παρέμβασης
- Κλινικά περιστατικά

ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Σ. Σταμπουλή, Β. Κώτσης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Καρδιαγγειακή νόσος σε παιδιά και εφήβους
- Συσχέτιση παραγόντων κινδύνου παιδικής ηλικίας με καρδιαγγειακή νόσο ενηλίκων

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ(ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Κώτσης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Τρόπος συγγραφής επιστημονικής εργασίας

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΑΡΤΗΡΙΑΚΗ ΥΠΕΡΤΑΣΗ II

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Κώτσης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Κατευθυντήριες οδηγίες

- Φαρμακολογία
- Κλινικά περιστατικά

ΣΑΚΧΑΡΩΔΗΣ ΔΙΑΒΗΤΗΣ II

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ.-Μ. Τρακατέλλη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Κατευθυντήριες οδηγίες
- Φαρμακολογία
- Κλινικά περιστατικά

ΒΛΑΒΕΣ ΣΕ ΟΡΓΑΝΑ ΣΤΟΧΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Τριανταφύλλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Παθοφυσιολογία-Έλεγχος-Αντιμετώπιση

ΝΕΟΤΕΡΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Γκαλιαγκούση

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εξοικείωση με μηχανήματα

ΜΕΤΑ-ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Κώτσης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Συστηματικές ανασκοπήσεις
- Επεξήγηση τρόπου διεξαγωγής αυτών

**ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ
(ΕΠΙΛΟΓΗΣ)**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

B. Κώσης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Παρακολούθηση πρωινών εξωτερικών ιατρείων

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

28. ΠΜΣ «ΚΑΡΔΙΟΝΕΦΡΟΜΕΤΑΒΟΛΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ: Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ»

Το προτεινόμενο ΠΜΣ με τίτλο «Καρδιονεφρομεταβολικά Νοσήματα: η σύνδεση της Τεκμηριωμένης Ιατρικής με την Ιατρική Ακριβείας» αποσκοπεί αφενός στην ανάδειξη της σημασίας της ολιστικής προσέγγισης και συνδυαστικής αντιμετώπισης των ασθενών με συνυπάρχοντα – περισσότερα του ενός- καρδιονεφρομεταβολικά νοσήματα και στην κατανόηση από μέρους των συμμετεχόντων των παθοφυσιολογικών σχέσεων που συνδέουν τις μεταβολικές, νεφρικές και καρδιαγγειακές παθήσεις.

Οι πρόσφατες εξελίξεις στις τεχνολογίες όπως και η αυξανόμενη διαθεσιμότητα δεδομένων υγείας που λαμβάνονται μέσω μοριακών ελέγχων, απεικονιστικών μεθόδων και βιοχημικών δεικτών, έχουν δώσει νέες ευκαιρίες για το σχεδιασμό και την εφαρμογή νέων θεραπειών βασιζόμενων στις αρχές της ιατρικής ακριβείας. Τελικός στόχος είναι η ανάπτυξη της ικανότητας των φοιτητών να συνδυάζουν τις νεότερες οδηγίες αντιμετώπισης και πρόληψης των νοσημάτων αυτών και να εφαρμόζουν εξατομικευμένες στρατηγικές θεραπείας και πρόληψης, λαμβάνοντας υπόψιν την διαφορετικότητα του κάθε ατόμου όσον αφορά στα γονίδια, στο περιβάλλον και στον τρόπο ζωής του.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΣΑΚΧΑΡΩΔΗΣ ΔΙΑΒΗΤΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Κώτσα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Ανάλυση και κατανόηση της επιδημιολογίας, της ταξινόμησης, των προδιαθεσικών παραγόντων και των παθοφυσιολογικών μηχανισμών που οδηγούν στην κλινική εκδήλωση και στην εξέλιξη όλων των τύπων του Σακχαρώδη Διαβήτη.

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Παπαδόπουλος, Π. Ζεμπεκάκης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Πρόληψη μέσω διαχείρισης νοσηροτήτων (παχυσαρκία, δυσλιπιδαιμία) και διαστρωμάτωση κινδύνου των καρδιαγγειακών παθήσεων, επιδημιολογία, μοντέλα πολλαπλών παραγόντων κινδύνου.

Σ/Δ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΑ ΝΕΦΡΙΚΗ ΝΟΣΟΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Λιακόπουλος, Π. Ζεμπεκάκης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Επιδημιολογία, παθοφυσιολογικοί μηχανισμοί και μέθοδοι διάγνωσης και πρόληψης της διαβητικής νεφρικής νόσου. Στρατηγικές παρακολούθησης των ασθενών με Σακχαρώδη Διαβήτη με ή χωρίς διαβητική νεφροπάθεια αλλά και με χρόνια νεφρική νόσο άλλης αιτιολογίας, βάση των συννοσηροτήτων τους και του τύπου του Σακχαρώδη Διαβήτη.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Μπεκιάρη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Σχεδιασμός και στην υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων με βάση τις σύγχρονες μεθόδους έρευνας αλλά και η εξοικείωση με την κριτική προσέγγιση και αξιολόγηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Αϊβαλιώτης

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

Βασικές Αρχές της Ιατρικής της Ακριβείας, ατομικό γονιδιακό, πρωτεομικό και μεταβολομικό προφίλ, με σκοπό την εξατομικευμένη προσέγγιση.

ΔΙΑΤΡΟΦΗ, ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΡΔΙΟΝΕΦΡΟΜΕΤΑΒΟΛΙΚΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Χουρδάκης, Κ. Κώτσα

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

Βασικές αρχές σωστής διατροφής και άσκησης και διαφορετικά διατροφικά πρότυπα για τους ασθενείς με Σακχαρώδη Διαβήτη, Χρόνια Νεφρική Νόσο και Καρδιαγγειακά Νοσήματα

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΣΔ ΤΥΠΟΥ 1: ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Κώτσα, Θ. Κουφάκης

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

Εφαρμογή των νεότερων κατευθυντήριων οδηγιών για την αντιμετώπιση του Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 1 και των επιπλοκών του. Έμφαση θα δοθεί στην εκπαίδευση και στην εξοικείωση με τις νεότερες τεχνολογίες που αφορούν αποκλειστικά σε ασθενείς με Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 1 (αντλίες ινσουλίνης, «τεχνητό πάγκρεας», συστήματα συνεχούς καταγραφής γλυκόζης, αξιολόγηση αποτελεσμάτων).

ΣΔ ΤΥΠΟΥ 2: ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Κώτσα, Θ. Κουφάκης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Εφαρμογή των νεότερων κατευθυντήριων οδηγιών για την αντιμετώπιση του Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 2 και των επιπλοκών του αλλά και στην επιλογή του κατάλληλου φαρμακολογικού παράγοντα κατά περίπτωση (βάση του προφίλ του ασθενή και της συννοσηρότητας).

ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΗ ΝΟΣΟΣ - ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Θ. Καραμηήτσος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Επιλογή και εφαρμογή της κατάλληλης θεραπείας για την αντιμετώπιση της ήδη εγκατεστημένης καρδιαγγειακής νόσου (πχ. στεφανιαία νόσος, καρδιακή ανεπάρκεια, δυσλιπιδαιμία, αρτηριακή υπέρταση) με έμφαση σε ασθενείς που εμφανίζουν ταυτόχρονα Σακχαρώδη Διαβήτη ή/και Χρόνια Νεφρική Νόσο.

ΧΡΟΝΙΑ ΝΕΦΡΙΚΗ ΝΟΣΟΣ - ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Λιακόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Θεραπευτική αντιμετώπιση και παρακολούθηση των ασθενών με εγκατεστημένη χρόνια νεφρική νόσο (χρόνια νεφρική ανεπάρκεια, χρόνια νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου, διαβητική νεφροπάθεια)

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΤΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ ΣΤΑ ΚΑΡΔΙΟΝΕΦΡΟΜΕΤΑΒΟΛΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Κώτσα, Θ. Κουφάκης, Β. Λιακόπουλος

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

Σύνδεση της ιατρικής της ακριβείας με την καθημερινή κλινική πράξη. Στο μάθημα αυτό θα αναλυθούν παραδείγματα νοσημάτων όπου βρίσκει ήδη εφαρμογή η ιατρική της ακριβείας, με έμφαση στην πρόοδο που έχει γίνει μέχρι σήμερα στον τομέα των Καρδιοεφρομεταβολικών νοσημάτων αλλά και στις προκλήσεις του μέλλοντος.

ΚΑΡΔΙΟΝΕΦΡΟΜΕΤΑΒΟΛΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ-ΜΕΛΕΤΗ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Κώτσα, Θ. Καραμήτσος, Β. Λιακόπουλος

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

Στο μάθημα αυτό αναλύονται, με την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών και με τη μορφή παρουσιάσεων, διαφορετικές κλινικές περιπτώσεις (case studies) ασθενών με καρδιοεφρομεταβολικά νοσήματα.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

29. ΠΜΣ «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ»

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Σύγχρονη Εφαρμοσμένη Μικροβιολογία» διοργανώνεται από το Τμήμα Ιατρικής του Α.Π.Θ. και αποτελεί ένα πρωτοποριακό διεπιστημονικό μεταπτυχιακό πρόγραμμα, που παρέχει υψηλού επιστημονικού επιπέδου θεωρητική και πρακτική κατάρτιση στο πεδίο των νεότερων τεχνικών που εφαρμόζονται στην Ιατρική Μικροβιολογία. Μελετά την εφαρμογή της σύγχρονης βιοϊατρικής τεχνολογίας στην εργαστηριακή διάγνωση και παρακολούθηση νοσημάτων. Η ραγδαία εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνολογίας απαιτεί τη συμπόρευση της εφαρμοσμένης εργαστηριακής μεθοδολογίας προκειμένου να επιτυγχάνεται το βέλτιστο στη διαγνωστική προσέγγιση του κάθε κλινικού περιστατικού.

Ειδικότερα, σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι να παρέχει γνώσεις και δεξιότητες σε Ιατρούς που ειδικεύονται ή έχουν ειδικευτεί στην Ιατρική Βιοπαθολογία, πτυχιούχους Ιατρικής ή άλλων Τμημάτων των Σχολών Επιστημών Υγείας και επιστήμονες του ευρύτερου Βιοϊατρικού χώρου, στις μεθοδολογίες που εφαρμόζονται για τη διάγνωση και παρακολούθηση λοιμωδών κυρίως νοσημάτων.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑΣ, ΚΑΛΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ, ΒΙΟΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Τ.-Α. Βυζαντιάδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Περιγραφή σύγχρονου Ιατρικού Μικροβιολογικού εργαστηρίου. Αναφέρονται διεξοδικά οι μέθοδοι εργαστηριακής διάγνωσης καθώς και οι κλινικές καταστάσεις όπου αυτές χρησιμοποιούνται. Αναλύονται οι προϋποθέσεις και οι διαδικασίες ορθής λειτουργίας ενός εργαστηρίου και ορθής εφαρμογής της κάθε μεθόδου. Επισημαίνονται οι τρόποι διασφάλισης της υγείας τόσο των εργαζομένων στον εργαστηριακό χώρο όσο και του ευρύτερου περιβάλλοντος κατά το χειρισμό εν δυνάμει μολυσματικών βιολογικών υλικών.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΩΝ, ΈΛΕΓΧΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ, ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Μ. Εξηντάρη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Περιγραφή των μεθοδολογικών αρχών και της χρήσης τους στη διαγνωστική, επιδημιολογική και ερευνητική πρακτική. Περιγραφή των διαδικασιών που εφαρμόζονται σε ένα εργαστήριο με στόχο την προσφορά και διατήρηση υψηλού βαθμού εμπιστοσύνης στην ακρίβεια (accuracy) και την πιστότητα (precision) του αποτελέσματος, σε όλο τον κύκλο, που περιλαμβάνει την προ-αναλυτική, την αναλυτική και τη μετα-αναλυτική φάση της εργαστηριακής πρακτικής. Περιγράφονται αναλυτικά οι διαδικασίες πιστοποίησης (“validation”) των εργαστηριακών μεθόδων τόσο στα στενά όρια του κάθε εργαστηρίου όσο και σε ευρύτερα εθνικά ή διεθνή πλαίσια.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ - ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Μ. Καχριμανίδου, Λ. Σκούρα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Περιγραφή των βασικών αρχών της Μικροβιολογίας και της αλληλεπίδρασης βακτηρίων, ιών, μυκήτων και παρασίτων με τον ανθρώπινο οργανισμό για την πρόκληση νόσου. Περιγραφή των κυττάρων και των στοιχείων που συνθέτουν την ανοσιακή απάντηση ενός ξενιστή κατά την έκθεσή του σε μικροοργανισμούς (βακτήρια, ιούς, μύκητες, παράσιτα). Περιγραφή των ειδικών ανοσοαπαντήσεων έναντι ενδοκυττάρων και εξωκυττάρων μικροβίων, ιών και παρασίτων.

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ - ΜΟΡΙΑΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Δ. Χατζηδημητρίου, Γ. Γκιούλα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Περιγραφή των σύγχρονων μεθόδων που εφαρμόζονται στην εργαστηριακή πρακτική για την διάγνωση, παρακολούθηση και επιτήρηση των λοιμωδών νοσημάτων. Περιγραφή της αρχής των μεθόδων στην Μοριακή Βιολογία (Αρχή της Αλυσιδωτή αντίδραση πολυμεράσης, Polymerase Chain Reaction, PCR). Περιγραφή των μεθόδων μοριακής βιολογίας που έχουν εφαρμογή: στη διάγνωση των λοιμώξεων, τη διερεύνηση της μικροβιακής αντοχής, την επιδημιολογική επιτήρηση και τον έλεγχο των λοιμώξεων. Περιγραφή των νεότερων τεχνικών για την διάγνωση των λοιμώξεων (MALDI-TOF, FilmARRAY, T2MR, WGS).

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

A. Παπά, Μ. Καχριμανίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Διευκρινίζεται και αναλύεται ο σημαντικός ρόλος του κλινικού εργαστηρίου Μικροβιολογίας στην επιδημιολογική επιτήρηση της διασποράς των παθογόνων μικροοργανισμών, των επιδημικών εξάρσεων (outbreaks) ή και των πανδημιών. Καταδεικνύεται ότι με την τεράστια εξέλιξη της μοριακής επιδημιολογίας και τις ταχύτατες προόδους των βιολογικών επιστημών και της Στατιστικής, η Μικροβιολογία εξελίσσεται σε βασικό πυλώνα του σύγχρονου τρόπου ελέγχου και πρόληψης των λοιμωδών νοσημάτων.

Η ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ ΣΕ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ-ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Μ. Καχριμανίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Περιγράφονται οι πειραματικοί ή/και μελλοντικοί τρόποι χρήσης των μικροοργανισμών σε ποικίλες κλινικές καταστάσεις είτε για τη βασική αντιμετώπιση της νόσου είτε ως επικουρική αγωγή.

ΚΛΑΣΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗ ΒΑΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΑ

Διαγνωστικό Εργαστήριο Βακτηριολογίας

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Μ. Καχριμανίδου, Μ. Εξηντάρη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Παρατίθενται και επεξηγούνται βασικά στοιχεία βακτηριολογίας, απαραίτητα για την κατανόηση και εμβάθυνση στις μεθόδους εργαστηριακής διάγνωσης που αφορούν τη βακτηριολογία. Παρουσιάζονται οι κλασσικές αλλά και οι πλέον σύγχρονες διαγνωστικές μέθοδοι και γίνεται σύνδεση κάθε αρχής μεθόδου με τα δεδομένα της βακτηριολογίας. Παρουσίαση και πρακτική εφαρμογή σύγχρονων, ευρέως χρησιμοποιούμενων αλλά και νεωτεριστικών τεχνικών για την εργαστηριακή διάγνωση βακτηριακών λοιμώξεων στον άνθρωπο.

ΚΛΑΣΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗΝ ΙΟΛΟΓΙΑ

Διαγνωστικό Εργαστήριο Ιολογίας

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Α. Παπά, Γ. Γκιούλα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Παρατίθενται και επεξηγούνται βασικά στοιχεία ιολογίας, απαραίτητα για την κατανόηση και εμβάθυνση στις μεθόδους εργαστηριακής διάγνωσης που αφορούν τη ιολογία. Παρουσιάζονται οι κλασσικές αλλά και οι πλέον σύγχρονες διαγνωστικές μέθοδοι και γίνεται σύνδεση κάθε αρχής μεθόδου με τα δεδομένα της ιολογίας. Παρουσίαση και πρακτική εφαρμογή σύγχρονων, ευρέως χρησιμοποιούμενων αλλά και νεωτεριστικών τεχνικών για την εργαστηριακή διάγνωση ιογενών λοιμώξεων στον άνθρωπο.

ΚΛΑΣΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗ ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΑ **Διαγνωστικό Εργαστήριο Μυκητολογίας**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Τ.-Α. Βυζαντιάδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Παρατίθενται και επεξηγούνται βασικά στοιχεία μυκητολογίας, απαραίτητα για την κατανόηση και εμβάθυνση στις μεθόδους εργαστηριακής διάγνωσης που αφορούν τη μυκητολογία. Παρουσιάζονται οι κλασικές αλλά και οι πλέον σύγχρονες διαγνωστικές μέθοδοι και γίνεται σύνδεση κάθε αρχής μεθόδου με τα δεδομένα της μυκητολογίας. Παρουσίαση και εφαρμογή σύγχρονων, ευρέως χρησιμοποιούμενων αλλά και νεωτεριστικών τεχνικών για τον εργαστηριακή διάγνωση μυκητιακών λοιμώξεων στον άνθρωπο.

ΚΛΑΣΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΣΙΤΟΛΟΓΙΑ **Διαγνωστικό Εργαστήριο Παρασιτολογίας**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Δ. Χατζηδημητρίου, Ε. Πρωτονοταρίου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Παράθεση και επεξήγηση των βασικών στοιχείων παρασιτολογίας, απαραίτητων για την κατανόηση και εμβάθυνση στις μεθόδους εργαστηριακής διάγνωσης που αφορούν τη παρασιτολογία. Παρουσιάζονται οι κλασικές αλλά και οι πλέον σύγχρονες διαγνωστικές μέθοδοι και γίνεται σύνδεση κάθε αρχής μεθόδου με τα δεδομένα της παρασιτολογίας. Παρουσίαση και εφαρμογή σύγχρονων, ευρέως χρησιμοποιούμενων αλλά και νεωτεριστικών τεχνικών για την εργαστηριακή διάγνωση των παρασιτικών λοιμώξεων στον άνθρωπο.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΗΣ ΑΝΤΟΧΗΣ- ΑΝΤΙΜΙΚΡΟΒΙΑΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ **Εργαστήριο συμβατικού και μοριακού ελέγχου αντιμικροβιακής αντοχής**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Λ. Σκούρα, Ε. Πρωτονοταρίου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Περιγραφή και επεξήγηση των μηχανισμών αντοχής των μικροοργανισμών στα χημειοθεραπευτικά, των μεθόδων ελέγχου της διαρκώς αυξανόμενης και

επεκτεινόμενης ανθεκτικότητας βακτηρίων, ιών, μυκήτων και παρασίτων, που πλέον συγκαταλέγεται στις μεγαλύτερες απειλές για τη δημόσια υγεία. Παρουσίαση και εφαρμογή σύγχρονων, ευρέως χρησιμοποιούμενων αλλά και νεωτεριστικών μεθόδων για τον εντοπισμό και τη διερεύνηση της ενδεχόμενης ανθεκτικότητας λοιμογόνων μικροοργανισμών.

ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Μ. Εξηντάρη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Παρουσιάζονται ποικίλα πιθανά διαγνωστικά προβλήματα σε κάθε φάση των εργαστηριακών διαδικασιών, καθώς και οι βέλτιστοι τρόποι επίλυσής τους.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

30. ΠΜΣ «ΝΕΟΤΕΡΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΣΑΚΧΑΡΩΔΗ ΔΙΑΒΗΤΗ»

Αντικείμενο του Π.Μ.Σ. είναι: η Εκπαίδευση και η ενημέρωση όλων των επαγγελματιών Υγείας (γιατρών, νοσηλευτών) και παραϊατρικού προσωπικού στη σύγχρονη θεραπευτική αντιμετώπιση του ΣΔ και των επιπλοκών του με βάση όλα τα νεότερα δεδομένα στην φαρμακοθεραπεία, στη σύγχρονη τεχνολογία, στη χρήση των βλαστοκυττάρων σε ασθενείς με ΣΔ και στις υπόλοιπες εξειδικευμένες τεχνικές διάγνωσης και θεραπείας του ΣΔ. Ειδικότερα, οι φοιτητές θα εκπαιδευθούν στην αντιμετώπιση οξέων και ειδικών καταστάσεων σε ασθενείς με ΣΔ, καθώς επίσης δυσρρυθμιστων ασθενών με ΣΔ και ασθενών με επιπλοκές ΣΔ. Επιπλέον, το ΠΜΣ αποσκοπεί στην συστηματική εκπαίδευση των επαγγελματιών Υγείας στην σύγχρονη τεχνολογία και στις νεότερες μεθόδους τόσο για ερευνητικούς σκοπούς όσο και για την διάγνωση και θεραπεία του ΣΔ για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των διαβητικών ασθενών. Ταυτόχρονα, η Κλινική άσκηση στα εξειδικευμένα Ιατρεία ΣΔ του Διαβητολογικού Κέντρου της Α΄ ΠΡΠ του ΠΓΝΘ "ΑΧΕΠΑ", θα συμβάλλει στην εκπαίδευση, στην κλινική εξέταση, στην αξιολόγηση των εργαστηριακών εξετάσεων, στην διάγνωση, στην κατάστρωση διαιτολογίων και στην θεραπευτική αντιμετώπιση των ασθενών με ΣΔ στην καθ' ημέρα κλινική πράξη. Θα πραγματοποιηθεί επίδειξη και εξάσκηση των σπουδαστών σε όλες τις δοκιμασίες, οι οποίες αφορούν την διάγνωση του ΣΔ και των επιπλοκών του. Επιπλέον, οι φοιτητές θα εκπαιδευτούν στη χρήση εντατικού σχήματος ινσουλινοθεραπείας, αντλιών ινσουλίνης, αισθητήρων γλυκόζης και ό,τι άλλο αφορά την νεότερη τεχνολογία. Τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στον τομέα των αντλιών ινσουλίνης και των αισθητήρων γλυκόζης με αποτέλεσμα το όνειρο του "τεχνητού παγκρέατος" πολλών γενεών ιατρών και ασθενών να είναι σήμερα πραγματικότητα. Για τον σκοπό αυτό και την καλύτερη και αποτελεσματικότερη εφαρμογή αυτών των συστημάτων απαιτείται η επαρκής εκπαίδευση όλων των επαγγελματιών Υγείας.

Τέλος, τα μαθήματα αποσκοπούν στην εκπαίδευση των επαγγελματιών Υγείας, ώστε να μπορούν να εκπαιδεύουν επαρκώς τους ασθενείς με ΣΔ.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ – ΔΙΑΓΝΩΣΗ - ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΣ- ΑΙΤΙΟΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑ ΣΑΚΧΑΡΩΔΗ ΔΙΑΒΗΤΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Τ. Διδάγγελος, Κ. Κανταρτζής, Σ. Μπακατσέλος, Ι. Ζωγράφου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Απόκτηση θεμελιωδών γνώσεων για τον Σακχαρώδη Διαβήτη

- Μεταβολισμός υδατανθράκων και πρωτεϊνών
- Μεταβολισμός λιπιδίων
- Επιδημιολογία, Επιπολασμός, Ταξινόμηση, Διάγνωση Σακχαρώδη Διαβήτη
- Αιτιοπαθογένεια Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 2
- Αιτιοπαθογένεια Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 1

ΔΙΑΙΤΑ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟΝ ΣΑΚΧΑΡΩΔΗ ΔΙΑΒΗΤΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Τ. Διδάγγελος, Κ. Κανταρτζής, Σ. Μπακατσέλος, Ι. Ζωγράφου, Ζ. Κοντονίνας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Απόκτηση γνώσεων για τη διαχείριση των καθημερινών ζητημάτων, για την κατάστροψη και εφαρμογή διαιτολογίων και προγραμμάτων άσκησης

- Εντερικό μικροβίωμα και Σακχαρώδης Διαβήτης
- Πρόληψη και θεραπεία στον ΣΔ Τύπου 2: Διατροφική Διαχείριση και δίαιτες απώλειας βάρους
- Άσκηση στον Σακχαρώδη Διαβήτη
- Δίαιτα σε διαβητικό ασθενή με Χρόνια Νεφρική Ανεπάρκεια
- Δίαιτα σε διαβητικό ασθενή με Καρδιοπάθεια

ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΙΚΡΟΑΓΓΕΙΟΠΑΘΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ ΚΑΙ ΟΞΕΙΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΣΑΚΧΑΡΩΔΗ ΔΙΑΒΗΤΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Τ. Διδάγγελος, Χ. Σαββόπουλος, Κ. Κανταρτζής, Ο. Cohen, Α. Βέβες, S. Tesfaye, Δ. Καραμήτσος, Θ. Καραμήτσος, Γ. Κολιάκος Σ. Μπακατσέλος, Α. Ζιάκας, Γ. Άρσος, Ι. Ζωγράφου, Ε. Μοραλίδης, Ζ. Κοντονίνας, Ε. Καρλάφτη, Β. Περιφάνης, Δ. Αγαπάκης, Φ. Τοπούζης, Β. Λιακόπουλος, Δ. Καραμάνος, Ι. Στεργίου, Θ. Τέγος, Α. Χριστοφορίδης, Ζ. Καραμπούτα, Π. Αντωνίτσης, Γ. Ψύλλας, Π. Αναγνωστής, Γ. Καϊάφα, Σ. Γεώργα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Απόκτηση γνώσεων για τις μικροαγγειοπαθητικές επιπλοκές και τις οξείες καταστάσεις στον Σ.Δ., τη διάγνωση, παρακολούθηση και αντιμετώπισή τους αντίστοιχα

- Διαβητική Νευροπάθεια του περιφερικού νευρικού συστήματος
- Διαβητική Νευροπάθεια ΑΝΣ
- Διαβητική περιφερική αγγειοπάθεια
- Απεικονιστική διερεύνηση διαβητικού ποδιού
- Διαβητικό πόδι
- Χειρουργική αντιμετώπιση Διαβητικής περιφερικής αγγειοπάθειας
- Διαβητική Νεφροπάθεια
- ΣΔ και Οφθαλμός

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Τ. Διδάγγελος, Χ. Σαββόπουλος Κ. Κανταρτζής, Π. Αναγνωστής

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Καθοδήγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών για την κατά το δυνατόν πληρέστερη συγγραφή της διπλωματικής τους εργασίας και σε απώτερο χρόνο της διδακτορικής τους διατριβής. Χρήση βιβλιοθηκών και βάσεων δεδομένων

- Χρήση βιβλιοθηκών και βάσεων δεδομένων,
- Σχεδιασμός, Εκπόνηση και Αξιολόγηση ερευνητικών εργασιών,
- Συγγραφή εργασίας

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΧΡΟΝΙΕΣ ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ ΣΤΟΝ ΣΑΚΧΑΡΩΔΗ ΔΙΑΒΗΤΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Τ. Διδάγγελος, Χ. Σαββόπουλος, Κ. Κανταρτζής, Ο. Cohen, Α. Βέβες, S. Tesfaye, Δ. Καραμήτσος, Θ. Καραμήτσος, Γ. Κολιάκος, Σ. Μπακατσέλος, Α. Ζιάκας, Γ. Άρσος, Ι. Ζωγράφου, Ε. Μοραλίδης, Ζ. Κοντονίνας, Ε. Καρλάφτη, Β. Περιφάνης, Δ. Αγαπάκης, Φ.Τοπούζης, Β. Λιακόπουλος, Δ. Καραμάνος, Ι. Στεργίου, Θ.Τέγος, Α. Χριστοφορίδης, Ζ. Καραμπούτα, Π. Αντωνίτσης, Γ. Ψύλλας, Π. Αναγνωστής, Γ. Καϊάφα, Σ. Γεώργα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Απόκτηση γνώσης από τους φοιτητές της συσχέτισης και αλληλεπίδρασης του ΣΔ με τον ανθρώπινο οργανισμό

- ΑΕΕ και ΣΔ
- ΣΔ και λοιμώξεις και εμβολιασμοί
- Σακχαρώδης Διαβήτης και καρδιά - απεικονιστικές μέθοδοι στην ανίχνευση στεφανιαίας νόσου
- Σακχαρώδης Διαβήτης και νόσος των στεφανιαίων αγγείων
- ΣΔ και καρδιακή ανεπάρκεια
- Επεμβάσεις επαναιμάτωσης μυοκαρδίου σε ασθενείς με ΣΔ
- Εφαρμογές βλαστοκυττάρων στον ΣΔ

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΑΚΧΑΡΩΔΗ ΔΙΑΒΗΤΗ – ΝΕΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Τ. Διδάγγελος, Χ. Σαββόπουλος, Κ. Κανταρτζής, Ο. Cohen, Α. Βέβες, S. Tesfaye, Δ. Καραμήτσος, Θ. Καραμήτσος, Γ. Κολιάκος, Σ. Μπακατσέλος, Α. Ζιάκας, Γ. Άρσος, Ι. Ζωγράφου, Ε. Μοραλίδης, Ζ. Κοντονίνας, Ε. Καρλάφτη, Β. Περιφάνης, Δ. Αγαπάκης, Φ.Τοπούζης, Β. Λιακόπουλος, Δ. Καραμάνος, Ι. Στεργίου, Θ.Τέγος, Α. Χριστοφορίδης, Ζ. Καραμπούτα, Π. Αντωνίτσης, Γ. Ψύλλας, Π. Αναγνωστής, Γ. Καϊάφα, Σ. Γεώργα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Απόκτηση γνώσης όλων των νεότερων φαρμακευτικών μεθόδων θεραπευτικής αντιμετώπισης του Σ.Δ. (χορηγούμενων από το στόμα ή ενέσιμων). Εκπαίδευση στην εφαρμογή των αντλιών ινσουλίνης και των αισθητήρων γλυκόζης

- GLP-1
- SGLT2
- Μετφορμίνη
- DDP4 και υπόλοιπα φάρμακα
- ΣΔ και Τρίτη Ηλικία
- Ιστορία ινσουλινοθεραπείας
- Φαρακοδυναμικές και φαρμακοκινητικές ιδιότητες ινσουλινών
- Ινσουλινοθεραπεία στην παιδική και εφηβική ηλικία
- Μετάβαση από τη παιδική και εφηβική ηλικία στην ενήλικη ζωή
- Αντλίες ινσουλίνης
- Αισθητήρες γλυκόζης
- Νεότερη τεχνολογία

ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΣΑΚΧΑΡΩΔΗ ΔΙΑΒΗΤΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Τ. Διδάγγελος, Χ. Σαββόπουλος, Κ. Κανταρτζής, Ο. Cohen, Α. Βέβες, S. Tesfaye, Σ. Μπακατσέλος, Ζ. Κοντονίνας, Ε. Καρλάφτη, Β. Περιφάνης, Δ. Αγαπάκης, Φ. Τοπούζης, Θ. Τέγος, Γ. Ψύλλας, Π. Αναγνωστής, Γ. Καϊάφα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Απόκτηση γνώσης διαχείρισης ειδικών καταστάσεων στον ΣΔ (κύηση σε άτομα με Σ.Δ., ιδιαίτερα τύπου 1, Διαβήτης Κύησης, λοιμώξεις, ενδονοσοκομειακή αντιμετώπιση ασθενών με ΣΔ προεγχειρητικά, περιεγχειρητικά, μετεγχειρητικά)

- Υπογλυκαιμία
- ΣΔ και διαταραχές λιπιδίων
- Αναιμία και ΣΔ
- Διαταραχές των αιμοπεταλίων στον ΣΔ
- Κάπνισμα, αλκοόλ και ΣΔ
- Υπέρταση και ΣΔ
- Μη-αλκοολική στεατοηπατίτιδα και ΣΔ

- ΣΔ και κύηση
- Σύστημα ακοής και ΣΔ
- ΣΔ και γυναίκα με ΣΔ (γονιμότητα, άλλες διαταραχές)
- Κατάρτιση διαιτολογίου

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Στο Διαβητολογικό Κέντρο της Α΄ Προπαιδευτικής Παθολογικής Κλινικής "Α.Χ.Ε.Π.Α".

Συμμετοχή σε Επιστημονική Εκδήλωση με τίτλο "Επίκαιρα θέματα στον Σακχαρώδη Διαβήτη. Θεραπευτική αντιμετώπιση με την νεότερη τεχνολογία – αντλίες, ινσουλίνη, συστήματα καταγραφής γλυκόζης"

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

31. ΠΜΣ «ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ - ΨΥΧΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ»

Σκοπός του μεταπτυχιακού προγράμματος είναι η εκπαίδευση των μεταπτυχιακών φοιτητών στις σύγχρονες επιστημονικές εξελίξεις αναφορικά με την Ιατροδικαστική, Ψυχιατροδικαστική και της άσκησής τους. Ο ανωτέρω σκοπός εκπληρώνεται μέσω της εκπαίδευσης όλων εκείνων των επαγγελματιών υγείας, των νομικών αλλά και των στελεχών των σωμάτων ασφαλείας που σχετίζονται με την παρακολούθηση της σωματικής και ψυχικής υγείας των ατόμων και με αρμοδιότητα την εξασφάλιση της ειρηνικής και απρόσκοπτης κοινωνικής διαβίωσης των πολιτών.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ-ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ – ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Φ. Χατζηνικολάου, Θ. Παπαμήτσου, Γ. Παρασκευάς, Ν. Αναστασόπουλος, Σ. Μεδίτσκου-Ευθυμιάδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Γενικές και ειδικές Θεωρίες αρχές Ιατροδικαστικής και συναφών ειδικοτήτων από τη θεωρία στη πράξη. Αρκετές φορές, για γνωστή ή άγνωστη αιτία, τα κύτταρα εκτρέπονται της φυσιολογικής λειτουργίας τους ή μολύνονται από εξωγενείς παράγοντες, με αποτέλεσμα την εμφάνιση διαφόρων νόσων. Οι νόσοι αυτοί εμφανίζονται με θορυβώδεις, πολλές φορές, κλινικές εκδηλώσεις ή είναι τελείως αθόρυβες και ο άνθρωπος αποβιώνει χωρίς εμφανή αιτία. Ακόμη χειρότερα, ο κύκλος της ζωής διακόπτεται πολύ συχνά από ατυχήματα ή από δολοφονικές εσκεμμένες ενέργειες.

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ - ΒΙΟΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Φ. Χατζηνικολάου, Ι. Νηματούδης, Α. Δουζένης, Λ. Αθανασιάδης, Ε. Γεωργάκα, Ε. Αυδή, Σ. Μαρτινάκη

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Ιστορική εξέλιξη Ψυχιατρικής
- Κατάταξη ψυχιατρικών νόσων (διαταραχές άγχους, αποσυνδεδετικές διαταραχές, διαταραχές παραισθήσεων, διαταραχές προσωπικότητας, παραφιλίες, συναισθηματικές διαταραχές, διαταραχές συνήθειας και παρόρμησης, σχιζοφρένεια, σωματοφόρες διαταραχές, φοβία, σύνδρομο γονικής αποξένωσης, τεχνολογικό άγχος, ψύχωση, ψυχογενής βουλιμία, διαταραχές διάθεσης σε παιδιά και εφήβους, άνοια)
- Βιοψυχοκοινωνικό μοντέλο

ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΒΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Φ. Χατζηνικολάου, Μ. Αρχιμανδρίτου, Κ. Κοσμάτος

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Έννοια και ιστορική αναδρομή, στοιχειώδης διάκριση κλάδων Δικαίου
- Στοιχεία δίκης και συστήματος απονομής δικαιοσύνης, στοιχεία ποινικού δικαίου
- Διαχείριση και Αντιμετώπιση της βίας (από τον προανακριτικό υπάλληλο έως το ακροατήριο), διαχείριση και αντιμετώπιση της βίας από τον Ιατροδικαστή, Ψυχίατρο, Ψυχιατροδικαστή

ΘΕΩΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΕΞΑΡΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Φ. Χατζηνικολάου, Ι. Διακογιάννης, Κ. Κοσμάτος, Σ. Μαρτινάκη

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

Συμπεριφορική θεωρία, γνωσιακή θεωρία, συστημική θεωρία, Θεωρίες προσωπικότητας. Συννόηση με διαταραχές προσωπικότητας - έγκλημα και εξάρτηση. Τα φάρμακα και οι ουσίες με χρήση και δράση στο Κ.Ν.Σ. του ανθρώπου είναι πάρα πολλά, μόνο για τα υπνωτικά να αναφερθεί ότι έχουν παρασκευαστεί πάνω από 3.000 ιδιοσκευάσματα. Για το λόγο αυτό θα γίνει μια

προσπάθεια διαχωρισμού σε ομάδες περιγράφοντας και τις εξαρτήσεις τους από αυτά.

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ-ΨΥΧΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΕΦΗΒΩΝ – ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΙΔΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Φ. Χατζηνικολάου, Α.Δουζένης, Ι. Νηματούδης, Ό. Θεμελή, Α. Βούρδας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Μεγάλο ποσοστό ανηλίκων και ενηλίκων ατόμων είναι θύματα σεξουαλικής επίθεσης. Στον μεγαλύτερο αριθμό αυτών των περιστατικών παρατηρείται σωματική κακοποίηση που συνυπάρχει με τη σεξουαλική. Ποικίλες θεωρίες έχουν αναπτυχθεί για την σεξουαλική επιθετικότητα και τον βιασμό. Στη συγκεκριμένη ενότητα θα γίνει λόγος για τη σεξουαλική βία (βιασμός, επιδημιολογία, κλινικά χαρακτηριστικά ατόμων που βιάζουν, το βιολογικό υπόβαθρο των ατόμων με σεξουαλική επιθετικότητα παραφιλίες, παιδοφιλία-διαδίκτυο, βιασμός πρώιμες τραυματικές εμπειρίες και παραβατικότητα, διαταραχές αυτιστικού φάσματος, ΔΕΠΥ και παραβατικότητα, γονική ικανότητα) την αιτιολογία και οι θεραπευτικές παρεμβάσεις. Ακούσια νοσηλεία.

ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ - ΙΑΤΡΙΚΟ ΣΦΑΛΜΑ-ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΜΕΛΕΙΑ ΑΝΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Φ. Χατζηνικολάου, Λ. Παυλίδης, Κ. Δίνας, Α. Σωτηριάδης, Γ. Ταγαράκης, Π. Τσιτσόπουλος, Κ. Μάρκου, Σ. Αποστολίδης, Ν. Μπαρμπετάκης, Δ. Παλιούρας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Αμέλεια και σφάλμα κατά την Ιατρική Πράξη. Σε κάθε οργανωμένη κοινωνία οι ανθρώπινες σχέσεις και συναλλαγές υπόκεινται πολύ συχνά σε ζημιογόνες συνέπειες, που ενδέχεται να προκύψουν από πράξεις ή παραλείψεις κατά την άσκηση οποιασδήποτε επαγγελματικής δραστηριότητας, που ανάλογα με τις περιστάσεις στοιχειοθετούν την τυχόν ευθύνη του επαγγελματία στην περίπτωση μας του ιατρού. Στις περιπτώσεις αυτές ο ασθενής υφίσταται «ζημία» λόγω ιατρικού σφάλματος που προέκυψε από επιδειχθείσα «αμέλεια», από την πλευρά του θεράποντος. Πολλές φορές όμως μπορεί να συμβεί και επιπλοκή που είναι καταγεγραμμένη από διάφορους επιστημονικούς οργανισμούς και

κοινότητες για την κάθε ιατρική ειδικότητα. Στη συγκεκριμένη ενότητα θα γίνει λόγος για Επιπλοκές – Ιατρικά σφάλματα- Ιατρική αμέλεια ανά Ιατρική Ειδικότητα, το καθένα ξεχωριστά από διαφορετικές ειδικότητες ιατρών και με παραδείγματα συγκεκριμένων περιστατικών.

ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ- ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΒΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Φ. Χατζηνικολάου, Ε. Στυλιανίδης, Π. Μηνιάτη, Ι. Ελεμνιάδης, Ι. Κοσίνα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Ιατροδικαστικά και τοξικολογικά δεδομένα και ευρήματα. Ζητήματα Εγκληματολογίας (πως παρουσιάζεται το έγκλημα και πως απεικονίζεται το εγκληματικό φαινόμενο, ποιες είναι οι σημαντικές εξελίξεις και τα καίρια ερευνητικά πορίσματα για τα φαινόμενα της γυναικείας, της ανδρικής εγκληματικότητας και της νεανικής παραβατικότητας στη σύγχρονη εποχή. Η Εγκληματολογία ως κατεξοχήν πεδίο οριακής σύγκρουσης των ψυχικών δυνάμεων και δυνατοτήτων της ελεύθερης ανθρώπινης ύπαρξης), Ηθικής, Δεοντολογίας στην Ιατροδικαστική, Ψυχιατρική, Παιδοψυχιατρική.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΨΥΧΙΚΗ ΝΟΣΟΣ - ΨΥΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ-ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΞΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Φ. Χατζηνικολάου, Θ. Παπαζήση, Α. Δουζένης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Είναι σαφές ότι τα άτομα με νοητική υστέρηση διαπράττουν εγκλήματα αλλά δεν είναι καθόλου σαφές αν αυτό συμβαίνει σε μεγαλύτερη ποσοστιαία αναλογία από τον γενικό πληθυσμό. Το ανδρικό φύλο είναι τυπικά υπεύθυνο για μεγαλύτερο ποσοστό παραβατικότητας από ότι το γυναικείο. Στη συγκεκριμένη ενότητα θα μιλήσουμε για την αξιολόγηση και εκτίμηση της επικινδυνότητας, θετικά συμπτώματα και καταλογισμός, αρνητικά συμπτώματα και καταλογισμός, Θυματοποίηση, συναισθηματικές διαταραχές και παραβατικότητα, PTSD, αγχώδεις διαταραχές, άνοια και θυματοποίηση, σεξουαλική παραβατικότητα,

εμπρησμό, αυτοκαταστροφική συμπεριφορά, θυμό και επιθετικότητα. Η ελευθερία της ιδιωτικής βούλησης ως θεμέλιο της δικαιοπραξίας προϋποθέτει τη φυσική ικανότητα του προσώπου για την ελεύθερη διαμόρφωση της βούλησής του. Αυτονομία της ιδιωτικής βούλησης, ελεύθερη αυτοδιάθεση και δικαιοπρακτική ικανότητα του προσώπου (δικαιοπρακτική ικανότητα, δικαιοπρακτική ανικανότητα, ικανότητα σύνταξης διαθήκης).

ΗΘΙΚΗ - ΒΙΟΗΘΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Φ. Χατζηνικολάου, Π. Βούλτσος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Αριστοτέλεια ηθική
- Βιοηθική
- Στίγμα Ψυχικής διαταραχής
- Γενικά περί ιατρικής ηθικής και δεοντολογίας
- Κλασικές και σύγχρονες κατευθύνσεις στην ψυχιατρική ηθική
- Ανάπτυξη της ψυχιατρικής ηθικής (σύγχρονοι κώδικες της ιατρικής δεοντολογίας-ψυχιατρικής δεοντολογίας, ιδιαιτερότητες της ψυχιατρικής ηθικής).

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΒΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Φ. Χατζηνικολάου, Μ. Αρχιμανδρίτου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η βία κατά των ανηλίκων και των ενηλίκων είναι ευρύτατα διαδεδομένο φαινόμενο σε όλες τις κοινωνίες. Ως βία εννοείται η σωματική, λεκτική, σεξουαλική, ψυχολογική/συναισθηματική κάκωση ή βλάβη της υγείας κάποιου ατόμου, η παραμέληση και ο εξαναγκασμός. Στη συγκεκριμένη ενότητα γίνεται για λόγος διαχείριση της βίας στο πλαίσιο της οικογένειας. Διαχείριση στο πλαίσιο Ψυχιατρικής Κλινικής, Profiling, Τρομοκρατία.

ΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΒΛΑΒΕΣ ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟ. ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΖΩΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Φ. Χατζηνικολάου, Ν. Παπαϊωάννου, Κ. Δίνας, Α. Σωτηριάδης, Γ. Ταγαράκης, Λ. Παυλίδης, Π. Τσιτσόπουλος, Κ. Μάρκου, Σ. Αποστολίδης, Ν. Μπαρμπετά-κης, Δ. Παλιούρας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Άρθρα του ποινικού κώδικα, του κώδικα ποινικής δικονομίας που διέπουν την Ιατροδικαστική για τις Σωματικές Βλάβες και την Κακοποίηση ζώων.
- Διαταραχές ελέγχου παρορμήσεων και καταλογισμός,
- Σωματόμορφες διαταραχές.
- Κακώσεις από θλώντα, νύσσοντα, τέμνοντα όργανα και οι σωματικές βλάβες που προκαλούνται.
- Παραδείγματα ιατροδικαστικών περιστατικών.

ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ - ΈΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΕΣ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Φ. Χατζηνικολάου, Α. Δουζένης, Ι. Νηματούδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Αντικοινωνική διαταραχή
- Μεθοριακή διαταραχή
- Συννοσηρότητα-Επικινδυνότητα. Ψυχαναλυτική προσέγγιση (βασικές αρχές της ψυχαναλυτικής προσέγγισης, τα ένστικτα της ζωής και του θανάτου, η δομή της ψυχικής συσκευής με τη διάκριση σε συνειδητό, υποσυνείδητο και ασυνείδητο – ανάλυση των μηχανισμών άμυνας του Εγώ)
- Νευροβιολογική προσέγγιση των διαταραχών του παρανοϊκού φάσματος. Σύμφωνα με τα σύγχρονα ταξινομικά συστήματα, που εννοιολογικά προσεγγίζουν τις διαγνωστικές οντότητες (της παρανοϊκής σχιζοφρένειας, της παραληρητικής διαταραχής και της παρανοϊκής διαταραχής προσωπικότητας), γενετικά δεδομένα τα οποία περιέχουν πληροφορίες μοναδικές για το κάθε άτομο και τη ψυχοσύνθεσή του – Κληρονομικά, γονιδιακά αίτια.

ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Φ. Χατζηνικολάου, Μ. Αρχιμανδρίτου, Α. Δουζένης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ο ρόλος του Πραγματογνώμονα στη δίκη
- Καταλογισμός/Μερικός Καταλογισμός στην Ποινική Δίκη.
- Σύνταξη Πραγματογνωμοσύνης για Αστική Δίκη.
- Σύνταξη Πραγματογνωμοσύνης σε διαμάχες για την επιμέλεια τέκνων.
- Σύνταξη Πραγματογνωμοσύνης για υποθέσεις του νόμου περί ναρκωτικών.
- Εξέταση και διατύπωση γνώμης από πραγματογνώμονα.

Πραγματογνώμονας: πρόσωπο ικανό να εκφέρει γνώμη για θέμα σχετικό με την ειδικότητα του ή την εμπειρία του. Το τελευταίο σημαίνει ότι πρέπει να είσαι ειδικός έμπειρος και ικανός με πολλά χρόνια εξάσκησης στο αντικείμενο σου. Η πραγματογνωμοσύνη πρέπει να στηρίζεται σε επάρκεια επιστημονικών και τεχνολογικών μεθόδων – εργαστηριακών εν προκειμένων εξετάσεων. Όπως σε κάθε περίπτωση στην ιατρική ξεκινάς ή πρέπει να έχεις υπ' όψιν σου το ιστορικό του ασθενούς ή του νεκρού.

ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ - ΨΥΧΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Φ. Χατζηνικολάου, Α. Δουζένης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Οδηγίες συγγραφής διπλωματικής εργασίας.
- Παρουσίαση Περιστατικών Ιατροδικαστικής και Ψυχιατροδικαστικής με την προϋπόθεση ότι οι υποθέσεις τους έχουν περαιωθεί και τελεσιδικήσει.
- Μεθοδολογία έρευνας στην Ιατροδικαστική.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

32. ΠΜΣ «ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ-ΔΙΑΓΝΩΣΗ-ΘΕΡΑΠΕΙΑ-ΠΡΟΛΗΨΗ»

Το ΠΜΣ με τίτλο «Χειρουργικές Λοιμώξεις-Διάγνωση-Θεραπεία-Πρόληψη» έχει ως **γνωστικό αντικείμενο** την εκπαίδευση των μεταπτυχιακών φοιτητών στις σύγχρονες εξελίξεις αναφορικά με τις χειρουργικές λοιμώξεις, τη διάγνωση, τη θεραπεία και την πρόληψή τους. Οι Χειρουργικές Λοιμώξεις αποτελούν μια μεγάλη κατηγορία των λοιμώξεων και αφορούν όλες εκείνες της παθολογικές και λοιμώδεις καταστάσεις που είτε οδηγούνται σε χειρουργική αντιμετώπιση είτε προκύπτουν από κάθε είδους χειρουργική επέμβαση.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΩΝ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Σ. Ατματζίδης, Β. Λαγόπουλος, Ε. Γιαμαρέλλος-Μπουρμπούλης, Σ. Μεταλλίδης, Γ. Δημόπουλος, Μ. Εξηντάρη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Παθοφυσιολογία των Λοιμώξεων
- Συστηματική Φλεγμονώδης Αντίδραση-Παθοφυσιολογία-Ταξινόμηση
- Διάγνωση της Σήψης
- Αντιμετώπιση της Σήψης
- Αντιβιοτικά και σήψη
- Αντοχή στα αντιβιοτικά
- Ορθή χρήση των αντιβιοτικών

ΕΝΔΟΚΟΙΛΙΑΚΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ Ι

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Γ. Χατζημαυρουδής, Β. Παπαζιώγας, Μ. Καρανίκας, Κ. Τούτουζας, Σ. Μεταλλίδης, Ι. Γαλάνης

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Περιτονίτιδα-Παθοφυσιολογία-Ταξινόμηση
- Πρωτοπαθής Περιτονίτιδα
- Δευτεροπαθής Περιτονίτιδα
- Τριτοπαθής Περιτονίτιδα
- Αντιβιοτικά στις Ενδοκοιλιακές Λοιμώξεις

ΛΟΙΜΩΞΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟΥ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Γ. Χατζημαυρουδής, Σ. Ατματζίδης, Β. Λαγόπουλος, Κ. Βλάχος, Κ. Κηροπλάστης, Γ. Ζαχαριουδάκης

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Λοιμώξη Χειρουργικού Τραυματος-Ταξινόμηση
- Διάγνωση
- Αντιμετώπιση
- Πρόληψη
- Περιεγχειρητική Χημειοπροφύλαξη

ΕΝΔΟΚΟΙΛΙΑΚΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ II

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Γ. Χατζημαυρουδής, Β. Παπαζιώγας, Ι. Ματζώρος, Σ. Ατματζίδης, Δ. Ράπτης, Κ. Τούτουζας, Ι. Γαλάνης

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Σκωληκοειδίτιδα
- Χολοκυστίτιδα
- Εκκολπωματίτιδα
- Παγκρεατίτιδα
- Ενδοκοιλιακά Αποστήματα

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Μ. Χουρδάκης, Α. Παπαλόης, Ε. Αργυριάδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Αποστείρωση-Αντισηψία στο Τμήμα και στο Χειρουργείο
- Οργάνωση Χειρουργείου
- Πειραματική Έρευνα
- Αναισθησιολογική προσέγγιση στο σηπτικό ασθενή
- Η σημασία της Θρέψης στις Χειρουργικές Λοιμώξεις και την πρόληψή τους

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ ΜΑΛΑΚΩΝ ΜΟΡΙΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

**Ι. Κουτελιδάκης, Ι. Γαλάνης, Γ. Χατζημαουρουδής, Σ. Μεταλλίδης, Σ. Ατματζίδης,
Β. Λαγόπουλος, Δ. Ράπτης, Ε. Βακιρλής**

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Λοιμώξεις Μαλακών Μορίων- Ταξινόμηση-Αιτιολογία
- Διάγνωση
- Αντιβιοτική Θεραπεία
- Νεκρωτικές Λοιμώξεις Ταξινόμηση-Διάγνωση
- Χειρουργική Αντιμετώπιση
- Περιεδρικές και Πυελικές Λοιμώξεις
- Δερματικές Λοιμώξεις

ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ ΞΕΝΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Χατζημαουρουδής, Λ. Πουλτσίδης, Γ. Πιτούλιας, Ε. Δεμίρη, Α. Αναστασιάδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Λοιμώξεις Πλεγμάτων

- Λοιμώξεις Προθέσεων στην Αγγειοχειρουργική
- Λοιμώξεις Προθέσεων στην Ορθοπεδική
- Λοιμώξεις Προθέσεων και Μοσχευμάτων στην Πλαστική
- Λοιμώξεις ξενων σωμάτων στην Ουρολογία

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΩΤΩΝ I

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

I. Κουτελιδάκης, Χ. Φορούλης, Ε. Δεμίρη, Λ. Πουλτσίδης, Γ. Πιτούλιας, Χ. Ανταχόπουλος, Α. Αγοραστός

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Χειρουργικές Λοιμώξεις στη Θωρακοχειρουργική
- Χειρουργικές Λοιμώξεις στη Χειρουργική του Μαστού
- Χειρουργικές Λοιμώξεις στην Ορθοπεδική
- Χειρουργικές Λοιμώξεις στον Ογκολογικό Ασθενή
- Χειρουργικές Λοιμώξεις στους Μεταμοσχευθέντες

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΩΝ II

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

I. Κουτελιδάκης, Ε. Δεμίρη, Λ. Παυλίδης, Ι. Τσινόπουλος, Σ. Τριαρίδης, Ι. Μάγρας, Α. Δανιηλίδης, Θ. Θεοδωρίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Χειρουργικές Λοιμώξεις Χεριού
- Χειρουργικές Λοιμώξεις στην Οφθαλμολογία
- Χειρουργικές Λοιμώξεις στην ΩΡΛ
- Χειρουργικές Λοιμώξεις στην Νευροχειρουργική
- Λοιμώξεις στο Έγκραυμα
- Χειρουργικές Λοιμώξεις στη Γυναικολογία και κατά την κύηση

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΩΝ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Β. Τουτζιάρης, Δ. Διονυσίου, Κ. Κοτζάμπαση, Ε. Γιαμαρελλος-Μπουρμπούλης, Δ. Ράπτης, Ν. Μιχαλόπουλος, Θ. Παπαβραμίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Λοιμώξεις Ουροποιητικού στο Χειρουργικό Ασθενή
- Διαπυητική ιδρωταδενίτιδα
- Η χρήση των προβιοτικών στην Πρόληψη των Χειρουργικών Λοιμώξεων
- Ο ρόλος του Μικροβιώματος
- Το πνευμοπεριτόναιο και η Λοίμωξη του Χειρουργικού Τραύματος
- Σύνδρομο Κοιλιακού Διαμερίσματος

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

33. ΠΜΣ «ΕΦΗΒΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ ΕΦΗΒΩΝ»

Ο Σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι τριπλός και συνίσταται στην κατανόηση και αντιμετώπιση των πολύπλευρων σωματικών, ψυχικών, γνωσιακών και αναπτυξιακών προβλημάτων των εφήβων, στην προαγωγή της γνώσης και της έρευνας στο αντικείμενο της Εφηβικής Ιατρικής και Φροντίδας Υγείας των Εφήβων και στην ανάπτυξη στρατηγικών για τον σχεδιασμό, οργάνωση, δημιουργία και λειτουργία δομών υπηρεσιών υγείας κατάλληλων για εφήβους.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ (ΚΟΙΝΟ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ)

ΕΦΗΒΕΙΑ ΚΑΙ ΗΒΗ, ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΕΦΗΒΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΗΘΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Γαλλή - Τσινοπούλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ορισμοί: «Εφηβεία»
- «Νέοι Άνθρωποι», «Έφηβοι», «Νεολαία»
- Επιδημιολογικά Δεδομένα σε Διεθνές και Εθνικό Επίπεδο
- Ιστορική Αναδρομή στην Εφηβική Ιατρική στην Ελλάδα και τον Κόσμο
- Στρατηγικές Ανάπτυξης Εφηβικής Ιατρικής – Ιστορική Αναδρομή – Παρόν και Μέλλον
- Αλλαγές κατά την Εξέλιξη της Εφηβείας
- Φυσιολογία της Εφηβείας
- Σύντομη Αναφορά στα Κοινά Προβλήματα Υγείας κατά την Εφηβεία
- Γιατί να Επενδύσουμε στην Υγεία των Εφήβων;
- Κοινά Προβλήματα Υγείας κατά την Εφηβεία
- Ανάπτυξη Συμπεριφορών Υψηλού Κινδύνου,
- Πρωτόκολλα Επιτήρησης της Υγείας των Εφήβων I
- Πρωτόκολλα Επιτήρησης της Υγείας των Εφήβων II

- Ανάπτυξη και Προσανατολισμός Ψυχοσεξουαλικότητας
- Θέματα Φύλου στην Εφηβική ηλικία
- Θεωρίες για την Ανάπτυξη της Συμπεριφοράς – Βιολογικοί Μηχανισμοί
- Ανάπτυξη και Εξέλιξη του Εφηβικού Εγκεφάλου – Η Επίδραση του Stress

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΕΦΗΒΩΝ- ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Κοτανίδου, Σ. Γκίζα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Confidentiality – Βασικές Αρχές Εμπιστευτικότητας στην Εφηβική Ιατρική. Ορισμοί, Πλαίσιο Εφαρμογής
- Πρακτικά Παραδείγματα Βασικές Αρχές Επικοινωνίας με τον Έφηβο. Ορισμοί, Τεχνικές Εφαρμογής, Πρακτικά Παραδείγματα
- Ανιχνευτικά Εργαλεία: Ιστορική Αναδρομή
- Εξελικτική Πορεία των Ανιχνευτικών Εργαλείων και των Εργαλείων Συνέντευξης του Εφήβου στο Χρόνο. Η Συνέντευξη με τον Έφηβο: το Ακρωνύμιο HEADSSS I
- Περιβάλλον – Home Environment
- Εκπαίδευση – Education
- Η Συνέντευξη με τον Έφηβο: το Ακρωνύμιο HEADSSS II
- Διατροφικές συνήθειες – Eating Habits
- Δραστηριότητες- Activities
- Συνέντευξη με τον Έφηβο: το Ακρωνύμιο HEADSSS II
- Ουσίες – Drugs
- Σεξουαλικότητα – Sexuality
- Συνέντευξη με τον Έφηβο: το Ακρωνύμιο HEADSSS IV
- Ασφάλεια και Αυτοκτονία – Security & Suicide
- Κατάθλιψη – Depression

ΨΥΧΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΕΦΗΒΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε.-Σ. Γωνίδα, Κ. Σιώμος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ψυχικές και Συναισθηματικές Μεταβολές των Εφήβων – Εισαγωγικά στοιχεία I

- Ψυχικές και Συναισθηματικές Μεταβολές των Εφήβων – Εισαγωγικά στοιχεία II
- Γνωστική Ανάπτυξη κατά την Εφηβεία
- Ηθική Ανάπτυξη κατά την Εφηβεία
- Συναισθηματική Ανάπτυξη κατά την Εφηβεία
- Κοινωνική Ανάπτυξη κατά την Εφηβεία
- Διαταραχές Συναισθήματος & Συμπεριφοράς I
- Διαταραχές Διάθεσης, Μείζων Κατάθλιψη, Δυσθυμία, Διπολική Διαταραχές, Αναπτυξιακές Διαταραχές και η Έκφρασή τους στην Εφηβεία
- Τεστ Αξιολόγησης της Ψυχικής Υγείας των Εφήβων - Θεραπευτικές Παρεμβάσεις Διαταραχών Ψυχικής Υγείας των Εφήβων
- Παρηγορική Φροντίδα και Ψυχολογικές Επιπτώσεις του Θανάτου στην Εφηβεία
- Διαταραχές Συναισθήματος & Συμπεριφοράς II
- Αυτοτραυματισμός: Ορισμός, Διαγνωστικά Κριτήρια, Επιδημιολογία Παράγοντες Κινδύνου και Προστατευτικοί Παράγοντες
- Λειτουργίες του Αυτοτραυματισμού, Ψυχοδυναμική Προσέγγιση
- Πρόληψη και Θεραπευτική Αντιμέτωπιση Αυτοτραυματικών Συμπεριφορών
- Αυτοκτονική Συμπεριφορά στους Εφήβους
- Αυτοκτονικότητα και Ψυχική Παθολογία
- Παράγοντες Κινδύνου
- Πρόληψη και Θεραπευτική Αντιμέτωπιση της Αυτοκτονικότητας
- Ευερεθιστότητα στους Εφήβους και Διαχείριση Θυμού

ΜΑΘΗΜΑ 4: Χρόνια Νοσήματα Εφηβικής Ηλικίας – Μετάβαση σε Δομές Ενηλίκων (Transition)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Χατζηπαντελής

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ο Έφηβος με το Χρόνιο Νόσημα: Εισαγωγικά Στοιχεία
- Ψυχικές και Συναισθηματικές Επιπτώσεις του Χρόνιου Νοσήματος στον Έφηβο – Η Προαγωγή της Ψυχικής του Υγείας
- Η Μετάβαση (transition) του Εφήβου με το Χρόνιο Νόσημα στις Υπηρεσίες Υγείας των Ενηλίκων
- Ο Έφηβος με το Χρόνιο Αναπνευστικό Νόσημα – Προσεγγίζοντας τις Ιδιαιτερότητες της Φροντίδας και Μετάβασης (transition)
- Ο Έφηβος με Άσθμα

- Ο Έφηβος με Κυστική Ίνωση
- Ο έφηβος με καρκίνο—Ιδιαιτερότητες στη Φροντίδας και τη Μετάβαση (transition)
- Ο Έφηβος με καρκίνο – Απώτερες επιπλοκές και μακροχρόνια παρακολούθηση
- Ο έφηβος με το Χρόνιο Ενδοκρινολογικό Νόσημα – Προσεγγίζοντας τις Ιδιαιτερότητες της Φροντίδας και Μετάβασης (transition)
- Ο Έφηβος με Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 1
- Ο Έφηβος με άλλα Χρόνια Ενδοκρινολογικά Νοσήματα
- Ο έφηβος με το Χρόνιο Νευρολογικό Νόσημα – Προσεγγίζοντας τις Ιδιαιτερότητες της Φροντίδας και Μετάβασης (transition)
- Ο Έφηβος με Επιληψία
- Ο Έφηβος με Εγκεφαλική Παράλυση
- Ο Έφηβος με Νοητική Υστέρηση
- Ο Έφηβος με το Χρόνιο Αιματολογικό Νόσημα – Προσεγγίζοντας τις Ιδιαιτερότητες της Φροντίδας και Μετάβασης (transition)
- Ο Έφηβος με χρόνια Αναιμία, Ο έφηβος με χρόνια θρομβοπενία
- Ο Πολυμεταγγιζόμενος έφηβος
- Έφηβος με Αιμορροφιλία
- Ο Έφηβος με το Χρόνιο Ρευματολογικό Νόσημα – Προσεγγίζοντας τις Ιδιαιτερότητες της Φροντίδας και Μετάβασης (transition)
- Ο Έφηβος με Νεανική Ιδιοπαθή Αρθρίτιδα
- Ο Έφηβος με Συστηματικό Ερυθρηματώδη Λύκο
- Ο Έφηβος με το Χρόνιο Γαστρεντερολογικό Νόσημα - Προσεγγίζοντας τις Ιδιαιτερότητες της Φροντίδας και Μετάβασης (transition)
- Ο Έφηβος με Ιδιοπαθή Φλεγμονώδη Νόσο του Εντέρου
- Ο Έφηβος με Χρόνια Ηπατική Νόσο
- Ο Έφηβος με Κοιλιοκάκη
- Ο Έφηβος με Λειτουργική Νόσο του Πεπτικού
- Ο Έφηβος με το Χρόνιο Καρδιολογικό Νόσημα - Προσεγγίζοντας τις Ιδιαιτερότητες της Φροντίδας και Μετάβασης (transition)
- Ο Έφηβος με το Χρόνιο Νεφρολογικό Νόσημα - Προσεγγίζοντας τις Ιδιαιτερότητες της Φροντίδας
- Ο Έφηβος με το Χρόνιο Νεφρολογικό Νόσημα - Προσεγγίζοντας τις Ιδιαιτερότητες της Μετάβασης (transition)
- Ο Ρόλος του Εκπαιδευτικού στην Αντιμετώπιση του Εφήβου με το Χρόνιο Νόσημα
- Το σχολικό πλαίσιο και το Χρόνιο Νόσημα
- Ο ρόλος του Εκπαιδευτικού

NOMIKA ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΦΗΒΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Λ.Κοβάτση

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Η έννοια της ανηλικότητας και η ποινική μεταχείριση των ανηλίκων
- Ο ρόλος του Ψυχιάτρου Παιδιών - Εφήβων σε περιπτώσεις συνεργασίας με τις δικαστικές αρχές: Διενέργεια και συγγραφή Παιδοψυχιατρικής Πραγματογνωμοσύνης
- Η αντιμετώπιση του ανήλικου θύματος από την σκοπιά του Εισαγγελέα ανηλίκων
- Ο ρόλος του Ψυχιάτρου Παιδιών-Εφήβων σε περιπτώσεις συνεργασίας με τις δικαστικές αρχές: Ψυχιατροδικαστικές περιπτώσεις οικογενειακών καταστάσεων: (κακοποίηση, διαζύγιο, επιμέλεια ανηλίκων, ζητήματα επικοινωνίας)
- Ο ρόλος του Ψυχιάτρου Παιδιών-Εφήβων σε περιπτώσεις συνεργασίας με τις δικαστικές αρχές: Εφηβική Παραβατικότητα και Ψυχική Υγεία (του εφήβου και του περιβάλλοντός του)
- Η αντιμετώπιση των ανηλίκων εξαρτημένων στο νόμο περί ναρκωτικών και οι ανήλικοι ως θύματα της διακίνησης ναρκωτικών ουσιών
- Εμπιστευτικότητα και συναίνεση στην εφηβική ηλικία
- Η τεχνητή διακοπή της κύησης
- Προσβολές της ανηλικότητας μέσω του διαδικτύου
- Σεξουαλική εκμετάλλευση ανηλίκων στο διαδικτυακό περιβάλλον
- Οι ανήλικοι ως θύματα εμπορίας ανθρώπων
- Η ψυχολογία του παιδιού και της ομάδας στον σχολικό εκφοβισμό

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΦΗΒΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Ντζάνη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βία στο σχολείο – Νεανική παραβατικότητα
- Σχολικό Πλαίσιο και βία
- Νεανική Παραβατικότητα
- Εκφοβισμός – Bullying – Cyberbullying. Κακοποίηση
- Έφηβοι και Συμμορίες
- Έφηβοι, ΜΜΕ και Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης
- Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και Έφηβος

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Α΄ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: «Εφηβική Ιατρική» ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΣΤΟ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ (4-ΤΕΣΣΕΡΑ):

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΕΦΗΒΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Γαλλή-Τσινοπούλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ιστορική αναδρομή στην Ιστορία της διδασκαλίας της Εφηβικής Ιατρικής
- Διδασκαλία της Εφηβικής ιατρικής: Προγράμματα σπουδών στις ΗΠΑ, την Αυστραλία & την Ευρώπη
- Μέθοδοι Διδασκαλίας της Εφηβικής Ιατρικής - Θεωρητικό πλαίσιο & εφαρμογή I
- Μέθοδοι Διδασκαλίας της Εφηβικής Ιατρικής - Θεωρητικό πλαίσιο & εφαρμογή II
- Μέθοδοι Διδασκαλίας της Εφηβικής Ιατρικής - Θεωρητικό πλαίσιο & εφαρμογή III
- Το παιχνίδι ρόλων ως εργαλείο διδασκαλίας της Εφηβικής ιατρικής
- Παιχνίδια ρόλων – Εφαρμογή & παρουσίαση ομάδων

ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΨΥΧΟΓΕΝΕΙΣ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Φωτουλάκη – Γ. Φλώρος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Φυσιολογία της όρεξης - Ρύθμιση της όρεξης
- Διατροφή του υγιούς εφήβου – Εισαγωγή
- Τα συμπληρώματα διατροφής και η θέση τους στην εφηβική διατροφή
- Ανάγκες σε μέταλλα, ιχνοστοιχεία, βιταμίνες.
- Υγιής έφηβος/παχύσαρκος έφηβος
- Διατροφικά πλάνα των εφήβων: πρωταθλητής έφηβος
- Διατροφικά πλάνα των εφήβων: έφηβη σε κύηση
- Έφηβος φυτοφάγος
- Νευρογενής ανορεξία
- Βουλιμία

- Μύθοι και αλήθειες για την διατροφή & τις διατροφικές διαταραχές στην εφηβεία (διάσημες δίαιτες, διαλειμματική νηστεία, επιλεκτική σίτιση)

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΩΣ ΜΕΤΑΔΙΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A. Πατσατσή

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή – Ποιότητα ζωής και δερματολογικά νοσήματα
- Γυροειδής Αλωπεκία
- Άλλες Παθήσεις τριχών
- Διαφυητική Ιδρωταδενίτιδα, Ακμή – Παθογένεση – Μορφές
- Οδηγίες διαχείρισης ακμής – Καλλυντικά – Διατροφή
- Ακμή - επεμβατικές μέθοδοι αποκατάστασης
- Ορμονοεξαρτώμενη ακμή και Δασυτρυχισμός
- Αποτρίχωση – Μέθοδοι – Πλεονεκτήματα και περιορισμοί
- Ατοπική Δερματίτιδα
- Άλλες Μορφές Δερματίτιδας
- Εκδηλώσεις ψυχικών νόσων από το δέρμα
- Κνίδωση και αγγειοοίδημα – Συνοδά νοσήματα
- Ψωρίαση στους εφήβους
- Αυτοάνοσα Δερματικά Νοσήματα
- Εκδηλώσεις συστηματικών παθήσεων σε δέρμα και βλεννογόνους
- Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα – I
- Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα – II
- Ψώρα – Φθειρίαση
- Γονόρροια – Μη ειδικές κολπίτιδες – Ουρηθρίτιδες
- Μυκητιάσεις Δέρματος και βλεννογόνων
- Σπίλοι και Μελάνωμα
- Μη μελανοκυτταρικός καρκίνος του δέρματος
- Οδηγίες πρόληψης καρκίνου του δέρματος – Φωτοπροστασία

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ – ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

E. Ντζάνη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανασκόπηση Στατιστικών Μεθοδολογιών
- Ανασκόπηση Λογισμικών Στατιστικής
- Βασικές Αρχές και Προκλήσεις στην Έρευνα στην Παιδιατρική
- Ανάμεσα σε Δύο Κόσμους: η Έρευνα στους Εφήβους
- Πηγές Πληροφορίας
- Ερωτηματολόγια
- Βιολογικοί Δείκτες
- Registries
- Real-World Data
- Ορίζοντας τη Νόσο και Μετρώντας Συχνότητα και Συσχετίσεις (Επιπολασμός, Επίπτωση, Μέτρα Σχέσης)
- Διάγνωση & Πρόγνωση στην Εφηβική Ιατρική
- Θεραπευτικά Μέσα στην Εφηβική Ιατρική
- Σύνθεση Τεκμηρίων στην Εφηβική Ιατρική
- Κατευθυντήριες Οδηγίες στην Εφηβική Ιατρική: το παράδειγμα του Διαβήτη τύπου 1

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α' ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΣΤΟ Β' ΕΞΑΜΗΝΟ (ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΥΟ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΤΩΘΙ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ)

ΟΥΣΙΕΣ & ΕΞΑΡΤΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Λ. Κοβάτση

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Κάνναβη & Ήμερη κάνναβη & Skunk
- Εξάρτηση σε οπιοειδή, Δικανική Τοξικολογία
- Διαταραχή χρήσης αιθυλικής αλκοόλης
- Recreational drugs (κάνναβη, παραισθησιογόνα, uppers, κοκ) & mind-enhancing
- Βιολογικές συνέπειες χημικών εξαρτήσεων/Θεραπεία και αποτελεσματικότητα
- Φαρμακοδιέγερση/Doping, Βιολογία των συμπεριφορικών εξαρτήσεων
- Βιολογία των εξαρτήσεων - χημικές ουσίες
- Τζόγος
- Διαδικτυακό παιχνίδι
- Κοινωνικά Δίκτυα / Εθισμός στην πορνογραφία

ΕΦΗΒΙΚΗ ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Γαλλή Τσινοπούλου, Α. Χριστοφορίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Οι Ορμόνες του Υποθαλάμου και της Υπόφυσης
- Διαταραχές αύξησης στην εφηβεία
- Ομαλή και διαταραγμένη ενήβωση
- Διαταραχές εμμήνου ρύσεως
- Σύνδρομο Πολυκυστικών Ωοθηκών
- Ενδοκρινικές διαταραχές σε επιβιώσαντες από κακοήθειες παιδικής ηλικίας
- Οι συχνότερες θυρεοειδοπάθειες στην εφηβική ηλικία
- Οστικός Μεταβολισμός στην εφηβεία και οι διαταραχές του
- Επινεφριδιακά νοσήματα στην εφηβική ηλικία
- Γονάδες και Φυλετική Διαφοροποίηση
- Παχυσαρκία στην εφηβεία και οι συνέπειες της
- Υπογλυκαιμία, Υπεργλυκαιμία – Διαβήτης
- Σακχαρώδης Διαβήτης τύπου 1

ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΑΘΛΗΤΙΑΤΡΙΚΗ ΕΦΗΒΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Σαμολαδάς

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εφηβική Γυναικολογία – Αντισύλληψη

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Γκριμπίζης, Φ. Μπακοπούλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Στοιχεία Γυναικολογικής Φυσιολογίας της Εφηβείας
- Γυναικολογική παρακολούθηση της υγιούς έφηβης
- Κοινές γυναικολογικές λοιμώξεις στην εφηβεία
- Διαταραχές του καταμήνιου κύκλου στην εφηβεία
- Συγγενείς ανωμαλίες του γεννητικού συστήματος

- Εφηβική εγκυμοσύνη
- Transgender έφηβοι - Αλλαγή φύλου
- Αντισύλληψη στην εφηβεία
- Μύθοι & Αλήθειες για την αντισύλληψη στην εφηβεία

ΕΦΗΒΙΚΗ ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΑ – ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Χατζηπαντελής, Μ. Οικονόμου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Κληρονομικές διαταραχές των ερυθροκυττάρων και εφηβεία
- Σιδηροπενία – σιδηροπενική αναιμία στους εφήβους
- Διαταραχές λευκοκύτταρων στους εφήβους
- Διαταραχές των αιμοπεταλίων στους εφήβους
- Θρομβοκυττάρωση στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες
- Αιμορραγική διάθεση – κληρονομικές διαταραχές
- Θρομβώσεις – θρομβοφιλία στην εφηβεία
- Λευχαιμίες – λεμφώματα στους εφήβους
- εφηβική ογκολογία: η ελληνική πραγματικότητα
- Έφηβοι και νέοι ενήλικες με καρκίνο: ο ευρωπαϊκός χάρτης

ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ - ΕΜΒΟΛΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Ανταχόπολος, Ζ. Πανά

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Η αξιολόγηση των εργαστηριακών ευρημάτων στη διάγνωση των λοιμώξεων,
- Αντι-ικά & αντιμυκητιακά φάρμακα
- Αντιμικροβιακή θεραπεία – ορθολογική χρήση αντιβιοτικών
- Διαχείριση παρατεταμένου εμπυρέτου νοσήματος στην εφηβική ηλικία
- Άλλες κοινές λοιμώξεις στην εφηβική ηλικία, Covid & post-Covid
- Εμβόλια

**Β' ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: «Ψυχοκοινωνική & Παιδαγωγική Φροντίδα των Εφήβων»
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β' ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΣΤΟ Β' ΕΞΑΜΗΝΟ (4-ΤΕΣΣΕΡΑ)**

ΕΦΗΒΟΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε.-Σ. Γωνίδα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγικά στοιχεία - Εφηβεία και Μαθησιακές Δυσκολίες
- Έφηβοι και Σχολική Μάθηση: Ο ρόλος του Σχολείου και της Οικογένειας, Κίνητρα Μάθησης κατά την Εφηβεία
- Άγχος και Διαχείριση Εξετάσεων
- Το άτομο στην Εφηβεία και στο Σχολικό Περιβάλλον: «Κλινικές και ψυχοκοινωνικές διαστάσεις και οι δυνατότητες του σχολείου»
- Ψυχική Ανθεκτικότητα Εφήβων
- Θέματα Αυτο-αντίληψης και Αυτο-εκτίμησης – Δυνητικοί Εαυτοί κατά την Εφηβεία

ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΨΥΧΟΓΕΝΕΙΣ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Φωτουλάκη, Γ. Φλώρος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Διατροφή του υγιούς εφήβου – Εισαγωγή
- Ανάγκες σε μέταλλα, ιχνοστοιχεία, βιταμίνες
- Τα συμπληρώματα διατροφής και η θέση τους στην εφηβική διατροφή
- Υγιής έφηβος / παχύσαρκος έφηβος
- Μύθοι και αλήθειες για την διατροφή & τις διατροφικές διαταραχές στην εφηβεία (διάσημες δίαιτες, διαλειμματική νηστεία, επιλεκτική σίτιση)
- Διατροφικά πλάνα των εφήβων: πρωταθλητής έφηβος
- Διατροφικά πλάνα των εφήβων: έφηβη σε κύηση
- Έφηβος φυτοφάγος
- Φυσιολογία της όρεξης- Ρύθμιση της όρεξης
- Νευρογενής ανορεξία
- Βουλιμία

ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΛΟΓΟΥ - ΚΙΝΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Παύλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ακοή και ομιλία
- Εγκεφαλική παράλυση και διαταραχές λόγου
- Διαγνωστική προσέγγιση καθυστέρησης λόγου στην παιδική ηλικία
- Νευρομυικά νοσήματα και διαταραχές λόγου
- Διαταραχές λόγου και επικοινωνίας
- Ψυχοκοινωνικές συνέπειες
- Η θεραπευτική παρέμβαση στην αναπτυξιακή γλωσσική διαταραχή σε παιδιά και εφήβους
- Τραυλισμός κατά την εφηβεία: επιπτώσεις στη λειτουργικότητα και θεραπευτική παρέμβαση
- Διαταραχές άρθρωσης λόγου
- Διάχυτη αναπτυξιακή διαταραχή και διαταραχές λόγου
- Γενετικά σύνδρομα και διαταραχές λόγου

ΟΥΣΙΕΣ & ΕΞΑΡΤΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Λ. Κοβάτση

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Κάνναβη & Ήμερη κάνναβη & Skunk
- Εξάρτηση σε οπιοειδή
- Δικανική Τοξικολογία
- Διαταραχή χρήσης αιθυλικής αλκοόλης
- Recreational drugs (κάνναβη, παραισθησιογόνα, uppers, κοκ) & mind-enhancing
- Βιολογικές συνέπειες χημικών εξαρτήσεων / Θεραπεία και αποτελεσματικότητα
- Φαρμακοδιέγερση / Doping
- Βιολογία των συμπεριφορικών εξαρτήσεων
- Βιολογία των εξαρτήσεων - χημικές ουσίες
- Τζόγος
- Διαδικτυακό παιχνίδι
- Κοινωνικά Δίκτυα / Εθισμός στην πορνογραφία

**ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β' ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΣΤΟ Β' ΕΞΑΜΗΝΟ
(ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΥΟ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΤΩΘΙ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ):**

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ – ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Ντζάνη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανασκόπηση Στατιστικών Μεθοδολογιών
- Ανασκόπηση Λογισμικών Στατιστικής
- Βασικές Αρχές και Προκλήσεις στην Έρευνα στην Παιδιατρική
- Ανάμεσα σε Δύο Κόσμους: η Έρευνα στους Εφήβους
- Πηγές Πληροφορίας
- Ερωτηματολόγια
- Βιολογικοί Δείκτες
- Registries
- Real-World Data
- Ορίζοντας τη Νόσο και Μετρώντας Συχνότητα και Συσχετίσεις (Επιπολασμός, Επίπτωση, Μέτρα Σχέσης)
- Διάγνωση & Πρόγνωση στην Εφηβική Ιατρική
- Θεραπευτικά Μέσα στην Εφηβική Ιατρική
- Σύνθεση Τεκμηρίων στην Εφηβική Ιατρική
- Κατευθυντήριες Οδηγίες στην Εφηβική Ιατρική: το παράδειγμα του Διαβήτη τύπου 1

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Σιώμος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή - Ψηφιακή νοημοσύνη
- Εθισμός και gaming
- Ψυχοκοινωνιολογία του Διαδικτύου
- Εισαγωγή στο δημιουργικό διαδίκτυο

- Θεματικές και αντικείμενα του δημιουργικού διαδικτύου
- Η δημιουργικότητα στην εποχή του διαδικτύου – Συνεργατικές προτάσεις και δημιουργικές εφαρμογές για εκπαιδευτικούς, γονείς και εμψυχωτές I
- Η δημιουργικότητα στην εποχή του διαδικτύου – Συνεργατικές προτάσεις και δημιουργικές εφαρμογές για εκπαιδευτικούς, γονείς και εμψυχωτές II (Συνεργατικά εξ αποστάσεως εργαλεία, εικονικό μουσείο, χρονογραμμές, σοβαρά παιχνίδια, επαυξημένη πραγματικότητα)
- Παρουσίαση του προγράμματος Ψηφιακή Παιδεία
- Χρήση της Τεχνολογίας από παιδιά
- Οδηγός Εργαστηρίων – Διδακτική αξιοποίηση
- Μικρο-σενάρια (μ-σενάρια) και Μικρο-δραστηριότητες (μ-δραστηριότητες για το δημιουργικό διαδίκτυο, Εργαλεία Τ.Π.Ε. για τη δημιουργία μ-δραστηριοτήτων, μ-σεναρίων
- Αποθετήρια μαθησιακών πόρων για το χώρο της υγείας και της εκπαίδευσης μαθητών και εφήβων
- Δημιουργία μαθησιακών πόρων για δημιουργικές ενασχολήσεις παιδιών και εφήβων

ΕΦΗΒΙΚΗ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ – ΑΝΤΙΣΥΛΛΗΨΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Γκριμπίζης – Φ. Μπακοπούλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Στοιχεία Γυναικολογικής Φυσιολογίας της Εφηβείας
- Γυναικολογική παρακολούθηση της υγιούς έφηβης
- Κοινές γυναικολογικές λοιμώξεις στην εφηβεία
- Διαταραχές του καταμήνιου κύκλου στην εφηβεία
- Συγγενείς ανωμαλίες του γεννητικού συστήματος
- Εφηβική εγκυμοσύνη
- Transgender έφηβοι- Αλλαγή φύλου
- Αντισύλληψη στην εφηβεία
- Μύθοι & Αλήθειες για την αντισύλληψη στην εφηβεία

ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A. Μπουρούτης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ιστορική αναδρομή στην εξέλιξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των μετακινήσεων πληθυσμών - Διεθνή κείμενα και προβλέψεις για τις ευάλωτες ομάδες (γυναίκες, παιδιά)
- Μεταναστευτικές – προσφυγικές ροές στη σύγχρονη εποχή – στρογγυλό τραπέζι με τη συμμετοχή των φοιτητριών/φοιτητών
- Ασυνόδευτοι ανήλικοι, πλαίσιο, αριθμοί και αντιμετώπιση – απόψεις
- Πολιτικές σχετικά με την υποδοχή και ένταξη ευάλωτων πληθυσμών – Η διεθνής και η ελληνική εμπειρία
- Role playing – debate. Θεματική για την προστασία και την περίθαλψη ασυνόδευτων ανηλίκων και γυναικών
- Προστασία ασυνόδευτων ανηλίκων. Δημόσιες πολιτικές και παρεμβάσεις οργανώσεων
- Προετοιμασία θεμάτων σχετικά με τους μετακινούμενους πληθυσμούς και ιδιαίτερα των ευάλωτων ομάδων από τους φοιτητές / φοιτήτριες του τμήματος (υποστήριξη από τους επαγγελματίες του τομέα προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων)
- Παρουσιάσεις των θεμάτων και ανάπτυξη πολιτικών ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και νομικής συνδρομής για τους ασυνόδευτους ανηλίκους

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ (ΚΟΙΝΟ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ (ΑΤΥ) – ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Χ. Σταφυλάς

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βασικές αρχές της αξιολόγησης τεχνολογιών υγείας (ΑΤΥ)
- Ρυθμιστικό πλαίσιο αξιολόγησης φαρμάκων στην Ευρώπη και την Ελλάδα
- Αξιολόγηση κλινικής αποτελεσματικότητας και ασφάλειας
- Προστιθέμενη θεραπευτική αξία καινοτόμων φαρμάκων – αξιοπιστία της ποιότητας των κλινικών δεδομένων

- Πλαίσιο αξιολόγησης οφέλους/κινδύνου: Οι κατευθύνσεις EMA, FDA και άλλων διεθνών οργανισμών και η πρακτική εφαρμογή στην Ελλάδα
- Αξιολόγηση φαρμάκων για παιδιά και εφήβους
- Αξιολόγηση εμβολίων για παιδιά και εφήβους
- Μητρώα Ασθενών (registries) και ο ρόλος των πραγματικών δεδομένων (real world data)
- Ανάλυση κόστους και ανάλυση κόστους ασθένειας
- Ανάλυση κόστους – αποτελεσματικότητας
- Ανάλυση κόστους – χρησιμότητας
- Ανάλυση κόστους – οφέλους
- Ανάλυση αντικτύπου στον προϋπολογισμό
- Το μέλλον της ΑΤΥ διεθνώς / Αποτίμηση μαθήματος

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΟΡΘΗ ΧΡΗΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Παπαζήσης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Συμμόρφωση στη θεραπεία και μοντέλο προσέγγισης των εφήβων
- Το πλαίσιο των κλινικών μελετών σε παιδιά και εφήβους
- Ογκολογικές-αιματολογικές μελέτες σε εφήβους
- Εποπτεία (stewardship) αντιβιοτικών σε παιδιά και εφήβους

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

34. ΠΜΣ «ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΤΟΥ ΟΦΘΑΛΜΟΥ»

Σκοπός του ΠΜΣ αποτελεί η κατάρτιση επιστημόνων που προέρχονται από διαφορετικούς επιστημονικούς τομείς πάνω στο αντικείμενο της Χειρουργικής του Οφθαλμού με στόχο να συμβάλλουν στην ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας. Αποσκοπεί στην παροχή εξειδικευμένων γνώσεων πάνω στις τελευταίες εξελίξεις της χειρουργικής του οφθαλμού, την προεγχειρητική και περιεγχειρητική νοσηλεία και τη μετεγχειρητική πορεία και φροντίδα καθώς και στην ανάπτυξη κατάλληλων δεξιοτήτων για την πειραματική έρευνα και την αξιολόγηση ποιότητας της κλινικής πράξης.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΤΟΥ ΟΦΘΑΛΜΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Τσινόπουλος, Σ. Δημητράκος, Γ. Μπαλανίκας, Ν.Ζιάκας, Ι. Παλλήκαρης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Παρουσίαση Μεταπτυχιακού-Τρόπος λειτουργίας, 2+1 δεοντολογικά αμαρτήματα
- Ιστορική αναδρομή της Χειρουργικής του Οφθαλμού
- Η σύγχρονη Χειρουργική του Οφθαλμού
- Η αξία της ιδέας και η θέληση για τη πραγματοποίηση της

ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Γούλας, Δ. Φατούρος, Α. Τζαμάλης, Α. Καραμήτσος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Κλινική Φαρμακολογία Οφθαλμού και Κόγχου
- Συστήματα χορήγησης φαρμάκων για την Οφθαλμολογία
- Φάρμακα που επηρεάζουν τη χειρουργική προσθίου ημιμορίου και βλεφάρων. Τρόποι αντιμετώπισης
- Φαρμακολογία οπισθίου ημιμορίου (Αντι VEGF, μονοκλωνικά)

ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ. ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Αργυριάδου, Σ. Βούτας, Α. Κομνηνού, Α.Ματαυτσή, Μ. Εξηντάρη, Κ. Γεωργακόπουλος, Α. Θώμας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βασικές αρχές Αναισθησιολογίας
- Είδη αναισθησίας στη χειρουργική του ανθρώπινου οφθαλμού
- Είδη αναισθησίας στη χειρουργική οφθαλμών ζώων
- Είδη αναισθησίας στη χειρουργική νεογνών
- Γενική Μικροβιολογία οφθαλμικού ιστού
- Η ενδοφθαλμίτιδα
- Ο εφιάλτης της χειρουργικής του οφθαλμού - Τι πρέπει να γνωρίζουμε
- Μικροβιολογία και μικροβιακή χλωρίδα οφθαλμών ζώων
- Συσχέτιση με τον ανθρώπινο οφθαλμό
- Δυνατότητες πειραματικών εφαρμογών - Διερεύνηση ανεύρεσης ερευνητικών πρωτοκόλλων

ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΥ ΚΑΙ ΚΟΓΧΟΥ. ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Τζαμάλης, Γ. Παρασκευάς, Κ. Μπομπορίδης, Α. Θώμας, Ε. Κοσμίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Γενική Ανατομική του Βολβού και των εξαρτημάτων του
- Επίδειξη Ανατομικών Παρασκευασμάτων
- Παραλλαγές οφθαλμικής ανατομίας και πως επηρεάζουν ανατομικοί σχηματισμοί το χειρουργικό αποτέλεσμα. Παραδείγματα. Συγκριτική ανατομία οφθαλμού ζώων
- Γενική φυσιολογία οφθαλμού. Οπτογενετική
- Φυσιολογικοί μηχανισμοί οφθαλμού και απεικονιστικές τεχνικές προσθίου ημιμορίου
- Φυσιολογία οφθαλμών ζώων
- Δυνατότητες πειραματικών εφαρμογών. Ερευνητικά πρωτόκολλα

ΦΛΕΓΜΟΝΗ ΟΦΘΑΛΜΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Σ. Ανδρούδη

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Μάνθος, Χ. Καλογερόπουλος, Ν. Κομνηνού

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βασικά στοιχεία φλεγμονώδους διεργασίας στον οφθαλμό
- Η σημασία της κατανόησης της διεργασίας της φλεγμονής ως προς το τελικό χειρουργικό αποτέλεσμα. Παραδείγματα. Εργαστηριακή διερεύνηση της φλεγμονής του οφθαλμού και του κόγχου
- Η φλεγμονή του οφθαλμού στα ζώα

ΑΠΟΣΤΕΙΡΩΣΗ-ΑΣΗΠΤΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Καραμήτσος, Γ. Ελεονίτσαλης, Α. Τζαμάλης, Σ. Μαυροματίδης, Π. Οικονομίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Η αποστείρωση στην Ιατρική και στην Οφθαλμολογία
- Ο ρόλος του βοηθού στην προετοιμασία και εκτέλεση του οφθαλμολογικού χειρουργείου-Προβολή βίντεο
- Οξεία μετεγχειρητική φλεγμονή. Πρόληψη-Αντιμετώπιση
- Η χειρουργική του οφθαλμού με οπτικά μέσα

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟ-ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Τσινόπουλος, Π. Βουλγαρούδης, Β. Καραμπατάκης, Ε. Κωφίδου, Α. Καραμήτσος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βασικές Αρχές λειτουργίας μικροσκοπίου
- Το Πειραματικό Χειρουργείο ως εκπαιδευτική δυνατότητα
- Βασικές Αρχές πειραματικής Ιατρικής και η χρήση των οφθαλμών των ζώων στην πειραματική έρευνα
- Σύγχρονες τεχνολογίες και χειρουργικές δυνατότητες μικροσκοπίων στην Οφθαλμολογία

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ. ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Αλετράς, Ι. Μυλωνά, Κ. Σόρκου, Δ. Τζάκρη, Κ. Τσαούσης, Γ. Κυμιωνής

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Είδη ερευνών στην Οφθαλμολογία
- Ερευνητικό ερώτημα, βασικός σχεδιασμός εργασίας
- Αξιολόγηση ερευνητικής εργασίας Ι. Σημαντικές έρευνες στην Οφθαλμολογία
- Ερωτηματολόγια ποιότητας όρασης-Ποιότητας ζωής
- Δείκτες αξιολόγησης ερευνητή
- Δημιουργία προφίλ ερευνητή
- Η δημιουργία μιας ερευνητικής πρότασης
- Αξιολόγηση, επιλογή περιοδικού, συγγραφή οφθαλμολογικής έρευνας-εργασίας
- Εύρεση βιβλιογραφίας
- Χρήση προγραμμάτων διαχείρισης αναφορών

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Α. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ

ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Ι. Τσινόπουλος

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ν. Ζιάκας, Π. Οικονομίδης, Χ. Σεκέρης, Ε. Ούστογλου, Γ. Λαμπίρης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Είδη χειρουργικής αφαίρεσης καταρράκτη: Εξωπεριφακική, φακοθρυψία. Υδροδυναμική - Μορφές αντλιών στη φακοθρυψία
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων στη χειρουργική της φακοθρυψίας
- Εργαλεία φακοθρυψίας. Τεχνικές φακοθρυψίας. Ενδοφακοί μονοεστιακοί, πολυεστιακοί, προσαρμοστικοί, τορικοί
- Επιπλοκές φακοθρυψίας και η αντιμετώπισή τους
- Βιομετρία οπτική και ακουστική. Παράγοντες κινδύνου – προ εγχειρητικός έλεγχος

- Μετεγχειρητική παρακολούθηση
- Ανταλλαγή ενδοφακών

ΚΕΡΑΤΟΕΙΔΗΣ-ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

N. Ζιάκας

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A. Τζαμάλης, Μ. Τσάτσος, Μ. Μπαλίδης, Γ. Κυμιωνής

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Παθήσεις κερατοειδούς
- Φλεγμονές - δυστροφίες κερατοειδούς
- Μικρο-φυσαλιδώδης κερατοπάθεια
- Παράγοντες κινδύνου – προεγχειρητικός έλεγχος
- Κερατοπλαστική, είδη κερατοπλαστικών
- Διαιτριάνουσα κερατοπλαστική
- Μερική κερατοπλαστική
- Αντιμετώπιση διεγχειρητικών προβλημάτων
- Μετεγχειρητικές επιπλοκές, Μετεγχειρητική παρακολούθηση

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΜΦΙΒΛΗΣΤΡΟΕΙΔΟΥΣ & ΥΑΛΟΕΙΔΟΥΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

A.Καραμήτσος

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Σ. Ανδρούδη, Π. Θεοδοσιάδης, Π. Τρανός, Χατζηζήσης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Προεγχειρητικός έλεγχος. Παράγοντες επικινδυνότητας
- Τεχνικές υαλοειδεκτομών, Μετεγχειρητικός έλεγχος
- Αντιμετώπιση διεγχειρητικών δυσκολιών και προβλημάτων

ΠΑΙΔΟ-ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Α. Ματαυτσή

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Σ. Μπασιάκος, Κ. Χατζηστεφάνου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Χειρουργική παιδιατρικού καταρράκτη, τεχνικές, το πρόβλημα της ένθεσης του ενδοφακού
- Laser σε αμφιβληστροειδοπάθεια προωρότητας

ΔΙΑΘΛΑΣΤΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΕΡΑΤΟΕΙΔΟΥΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ν. Ζιάκας, Μ. Τσάτσος, Κ. Μόσχου, Γ. Κυμιωνής

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Επιλογή κατάλληλου ασθενούς
- Προεγχειρητικός έλεγχος
- Επιλογή τεχνικής, PRK, LASIK, epi-LASIK, τεχνική smile, αντιμετώπιση διεγχειρητικής δυσκολίας
- Μετεγχειρητική έκπληξη

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΓΛΑΥΚΩΜΑΤΟΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ά. Δαστιρίδου, Δ. Παπακωνσταντίνου, Α. Κατσάνος, Ε. Αναστασόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Προεγχειρητικός έλεγχος. Παράγοντες επικινδυνότητας
- Τεχνικές χειρουργικής γλαυκώματος
- Τραμπεκουλοπλαστική
- Μετεγχειρητικός έλεγχος
- Αντιμετώπιση διεγχειρητικών δυσκολιών και προβλημάτων

WET LAB

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Ι. Τσινόπουλος

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Καραμήτσος, Β. Καραμπατάκης, Δ. Αλμαλιώτης, Δ. Τριανταφύλλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Wet lab, dry lab, προσομοιωτής. Διδασκαλία για προχωρημένους, άλλα είδη πειραματικής άσκησης

LIVE ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Τσινόπουλος, Ν. Ζιάκας, Α. Καραμήτσος, Α. Τζαμάλης, Α. Ματαυτσή, Α. Δαστιρίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Χειρουργεία καταρράκτη, κερατοειδούς, οπισθίου ημιμορίου οφθαλμού, ωχρής κηλίδας, γλαυκώματος, βλεφάρων και επικουρικών μορίων, παιδιατρικά χειρουργεία, ενδοβόλβιες εγχύσεις.

B. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΩΧΡΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Σ. Ανδρούδη

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Καραμήτσος, Π. Τρανός

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Τεχνικές χειρουργικής ωχράς
- Αφαίρεση επιωχρικής μεμβράνης
- Προεγχειρητικός και μετεγχειρητικός έλεγχος

ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΤΟΥ ΟΦΘΑΛΜΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ

N. Ζιάκας

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A. Τζαμάλης, A. Καραμήτσος, A. Δαστιρίδου, I. Τσινόπουλος, A.Ματαυσή

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Σύγχρονες τεχνολογικές εφαρμογές στη χειρουργική του καταρράκτη
- Σύγχρονες τεχνολογικές εφαρμογές στη χειρουργική του κερατοειδούς
- Σύγχρονες τεχνολογικές εφαρμογές στη χειρουργική του γλαυκώματος
- Σύγχρονες τεχνολογικές εφαρμογές στη χειρουργική του οπισθίου ημιμορίου
- Σύγχρονες τεχνολογικές εφαρμογές στην παιδιατρική οφθαλμολογική χειρουργική

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΕΠΙΠΕΦΥΚΟΤΑ, ΒΛΕΦΑΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΩΝ ΜΟΡΙΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A. Τζαμάλης, K. Μπομπορίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Πτερύγιο, Εντρόπιο, Εκτρόπιο, Όγκοι κόγχου, Προεγχειρητικός έλεγχος Παράγοντες επικινδυνότητας
- Μετεγχειρητικός έλεγχος
- Αντιμετώπιση διεγχειρητικών δυσκολιών και προβλημάτων

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Ι. Τσινόπουλος

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Μπαμίδης, Λ. Λαμπρογιάννης

- Περιγράφονται τα διάφορα εργαλεία που υπάρχουν σε διεθνές και ελληνικό επίπεδο με τα οποία γίνεται η αξιολόγηση κλινικής πράξης, κλινικών αλλά και χειρουργικών τεχνικών

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

- Εκπόνηση μεταπτυχιακής εργασίας υπό την επίβλεψη ενός μέλους ΔΕΠ πάνω σε θέμα που αναδύθηκε από την θεματολογία του πρώτου και δεύτερου εξαμήνου.
- Η παρουσίαση της εργασίας γίνεται ενώπιον τριμελούς επιτροπής.

35. ΠΜΣ «ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΠΕΠΤΙΚΟΥ»

Ο σκοπός του προγράμματος σπουδών είναι η εξειδίκευση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στη χειρουργική αντιμετώπιση των κακοήθων παθήσεων - πρωτοπαθών και μεταστατικών- αποκλειστικά των οργάνων του γαστρεντερικού συστήματος. Τα τελευταία χρόνια, η αύξηση της συχνότητας των νεοδιαγνωσθέντων κακοήθων παθήσεων του πεπτικού και ιδιαίτερα στις νεαρότερες ηλικίες καθιστά επιτακτική ανάγκη την εξειδίκευση στη χειρουργική αντιμετώπιση αυτών. Είναι πλέον αποδεδειγμένο ότι η μόνη και οριστική θεραπεία των παθήσεων αυτών είναι η χειρουργική, η οποία σε πολλές περιπτώσεις συνδυάζεται και με θεραπευτικά πρωτόκολλα χημειο- ή/και ακτινοθεραπείας. Στη Δυτική ευρώπη και στις Η.Π.Α., η χειρουργική αντιμετώπιση αποτελεί πεδίο αποκλειστικής ενασχόλησης χειρουργών, εξειδικευμένων στη Χειρουργική Ογκολογία, ενώ είναι πλέον γεγονός ο διαχωρισμός της Ογκολογίας σε Χειρουργική και Παθολογική.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΕΠΤΙΚΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Μπαλλάς, Α. Αγοραστός, Δ. Μισαηλίδου, Γ. Πολυχρονίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην Χειρουργική Ογκολογία του Πεπτικού. Στόχοι του Μαθήματος. Μονόπατια καρκινογένεσης
- Βασικές Αρχές Χημειοθεραπείας στη χειρουργική ογκολογία του πεπτικού
- Εναλλακτικές μορφές θεραπειών στον καρκίνο του πεπτικού

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΟΙΣΟΦΑΓΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Παπαζιώγας, Γ. Παρασκευάς, Ι. Γκουτζιώτης, Ό. Γιουλεμέ, Σ. Μπασσιούκας, Α. Καραγιαννίδης, Γ. Άρσος, Ι. Μπουκοβίνας, Ανδρονικίδης, Ι. Μαντζώρος, Ε.-Μ. Τσαμπάκη

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Χειρουργική ανατομία και φυσιολογία του οισοφάγου
- Βιολογία του καρκίνου του οισοφάγου
- Οισοφάγος Barrett
- Υψηλόβαθμη δυσπλασία και πρώιμο καρκίνωμα οισοφάγου
- Διάγνωση και σταδιοποίηση του καρκίνου του οισοφάγου
- Ο ρόλος του PET στον καρκίνο του οισοφάγου και γενικά στην ογκολογία του πεπτικού
- Χημειοθεραπεία και εναλλακτικές θεραπείες του καρκίνου του Οισοφάγου
- Ακτινοθεραπεία στον καρκίνο του οισοφάγου
- Αλγόριθμοι-μοντέλα στον καρκίνο του οισοφάγου
- Ψυχολογική προσέγγιση του καρκινοπαθούς και ειδικότερα στον καρκίνο οισοφάγου

ΠΡΟΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΜΕ ΚΑΡΚΙΝΟ ΤΟΥ ΟΙΣΟΦΑΓΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

I. Μαντζώρος, I. Γκουτζιώτης, Δ. Σχίζας, Ο. Ιωαννίδης, Ν. Ουζουνίδης, Υ. Tachimori, Δ. Θεοδώρου, Β. Λαγόπουλο, Κ. Μπαλλάς, I. Καραβοκυρός, D. Molena

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Προεγχειρητική εκτίμηση του κινδύνου και προετοιμασία του ασθενούς με καρκίνο του οισοφάγου
- Επιλογή της χειρουργικής επέμβασης στον καρκίνο του οισοφάγου
- Μετεγχειρητική φροντίδα κι αποκατάσταση στον καρκίνο του οισοφάγου
- Άλλα νεοπλάσματα οισοφάγου (Μεσεγχυματογενή-λεμφώματα)
- The value of technique of open esophagectomy with three field lymphadenectomy
- Τύποι της αναστόμωσης κι επιλογή του κρημού στην αποκατάσταση του οισοφάγου
- Αντιμετώπιση του καρκίνου του τραχηλικού οισοφάγου
- Μείζονες επιπλοκές στη χειρουργική του οισοφάγου κι αντιμετώπιση τους
- Δια του τρήματος Οισοφαγεκτομή
- Minimally invasive esophagectomy

ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΧΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

**Κ. Μπαλλάς, Α. Αγαθαγγελίδης, Κ. Μπόνιου, Σ.Μπιτσιάνης, Hironori Yamaguchi, Mitsuhiro Fujishiro, Α. Βαρδή
Γ. Χατζημαουρουδής**

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βιολογία του καρκίνου του στομάχου
- Update on perioperative treatment and novel drugs for gastric cancer
- Ακτινοθεραπεία στον καρκίνο του στομάχου
- Χειρουργική ανατομία του στομάχου
- Διάγνωση και σταδιοποίηση του καρκίνου του στομάχου
- Peritoneal spread of gastric cancer. Intraperitoneal Chemotherapy
- Endoscopic intervention on early gastric cancer
- Pylorus preserving gastrectomy
- Λέμφωμα στομάχου
- Στρωματικοί όγκοι στομάχου

ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΕΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΕΚΤΟΜΕΣ ΣΤΟΝ ΠΡΩΙΜΟ ΚΑΡΚΙΝΟ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΧΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

**Γ. Τσουλφάς, Σ. Μπασιούκας, Κ. Κατσάνος, Κ. Γιαννούλη, Κ. Βλάχος, Γ.Δουρίδας,
Β. Παπαζιώγας, Β. Λαγόπουλος, Μ. Μήτσης, Κ. Μπαλλάς**

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ελαχιστα επεμβατικές τοπικές εκτομές στον πρώιμο καρκίνο του στομάχου
- Πολύποδες Στομάχου και Χρόνια Ατροφική γαστρίτιδα
- Υποτροπή και μεταστατική νόσος στον καρκίνο στομάχου
- Μετεγχειρητική παρακολούθηση. Επιπλοκές μετά γαστρεκτομή πρώιμες και απώτερες
- Ελάχιστα επεμβατική γαστρεκτομή
- Κεντρική γαστρεκτομή-Merentino
- Διήθηση χείλους εκτομής-Τοπικά προχωρημένος καρκίνος στομάχου
- Παρουσίαση-Συζήτηση ενδιαφέροντος περιστατικού

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΤΟΥ ΠΑΧΕΟΣ ΕΝΤΕΡΟΥ ΚΑΙ ΟΡΘΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Γαλάνης, Ι. Τσιαούσης, Ν. Μαργέτης, Έ. Φούτζηλα, Δ. Ράπτης, Σ. Ποταμιάνος, Ι. Σουγγλάκος, Μ. Τοπαλίδου, Σ. Κύκαλος, Ε. Χαρταμπίλας, Π. Μέμτσα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Χειρουργική ανατομία του παχέος εντέρου και ορθού
- Βιολογία του σποραδικού καρκίνου του παχέος εντέρου και του ορθού
- Τα κληρονομικά σύνδρομα που σχετίζονται με τον καρκίνο παχέος εντέρου
- Η προεγχειρητική σταδιοποίηση του καρκίνου του παχέος εντέρου και του Ορθού
- Πολύποδες παχέος εντέρου, προκαρκινωματώδεις καταστάσεις
- Χημειοθεραπεία στον καρκίνο του παχέος εντέρου και ορθού
- Ακτινοθεραπεία στον καρκίνο του ορθού
- Προεγχειρητική προετοιμασία του ασθενούς με καρκίνο του παχέος εντέρου
- MRI στο Ca ορθού
- Ακτινοθεραπεία στον καρκίνο ορθου-πρωκτού

ΑΝΟΙΚΤΗ ΚΟΛΕΚΤΟΜΗ (ΑΡΙΣΤΕΡΗ - ΔΕΞΙΑ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Μαντζώρος, Η. Κατσούλης, Δ. Ράπτης, Γ. Ζαχαριουδάκης, Τ. Δούλιας, Ι. Παπακωνσταντίνου, Χ. Καρανικιώτης, Κ. Στάμου, L. Boni, A.C. Bafford

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανοικτή Κολεκτομή (Αριστερή - Δεξιά)
- Εκτομή του εγκαρσίου Κόλου
- Λαπαροσκοπική Δεξιά Κολεκτομή
- Λαπαροσκοπική Αριστερή κολεκτομή
- Ολική εκτομή του μεσοκόλου στο καρκίνο του παχέους εντέρου
- ΙΦΝΕ και καρκίνος του παχέους εντέρου
- Βιολογικοί δείκτες που επηρεάζουν τις σύγχρονες εναλλακτικές θεραπείες του καρκίνου του παχέους εντέρου
- Καρκίνος σκωληκοειδούς απόφυσης

- Tips and tricks in laparoscopic colorectal surgery using ICG by Luigi Boni
- Lap/robotic right hemicolectomy ord

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΡΘΙΚΟΥ ΥΠΕΡΗΧΟΓΡΑΦΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΑΔΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΤΟΥ ΟΡΘΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Γαλάνης, Ι. Γκέγκες, Ά. Χέβα, Ι. Μαντζώρος, Ο. Ιωαννίδης, Β. Heald, Ν. Γούβας, Ι. Γαλάνης, Γ. Σκρουμπής, Γ. Αγιωμαμίτης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ο ρόλος του διορθικού Υπερηχογραφήματος για τη σταδιοποίηση του καρκίνου του ορθού
- Η ιδιότητα του παρασκευάσματος μετά την εκτομή του καρκίνου του ορθού
- Η συντηρητική θεραπεία του καρκίνου του ορθού
- Η χρήση της κολοστομίας στο καρκίνο του παχέος εντέρου και του ορθού
- Total Mesorectal Excision for rectal cancer by Professor Bill Heald, Laparoscopic Low Anterior Resection
- Κοιλιοπερινεϊκή εκτομή για καρκίνο του ορθού
- Πυελική Εξεντέρωση για τον τοπικά εκτεταμένο καρκίνο του ορθού
- Αναστομοτική διαφυγή μετά από χαμηλή πρόσθια εκτομή για καρκίνο του ορθού
- Λειτουργικές διαταραχές μετά από χαμηλή πρόσθια εκτομή για καρκίνο του ορθού

ΔΙΟΡΘΙΚΗ ΕΚΤΟΜΗ ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΟΡΘΟΥ (TAMIS, TEMS)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Μπαλλάς, Γ. Τζοβάρας, Κ. Μαυραντώνης, Ι. Γκέγκες, Π. Γούλας, Σ. Μπιτσιάνης, Ε. Καραγέργου, Ι. Μαντζώρος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Διορθική εκτομή νεοπλασμάτων του ορθού (TAMIS, TEMS)
- Διασφιγκτηριακή εκτομή του καρκίνου του ορθού, Τα TME, HPV ορθού- πρωκτού
- Η διαχείριση της τοπικής υποτροπής του καρκίνου του ορθού
- Επιπλοκές κολοστομίας και αποκατάσταση τους
- Η χρήση των κρημών για την αποκατάσταση του πυελικού εδάφους μετά από εκτεταμένες εκτομές για καρκίνο του ορθού
- Πλάγιος πυελικός λεμφαδενικός καθαρισμός

- Παρουσίαση ενδιαφερόντων περιστατικών καρκίνου του παχέους εντέρου και του ορθού

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΗΠΑΤΟΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Κοφινάς, Ι. Γουλής, Ε. Πετσατώδης, Δ. Τζιλβές, Ε. Σινάκος, Σ. Κύκαλος, Ν. Μαχαίρας, Κ. Μπράμης, Μ. Καρανίκας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Χειρουργική Ανατομία και Φυσιολογία του Ήπατος
- Μοριακή Βιολογία του πρωτοπαθούς καρκίνου Ήπατος- Χοληφόρων
- Προ-καρκινωμάτιδες καταστάσεις του ήπατος
- Ο Ρόλος του Ακτινολόγου στη διάγνωση και θεραπεία των εστιακών βλαβών του ήπατος
- Ενδοσκοπική προσέγγιση των παθήσεων του ήπατος
- Εκτίμηση Ηπατικής Λειτουργίας - Αναγεννητική ικανότητα του Ήπατος
- Ηπατοκυτταρικό - ινοπεταλιώδες καρκίνωμα
- Χολαγγειοκαρκίνωμα
- Μεταστατικό καρκίνωμα ήπατος από κολοορθικό καρκίνο
- Μεταστατικό καρκίνωμα ήπατος - εκτός κολοορθικού

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΣΕ ΗΠΑΤΟΚΥΤΤΑΡΙΚΟ ΚΑΡΚΙΝΩΜΑ ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Μαντζώρος, Γ. Γερμανίδης, Ν. Αντωνιάδης, Α. Γιακουστίδης, Γ. Γκλαντζούνης, Α. Καντάς, Π. Πετράς, Ι. Χατζάρας, Γ. Τσουλφας, Γ. Κατσάνος, Κ.-Ι. Αναστάσιος, Σ. Μπιτσιάνης, Β. Γεωργοπούλου, Α. Βεζάκης, Δ. Παραμυθιώτης, C. Toumpanakis, Γ. Λαζαρίδης, Κ. Τουτουζας, Γεώργιος Τσουλφας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Επικουρικές θεραπείες σε ηπατοκυτταρικό καρκίνωμα προχωρημένου σταδίου
- Ανατομικές ηπατεκτομές
- Μέθοδοι διαχωρισμού του ήπατος
- Μη Ανατομικές Ηπατεκτομές, ALPPS ενδείξεις και τεχνική
- Ελάχιστα επεμβατικές ηπατεκτομές

- Ο ρόλος του διεγχειρητικού υπερηχογραφήματος στη χειρουργική του ήπατος
- Επιπλοκές μετά ηπατεκτομή Αντιμετώπιση
- Μεταμοσχεύσεις ήπατος και καρκίνος
- Χειρουργική ανατομία και φυσιολογία του παγκρέατος
- Μοριακή Βιολογία του καρκίνου του παγκρέατος και καρκινογένεση
- Ο ρόλος του ακτινολόγου στον καρκίνο του παγκρέατος
- Ο Ρόλος του επεμβατικού γαστρεντερολόγου στον καρκίνο παγκρέατος,
- Κυστικά νεοπλάσματα του παγκρέατος
- IPMN
- Νευροενδοκρινείς όγκοι παγκρέατος
- Νέο Επικουρική κι επικουρική θεραπεία καρκίνου παγκρέατος
- Οριακά εξαιρεσιμος καρκίνος παγκρέατος κριτήρια εξαιρεσιμότητας
- Συζήτηση περιστατικών

WHIPPLE

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Γαλάνης, Β. Παπαζιώγας, Δ. Ράπτης, Κ. Μπαλλάς, Ι. Τριανταφυλλίδης, Α. Γιακουστίδης, Β. Παπαζιώγας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Whipple
- Αριστερή παγκρεατεκτομή
- Ειδικού τύπου εκτομές - Αγγειακές εκτομές
- Ελάχιστα επεμβατικές παγκρεατεκτομές
- Τεχνικές αναστομώνσεων
- Επιπλοκές
- Τοπική υποτροπή και μεταστατική νόσος
- Μεταβολικές επιπτώσεις της παγκρεατεκτομής
- Παρηγορικές θεραπείες, Συζήτηση περιστατικών

36. ΠΜΣ «ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΕΝΔΟΚΡΙΝΩΝ ΑΔΕΝΩΝ»

Σκοπός του προγράμματος είναι η απόκτηση θεωρητικών γνώσεων και η εμβάθυνση στους μηχανισμούς παθοφυσιολογίας που οδηγούν στην ανάπτυξη των ενδοκρινών αδένων, στην έγκαιρη διάγνωση και διερεύνηση, στη περιεγχειρητική φροντίδα και τελικά στις τεχνικές χειρουργικής θεραπείας αυτών.

Η χειρουργική των ενδοκρινών αδένων περιλαμβάνει τα εξής επιμέρους πεδία:

1. Χειρουργικές παθήσεις θυρεοειδή αδένου,
2. Χειρουργικές παθήσεις παραθυρεοειδών αδένων
3. Χειρουργικές παθήσεις επινεφριδίων
4. Χειρουργικές παθήσεις νευροενδοκρινών όγκων παγκρέατος.

Οι μεταπτυχιακοί/κές φοιτητές/τριες του Π.Μ.Σ. με τίτλο: «Χειρουργική Ενδοκρινών Αδένων» εκπαιδεύονται στα κάτωθι γνωστικά αντικείμενα:

- Παθοφυσιολογία των χειρουργικών παθήσεων των ενδοκρινών αδένων. Διάγνωση και παρακολούθησή τους
- Χειρουργικές ενδείξεις σύμφωνα με τις διεθνείς κατευθυντήριες οδηγίες
- Παραδοσιακές και νέες χειρουργικές τεχνικές
- Επικουρικές νέες τεχνολογίες που εφαρμόζονται προ ή διεγχειρητικά
- Ο ρόλος του νοσηλευτικού και παρα-ιατρικού προσωπικού
- Η περιεγχειρητική και όψιμη μετεγχειρητική παρακολούθηση
- Η δημιουργία εξειδικευμένων ομάδων και συνεργασία μεταξύ σχετικών ειδικοτήτων
- Η βασική έρευνα στις παθήσεις των ενδοκρινών αδένων.

Οι επιμέρους στόχοι λειτουργίας του Π.Μ.Σ. αποσκοπούν:

1. Στη διαμόρφωση ενός ενισχυμένου πλαισίου συνεργασίας με Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και Ερευνητικά Κέντρα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.
2. Στην προβολή του ερευνητικού έργου των φοιτητών/τριών σε διεθνή και ελληνικά συνέδρια, στα οποία οι φοιτητές/τριες θα καλούνται να παρουσιάσουν τις ερευνητικές τους εργασίες.
3. Στην προσέλκυση υποψηφίων εισακτέων από άλλα Πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Το Α΄ Εξαμηνο περιλαμβάνει τα παρακάτω Μαθήματα

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ - ANATOMIA / PHYSIOLOGY-ANATOMY

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Σ. Αποστολίδης, Δ. Καπουκρανίδου, Δ. Μηλιαράς, Μ. Νασιουτζίκη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανατομία Θυρεοειδούς
- Φυσιολογία Θυρεοειδούς
- Κυτταρολογία Θυρεοειδούς
- Ιστολογία Θυρεοειδούς

ΚΑΛΟΗΘΕΙΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΘΥΡΕΟΕΙΔΟΥΣ / BENIGN DISEASES OF THE THYROID

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Ι. Ιακώβου, Τ. Κολέτσα, Κ. Κώτσα, Σ. Πολύζος, Π. Αναγνωστής, Σ. Ατματζίδης, Σ. Καρράς, Γ. Μηντζιώρη, Κ. Τουλής

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Οζώδης νόσος θυρεοειδούς-Παθοφθισιολογία-Διάγνωση
- Υπερθυρεοειδισμός. Ταξινόμηση-Διάγνωση-Αντιμετώπιση
- Ακτινολογική Προσέγγιση των Καλοήθων Νόσων του Θυρεοειδούς
- Η θέση της πυρηνικής ιατρικής στον θυρεοειδή
- Παθολογοανατομική Εκτίμηση Καλοήθων Νόσων του Θυρεοειδούς

ΚΑΚΟΗΘΕΙΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΘΥΡΕΟΕΙΔΟΥΣ / MALIGNANT DISEASES OF THE THYROID

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Ι. Ιακώβου, Β. Κωτούλα, Σ. Μηλιαράς, Θ. Παπαβραμίδης, Κ. Σαπαλίδης, Ν. Μιχαλόπουλος, Σ. Ατματζίδης, Κ. Νάστος, Κ. Βλάχος

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Καλώς διαφοροποιημένος Καρκίνος Θυρεοειδούς
- Μυελοειδές Καρκίνωμα
- Αδιαφοροποιητο Καρκίνωμα
- Σπάνια Καρκινώματα του Θυρεοειδούς
- Διαγνωστικές Μέθοδοι
- Παθολογοανατομική εκτίμηση των Κακοήθων Νόσων του Θυρεοειδούς

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΘΥΡΕΟΕΙΔΟΥΣ ΑΔΕΝΑ / SURGICAL APPROACH OF THE THYROID GLAND

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Α. Αμανίτη, Θ. Παπαβραμίδης, Κ. Σαπαλίδης, Κ. Νάστος, Κ. Βλάχος, Σ. Ατματζίδης, Χ. Φορούλης, Μ. Καρανίκας

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Ολική Θυρεοειδεκτομή
- Λεμφαδενικός Καθαρισμός Τραχήλου
- Αναισθησιολογική προσέγγιση
- Αντιμετώπιση επιπλοκών
- Η θέση του Θωρακοχειρουργού στη Χειρουργική του Θυρεοειδούς
- Ελάχιστα Επεμβατική Χειρουργική

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΣΤΙΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΘΥΡΕΟΕΙΔΟΥΣ / ALTERNATIVE THERAPIES FOR THYROID

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Κ. Παζαΐτου-Παναγιώτου, Α. Χρυσουλίδου, Δ. Μισαηλίδου, Ι. Ιακώβου

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Ακτινοθεραπεία
- Χημειοθεραπεία
- Ραδιενεργό Ιώδιο

Το Β' Εξαμηνο περιλαμβάνει τα παρακάτω Μαθήματα

ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΠΑΡΑΘΥΡΕΟΕΙΔΩΝ ΑΔΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Θ. Παπαβραμίδης, Κ. Κώτσα, Μ. Γιαβροπούλου, Σ. Καρράς, Π. Αναγνωστής, Α. Δούμας, Π. Σαραφίδης, Γ. Γιαννακούλας, Γ. Μητζιώρη, Α. Αναστασιάδης, Θ. Δημητρούλας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Πρωτοπαθής Παραθυρεοειδισμός
- Δευτεροπαθής Παραθυροειδισμός
- Επιπλοκές από άλλα συστήματα του Υπερπαραθυρεοειδισμού
- Γενετικός πολυμορφισμός των παθήσεων των Παραθυρεοειδών

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΠΑΡΑΘΥΡΕΟΕΙΔΩΝ ΑΔΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Θ. Παπαβραμίδης, Σ. Μηλιαράς, Κ. Βλάχος, Κ. Νάστος, Ι. Πλιάκος, Ν. Μιχαλόπουλος, Μ. Καρανίκας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Χειρουργική Αντιμετώπιση Πρωτοπαθούς Παραθυρεοειδισμού
- Χειρουργική Αντιμετώπιση Δευτεροπαθούς Παραθυρεοειδισμού
- Επιπλοκές στη Χειρουργική Αντιμετώπιση
- Ελάχιστα Επεμβατική χειρουργική

ΚΑΛΟΗΘΕΙΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΕΠΙΝΕΦΡΙΔΙΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Μ. Δούμας, Α. Καμπαρούδης, Κ. Κώτσα, Σ. Αποστολίδης, Σ. Φοινίτσης, Ι. Ιακώβου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανατομία
- Φυσιολογία
- Διαγνωστική Προσέγγιση
- Τυχαιώματα επινεφριδίων

- Υπεραλδοστερονισμός
- Υπερκορτιζολαιμία

ΚΑΚΟΗΘΕΙΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΕΠΙΝΕΦΡΙΔΙΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Σ. Φοινίσης, Ι. Ιακώβου, Μ. Δούμας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Καρκίνος Επινεφριδίου
- Διάγνωση
- Παθολογοανατομική Εκτίμηση
- Συμπληρωματική Θεραπεία

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΕΠΙΝΕΦΡΙΔΙΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Α. Καμπαρούδης, Κ. Νάστος, Κ. Βλάχος, Γ. Ζωγράφος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανοιχτή αντιμετώπιση
- Λαπαροσκοπική Αντιμετώπιση
- Αντιμετώπιση επιπλοκών

ΠΟΛΛΑΠΛΑ ΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΑ ΣΥΝΔΡΟΜΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Κ. Κώστα, Κ. Σαλτίκη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- MEN 1
- MEN 2
- Διάγνωση
- Χειρουργική Αντιμετώπιση

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Το Δ' Έξαμηνο περιλαμβάνει τα παρακάτω Μαθήματα

ΝΕΥΡΟΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΟΙ ΟΓΚΟΙ - ΠΑΘΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ/NEUROENDOCRINE TUMORS - PATHOPHYSIOLOGY

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Γ. Καλτσάς, Α. Χρυσουλίδου, Δ. Τζιλβές, Ι. Ιακώβου, Μ. Τσώλη, Ά. Αγγελούση

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Φυσιολογία Νευροενδοκρινικού Συστήματος
- Παθοφυσιολογία
- Ονοματολογία
- Ταξινόμηση
- Βιοχημικοί Δείκτες
- Διαγνωστικές Μέθοδοι

ΝΕΥΡΟΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΟΙ ΟΓΚΟΙ ΠΑΓΚΡΕΑΤΟΣ/NEUROENDOCRINE TUMORS OF THE PANCREAS

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Β. Παπαζιώγας, Γ. Καλτσάς, Α. Χρυσουλίδου, Δ. Τζιλβές, Δ. Ράπτης, Κ. Παζαΐτου-Παναγιώτου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ταξινόμηση
- Διάγνωση
- Χειρουργική Αντιμετώπιση
- Συμπληρωματική Θεραπεία

ΝΕΥΡΟΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΟΙ ΟΓΚΟΙ ΠΕΠΤΙΚΟΥ ΣΩΛΗΝΑ / NEUROENDOCRINE TUMORS OF THE DIGESTIVE TRACT

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Γ. Καλτσάς, Α. Χρυσουλίδου, Δ. Τζιλβές, Ι. Μαντζώρος, Δ. Σχίζας, Δ. Ράπτης, Κ. Τούτουζας

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Παθοφυσιολογία
- Διάγνωση

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΝΕΥΡΟΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΩΝ ΌΓΚΩΝ / SURGICAL APPROACH OF THE NEUROENDOCRINE TUMORS

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Β. Παπαζιώγας, Ι. Μαντζώρος, Δ. Σχίζας, Δ. Ράπτης, Κ. Τούτουζας, Γ. Τσουλφάς

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Ανοιχτή χειρουργική αντιμετώπιση
- Λαπαρασκοπική χειρουργική αντιμετώπιση
- Χειρουργική Αντιμετώπιση Επιπλοκών
- Χειρουργική Αντιμετώπιση Μεταστατικής Νόσου

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΝΕΥΡΟΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΩΝ ΟΓΚΩΝ / ALTERNATIVE THERAPIES FOR NEUROENDOCRINE TURPS

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουτελιδάκης, Γ. Καλτσάς, Α. Χρυσουλίδου, Α. Κουμαριανού, Κ. Αλεξανδράκη

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Χημειοθεραπεία
- Η πυρηνική ιατρική στη θεραπεία των νευροενδοκρινών όγκων
- Ανοσοθεραπεία

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

37. ΠΜΣ «ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ»

Σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι η παροχή θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων υψηλού επιστημονικού επιπέδου στον τομέα της σύγχρονης στοχευμένης χειρουργικής με τη χρήση καινοτόμων τεχνολογιών. Επιπρόσθετα, το συγκεκριμένο Π.Μ.Σ. αποσκοπεί στην υψηλού επιπέδου ακαδημαϊκή κατάρτιση και προετοιμασία των φοιτητών του με σκοπό να προσαρμοστούν στα νεότερα δεδομένα που ενσκήπτουν στον τομέα της χειρουργικής και να εξοικειωθούν με τις νεότερες τεχνολογικές εξελίξεις ώστε να καλύψουν τις ανάγκες έρευνας και διδασκαλίας στο ευρύ πεδίο των καινοτόμων απεικονίσεων στη σύγχρονη χειρουργική.

Η σύγχρονη χειρουργική με την αλματώδη εξέλιξη της τεχνολογίας και τη συστηματική κλινική έρευνα έρχεται να αλλάξει εντελώς τα δεδομένα. Η χειρουργική του σήμερα προσπαθεί να είναι, όπου είναι δυνατόν, ελάχιστα επεμβατική, με τη λιγότερη δυνατή παρέμβαση στον ασθενή. Αυτό επιτυγχάνεται με τις σύγχρονες τεχνικές της λαπαροσκόπησης, της ρομποτικής, της ενδοσκόπησης. Η σύγχρονη χειρουργική προσπαθεί να προσφέρει ξεχωριστά πλεονεκτήματα που αποτυπώνονται στα παρακάτω οφέλη για τον ασθενή: επεμβάσεις μεγάλης ακρίβειας, μειωμένη απώλεια αίματος, ταχύτερη ανάρρωση, μικρότερη διάρκεια νοσηλείας, μείωση πιθανότητας μετεγχειρητικών επιπλοκών, άριστο αισθητικό αποτέλεσμα, γρήγορη επάνοδος του ασθενούς στην καθημερινότητά του, μικρότερο κόστος νοσηλείας.

Βασικό του στοιχείο είναι η διεπιστημονικότητα καθώς η σύγχρονη χειρουργική με τη συνδρομή νέων καινοτόμων απεικονίσεων, εγκαινιάζει την εποχή της εξατομικευμένης ιατρικής ή/και ιατρική ακριβείας (precision medicine) καθώς τα μοντέλα οργάνων που προκύπτουν είναι μοναδικά για τον κάθε ασθενή. Αφορά όλες τις χειρουργικές ειδικότητες και ο στόχος είναι η σύμπραξη Κλινικής Ιατρικής και Τεχνολογίας προς όφελος του ασθενούς.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β.Ν. Παπαδόπουλος, Α. Μιχαλόπουλος, Ι. Κεσίσογλου, Σ. Αγγελόπουλος, Β. Παπαζιώγας, Ι. Κουτελιδάκης, Γ. Χατζημαυρουδής, Δ. Γιακουστίδης, Α. Γιακουστίδης, Π. Μπαγγέας, Κ. Γιαννιός, Α. Τοουλιάς, Κ. Γιαννούλης, Κ. Σπανός, Σ. Μηλιαράς, Ν. Σαρατζής, Ι. Λαζαρίδης, Δ. Καραμάνος, Κ. Μπαλλάς, Α. Καμπαρούδης, Κ. Ψαρράς, Ε. Παυλίδης, Κ. Σαπαλίδης, Δ. Παραμυθιώτης, Μ. Ποτούπνης, Ι. Γαλάνης, Θ. Θεοδωρίδης, Κ. Δίνας, Δ. Διονυσίου, Ν. Αντωνιάδης, Γ. Κατσάνος, Γ. Τσουλφάς, Σ. Τριαρίδης, Π. Αντωνίτσης, Κ. Μωυσίδης, Ι. Τσινόπουλος, Σ. Πολυζωίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Γενική Χειρουργική – Ήπαρ – Πάγκρεας – Χοληφόρα
- Γενική Χειρουργική – Οισοφάγος – Στόμαχος
- Γενική Χειρουργική – Έντερο
- Γενική Χειρουργική – Ενδοκρινείς Αδένες
- Ορθοπεδική
- Ουρολογία
- Νευροχειρουργική
- Γυναικολογίας
- Πλαστική Χειρουργική
- Τραύμα
- ΩΡΛ
- Χειρουργική Θώρακος
- Χειρουργική Καρδιάς
- Οφθαλμιατρική

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β.Ν. Παπαδόπουλος, Π. Πρασόπουλος, Α. Αλετράς, Σ. Φοινίτσης, Α. Χατζηδάκης, Ι. Χρυσογονίδης, Β. Παπαγιάννης, Α. Βλαχοδήμος, Β. Γεωργοπούλου, Α. Μορχοβίτου, Γ. Άρσος, Ι. Ιακώβου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ακτινολογία και Χειρουργική: Μία αμφίδρομη σχέση
- Τεχνολογία και Ακτινολογία
- Αξονική τομογραφία: είδη και ιδιαιτερότητες
- Μαγνητική Τομογραφία: είδη και ιδιαιτερότητες
- Ο ρόλος της Τομογραφία Εκπομπής Ποζιτρονίων (PET scan)
- Απεικονιστικά διλήμματα και προκλήσεις στην Νευροχειρουργική
- Απεικονιστικά διλήμματα και προκλήσεις στην Ορθοπεδική
- Απεικονιστικά διλήμματα και προκλήσεις στην Αγγειοχειρουργική
- Απεικονιστικά διλήμματα και προκλήσεις στην Χειρουργική Ανωτέρου Πεπτικού
- Απεικονιστικά διλήμματα και προκλήσεις στην Χειρουργική Παχέος Εντέρου και Ορθού
- Απεικονιστικά διλήμματα και προκλήσεις στην Χειρουργική Ήπατος – Χοληφόρων
- Απεικονιστικά διλήμματα και προκλήσεις στην Χειρουργική Παγκρέατος
- Απεικονιστικά διλήμματα και προκλήσεις στην Ουρολογία
- Απεικονιστικά διλήμματα και προκλήσεις στην Καρδιοθωρακοχειρουργική
- Επεμβατική Ακτινολογία: Εξέλιξη, σημερινές και μελλοντικές εφαρμογές
- Προκλήσεις της διαγνωστικής απεικόνισης την εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης και “Big Data”

Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ 3D ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Τσιούκας, Χ. Πικριδάς, Ί.-Α. Κάρολος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη τεχνολογία της τρισδιάστατης εκτύπωσης
- Ο ρόλος της τρισδιάστατης εκτύπωσης στη χειρουργική
- Εργαλεία, Υλικά, λογισμικά επεξεργασίας
- Σχεδιασμός εξιδεικευμένων προϊόντων με Η/Υ και δημιουργία της 3D γεωμετρίας
- Βελτιστοποίηση αρχείου για εκτύπωση με κατάλληλη επιλογή του 3D εκτυπωτή και των συνοδευτικών υλικών
- Μοντελοποίηση και κόστος παραγόμενων προϊόντων
- Αξιολόγηση χειρουργικών επεμβάσεων

3Δ ΑΠΟΤΥΠΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β.Τσιούκας, Χ. Πικριδάς, Ί.-Α. Κάρολος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη χρήση και επεξεργασία δεδομένων από απεικονιστικές τεχνολογίες (DICOM από CT και MRI) για την αποτύπωση και 3D μοντελοποίηση ανθρώπων οργάνων ασθενών.
- Εισαγωγή στις τεχνολογίες 3D αποτύπωσης μέσω φωτογραφικών - φωτογραμμετρικών μεθόδων (ToF και στερεοσκοπία) για την αποτύπωση τραυμάτων και άλλων βλαβών και άλλων σε εξωτερικά μέλη του ανθρωπίνου σώματος όπως επίσης για την παρακολούθηση της εξέλιξης της θεραπείας μιας πάθησης.
- Δημιουργία (πχ από στερεοσκοπία η DICOM) και χρήση 3Dμοντέλων στην ιατρική και κυρίως στην χειρουργική συμπαγών ενδοκοιλιακών οργάνων.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΥΛΙΚΩΝ ΣΤΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Τσουλφάς, Β. Παπαζιώγας, Ι. Κουτελιδάκης, Γ. Χατζημαυρουδής, Δ. Γιακουστίδης, Α. Γιακουστίδης, Π. Μπαγγέας, Κ. Γιαννιός, Α. Τσουλιός, Κ. Γιαννούλης, Κ. Σπανός, Σ. Μηλιαράς, Ν. Σαρατζής, Ι. Λαζαρίδης, Δ. Καραμάνος, Κ. Μπαλλάς, Κ. Ψαρράς, Κ. Σαπαλίδης, Δ. Παραμυθιώτης, Μ. Ποτούπνης, Ι. Γαλάνης, Θ. Θεοδωρίδης, Κ. Δίνας, Δ. Διονυσίου, Π. Αγοραστό, Γ. Τσουλφάς, Σ. Τριαρίδης, Π. Αντωνίτσης, Κ. Μωυσίδης, Ι. Τσινόπουλος, Σ. Πολυζωίδης, Γ. Γεωργαντής, Μ. Αλεξίου, Ν. Νικηφοράκος, Π. Μπαμίδης, Δ. Μπλιάμπλιας, Π. Χυτήρογλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Φαρμακευτικά λάθη και η αντιμετώπισή τους
- Μείωση λοιμώξεων χειρουργικού πεδίου
- Μείωση φλεβικής θρόμβωσης
- Διαχείριση του απινιδωτή και του βηματοδότη στο χειρουργείο

- Ρουχισμός, κυκλοφορία και αποσπάσεις (μουσική, φωνές, τηλέφωνο κτλ.) μέσα στο χειρουργείο
- Διαχείριση χειρουργικών παρασκευασμάτων και αποφυγή λαθών
- Ανίχνευση και αναφορά λαθών, επιπλοκών και δυσμενών συμβάντων,
- Εφαρμογή συμμόρφωσης ιατρικού, νοσηλευτικού και παραϊατρικού προσωπικού με τις αρχές και τους κανόνες ασφάλειας
- Συνεργασία, επικοινωνία και η νοοτροπία της ασφάλειας στη χειρουργική αίθουσα
- «Δύσκολες» συμπεριφορές συναδέλφων

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Τσουλφάς, Β. Παπαζιώγας, Ι. Κουτελιδάκης, Γ. Χατζημαυρουδής, Δ. Γιακουστίδης, Α. Γιακουστίδης, Π. Μπαγγέας, Κ. Γιαννιός, Α. Τοουλιάς, Κ. Γιαννούλης, Κ. Σπανός, Σ. Μηλιαράς, Ν. Σαρατζής, Ι. Λαζαρίδης, Δ. Καραμάνος, Κ. Μπαλλάς, Κ. Ψαρράς, Κ. Σαπαλίδης, Δ. Παραμυθιώτης, Μ. Ποτούπνης, Ι. Γαλάνης, Θ. Θεοδωρίδης, Κ. Δίνας, Δ. Διονυσίου, Π. Αγοραστόύ, Γ. Τσουλφάς, Σ. Τριαρίδης, Π. Αντωνίτσης, Κ. Μωυσίδης, Ι. Τσινόπουλος, Σ. Πολυζωΐδης, Γ. Γεωργαντής, Μ. Αλεξίου, Ν. Νικηφοράκος, Π. Μπαμίδης, Δ. Μπλιάμπλιας, Π. Χυτήρογλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανθρώπινοι παράγοντες και οι Αρχές Ασφάλειας Ασθενών: το μοντέλο James Reason
- Η ενημερωμένη συναίνεση την εποχή της διαφάνειας και ψηφιοποίησης
- Προεγχειρητικές εξετάσεις/έλεγχος την εποχή ελέγχου του κόστους
- Πρόληψη Δυσμενών Συμβάντων (Never-Events), λίστες ελέγχου, “time outs”,
- Διαχείριση του ασθενούς σε στεροειδή, β-αναστολείς, αντιπηκτική αγωγή: ο ρόλος του αναισθησιολόγου
- Ασφάλεια μεταγγίσεων στο χειρουργείο
- Μέτρηση και δείκτες Ασφάλειας και Ποιότητας
- Ο ρόλος της προσομοίωσης στην ασφάλεια στο χειρουργείο
- Ιδρυματική και ιατρική διαχείριση δυσμενών συμβάντων
- Αντιμετώπιση επειγόντων καταστάσεων: αιμορραγία, αεραγωγός, φωτιά

ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ: ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

~~Γ. Τσουλφάς, Β. Παπαζιώγας, Ι. Κουτελιδάκης, Γ. Χατζημαυρουδής, Δ. Γιακουστίδης, Α. Γιακουστίδης, Π. Μπαγγέας, Κ. Γιαννιός, Α. Τοουλιάς, Κ. Γιαννούλης, Κ. Σπανός, Σ. Μηλιαράς, Ν. Σαρατζής, Ι. Λαζαρίδης, Δ. Καραμάνος, Κ. Μπαλλάς, Κ. Σαπαλίδης, Δ. Παραμυθιώτης, Ε. Τσιρίδης, Θ. Θεοδωρίδης, Κ. Δίνας, Γ. Γκριμπίζης, Π. Αγοραστού, Γ. Τσουλφάς, Σ. Τριαρίδης, Π. Αντωνίτσης, Γ. Ταγαράκης, Κ. Μωυσίδης, Ι. Τσινόπουλος, Σ. Πολυζωίδης, Γ. Γεωργαντής, Μ. Αλεξίου, Ν. Νικηφοράκος, Π. Μπαμίδης, Δ. Μπλιάμπλιας, Π. Αντωνίου, Β. Τσιούκας, Χ. Πικριδάς, ΙΑ. Κάρολος~~

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ελάχιστα επεμβατική Χειρουργική
- Χαρτογράφηση γονιδιώματος και εφαρμογές στην Ιατρική
- Ιατρική Ακριβείας (Precision Medicine)
- Τρισδιάστατη Εκτύπωση και βιοεκτύπωση
- Εικονική και Επαυξημένη Πραγματικότητα
- HoloLens
- Τεχνητά Όργανα
- Τεχνητή Νοημοσύνη
- «Έξυπνο» Νοσοκομείο
- Τηλεεκπαίδευση και τηλεϊατρική
- Τεχνολογία και Εκπαίδευση
- Ηθικοί προβληματισμοί στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών
- Τεχνολογική πρόοδος στην απεικόνιση
- Τεχνικές διεγχειρητική πλοήγησης στη Χειρουργική

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΥΜΠΑΓΩΝ ΕΝΔΟΚΟΙΛΙΑΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ – 3D ΕΚΤΥΠΩΣΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Τσιούκας, Χ. Πικριδάς, Ι.-Α. Κάρολος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Χρήση Η/Υ και σχετικών λογισμικών, συσκευών και υλικών
- Ιδιότητες και τρόποι υλοποίησης
- Ιδιότητες υλικών και τρόποι υλοποίησης
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων κατασκευής
- Αξιολόγηση

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

38. ΠΜΣ «ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΤΟΥ ΜΑΣΤΟΥ: ΟΓΚΟΠΛΑΣΤΙΚΗ ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ»

Το ΠΜΣ με τίτλο «Χειρουργική του Μαστού: Ογκοπλαστική, Επανορθωτική και Αισθητική Χειρουργική" του Τμήματος Ιατρικής, της Σχολής Επιστημών Υγείας του Α.Π.Θ. αποτελεί ένα πρωτοποριακό διεπιστημονικό μεταπτυχιακό πρόγραμμα με γνωστικό αντικείμενο τη σύγχρονη επανορθωτική, ογκολογική και αισθητική χειρουργική του μαστού. Παρέχει υψηλού επιστημονικού επιπέδου θεωρητική και πρακτική κατάρτιση των μεταπτυχιακών φοιτητών στις σύγχρονες εξελίξεις σχετικά με τη χειρουργική του μαστού, με κατευθύνσεις τόσο επανορθωτικές μετά από ογκολογικές παρεμβάσεις, όσο και αισθητικές για την ανάπλαση της αρμονίας του θώρακα και του κορμού και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ασθενών.

Οι γενικοί στόχοι του Προγράμματος είναι η μεταπτυχιακή ακαδημαϊκή εκπαίδευση και η παραγωγή υψηλού επιπέδου επιστημονικής γνώσης σε όλα τα πεδία που αφορούν τις συχνότερες χειρουργικές παθήσεις του μαστού καθώς και τις σύγχρονες χειρουργικές τεχνικές αντιμετώπισης αυτών, περιλαμβάνοντας το φάσμα της ογκολογικής χειρουργικής και επανορθωτικής αποκατάστασης, και της αισθητικής βελτίωσης του μαστού. Καθοδηγητική φιλοσοφία του ΠΜΣ είναι να προσφέρει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές σύγχρονες γνώσεις πάνω στις βασικές αρχές και τις μεθόδους χειρουργικής του μαστού, παράλληλα με την ανάπτυξη κριτικών θέσεων και δημιουργικών δεξιοτήτων στα εν λόγω αντικείμενα. Τμήμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας αποτελεί και η πρακτική άσκηση των μεταπτυχιακών φοιτητών.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ, ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ ΜΑΣΤΟΥ & ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΑΝΩΜΑΛΙΕΣ ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ ΜΑΣΤΟΥ, ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Δεμίρη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Στο εναρκτήριο αυτό μάθημα θα διδαχθούν οι βασικές αρχές της χειρουργικής ανατομίας του μαστού στη γυναίκα και στον άνδρα, στοιχεία εμβρυολογίας του μαζικού αδένου, του μαστού και θωρακικού τοιχώματος, συμπεριλαμβανομένων και των συγγενών ανωμαλιών διάπλασης του μαζικού αδένου. Επίσης θα παρουσιαστούν εκτενώς οι διάφορες μέθοδοι απεικονιστικής μελέτης του μαστού (υπερηχογραφικός έλεγχος, μαστογραφία, μαγνητική μαστογραφία, κλπ). Στόχος του μαθήματος είναι ο φοιτητής μετά την ολοκλήρωση του ΠΜΣ να έχει σε βάθος καταρτιστεί στα ανωτέρω ειδικά γνωστικά πεδία και να έχει αναπτύξει κριτική σκέψη ώστε να είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις αυτές στην άσκηση του κλινικού του έργου, πχ. αναγνώριση παθολογικών καταστάσεων του μαστού, επιλογή της ενδεδειγμένης απεικονιστικής μεθόδου, κλπ.

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΜΑΣΤΟΥ : ΚΑΛΟΗΘΕΙΣ – ΚΑΚΟΗΘΕΙΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ - ΑΡΧΕΣ ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Δεμίρη, Σ. Μηλιαράς

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Στο μάθημα αυτό θα διδαχθούν οι κυριότερες καλοήθειες (όγκοι, φλεγμονές, κλπ) και κακοήθειες παθήσεις του μαστού, οι αρχές της ογκολογικής χειρουργικής. Οι επιμέρους ενότητες περιλαμβάνουν την κλινική εικόνα, τη διαγνωστική προσέγγιση, την εκτίμηση και αξιολόγηση των παθήσεων αυτών, καθώς και τις θεραπευτικές επιλογές που είναι διαθέσιμες. Στόχος του μαθήματος είναι ο φοιτητής μετά την ολοκλήρωση του ΠΜΣ να είναι σε θέση να διακρίνει μία καλοήθη χρόνια πιθανή από μία επείγουσα ή κακοήθη πάθηση του μαστού, και να δύναται να διαχειρισθεί με ασφάλεια την αρχική αντιμετώπιση των ασθενών ή εγκαίρως να τους παραπέμψει σε ειδικό τριτοβάθμιο κέντρο.

ΑΡΧΕΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΜΑΣΤΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Διονυσίου, Λ. Παυλίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Θα διδαχθούν οι αρχές, οι ενδείξεις και οι κυριότερες τεχνικές αισθητικών επεμβάσεων του μαστού που χρησιμοποιούνται με στόχο την επίτευξη μιας αποδεκτής και συμμετρικής εικόνας των μαστών και του θωρακικής περιοχής. Θα αναλυθούν σε βάθος οι ενδείξεις της αισθητικής χειρουργικής του μαστού, καθώς και οι παθήσεις όπου αυτές εφαρμόζονται, όπως η υπερπλασία και υποπλασία μαστών, η δευτερογενής χαλάρωση μαζικού αδένου, ασυμμετρία μαστών, οι σωληνωτοί μαστοί, κλπ. Στόχος του μαθήματος είναι ο φοιτητής μετά την ολοκλήρωση του ΠΜΣ να είναι σε θέση να γνωρίζει τις βασικές ενδείξεις ή αντενδείξεις αισθητικών επεμβάσεων στον μαστό, τα πλεονεκτήματα & μειονεκτήματα χρήσης ενθεμάτων του μαστού, τα αναμενόμενα αποτελέσματα των επεμβάσεων αυτών αλλά και τις ενδεχόμενες επιπλοκές.

ΑΡΧΕΣ ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΜΑΣΤΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Δεμίρη, Δ. Διονυσίου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Στο μάθημα αυτό θα διδαχθούν οι ενδείξεις και οι βασικές τεχνικές επανορθωτικών επεμβάσεων στον μαστό, που εφαρμόζονται κυρίως μετά από μαστεκτομή για καρκίνο του μαστού ή άλλες συγγενείς και επίκτητες παθήσεις του γυναικείου και ανδρικού μαστού. Θα αναλυθούν οι βασικές αρχές των επανορθωτικών αυτών επεμβάσεων με έμφαση στις τεχνικές αποκατάστασης μαστού με μεταφορά κρημνών, στη χρήση αλλοπλαστικών υλικών και αυτόλογων ιστών, καθώς και τον συνδυασμό αυτών. Στόχος του μαθήματος είναι οι απόφοιτοι του ΠΜΣ να είναι σε θέση να γνωρίζουν τις βασικές κατηγορίες των επανορθωτικών τεχνικών αποκατάστασης μαστού, καθώς τα οφέλη που μπορεί να προσφέρει η αποκατάσταση μαστού σε ασθενείς μετά από θεραπεία για καρκίνο του μαστού.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ, ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΜΕΛΕΤΩΝ, ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Δεμίρη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Στο μάθημα θα γίνει εκτενής διδασκαλία της σύγχρονης επιστημονικής ερευνητικής μεθοδολογίας, των διαφορετικών ειδών δημοσιευμένων μελετών, των επιπέδων τεκμηρίωσης και του σχεδιασμού εκπόνησης μιας επιστημονικής εργασίας. Θα διδαχθούν οι τρόποι αναζήτησης, οι αρχές κριτικής ανάγνωσης μιας επιστημονικής εργασίας και ο σχεδιασμός ενός ερευνητικού πρωτοκόλλου.

Επιπλέον θα διδαχθούν οι βασικές αρχές στατιστικής ανάλυσης των βιολογικών επιστημών και των ιατρικών μελετών. Μετά τη σύλληψη και καταγραφή μιας ερευνητικής υπόθεσης και το σχεδιασμό του ερευνητικού πρωτοκόλλου, θα δοθούν οι βάσεις για τον καθορισμό των πρωτευόντων & δευτερευόντων ερευνητικών στόχων και του μεγέθους του δείγματος, τους τύπους σφαλμάτων, τα κριτήρια εισαγωγής και αποκλεισμού ασθενών σε μελέτες, καθώς και την επιλογή των κατάλληλων στατιστικών μεθόδων που θα βοηθήσουν στην ποιοτική και ποσοτική ανάλυση των ιατρικών δεδομένων. Τέλος, θα παρουσιασθεί η διαδικασία συγγραφής της μελέτης, ο τρόπος επιλογής του κατάλληλου επιστημονικού περιοδικού για δημοσίευση και η διαδικασία απάντησης στα σχόλια των κριτών.

Οι στόχοι του μαθήματος είναι αφενός ο φοιτητής να είναι σε θέση να αξιολογήσει κριτικά την παρεχόμενη επιστημονική γνώση, να αποκτήσει την ικανότητα να σχεδιάζει ένα ερευνητικό πρωτόκολλο, μια επιστημονική εργασία ή μια μετα-ανάλυση, και αφετέρου η καθοδήγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών για την κατά το δυνατό πληρέστερη συγγραφή της διπλωματικής τους εργασίας και αργότερα της διδακτορικής τους διατριβής.

ΜΕΤΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ & ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΜΕΤΑ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΜΑΣΤΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Λ. Παυλίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η παρουσίαση των μεθόδων μετεγχειρητικής φροντίδας ασθενών που υποβλήθηκαν σε χειρουργική επέμβαση στο μαστό, με ιδιαίτερη αναφορά στις ειδικές ανάγκες και απαιτήσεις γυναικών μετά από μαστεκτομή (φροντίδα χειρουργηθεισών περιοχών, ασκήσεις, πρόληψη λεμφοιδήματος άνω άκρου, κλπ). Παράλληλα θα γίνει εκτενής διδασκαλία των

εργαλείων εκτίμησης της ποιότητας ζωής πριν και μετά από χειρουργικές επεμβάσεις στο μαστό, με έμφαση στη χρήση εξειδικευμένων ερωτηματολογίων.

Στόχος είναι ο απόφοιτος του ΠΜΣ να γνωρίζει τις ανάγκες των ασθενών, ώστε να είναι σε θέση να αναλάβουν τη φροντίδα τους μετά από διάφορες επεμβάσεις μαστού, εφόσον εργάζονται σε χώρο με υποδομή που διενεργούνται ανάλογες επεμβάσεις. Επίσης οι μεταπτυχιακοί φοιτητές να είναι σε θέση γνωρίζουν τις μεθόδους αποτίμησης των αποτελεσμάτων επεμβάσεων του μαστού με τη χρήση πιστοποιημένων ερωτηματολογίων.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΜΕΙΩΤΙΚΗ & ΑΥΞΗΤΙΚΗ ΜΑΣΤΟΠΛΑΣΤΙΚΗ, ΕΝΘΕΜΑΤΑ ΜΑΣΤΟΥ, ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΜΑΣΤΟΥ ΣΤΟΝ ΑΝΔΡΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Δεμίρη, Λ. Παυλίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Στην εναρκτήρια κλινική άσκηση θα διδαχθούν οι χειρουργικές τεχνικές μειωτικής και αυξητικής μαστοπλαστικής του γυναικείου μαστού, καθώς και οι επεμβάσεις που χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση της γυναικομαστίας στον άνδρα. Θα γίνει ενδελεχής παρουσίαση των τύπων ενθεμάτων μαστού με βάση τα χαρακτηριστικά και τις ενδείξεις τους. Στόχος της άσκησης είναι οι φοιτητές μετά την ολοκλήρωση του ΠΜΣ να έχουν αποκτήσει τις απαραίτητες βασικές δεξιότητες και να γνωρίζουν τις βασικές αρχές των συχνότερων επεμβάσεων μαστού, έχοντας παρακολουθήσει ή και συμμετέχει στις ανάλογες δραστηριότητες.

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΑΣΤΟΥ ΜΕ ΑΛΛΟΠΛΑΣΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ, ΑΥΤΟΛΟΓΟΥΣ ΙΣΤΟΥΣ, ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΛΙΠΟΥΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Δεμίρη, Δ. Διονυσίου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Στην άσκηση αυτή θα διδαχθούν οι κυριότερες χειρουργικές τεχνικές ανάπλασης μαστού με αλλοπλαστικά υλικά και αυτόλογους ιστούς για την αποκατάσταση των μαστών και της συμμετρίας του θωρακικού τοιχώματος. Στόχος της άσκησης είναι οι απόφοιτοι του ΠΜΣ να παρακολουθήσουν τις κυριότερες επανορθωτικές επεμβάσεις του μαστού και να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες και την κριτική σκέψη στην κατεύθυνση της επιλογής της ενδεδειγμένης επέμβασης αναλόγως με τις ανάγκες της εκάστοτε αποκατάστασης.

ΟΓΚΟΠΛΑΣΤΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ, ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΟΣ ΘΗΛΗΣ-ΘΗΛΑΙΑΣ ΑΛΩ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Δεμίρη, Σ. Μηλιαράς

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Στην κλινική αυτή άσκηση θα παρουσιαστούν οι κυριότερες τεχνικές της ογκοπλαστικής χειρουργικής που συνδυάζουν την ογκολογική χειρουργική προσέγγιση με την ταυτόχρονη ανάπλαση μαστού, και διενεργούνται μετά ογκεκτομές ή τμηματεκτομές για καρκίνο του μαστού. Επιπλέον θα διδαχθούν οι επεμβάσεις χειρουργικής αποκατάστασης του συμπλέγματος θηλής-θηλαίας άλω, είτε μετά από εκτομή, είτε στα πλαίσια διόρθωσης χειρουργικών παθήσεων της θηλής (υπερπλασία, υποπλασία, εισολκή, κάκωση).

Στόχος της άσκησης είναι οι φοιτητές του ΠΜΣ, μέσω της παρακολούθησης ανάλογων χειρουργικών επεμβάσεων, να εξοικειωθούν τόσο με τις ογκοπλαστικές επεμβάσεις, όσο και με την χειρουργική του συμπλέγματος της θηλής.

ΛΕΜΦΟΙΔΗΜΑ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΤΟΥ ΜΑΣΤΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ-ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Δεμίρη, Δ. Διονυσίου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ-ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Η κλινική αυτή άσκηση περιλαμβάνει την παρουσίαση της παθοφυσιολογίας, της διαγνωστικής προσπέλασης, της σταδιοποίησης και της θεραπευτικής προσέγγισης του λεμφοιδήματος άνω άκρου μετά από θεραπεία καρκίνου του

μαστού. Ειδικότερα για τη χειρουργική θεραπεία του λεμφοιδήματος, θα διδαχθούν οι μέθοδοι μείωσης όγκου του άκρου, καθώς και οι μέθοδοι μικροχειρουργικής αποκατάστασης του λεμφικού συστήματος.

Στόχος της άσκησης είναι οι φοιτητές μετά την ολοκλήρωση του ΠΜΣ να είναι σε θέση να γνωρίζουν τους επιβαρυντικούς παράγοντες για την εμφάνιση της νόσου και τα μέτρα πρόληψης για την αποφυγή της, να μπορούν να διαχειριστούν την παρουσία λεμφοιδήματος του άνω άκρου (αρχική διάγνωση, συντηρητική αντιμετώπιση) και να γνωρίζουν τις δυνατότητες χειρουργικής αποκατάστασης του δευτερογενούς λεμφοιδήματος μετά μαστεκτομή.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΚΡΗΜΝΩΝ ΣΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Δεμίρη, Δ. Διονυσίου, Λ. Παυλίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ-ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Η πρακτική αυτή άσκηση περιλαμβάνει την παρουσίαση και διδασκαλία των συχνότερων κρημνών που χρησιμοποιούνται για την ανακατασκευή μαστού μετά μαστεκτομή, με την εκτέλεση των χειρουργικών αυτών επεμβάσεων σε πειραματικά μοντέλα (χοίρους) στο πειραματικό εργαστήριο. Οι επιμέρους ασκήσεις περιλαμβάνουν την παρασκευή του πλατέος ραχιαίου μυο-δερματικού κρημνού, του μυο-δερματικού κρημνού του ορθού κοιλιακού και κρημνού διατιτραίνουσών αρτηριών του κοιλιακού τοιχώματος. Στόχος της άσκησης είναι οι απόφοιτοι του ΠΜΣ, μέσω της συμμετοχής τους και διενέργειας χειρουργικής παρασκευής κρημνού σε πειραματόζωα, σε συνθήκες χειρουργείου, να εξοικειωθούν με τις βασικές αρχές της μικροχειρουργικής και αυτόλογης αποκατάστασης του μαστού, αποκτώντας τις απαραίτητες χειρουργικές δεξιότητες, τις οποίες θα έχουν την δυνατότητα να χρησιμο-ποιήσουν στη μετέπειτα άσκηση του κλινικού τους έργου.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

**Υποχρεωτική εκπόνηση διπλωματικής εργασίας και
ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης (30 ECTS)**

39. ΑΓΓΛΟΦΩΝΟ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ MSc «APPLICATION OF ENDOSCOPIC SURGICAL TECHNIQUES IN GYNECOLOGY»

Αντικείμενο του ΔΠΜΣ είναι αφενός η απόκτηση θεωρητικών γνώσεων και αφετέρου η απόκτηση πρακτικών δεξιοτήτων, με απώτερο στόχο την υψηλού επιπέδου εκπαίδευση που αφορά στις ενδοσκοπικές χειρουργικές γυναικολογικές δεξιότητες καθώς και στην επιστημονική τεκμηρίωση της εφαρμογής αυτών. Λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της χειρουργικής ανατομίας και ενδοσκοπικής χειρουργικής θεραπείας, διαφόρων γυναικολογικών παθήσεων, στο προτεινόμενο πρόγραμμα σπουδών παρουσιάζονται οι δυνατότητες που προσφέρουν οι σύγχρονες εξελίξεις στην αποτελεσματικότητα αυτών.

Επίσης, ο σκοπός οργάνωσης και λειτουργίας του Δ.Π.Μ.Σ. είναι:

1. Η εξειδικευμένη και σε βάθος θεωρητική κατάρτιση των φοιτητών/ φοιτητριών του στο προσφερόμενο γνωστικό πεδίο της ενδοσκοπικής χειρουργικής θεραπείας γυναικολογικών παθήσεων.
2. Η εξειδικευμένη και σε βάθος πρακτική κατάρτιση των φοιτητών/φοιτητριών του στο προσφερόμενο γνωστικό πεδίο της ενδοσκοπικής χειρουργικής θεραπείας γυναικολογικών παθήσεων, με πρακτική άσκηση στις απαραίτητες κλινικές δεξιότητες.
3. Η διεξαγωγή σχετικής έρευνας από τους ίδιους/ίδιες και η συγγραφή επιστημονικής εργασίας.

Υποχρέωση όλων των συντελεστών λειτουργίας του Δ.Π.Μ.Σ. είναι η διασφάλιση της ποιότητας και της συνεχούς βελτίωσης κάθε πτυχής του προγράμματος της εκπαιδευτικής διαδικασίας και της έρευνας και η προώθηση συνεργασίας με συναφή προγράμματα και κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

THEORETICAL LESSONS IN ANATOMY

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Ε. Ασουχίδου

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A. Πρωτοπαπάς, P. Bonnet, E. Ασουχίδου, M. Peiretti, M. Nisolle, Γ. Παρασκευάς, S. Becker, F. Guyon, O. Devaja, B. Rabinson, Clermont Ferrand, K. Πανταζής, I. Μυκονιάτης, Π. Σουντουλίδης, Ν. Γαλάνης, Θ. Καλογήρου, Helder Ferreira, Michai Capilna

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Laparoscopic anatomy for pelvic retroperitoneal space
- General anatomy of the pelvis
- Anatomy of the anterior abdominal wall
- Anatomy of the pelvis and laparoscopic Pelvic lymphadenectomy
- Davydov surgery
- Anatomy for urogynecology-Surgical anatomy for apical prolapsed
- Anatomy of the pelvic floor and retroperitoneal space
- Anatomy for the Minimally Invasive surgeon
- Anatomy of the lymphatic system of the pelvis, retroperitoneal and paraaortic spaces. Lymphatic system of the female reproductive system
- Anatomy for laparoscopic surgery in gyn oncology
- From the pelvic spaces to pelvic nerves: basic knowledge to avoid surgical troubles
- Surgical anatomy of the anterior Abdominal wall: Laparoscopic accesses
- Ligaments and Anatomy Important in Pelvic Reconstructive Surgery & Vaginal Support and Uterosacral Ligaments
- Laparoscopy for ureteral endometriosis: surgical details and fertility outcomes
- Prevention and management of lower urinary tract injuries during laparoscopic GN surgey
- Arterial and venous blood supply of the pelvis and pelvic organs (female reproductive system and lower urogenital tract)
- Management of major bleeding during paraaortic lymphadenectomy: Inferior vena cava and abdominal aorta
- Surgical Management of Intractable Pelvic Hemorrhage
- Pneumoperitoneum and Physiopathology: Clinical considerations for laparoscopic surgery, Ureter pathway: in normal and distorted anatomical scenarios? surgical anatomy in different types of radical hysterectomy.

Τα θεωρητικά μαθήματα ανατομίας καλύπτουν γνώσεις που αφορούν: τη χειρουργική ανατομία του πυελικού εδάφους, την ανατομία της πυέλου και παραορτικού οπισθοπεριτοναϊκού χώρου, την αγγείωση, λεμφική παροχέτευση και νεύρωση των γεννητικών οργάνων, την τοπογραφική ανατομική (πυελικά σπλάχνα: ουρητήρες, ουροδόχος κύστη, ουρήθρα, γεννητικά όργανα, ορθοπρωκτικός σωλήνας, αγγείωση, λεμφική παροχέτευση και νεύρωση), την ανατομία της πυέλου κατά τη λαπαροσκόπηση, την αγγείωση, λεμφική παροχέτευση και νεύρωση ουροποιογεννητικού συστήματος της γυναίκας.

THEORETICAL LESSONS IN ENDOSCOPIC SURGERY PART I

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Γ. Πάντος

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Πάντος, R. Horace, S. Becker, Φανή Γκρόζου, S. Angioni, M. Nisolle, A. Πρωτοπαππάς, F. Closon, Γ. Πιστοφίδης, E. Saridogan, G. Uncu, Helder Ferreira, J. Keickstein, S. Fanfani, Π. Τρομπούκης, Κ. Νταφόπουλος, Ν. Καθοπούλης, Ι. Τιμπανάκος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ergonomy in laparoscopic surgery
- Management of ovarian and digestive tract endometriosis: how to choose your weapon?
- Training in endoscopic surgery/Complications
- Applications of diathermy/energy in laparoscopic surgery
- Installation methods for safe pneumoperitoneum
- Diode laser. A new device for endometriosis surgical
- From the pelvic spaces to pelvic nerves: basic Knowledge to avoid surgical troubles
- Laparoscopic treatment of adnexal pathology-basic rules,
- Laparoscopic treatment of ectopic pregnancy,
- Conservative treatment of deep bowel endometriosis by laparoscopic techniques, Innovation in vaginal surgery: NOTES, Tips and tricks in Lap Hysterectomy
- Live surgery Hysterectomy

- Laparoscopic removal of fibroids'
- Endometriosis ovarian cystectomy
- Endometriosis ovarian cystectomy
- Laparoscopic management of uterine abnormalities
- Endometriosis: Classification by laparoscopy and ultrasound
- Suturing in laparoscopy, Laparoscopy in Difficult Situations
- Fibroids technique of laparoscopic removal
- Laparoscopic approach to endometriosis
- Laparoscopic or Robotic surgery in gynecology for benign disease?

Τα θεωρητικά μαθήματα της ενδοσκοπικής χειρουργικής Ι αφορούν γνώσεις πάνω στην εργονομία, τα εργαλεία λαπαροσκόπησης, τις τεχνικές πνευμο-περιτοναίου, τις αρχές χρήσης ηλεκτροδιαθερμίας, την παθοφυσιολογία του πνευμοπεριτοναίου στη λαπαροσκοπική χειρουργική, τη λαπαροσκοπική υστερεκτομή, τη λαπαροσκοπική ινομυωμάτεκτομή, τη λαπαροσκοπική αντιμετώπιση κύστεων ωοθηκών, τις λαπαροσκοπικές αρχές εξαρτηματεκτομής, τη λαπαροσκοπική αντιμετώπιση ενδομητρίωματος, τη λαπαροσκοπική σαλπινγεκτομή, τη λαπαροσκοπική θεραπεία πυελικής φλεγμονώδους νόσου, τη λαπαροσκοπική αποκατάσταση των σαλπίγγων, τη λαπαροσκοπική θεραπεία της ενδομητρίωσης, τις τεχνικές λαπαροσκοπικής συρραφής, τις βασικές αρχές ρομποτικής χειρουργικής και νεότερες εξελίξεις, τη χρήση του laser, τις λαπαροσκοπικές μεθόδους θεραπείας της υπογονιμότητας και της θέσης της ενδοσκόπησης στην εποχή της τεχνητής γονιμοποίησης, τις επιπλοκές της λαπαροσκόπησης, τις ενδοσκοπικές μεθόδους οικογενειακού προγραμματισμού, το περιγεννητικό αποτέλεσμα και τρόπο τοκετού μετά από λαπαροσκοπική επέμβαση, τα αναισθησιολογικά προβλήματα στο καρδιαγγειακό σύστημα κατά τη χρήση ενδοσκοπικής χειρουργικής και την εκπαίδευση στην ενδοσκοπική χειρουργική και ασφάλεια.

THEORETICAL LESSONS IN GYNECOLOGIC ONCOLOGY

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

A. Παπανικολάου

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A. Papanikolaou, J. Baekeland, M. Gungor, E. Hatzopoulos

C. Margioulas-Siarkou, I. Kalogiannidis, V. Sioulas, F. Fanfani, M. Peiretti, O. Devaja, A. Anagnostopoulos, N. Thomakos, P. Radlovic

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Laparoscopy in Gynecologic Oncology: Historical aspects
- Laparoscopy and fertility preservation in gynecologic cancer patients
- Laparoscopy or Robotics in Gynecologic Oncologic Surgery
- Laparoscopy in gynae oncology from the anesthetist's point of view
- Effects of Co2 on peritoneum: implications in gynecologic oncology
- The use of Natural Orifice Surgery in Gynecological Oncology
- Suspicious adnexal pathology – investigations
- Robotic Laparoscopic hysterectomy in endometrial cancer
- Sentinel node concept in endometrial and cervical cancer: current limitations and unanswered questions
- Sentinel lymph node detection in endometrial cancer: tips and tricks surgical technique
- Laparoscopic surgery for carcinoma of the cervix
- Comparison of complications between open and laparoscopic surgery in cervical cancer
- Two years after LAAC study: where are we now?
- Nerve-sparing radical hysterectomy
- Applications of laparoscopy in Gynecologic Oncology
- Imaging or laparoscopic evaluation of operability in advanced epithelial ovarian cancer, Laparoscopy or Laparotomy in early ovarian cancer
- Laparotomy or laparoscopy for interval cytoreductive surgery in advanced ovarian cancer
- Laparoscopy in borderline ovarian tumors
- Laparoscopic management of non-epithelial ovarian cancer

Περιλαμβάνει γενικές αρχές διερεύνησης των γυναικολογικών όγκων, τεχνικές λαπαροσκοπικής θεραπείας του καρκίνου του ενδομητρίου, του καρκίνου του τραχήλου, τη χρήση του φρουρού λεμφαδένα, ενδοσκοπικές τεχνικές χειρουργικής προσέγγισης, τη θέση της λαπαροσκόπησης στον καρκίνο των ωοθηκών, τη χρήση της ρομποτικής χειρουργικής, τεχνικές ενδοσκοπικής πυελικής και παραορτικής λεμφαδενεκτομής, τεχνικές ριζικής υστερεκτομής, προεγχειρητικό έλεγχο εξαρτηματικών όγκων, λαπαροσκοπική διατήρηση της

γονιμότητας σε ασθενείς με κακοήθεια, λαπαροσκοπική σταδιοποίηση, αναισθησιολογικά προβλήματα σε ογκολογικούς ασθενείς και ενδοσκοπική χειρουργική, ρομποτική χειρουργική, ψυχολογικά θέματα στην επικοινωνία με τον καρκινοπαθή και την οικογένεια του-έγκριση για εγχείρηση, ερευνητική μεθοδολογία στον γυναικολογικό καρκίνο, γενικές εφαρμογές ενδοσκοπικής χειρουργικής στην ογκολογία για την ασφάλεια των ασθενών.

THEORETICAL LESSONS IN UROGYNECOLOGY

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ

Κ. Δίνας

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

K. Dinas, K. Pantazis, D. Zacharakis, C. Sardeli, Grigoriadis, P. Tromboukis, A. Protopapas, S. Angioni, L. Lavasidis, R. M. Freeman, M. Achour, I. Giarenis, S. Athanasiou, A. Anastasiadis, D. Kapoor, K. Spanos, U. Kalkan, E. Panagopoulou

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Economical burden of female urinary incontinence
- Anatomy for the urogynaecologist
- Investigation of female urinary incontinence and urodynamics
- Pharmacology of overactive bladder
- Surgical treatment of stress and urgency female urinary incontinence,
- Laparoscopic hysteropexy
- Vault Prolapse – Open vs Lap Sacrocolpopexy
- Native tissue total laparoscopic treatment of genital organ prolapse,
- Laparoscopic lateral suspension for apical wall prolapsed
- Pelvic organ prolapse and uterus: Should It Be Preserved?
- Vaginal mesh complications – Do we need a better new device Implementation Policy?
- Sacropexy: Simplifying the technique while maintaining the effectiveness and safety
- Advanced treatment modalities in urinary incontinence
- To invade or not to invade – From Laparotomy to Laparoscopy to Laser
- Laparoscopic Management of surgical urinary Tract Injuries
- Obstetric Anal Sphincter Injuries – Prevention and Management

- Treatment of Feecal Incontinence
- Laparoscopic Burch Coloposuspension
- Effects of Pelvic Floor Disorders on Female and Male Sexuality

Περιλαμβάνει τη θέση της Λαπαροσκόπησης στην ουρογυναικολογία, τη ρομποτική χειρουργική, τη λαπαροσκοπική εφαρμογή τεχνικών ιεροπηξίας, τεχνικής Burch, ενδοσκοπική πρόληψη της πρόπτωσης της μήτρας κατά την υστερεκτομή, τεχνικές λαπαροσκοπικής αντιμετώπισης της πρόπτωσης της μήτρας, τη θέση της κολπικής σε σχέση με τη λαπαροσκοπική υστερεκτομή, τον τοκετό μετά από ακράτεια, επιπλοκές και ιατρονομικά προβλήματα από τη χρήση ενθεμάτων στην Ουρογυναικολογία, επιπλοκές και ιατρονομικά προβλήματα από τη χρήση ενθεμάτων στην Ουρογυναικολογία, lifestyle χειρουργική του πυελικού εδάφους, διαταραχές πυελικού εδάφους και γυναικεία / ανδρική σεξουαλικότητα, ελάχιστα επεμβατική/χειρουργική αντιμετώπιση πρόπτωσης πυελικού εδάφους, χειρουργική/μη χειρουργική αντιμετώπιση μαιευτικών κακώσεων του πυελικού εδάφους, αισθητική και επανορθωτική χειρουργική του πυελικού εδάφους, την Ολική λαπαροσκοπική αντιμετώπιση της πρόπτωσης των έσω γεννητικών οργάνων με την βοήθεια γηγενών ιστών.

PRACTICAL TRAINING IN SURGICAL ANATOMY – CADAVER

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Γ. Παρασκευάς

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

G. Paraskevas, I. Asouchidou, N. Lazaridis, G. Mykoniatis

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Hands on practice on corpse / cadaver, pelvic anatomy and surgical tissue preparation techniques in operating conditions.
- Πρακτική εξάσκηση σε πτώμα, χειρουργικές τεχνικές παρασκευής ιστών σε συνθήκες ανοιχτού χειρουργείου και σε συνθήκες λαπαροσκοπικού χειρουργείου.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

THEORETICAL LESSONS IN ENDOSCOPIC SURGERY PART II

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Μ. Πασχόπουλος

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Paschopoulos, L. Nappi, N. Christoforidis, M. Perovic, F. Gkrozou, S. Angioni, I. Xatzipapas, I. Tzafetas, C. Sardeli, E. Vlachaki, A. Mamopoulos, A. Vatopoulou, N. Christoforidis, P. Tsikouras, A. Daniilidis

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Application of diagnostic hysteroscopy, Operative hysteroscopy
- The role of hysteroscopy for investigation and treatment of the infertile woman
- Hysteroscopic mechanical removal of the polyp(myosure) in outpatient
- Complications of hysteroscopy
- Diodel laser application in hysteroscopy
- Office and Mobile hysteroscopy
- Historical aspects about endoscopic surgery
- Counseling-consent forms and medico legal pitfalls in endoscopic surgery,
- Laparoscopic/hysteroscopic surgery what is the risk and how to prevent thrombotic disorders in our patients
- Perinatal outcome and mode of delivery after laparoscopic treatment of endometriosis
- Application of laparoscopy and hysteroscopy for family planning
- Ovarian cyst aspiration and oocyte retrieval-technique
- Fertility
- Perinatal outcome and mode of delivery after laparoscopic removal of fibroid

Περιλαμβάνει την εκπαίδευση στην ενδοσκοπική χειρουργική και ασφάλεια, τις αρχές διαγνωστικής υστεροσκόπησης, τις εφαρμογές υστεροσκόπησης, την υστεροσκόπηση γραφείου (office), την επεμβατική υστεροσκόπηση με χρήση ηλεκτροδιαθερμίας και χωρίς τη χρήση ηλεκτροδιαθερμίας για θεραπεία της παθολογίας της ενδομήτριας κοιλότητας και υπογονιμότητας, τη θέση της διαγνωστικής υστεροσκόπησης στην εποχή στην εποχή των 3d υπερήχων, τις επιπλοκές στην υστεροσκόπηση, τις νεότερες τεχνικές εξελίξεις-τεχνολογίες στην ενδοσκοπική χειρουργική και εκπαίδευση, την εμβρυοσκόπηση, την

παρακέντηση-λήψη ωαρίων, τη θέση της πληροφορικής σαν επιστήμη στην ενδοσκόπηση, η σχέση της στατιστικής με την ενδοσκόπηση, ζητήματα ποινικού δικαίου στην ενδοσκοπική χειρουργική, την ενημέρωση-συναίνεση και ιατρικό σφάλμα στην ενδοσκοπική χειρουργική, αστικά ζητήματα στην άσκηση της ενδοσκόπησης στην γυναικολογία.

PRACTICAL TRAINING IN LAPAROSCOPIC ERGONOMY

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Γ. Μαυροματίδης

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

C. Sardeli, A. Gkoutzioulis, G. Michos, N. Tsabazis, N. Papadopoulos, M. Papadopoulos, I. Kalogiannidis, F. Gkrozou, A. Makedos, S. Petousis, T. Liberis, C. Siarkou, K. Pantazis, L. Lafazidis, G. Pratilas, A. Protopapas, A. Daniilidis

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Training in laparoscopic camera handling-navigation, camera-hand ergonomics, hand ergonomics, 2-hand ergonomic coordination
- Veress insertion and trocar needle placement training, ovarian cyst and tubal ectopic pregnancy removal simulation with the use of 3D models.
- Η πρακτική άσκηση αφορά εκπαίδευση στο χειρισμός λαπαροσκοπικής κάμερας, στην εργονομία κάμερας-χεριών, στην εργονομία χεριών, στο συντονισμό εργονομίας 2 χεριών, στην εκπαίδευση τοποθέτησης βελόνης
- Veress και Trocar, στην προσομοίωση αφαίρεσης ωθηκικής κύστης-έκτοπης κύησης και πνευμοπεριτοναίου.

PRACTICAL TRAINING IN LAPAROSCOPIC SUTURING

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

A. Δανιηλίδης

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

C. Sardeli, A. Gkoutzioulis, G. Michos, N. Tsabazis, N. Papadopoulos, M. Papadopoulos, I. Kalogiannidis, F. Gkrozou, A. Makedos, S. Petousis, T. Liberis, C. Siarkou, K. Pantazis, L. Lafazidis, G. Pratilas, A. Protopapas, A. Daniilidis

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Training in the correct conception of the needle with the laparoscopic needleholders, the insertion with the dominant hand of the needle at a predetermined point on the tissue, the protection with the non-dominant hand of the tissues and the pulling of the suture and the completion of laparoscopic knots -extra-abdominal). Variation of correct suturing in different angles, on GESEA training models and animal tissue-chicken.

Η πρακτική άσκηση αφορά εκπαίδευση στην ορθή σύλληψη της βελόνας με τα λαπαροσκοπικά βελονοκάτοχα, την εισαγωγή με το κυρίαρχο χέρι της βελόνας σε προκαθορισμένο σημείο πάνω στον ιστό, την προστασία με το μη κυρίαρχο χέρι των ιστών και έλξη του ράμματος και την ολοκλήρωση λαπαροσκοπικών κόμπων (ενδοκοιλιακών-εξωκοιλιακών).

PRACTICAL TRAINING AND APPLICATION OF SURGICAL TECHNIQUES ON PIGS I

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Ι. Σάββας

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

C. Sardeli, A. Gkoutzioulis, G. Michos, N. Tsabazis, N. Papadopoulos, M. Papadopoulos, I. Kalogiannidis, F. Gkrozou, A. Makedos, S. Petousis, T. Liberis, C. Siarkou, K. Pantazis, L. Lafazidis, G. Pratilas, A. Protopapas, A. Daniilidis, I Savvas, A. Protopapas

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Practical training on anesthetized animal models-pigs, pneumoperitoneum surgical techniques, tissue preparation and dissection, hemostasis, sutures, nephrectomy, hysterectomy, lymph node dissection under laparoscopic surgical conditions.

Πρακτική εξάσκηση σε χοίρους υπό νάρκωση, χειρουργικές τεχνικές πνευμοπεριτοναίου, παρασκευής ιστών, αιμόστασης, συρραφής, νεφρεκτομής, υστερεκτομής, λεμφαδενικού καθαρισμού σε συνθήκες λαπαροσκοπικού χειρουργείου.

PRACTICAL TRAINING IN HYSTEROSCOPY

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

Χ. Σαρδέλη

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

C. Sardeli, A. Gkoutzioulis, G. Michos, N. Tsabazis, N. Papadopoulos, M. Papadopoulos, I. Kalogiannidis, F. Gkrozou, A. Makedos, S. Petousis, T. Liberis, C. Siarkou, K. Pantazis, L. Lafazidis, G. Pratilas, A. Protopapas, A. Daniilidis

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Includes hysteroscopic camera navigation training, resectoscope exercise and exercise using bettochi and forceps biopsy, treatment of endometrial pathology (polyps-septum).
- Περιλαμβάνει εκπαίδευση στον χειρισμό της υστεροσκοπικής κάμερας, άσκηση ρεσεκτοσκοπίου και άσκηση χρήσης bettochi και λαβίδας βιοψίας, θεραπείας ενδομήτριας παθολογίας (πολυπόδων-διαφράγματος).

PRACTICAL TRAINING AND APPLICATION OF SURGICAL TECHNIQUES ON PIGS II

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:

A. Πρωτοπαπός

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

C. Sardeli, A. Gkoutzioulis, G. Michos, N. Tsabazis, N. Papadopoulos, M. Papadopoulos, I. Kalogiannidis, F. Gkrozou, A. Makedos, S. Petousis, T. Liberis, C. Siarkou, K. Pantazis, L. Lafazidis, G. Pratilas, A. Protopapas, A. Daniilidis, I Savvas, A. Protopapas

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Practical training on anesthetized animal models-pigs, pneumoperitoneum surgical techniques, tissue preparation and dissection, hemostasis, sutures, nephrectomy, hysterectomy, lymph node dissection under laparoscopic surgical conditions.

Πρακτική εξάσκηση σε χοίρους υπό νάρκωση, χειρουργικές τεχνικές πνευμοπεριτοναίου, παρασκευής ιστών, αιμόστασης, συρραφής, νεφρεκτομής, υστερεκτομής, λεμφαδενικού καθαρισμού σε συνθήκες λαπαροσκοπικού χειρουργείου.

MSc DIPLOMA THESIS

40. ΔΠΜΣ «ΕΜΒΟΛΙΑ - ΛΟΙΜΩΔΗ ΝΟΣΗΜΑΤΑ»

Σκοπός του Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΙ.Π.Μ.Σ) είναι η καλλιέργεια και η προαγωγή της γνώσης και της έρευνας στα επιστημονικά πεδία των εμβολίων, των λοιμωδών νοσημάτων καθώς και των κοινωνικών, ηθικών, νομικών και ψυχολογικών προβλημάτων που προκύπτουν σε έκτακτες καταστάσεις επιδημιών και πανδημιών. Επιπλέον σκοπό αποτελεί ο εφοδιασμός των μεταπτυχιακών φοιτητών με εξειδικευμένες γνώσεις στα παραπάνω πεδία, με στόχο την πληρέστερη προετοιμασία τους για μια επιτυχημένη επαγγελματική σταδιοδρομία.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Παπαζήσης, Θ. Παπαμήτσου, Ε. Φαρμάκη, Γ. Πάππας, Γ. Γκιούλα, Γ. Ταγαράκης, Π. Αντωνίτσης

ΈΡΕΥΝΑ, ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΕΜΒΟΛΙΩΝ

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στην ενότητα αυτή αναλύονται διεξοδικά όλα τα στάδια ανάπτυξης νέων εμβολίων που περιλαμβάνουν τις προ-κλινικές εργαστηριακές μελέτες και τις προ-εγκριτικές κλινικές μελέτες φάσης I, II και III. Εξετάζονται οι έννοιες της αποτελεσματικότητας και της ασφάλειας των εμβολίων όπως αυτές προκύπτουν από τις κλινικές μελέτες αλλά και από τη μαζική χρήση τους στον γενικό πληθυσμό (real world data). Αναλύονται επίσης όλες οι τεχνολογίες παραγωγής εμβολίων, παλαιότερες και νεότερες με έμφαση στην τεχνολογία mRNA και τις εφαρμογές που μπορεί να έχει αυτή και σε άλλα θεραπευτικά πεδία

ΕΜΒΟΛΙΑ ΚΑΙ ΕΜΒΟΛΙΑΣΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Σε κάθε χώρα παγκοσμίως υπάρχει πολιτική εμβολιασμών και ορίζεται ένα χρονοδιάγραμμα εμβολιασμών, που προγραμματίζεται από την πολιτεία,

σύμφωνα με τις τρέχουσες επιδημιολογικές συνθήκες και τις διεθνείς οδηγίες. Εάν οι συνθήκες αλλάξουν, τροποποιείται η χρονολογική σειρά ή η ηλικία έναρξης ή και όλο το πρόγραμμα των εμβολιασμών. Στην ενότητα θα παρουσιαστεί αναλυτικά το Πρόγραμμα Εμβολιασμών για τη χώρα μας, όπως αυτό καθορίζεται από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με έμφαση στους εμβολιασμούς της παιδικής ηλικίας. Θα παρουσιαστούν επίσης ανάλογα προγράμματα του εξωτερικού ενώ θα γίνει ιδιαίτερη μεία στο πρόγραμμα εμβολιασμού έναντι της COVID-19.

ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ- COVID-19

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στην ενότητα θα διδαχθούν οι αρχές ανοσολογίας και παθοφυσιολογίας όλων των λοιμωδών νοσημάτων με έμφαση στη κλινική διάγνωση, στη θεραπεία και στην πρόληψη τους. Θα αναλυθούν επίσης όλες οι διαθέσιμες φαρμακολογικές θεραπείες, υπό έρευνα φάρμακα καθώς και διαδικασίες όπως οι θεραπείες επαναστόχευσης που είναι δυνητικά χρήσιμες στα λοιμώδη νοσήματα.

ΜΟΡΙΑΚΗ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ - ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ / ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στην ενότητα αυτή θα διδαχθούν οι αρχές και τεχνικές μοριακής και γενετικής επιδημιολογίας και των μεθοδολογικών εργαλείων και μεθόδων τους. Επίσης θα αναλυθούν τα συστήματα επιδημιολογικής επιτήρησης και καταγραφής των μεταδοτικών νοσημάτων, για τη συλλογή έγκαιρης και έγκυρης πληροφορίας, με σκοπό την άμεση παρέμβαση και τον περιορισμό των επιδημιών (Σύστημα Υποχρεωτικής Δήλωσης Νοσημάτων, Σύστημα Παρατηρητών Νοσηρότητας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, Σύστημα Εργαστηριακής Δήλωσης, συνδρομική επιτήρηση, Δίκτυα: κλινικοεργαστηριακά, έγκαιρης προειδοποίησης, επιτήρησης νοσοκομειακών λοιμώξεων).

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η ενότητα αυτή αποτελεί βασική υποχρεωτική ενότητα όλων των μεταπτυ-χιακών προγραμμάτων σπουδών. Στην ενότητα διδάσκονται οι βασικές αρχές μεθοδολογίας της έρευνας, οι βασικές αρχές βιοστατιστικής καθώς και κατευθυντήριες οδηγίες για τη συγγραφή μιας ερευνητικής εργασίας.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Θ. Παπαμήτσου, Γ. Παπαζήσης, Σ. Μήτκα, Μ. Χατζηδημητρίου, Τ. Egberts, Π. Βούλτσιος

ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ- ΒΙΟΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Στην ενότητα αυτή θα παρουσιαστούν αναλυτικά τα αναδυόμενα νοσήματα και η επαγρύπνηση για την ανάδυση των νοσημάτων αυτών.
- Παράλληλα θα αναλυθεί το φαινόμενο της βιοτρομοκρατίας, δηλαδή της εσκεμμένης και στοχευμένης χρήσης βιολογικών όπλων (ιών, μικροβίων, βακτηρίων, μυκήτων) εναντίον άμαχων πληθυσμών και υλικών στόχων με σκοπό τον εκφοβισμό, τον εξαναγκασμό ή την εξόντωσή τους

ΚΛΙΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ / ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΚΕΣ, ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΟΡΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Στην ενότητα αναλύονται οι τεχνικές απομόνωσης, διαχωρισμού, ποιοτικού και ποσοτικού προσδιορισμού των βασικών βιομορίων (όπως ηλεκτροφόρηση, χρωματογραφία, εκχύλιση, κλασματική φυγοκέντρηση, τεχνικές προσδιορισμού της συγκέντρωσης νουκλεϊνικών οξέων
- Φασματοφωτομετρία
- Φασματοσκοπία μαζών
- Φλογοφωτομετρία, Νεφελομετρία) που χρησιμοποιούνται διαγνωστικά στα λοιμώδη νοσήματα και αποτελούν βασικό εργαλείο της εργασίας των τεχνολόγων ιατρικών εργαστηρίων και λοιπών εργαστηριακών ειδικοτήτων.
- Επίσης στην Κλινική σημειολογία και συμπτωματολογία που χαρακτηρίζει και διαφοροποιεί τα λοιμώδη νοσήματα και χρησιμεύει στη διάγνωση και διαφοροδιάγνωσή τους

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΗ ΕΜΒΟΛΙΩΝ, ΦΑΡΜΑΚΟΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ, ΦΑΡΜΑΚΟΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΗ

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Στην ενότητα αυτή αναλύονται οι βασικές αρχές φαρμακοεπιδημιολογίας μέσω της περιγραφής των βασικών τύπων φαρμακοεπιδημιολογικών μελετών (αναδρομικές, προοπτικές, παρατήρησης, παρέμβασης, μελέτες κοόρτης, μελέτες ασθενών- μαρτύρων) οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη μελέτη των εμβολίων και των άλλων φαρμάκων.
- Παράλληλα αναλύονται διεξοδικά οι αρχές της φαρμακοεπαγρύπνησης, του επιστημονικού κλάδου που έχει στόχο την συνεχή επιτήρηση της ασφάλειας των φαρμάκων (drug safety) μέσω της ανίχνευσης, αξιολόγησης, κατανόησης και αποτροπής των ανεπιθύμητων ενεργειών.
- Τέλος περιγράφονται τεχνικές αναζήτησης σημάτων ασφαλείας φαρμάκων και εμβολίων στις βάσεις φαρμακοεπαγρύπνησης του Αμερικάνικου Οργανισμού Φαρμάκων (FAERS-VAERS) και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Vigibase)

ΕΜΒΟΛΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΜΩΔΗ ΝΟΣΗΜΑΤΑ: ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η ενότητα αυτή πραγματεύεται ζητήματα πολιτικής υγείας και δημόσιας υγείας, στρατηγικής διαχείρισης κρίσεων και επιδημιών. Επίσης αντικείμενα όπως οικονομικά υγείας και φαρμακο-οικονομίας αλλά και θέματα όπως η ισότιμη πρόσβαση στα εμβόλια, η πατέντα των εμβολίων καθώς και των φαρμακευτικών προϊόντων που λαμβάνουν άδεια έκτακτης χρήσης σε καταστάσεις επιδημιών

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ, ΒΙΟΗΘΙΚΑ ΚΑΙ ΙΑΤΡΟΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η ενότητα αυτή πραγματεύεται βιοηθικά και ιατρονομικά ζητήματα που προκύπτουν κατά τη διαχείριση των λοιμωδών νοσημάτων και των επιδημιών. Επίσης κριτική αξιολόγηση των μέτρων πρόληψης, και θεμάτων όπως η υποχρεωτική απομόνωση, υποχρεωτικότητα εμβολιασμών, νομοθεσία στην Ελλάδα και τις άλλες χώρες. Περιγράφεται η νομοθεσία της κεντρικής και αποκεντρωμένης εγκριτικής διαδικασίας των φαρμάκων καθώς και οι εθνικές και

ευρωπαϊκές νομικές διατάξεις σχετικά με τα φαρμακευτικά και τα εμβόλια. Εξετάζονται τέλος οι ψυχολογικές επιπτώσεις των πανδημιών στο άτομο και το κοινωνικό σύνολο.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

41. ΔΠΜΣ «ΝΕΥΡΟΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ»

Απόκτηση γνώσεων περιγραφικής ανατομίας, ιστολογίας-κυτταρολογίας και βασικών φυσιολογικών λειτουργιών του νευρικού συστήματος

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Σ. Γρηγοριάδης, Χ. Μπακιρτζής, Π. Θεοτόκης, Δ. Παρίσης, Κ. Τερζούδη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανατομία Κ.Ν.Σ (εγκέφαλος-νωτιαίος μυελός) Π.Ν.Σ (κρανιακά και νωτιαία νεύρα), Νευρώνες (σώμα, άξονας, δενδρίτες, σύναψη)
- Νευρογλοία, (αστροκύτταρα,ολιγοδενροκύτταρα, μικρογλοία, επένδυμα),
- Περιφερικά νευρικά κύτταρα (νευρικές ίνες, συνδεδετικός ιστός, κύτταρα Swann)
- Νευρομυϊκή σύναψη-Μύες
- Βασικές λειτουργίες Νευρικού Συστήματος (κίνηση, αίσθηση, νοητικές λειτουργίες

ΒΑΣΙΚΗ ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Τσίγαλου, Χ. Αλεξόπουλος, Ν. Γρηγοριάδης, Η. Μιχαηλίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Δομή & όργανα του ανοσοποιητικού συστήματος
- Κύτταρα του ανοσοποιητικού συστήματος
- Επικοινωνία στο ανοσοποιητικό σύστημα (κυτταροκίνες, χυμοκίνες)
- Μηχανισμοί της έμφυτης ανοσίας & φαγοκυττάρωση
- Κυτταρική ανοσία & αντιγονοπαρουσίαση
- Β κύτταρα, χυμική ανοσία, ανοσοσφαιρίνες & Συμπλήρωμα

ΒΑΣΙΚΗ ΝΕΥΡΟΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Ηλιόπουλος, Μ. Μποζίκη, Ε. Κεσίδου, Χ. Τσίγαλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανοσολογική απάντηση επί λοιμώξεων (βακτήρια και ιοί)
- Μηχανισμοί αυτοανοσίας
- Αγγειΐτιδες
- Συστηματικός Ερυθηματώδης Λύκος
- Παρανεοπλασματικά σύνδρομα
- Μονοκλωνικές γαμμοπάθειες

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Σκένδρος, Χ. Παπαγόρας, Π. Στειρόπουλος, Α. Ζεκερίδου, Κ. Λιάπης, Δ. Μαστέλλος, Α. Ονουφριάδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανοσολογική απάντηση επί λοιμώξεων (βακτήρια και ιοί)
- Μηχανισμοί αυτοανοσίας, Αγγειΐτιδες
- Συστηματικός Ερυθηματώδης Λύκος
- Παρανεοπλασματικά σύνδρομα
- Μονοκλωνικές γαμμοπάθειες

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑΣ-ΝΕΥΡΟΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Τσίγαλου, Α. Χρυσανθοπούλου, Σ. Πετράκης, Ι. Μητρούλης, Μ. Μποζίκη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εργαστηριακή ανάλυση πρωτεϊνών ανοσιακού συστήματος-1 (Νεφελομετρία & Ποιοτική μελέτη ανοσοσφαιρινών)
- Εργαστηριακή ανάλυση πρωτεϊνών ανοσιακού συστήματος-2 (Ηλεκτροφόρηση πρωτεϊνών, Ανοσοκαθήλωση)
- Εργαστηριακή ανάλυση λειτουργίας ανοσιακού συστήματος-1
- Cell-based δοκιμασίες & μικροσκοπία

- Κυτταρομετρία ροής
- Μοριακές μέθοδοι (PCR, cloning) LA typing
- Genome wide association studies (GWAS)
- Ζωικά μοντέλα; Ενεργός ανοσοποίηση και παθητική μεταφορά
- Deep sequencing; B & T κύτταρα
- Antibody sequencing
- Εργαστηριακή Ανάλυση Ε.Ν.Υ.

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ-ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΒΙΟΘΕΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Τρυψιάνης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Αρχές Στατιστικής Ανάλυσης & Βιοθικής
- Κλινικές μελέτες
- Ευαισθησία & ειδικότητα εργαστηριακών μεθόδων

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΛΙΝΙΚΗ ΝΕΥΡΟΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ν. Γρηγοριάδης, Μ. Μποζίκη, Χ. Παπαγόρας, Γ. Δερετζή, Ι. Ηλιόπουλος, Κ. Τερζούδη, Δ. Τσίπτσιος, Δ. Παρίσης, Α. Χέβα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Απομυελινωτικά νοσήματα ΚΝΣ (Πολλαπλή Σκλήρυνση, Οπτική Νευρομυελίτιδα, ADEM, οπτικές νευρίτιδες)
- Αυτοάνοσες εγκεφαλίτιδες, επιληψίες και movement disorders (Αντισώματα κατά συναπτικών αντιγόνων ή συστατικών των συνάψεων, συναπτοπάθειες)
- Φλεγμονώδεις και αυτοάνοσες περιφερικές νευροπάθειες (Σύνδρομα Guillen - Barre, CIDP, MAG νευροπάθεια)
- Νοσήματα της νευρομυϊκής σύναψης (Μυασθένεια & Μυασθενικά σύνδρομα; Ιδιοπαθή και παρανεοπλασματικά)
- Φλεγμονώδη νοσήματα των μυών (Δερματομυοσίτιδα, Πολυμυοσίτιδα & Μυοσίτιδα με έγκλειστα)

- Λοιμώδεις παράγοντες που προκαλούν απομυελίνωση και εγκεφαλίτιδα, Μεταλοιμώδης αυτοανοσία
- Νευρολογική συνδρομή των συστηματικών αυτοανόσων νοσημάτων (Νευροψυχιατρικός Λύκος & Περιφερικές νευροπάθειες συνδρόμου Sjogren)
- Ψυχονευροανοσολογία (Κατάθλιψη, Στρες)

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΚΩΝ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

N. Γρηγοριάδης, Χ. Πουρζιτάκη, Χ. Μπακιρτζής, Σ. Παναγούτσος, R. Jobst

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Γενικές αρχές Νευροφαρμακολογίας
- Ανοσοκαταστολή & ανοσοτροποποίηση
- Βιολογικοί παράγοντες (μονοκλωνικά αντισώματα)

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

N. Γρηγοριάδης, Ι. Ηλιόπουλος

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

42. ΔΠΜΣ «ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ, ΝΕΥΡΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ»

ΕΝ ΑΝΑΜΟΝΗ ΦΕΚ

ΣΚΟΠΟΣ

Το ΔΠΜΣ “**Νευροεπιστήμες, Νευρογλωσσολογία και Εφαρμογές**” στοχεύει στην κατάρτιση επιστημόνων που εξειδικεύονται στη μελέτη της γλώσσας, υπό το πρίσμα των νευροεπιστημών, ως λειτουργίας δηλ. του εγκεφάλου. Προωθεί την εκπαίδευση των επιστημόνων αυτών σε νευροαπεικονιστικές μεθόδους μελέτης της γλώσσας και τους παρέχει σύγχρονη γνώση για τις γλωσσικές διαταραχές νευρολογικής και γενετικής αιτιολογίας, ενώ παράλληλα τους εκπαιδεύει σε κλινικές και εκπαιδευτικές μεθόδους αποκατάστασης γλωσσικών διαταραχών. Διαρθρώνεται σε δύο ειδικεύσεις: **Ειδίκευση I:** Γνωστική νευρο-επιστήμη της γλώσσας και νευροαποκατάσταση και **Ειδίκευση II:** Διαταραχές της γλώσσας και κλινικές/εκπαιδευτικές εφαρμογές

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Ειδίκευση I: Γνωστική νευροεπιστήμη της γλώσσας και νευροαποκατάσταση
Ειδίκευση II. Διαταραχές της γλώσσας και κλινικές/εκπαιδευτικές εφαρμογές

ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ν.Γρηγοριάδης, Σ. Μποστάντζοπούλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό εξετάζεται το νευρολογικό υπόβαθρο των γνωστικών λειτουργιών της αντίληψης, προσοχής, σκέψης, μνήμης και γλώσσας, με ιδιαίτερη έμφαση στη γλώσσα. Παρουσιάζονται ευρήματα νευροαπεικονιστικών μελετών αναφορικά με τις λειτουργίες αυτές σε τυπικό και κλινικό πληθυσμό (πχ. ασθενείς με αφασίες και άνοιες). Τα μαθησιακά αποτελέσματα αφορούν στην

κατανόηση των ανώτερων γνωστικών λειτουργιών ως λειτουργιών του εγκεφάλου. Ακόμη, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές καθίστανται ικανοί να διακρίνουν τις επιπτώσεις της εγκεφαλικής βλάβης στις λειτουργίες αυτές.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΝΕΥΡΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Σ. Σταυρακάκη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό επιχειρείται μια εισαγωγική προσέγγιση στο γνωστικό αντικείμενο της Νευρογλωσσολογίας. Συγκεκριμένα, εξετάζονται και αναλύονται τα εξειδικευμένα επίπεδα της γλωσσικής ανάλυσης (φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη κτλ.) υπό το πρίσμα των νευροβιολογικών παραγόντων που καθιστούν ικανή την παραγωγή και κατανόηση του λόγου. Επιπροσθέτως, εξετάζεται η επίδραση της εγκεφαλικής βλάβης στις γλωσσικές ικανότητες των ομιλητών διαφορετικών από άποψη τυπολογίας γλωσσών και, ως εκ τούτου, στο μάθημα αυτό υιοθετείται διαγλωσσική οπτική. Τα μαθησιακά αποτελέσματα αφορούν στην κατανόηση του σύνθετου χαρακτήρα της γλώσσας και του τρόπου με τον οποίο τα γλωσσικά υποσυστήματα υποστηρίζονται νευρολογικά. Ακόμη, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές του μαθήματος καθίστανται ικανοί να διακρίνουν της επίδραση της διαφορετικής γλωσσικής τυπολογίας στον τύπο των γλωσσικών ελλειμμάτων ατόμων που έχουν υποστεί εγκεφαλική βλάβη.

ΚΛΙΝΙΚΗ ΛΟΓΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Τάλλη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το μάθημα αυτό αποτελεί μία εισαγωγική προσέγγιση στο αντικείμενο της Κλινικής Λογοπαθολογίας και Λογοθεραπείας. Παρουσιάζονται σύντομα οι κύριες διαταραχές επικοινωνίας, λόγου, ομιλίας, και φωνής σε παιδιά και ενήλικες. Επιπροσθέτως, αναφέρονται διαγνωστικές μέθοδοι αξιολόγησης διαταραχών αλλά και μέθοδοι κλινικών παρεμβάσεων για τις διαταραχές αυτές. Τα μαθησιακά αποτελέσματα του παρόντος μαθήματος αφορούν στην κατανόηση της ταξινόμησης των διαταραχών επικοινωνίας, λόγου, ομιλίας και φωνής καθώς και στην κατανόηση του τρόπου αξιολόγησης και κλινικής παρέμβασης.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό αναπτύσσονται ενότητες οι οποίες αφορούν σε βασικές έννοιες της μεθοδολογίας της έρευνας στο πεδίο των επιστημών συμπεριφοράς, όπως η μέτρηση και η αξιοπιστία της, οι κλίμακες μέτρησης, ζητήματα αξιοπιστίας και εγκυρότητας αλλά και δειγματοληψίας. Έμφαση δίνεται σε μεθόδους συλλογής δεδομένων και γίνεται εισαγωγή στην περιγραφική παρουσίαση των δεδομένων αυτών δια της Περιγραφικής Στατιστικής. Επίσης, γίνεται εισαγωγή στην Επαγωγική Στατιστική διαμέσου παραδειγμάτων ανάλυσης δεδομένων (παραμετρική και μη παραμετρική στατιστική). Εκτός από την εξοικείωση των φοιτητριών και φοιτητών με τις σύγχρονες μεθόδους έρευνας, τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος αυτού αφορούν στο ότι αυτές/οί καθίστανται ικανοί να προβούν σε στατιστική ανάλυση δεδομένων δειγμάτων τυπικού και μη πληθυσμού

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Ειδίκευση Ι: Γνωστική νευροεπιστήμη της γλώσσας και νευροαποκατάσταση

ΝΕΥΡΟΕΚΦΥΛΙΣΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Ιωαννίδης, Σ. Μποστάντζοπούλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται και αναλύονται τα κυριότερα νευροεκφυλιστικά νοσήματα (νόσος Parkinson, Alzheimer, Huntington) και η επίδρασή τους στις γλωσσικές λειτουργίες. Συζητούνται κλινικά ζητήματα πρόγνωσης των ασθενειών αυτών, εκτίμησης και αξιολόγησης της πορείας τους καθώς και ζητήματα αποκατάστασης. Τα μαθησιακά αποτελέσματα αφορούν στο ότι οι φοιτήτριες/φοιτητές αποκτούν την ικανότητα να κατανοούν τη διαφορετική επίδραση των διαφορετικών νευροεκφυλιστικών νοσημάτων στη γλώσσα και να αναπτύσσουν σύντομα προγράμματα κλινικής γλωσσικής παρέμβασης.

ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Θ. Καραπαναγιωτίδης, Σ. Γρηγοριάδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται και αναλύονται διαταραχές κεντρικού νευρικού συστήματος, όπως αγγειακά, σκλήρυνση κατά πλάκας, όγκοι και κακώσεις αλλά και η επίδρασή τους στις γλωσσικές λειτουργίες. Συζητούνται κλινικά ζητήματα εκτίμησης και αξιολόγησης της πορείας των ασθενών αυτών καθώς και ζητήματα αποκατάστασης. Τα μαθησιακά αποτελέσματα αφορούν στο ότι οι φοιτήτριες/φοιτητές αποκτούν την ικανότητα να κατανοούν τη διαφορετική επίδραση των διαφορετικών διαταραχών του κεντρικού νευρικού συστήματος στη γλώσσα και να αναπτύσσουν σύντομα προγράμματα κλινικής γλωσσικής παρέμβασης

ΑΦΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Ιωαννίδης, Σ. Σταυρακάκη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται βασικές ενότητες της επιστήμης της Αφασιολογίας, που επικεντρώνει στην αναλυτική παρουσίαση των τύπων της αφασίας και της τρέχουσας διαγλωσσικής έρευνας. Παρουσιάζονται ακόμη συναφείς με τις αφασίες διαταραχές, όπως σημασιολογική άνοια, και εξετάζονται αντιπαραβολικά με τις αφασίες. Επιχειρείται μια σύγχρονη κλινική προσέγγιση με την παρουσίαση συμπεριφορών μεθόδων αξιολόγησης και δόμησης προγραμμάτων παρέμβασης. Τα μαθησιακά αποτελέσματα αφορούν στο ότι οι φοιτήτριες/φοιτητές αποκτούν την ικανότητα να κατανοούν τους διαφορετικούς τύπους αφασιών αλλά και του τρόπου με τον οποίο επιτελείται η συμπεριφορική αξιολόγησή τους. Επίσης, με το πέρας του μαθήματος, δύναται να αναπτύσσουν σύντομα προγράμματα κλινικής γλωσσικής παρέμβασης εξειδικευμένα για ασθενείς με αφασία και συναφείς διαταραχές.

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Μπαμίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται βασικές έννοιες της νευροαπεικόνισης με επίκεντρο τη λειτουργία του εγκεφάλου. Αν και καλύπτεται το σύνολο των μεθόδων, έμφαση δίνεται στις μη παρεμβατικές, νευροφυσιολογικές μεθόδους όπως το Ηλεκτροεγκεφαλογράφημα και το Μαγνητοεγκεφαλογράφημα. Δίνονται επίσης στοιχεία πειραματικού σχεδιασμού και τεχνικές ανάλυσης και εποπτικοποίησης δεδομένων και γίνεται πρακτική χρήση εργαλείων ανάλυσης και ερμηνείας αυτών. Τα μαθησιακά αποτελέσματα αφορούν στο ότι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές καθίστανται ικανές και ικανοί να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν σύγχρονα προβλήματα ερμηνείας απεικονιστικών δεδομένων αλλά και να αξιοποιούν σύγχρονα εργαλεία ανάλυσης. Θα είναι επίσης σε θέση να διενεργήσουν απλά πειράματα.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Μπαμίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται βασικές έννοιες του συναισθήματος (ορισμός, σημασία, μέτρηση) με βάση και αναφορά στη σύγχρονη νευρο-επιστήμη αλλά την εξέλιξη των νέων τεχνολογιών. Έμφαση δίνεται στις μεθόδους αναγνώρισης και μέτρησης του συναισθήματος μέσα από διάφορα «κανάλια» της ανθρώπινης δραστηριότητας. Επιπλέον δίνονται στοιχεία για την πιθανή αξιοποίησή τους. Καλύπτονται επίσης θέματα και τεχνικές παρατήρησης της πορείας της συναισθηματικής κατάστασης ενός ατόμου με βάση συστήματα mhealth. Δίνονται επίσης στοιχεία πειραματικού σχεδιασμού πειραμάτων και γίνεται πρακτική χρήση σχετικών συστημάτων αλλά και άλλων εργαλείων/ λογισμικών. Τα μαθησιακά αποτελέσματα αφορούν στο ότι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα είναι ικανές και ικανοί να κατανοήσουν τη σημασία του συναισθήματος και να ερμηνεύσουν σύγχρονα θέματα της υπολογιστικής νευρο-επιστήμης που

σχετίζονται με αυτό. Θα μπορούν επίσης να αξιοποιούν σύγχρονα σχετικά λογισμικά εργαλεία και θα είναι επίσης σε θέση να διενεργήσουν σχετικά πειράματα.

ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Ζαφειρίου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το μάθημα αυτό επικεντρώνει στις διαταραχές αυτιστικού φάσματος. Αναλύεται το γενετικό και νευρολογικό υπόβαθρο των διαταραχών αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ) καθώς και ο συμπεριφορικός φαινότυπος. Τίθενται ακόμη και θέματα ορολογίας όπως προκύπτουν από την εξέλιξη της χρήσης των σχετικών όρων (σύμφωνα με διαφορετικές εκδοχές του DSM). Τα μαθησιακά αποτελέσματα αφορούν στο ότι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές καθίστανται ικανές και ικανοί να κατανοούν την αιτιολογία αλλά και τα φαινοτυπικά χαρακτηριστικά των ΔΑΦ.

ΝΕΥΡΟΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Ζαφειρίου, Σ. Σταυρακάκη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το μάθημα αυτό επικεντρώνει στις νευροαναπτυξιακές διαταραχές (ΝΑΔ) και στις επιδράσεις των διαταραχών αυτών στη γλωσσική συμπεριφορά. Παρουσιάζονται διαταραχές απλής γενετικής αιτιολογίας (γενετικά σύνδρομα νοητικής καθυστέρησης) και σύνθετης γενετικής αιτιολογίας (Δυσλεξία, Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή, ΔΕΠ-Υ). Αναλύεται ο γλωσσικός και γνωστικός φαινότυπος των διαταραχών αυτών. Τα μαθησιακά αποτελέσματα αφορούν στο ότι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές καθίστανται ικανές και ικανοί να κατανοούν τις επιδράσεις των ΝΑΔ στις γλωσσικές ικανότητες και τη σχέση γλωσσικών και γνωστικών χαρακτηριστικών στα άτομα με ΝΑΔ.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Ειδίκευση II: Διαταραχές της γλώσσας και κλινικές/εκπαιδευτικές εφαρμογές

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Σ. Σταυρακάκη, Ι. Τάλλη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται οι κυριότερες αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές σε παιδιά και εφήβους και οι εκπαιδευτικές/κλινικές παρεμβάσεις για τις διαταραχές αυτές. Εξετάζονται διαταραχές του προφορικού και γραπτού λόγου. Έμφαση δίνεται στην Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή και την Αναπτυξιακή Δυσλεξία. Τα μαθησιακά αποτελέσματα αφορούν στην κατανόηση των χαρακτηριστικών μη τυπικής γλωσσικής ανάπτυξης στον προφορικό και γραπτό λόγο αλλά και στην εξοικείωση με τις μεθόδους θεραπευτικής παρέμβασης και αντιμετώπισης των προβλημάτων προφορικού και γραπτού λόγου.

ΕΠΙΚΤΗΤΕΣ ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Ιωαννίδης, Σ. Σταυρακάκη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το μάθημα αυτό αποβλέπει στη γνωριμία και εξοικείωση των φοιτητριών και φοιτητών με τις επίκτητες γλωσσικές διαταραχές σε παιδιά και ενηλίκους. Θα εξεταστούν τα γλωσσικά χαρακτηριστικά σε παιδιά με εστιακή εγκεφαλική βλάβη και ενήλικες ασθενείς με αφασία, με έμφαση στον αγραμματισμό. Θα συζητηθεί η εκδήλωση των διαταραχών αναφορικά με τα γλωσσικά και γνωστικά υποσυστήματα, αλλά και οι σύγχρονες μέθοδοι αξιολόγησης και αντιμετώπισης των προβλημάτων αυτών. Μαθησιακά αποτελέσματα: Μετά την παρακολούθηση του μαθήματος, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές αναμένεται να κατανοούν τα χαρακτηριστικά της μη τυπικής γλωσσικής συμπεριφοράς, τα ψυχομετρικά εργαλεία για την αξιολόγηση των γλωσσικών και γνωστικών προβλημάτων και τις μεθόδους θεραπευτικής παρέμβασης και αντιμετώπισης των προβλημάτων αυτών.

ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΔΕΥΤΕΡΗΣ/ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Υψηλάντης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται αναλυτικά και συζητούνται θέματα που σχετίζονται και επηρεάζουν την απόκτηση της δεύτερης γλώσσας ως ανεξάρτητες μεταβλητές, με επίκεντρο διαφορετικές μαθησιακές δυσκολίες, (είτε ως προς την επιτυχή απόκτηση, το τελικό αποτέλεσμα, είτε ως προς τον χρόνο απόκτησης). Παράλληλα εξετάζονται διαφορετικές πτυχές της σύγχρονης τεχνολογίας και η πιθανή τους εμπλοκή σε διαφορετικά επίπεδα των μεταβλητών.

Τέλος, συζητείται η έννοια της ανατροφοδότησης (υποστηρικτικής και διορθωτικής) στη γλωσσική παιδεία και κατατίθενται μοντέλα ανατροφοδότησης με σύγχρονα μέσα. Μαθησιακά αποτελέσματα: Μετά την παρακολούθηση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να κατανοούν τη διαδικασία της εκμάθησης της δεύτερης/ξένης γλώσσας από παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες αλλά και τη χρήση των νέων τεχνολογιών κατά τη διαδικασία της γλωσσικής τους εκπαίδευσης

ΝΕΥΡΟΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Ζαφειρίου, Σ. Σταυρακάκη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το μάθημα αυτό επικεντρώνει στις νευροαναπτυξιακές διαταραχές (ΝΑΔ) και στις επιδράσεις των διαταραχών αυτών στη γλωσσική συμπεριφορά. Παρουσιάζονται διαταραχές απλής γενετικής αιτιολογίας (γενετικά σύνδρομα νοητικής καθυστέρησης) και σύνθετης γενετικής αιτιολογίας (Δυσλεξία, Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή, ΔΕΠ-Υ). Αναλύεται ο γλωσσικός και γνωστικός φαινότυπος των διαταραχών αυτών. Τα μαθησιακά αποτελέσματα αφορούν στο ότι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές καθίστανται ικανές και ικανοί να κατανοούν τις επιδράσεις των ΝΑΔ στις γλωσσικές ικανότητες και τη σχέση γλωσσικών και γνωστικών χαρακτηριστικών στα άτομα με ΝΑΔ.

ΑΦΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Ιωαννίδης, Σ. Σταυρακάκη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται βασικές ενότητες της επιστήμης της Αφασιολογίας, που επικεντρώνει στην αναλυτική παρουσίαση των τύπων της αφασίας και της τρέχουσας διαγλωσσικής έρευνας. Παρουσιάζονται ακόμη συναφείς με τις αφασίες διαταραχές, όπως σημασιολογική άνοια, και εξετάζονται αντιπαραβολικά με τις αφασίες. Επιχειρείται μια σύγχρονη κλινική προσέγγιση με την παρουσίαση συμπεριφορών μεθόδων αξιολόγησης και δόμησης προγραμμάτων παρέμβασης. Τα μαθησιακά αποτελέσματα αφορούν στο ότι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές καθίστανται ικανοί να κατανοούν τους διαφορετικούς τύπους αφασιών αλλά και του τρόπου με τον οποίο επιτελείται η συμπεριφορική αξιολόγησή τους. Επίσης, με το πέρας του μαθήματος, δύναται να αναπτύξουν σύντομα προγράμματα κλινικής γλωσσικής παρέμβασης εξειδικευμένα για ασθενείς με αφασία και συναφείς διαταραχές.

ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Ζαφειρίου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το μάθημα αυτό επικεντρώνει στις διαταραχές αυτιστικού φάσματος. Αναλύεται το γενετικό και νευρολογικό υπόβαθρο των διαταραχών αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ) καθώς και ο συμπεριφορικός φαινότυπος. Τίθενται ακόμη και θέματα ορολογίας όπως προκύπτουν από την εξέλιξη της χρήσης των σχετικών όρων (σύμφωνα με διαφορετικές εκδοχές του DSM). Τα μαθησιακά αποτελέσματα αφορούν στο ότι οι φοιτητές καθίστανται ικανοί να κατανοούν την αιτιολογία αλλά και τα φαινοτυπικά χαρακτηριστικά των ΔΑΦ.

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΛΟΓΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Σ. Σταυρακάκη, Ι. Τάλλη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται γλωσσολογικές προσεγγίσεις για τις διαταραχές λόγου. Συγκεκριμένα, αναλύονται οι σύγχρονες γλωσσολογικές θεωρίες που αφορούν σε διαφορετικά επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης φυσικών γλωσσών (πχ. μορφολογία, σύνταξη, σημασιολογία και τα διεπίπεδά τους).

Κατόπιν, παρουσιάζονται τα ερωτήματα και οι προβλέψεις που θέτουν οι θεωρίες αυτές για τον μη τυπικό λόγο με πεδίο εφαρμογής τις διαταραχές λόγου. Παρουσιάζονται παραδείγματα τέτοιων εφαρμογών τόσο σε αναπτυξιακές όσο και σε επίκτητες διαταραχές λόγου. Οι φοιτητές/τριες αναμένεται να κατανοούν τους τρόπους με τους οποίους η γλωσσολογική θεωρία συνεισφέρει στην κατανόηση διαταραχών λόγου και να ερμηνεύουν τις διαταραχές αυτές υπό το πρίσμα της γλωσσολογικής προσέγγισης

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Ειδίκευση Ι: Γνωστική νευροεπιστήμη της γλώσσας και νευροαποκατάσταση

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ν. Γρηγοριάδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Υλοποιείται σε όλες τις νευρολογικές Κλινικές του Α.Π.Θ. ή σε αντίστοιχες άλλων Πανεπιστημίων της χώρας αλλά και σε κλινικές αποκατάστασης του ιδιωτικού τομέα όπως και στα συναφή εργαστήρια του Τμήματος Ιατρικής του ΑΠΘ ή άλλων ανάλογων εργαστηρίων των Ιατρικών Τμημάτων της ημεδαπής αλλά και σε φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που διατηρούν δομές διάγνωσης, αξιολόγησης και παροχής αγωγής λόγου και λογοθεραπείας. Μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές αναμένεται να εξοικειωθούν με διαγνωστικές και θεραπευτικές κλινικές μεθόδους αξιολόγησης και αποκατάστασης.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Μπαμίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται βασικές έννοιες της νευρο-ευπλαστότητας και της δυνατότητας βελτίωσης της λειτουργίας του εγκεφάλου που παρέχεται με την «εκπαίδευσή του». Αν και καλύπτεται το σύνολο των μεθόδων, έμφαση δίνεται στις μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις, όπως η γνωστική/νοητική και η σωματική ενδυνάμωση. Επιπλέον, καλύπτονται οι τεχνικές της βιοανάδρασης και της νευρο-ανάδρασης, όπως και της εκπαίδευσης με βάση τα παιχνίδια σοβαρού σκοπού. Δίνονται επίσης στοιχεία πειραματικού σχεδιασμού παρεμβάσεων και γίνεται πρακτική χρήση σχετικών εργαλείων/λογισμικών. Τα μαθησιακά αποτελέσματα αφορούν στο ότι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα είναι ικανές και ικανοί να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν σύγχρονα θέματα της νευρο-ευπλαστότητας αλλά και να αξιοποιούν σύγχρονα εργαλεία ανάπτυξης παρεμβάσεων. Θα είναι επίσης σε θέση να διενεργήσουν παρεμβάσεις με σύγχρονα λογισμικά και συστήματα ιατρικού σκοπού

ΝΕΥΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Μπαμίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το μάθημα έχει ως στόχο να κάνει τους εκπαιδευόμενους ικανούς εκτιμήσουν τη δυνατότητα που δίνουν οι νέες τεχνολογίες και οι τεχνολογίες της μάθησης συνολικά προκειμένου να καταστήσουν εφικτή την βελτίωση της κατάστασης, της ποιότητας ζωής αλλά και της μαθησιακή διαδικασία για άτομα με αναπηρίες. Έμφαση δίνεται σε αναπηρίες των αισθητηρίων οργάνων, της κίνησης, αλλά και της νόησης. Μαθησιακά αποτελέσματα: Με το πέρας του μαθήματος οι εκπαιδευόμενες/οι θα είναι σε θέση να: γνωρίζουν την προέλευση των αναπηριών από πλευράς ανατομίας και φυσιολογίας, να αναλύουν και να εκτιμούν τις αναπηρίες σε σχέση με θέματα και γνώσεις ιατρικής και νευροεπιστημονικής φύσης, να κατανοούν τις τεχνικές ανάγκες και δυνατότητες συστημάτων μάθησης για άτομα με αναπηρίες, να αναλύουν τις τεχνικές απαιτήσεις συστημάτων μάθησης για άτομα με αναπηρίες να σχεδιάζουν

συστήματα υποβοήθησης μάθησης για άτομα με αναπηρίες, να σχεδιάζουν συστήματα και τεχνικές αξιολόγησης της αποτελεσματικότητάς τους, ερευνούν νέες δυνατότητες που αναδύονται από νέες τεχνολογίες (πχ ρομποτική).

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Ειδίκευση II: Διαταραχές της γλώσσας και κλινικές/εκπαιδευτικές εφαρμογές

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Σ. Σταυρακάκη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Υλοποιείται σε φορείς υποδοχής που περιλαμβάνουν φορείς της δημόσιας εκπαίδευσης (Σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης (Σ.Μ.Ε.Α.Ε.) πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (Ειδικά Νηπιαγωγεία και Ειδικά Δημοτικά, Τμήματα ένταξης γενικών σχολείων, όλων των βαθμίδων, Ενιαία Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια-Λύκεια (ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ.) Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ) Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.), υπηρεσίες λογοθεραπείας Δημοσίων Νοσοκομείων, εργαστήρια Τμημάτων Ιατρικής της ημεδαπής και κλινικές νοσοκομείων ΕΣΥ όπου επιτελείται αξιολόγηση, εκτίμηση, αποκατάσταση των γλωσσικών ελλειμμάτων ασθενών, όπως και Κέντρα Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (Κ.Ε.Σ.Υ.), Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας, σε Συμβουλευτικούς Σταθμούς των Δήμων, Κέντρα Κοινωνικής Ψυχικής Υγιεινής, σε σχολεία που λειτουργούν εντός δημόσιων νοσοκομείων και σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ.) εποπτευόμενα από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές αναμένεται να εξοικειωθούν με εκπαιδευτικές και λογοθεραπευτικές-κλινικές μεθόδους αξιολόγησης, παρέμβασης και αποκατάστασης

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Δ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Ειδίκευση Ι: Γνωστική νευροεπιστήμη της γλώσσας και νευροαποκατάσταση
Ειδίκευση ΙΙ. Διαταραχές της γλώσσας και κλινικές/εκπαιδευτικές εφαρμογές

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΓΛΩΣΣΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Σ. Σταυρακάκη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το μάθημα αυτό επικεντρώνει στην ανάπτυξη ειδικών θεμάτων με επίκεντρο την πορεία της αποκατάστασης ατόμων με αναπτυξιακές ή επίκτητες γλωσσικές διαταραχές. Παρουσιάζονται και αναλύονται προγράμματα αποκατάστασης αλλά και μελέτες περίπτωσης (cases studies) για τις οποίες εφαρμόστηκαν συγκεκριμένα προγράμματα αποκατάστασης. Τα μαθησιακά αποτελέσματα αφορούν στην κατανόηση των ατομικών αναγκών των ασθενών με διαταραχές γλώσσας και στην ανάπτυξη ατομικού πλάνου παρέμβασης και αποκατάστασης

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Μπαμίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται βασικές έννοιες της αποκατάστασης με βάση και αναφορά στη νευρο-ευπλαστικότητα και της δυνατότητας βελτίωσης της λειτουργίας του σώματος και του εγκεφάλου που παρέχεται μέσα από νέες τεχνολογίες. Έμφαση δίνεται στις μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις, και τεχνολογίες σωματικής ενδυνάμωσης, αλλά και τεχνολογίες αεροδιαστημικής ιατρικής. Καλύπτονται επίσης θέματα και τεχνικές παρατήρησης της πορείας της αποκατάστασης με βάση συστήματα mhealth. Δίνονται επίσης στοιχεία πειραματικού σχεδιασμού παρεμβάσεων και γίνεται πρακτική χρήση σχετικών συστημάτων (όπως η ανθρωποφυγόκεντρος) αλλά και άλλων εργαλείων/ λογισμικών. Τα μαθησιακά αποτελέσματα αφορούν στο ότι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα είναι ικανές και ικανοί να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν σύγχρονα θέματα της αποκατάστασης αλλά και να αξιοποιούν σύγχρονα εργαλεία παρεμβάσεων αποκατάστασης. Θα

είναι επίσης σε θέση να διενεργήσουν παρεμβάσεις αποκατάστασης με σύγχρονα λογισμικά και συστήματα ιατρικού σκοπού

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

43. ΔΠΜΣ «ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ»

Αντικείμενο του παρόντος μεταπτυχιακού προγράμματος είναι η εκπαίδευση στη διοίκηση και οργάνωση υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής φροντίδας, με βάση τις σύγχρονες αρχές του Management. Επίσης, σκοπός του Προγράμματος είναι η καλλιέργεια και η προαγωγή της γνώσης και της έρευνας στα παραπάνω επιστημονικά πεδία αλλά και ο εφοδιασμός των μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών με εξειδικευμένες γνώσεις σε αυτά, με στόχο την πληρέστερη προετοιμασία τους για μια επιτυχημένη επαγγελματική σταδιοδρομία.

Οι στόχοι του ΔΠΜΣ είναι:

- i. Η παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακών σπουδών.
- ii. Η θεωρητική και εφαρμοσμένη κατάρτιση εξειδικευμένων αποφοίτων-στελεχών managers που θα περιλαμβάνει:
  - 1) την απόκτηση γνώσεων σχετικά με τις βασικές αρχές management
  - 2) την απόκτηση γνώσεων σχετικά με τη δομή και τον τρόπο λειτουργίας των μονάδων/υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής φροντίδας
  - 3) την απόκτηση γνώσεων σχετικά με τη δομή και τον τρόπο λειτουργίας των διαφόρων συστημάτων υγείας, με έμφαση στο ελληνικό σύστημα υγείας
  - 4) την εκπαίδευση στον στρατηγικό και επιχειρησιακό σχεδιασμό σε σχέση με τις δομές και τις υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας
  - 5) την εκπαίδευση στη διαχείριση προσωπικού και ιδιαίτερα στη διαχείριση των επαγγελματιών υγείας
  - 6) την εκπαίδευση στην πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων νομικής φύσεως που ανακύπτουν κατά την παροχή υπηρεσιών υγείας στο σύγχρονο ελληνικό και διεθνές περιβάλλον
  - 7) την εκπαίδευση στην ανάλυση κόστους, την εξεύρεση και τη διαχείριση πόρων στις υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας
  - 8) την εκπαίδευση στη μεθοδολογία της έρευνας, με έμφαση στην εφαρμοσμένη έρευνα στον χώρο της υγείας.
- iii. Η προαγωγή της διεπιστημονικής έρευνας σε θέματα διοίκησης και οργάνωσης μονάδων και υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής φροντίδας, καθώς και η

εκπόνηση υψηλού επιπέδου συναφών Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών.

iv. Η ανάπτυξη κριτικών και ερευνητικών δεξιοτήτων που απαιτούνται για σπουδές διδακτορικού επιπέδου.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΑΡΧΕΣ MANAGEMENT – MANAGEMENT ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ν. Πολύζος, Γ. Ταγαράκης, Κ. Χρίστογλου, Σ. Καρακόλιας, Φ. Τσολάκη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βασικές αρχές-ορισμοί
- Στρατηγικός και Επιχειρησιακός σχεδιασμός σε εθνικό επίπεδο
- Ηγεσία και Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων στην υγεία, στρατηγικός και Επιχειρησιακός Σχεδιασμός σε επίπεδο υγειονομικής περιφέρειας
- Στρατηγικός και Επιχειρησιακός Σχεδιασμός σε επίπεδο υγειονομικής μονάδας (δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια Νοσοκομεία)
- Οργάνωση και αξιολόγηση / έλεγχος αποτελεσμάτων στην υγεία
- Σύγχρονα προβλήματα υγείας (πρώτο μέρος-νοσήματα καρδιαγγειακού, κακοήθη νοσήματα, τραύμα)
- Σύγχρονα προβλήματα υγείας (δεύτερο μέρος-λοιμώδη νοσήματα, ψυχιατρικές παθήσεις)

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ – ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΓΕΙΑΣ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Ταγαράκης, Χ. Πουλόπουλος, Ν. Πολύζος, Π. Πολυζωίδης, Α. Καραουλάνης, Κ. Χρίστογλου, Ι. Πετρου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ιστορία του συστήματος υγείας στην Ελλάδα
- Πολιτική Υγείας και Συστήματα Υγείας διεθνώς
- Κοινωνικό Marketing, Βασικές αρχές Marketing στην υγεία

- Δομές κοινωνικής φροντίδας στην Ελλάδα (κέντρα ανακουφιστικής φροντίδας και ειδικής ημερήσιας νοσηλείας, εξωτερικές ψυχιατρικές δομές, κ.λπ.)
- Υγεία και εξαρτήσεις
- Σχεδιασμός/πολιτική υγείας στην περίοδο της πανδημίας
- Προοπτικές Πολιτικής Υγείας και Συστήματος Υγείας στην Ελλάδα
- Ηθική της δημόσιας υγείας

ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Σ. Καρακόλιας, Γ. Ταγαράκης, Δασκαλόπουλος, Π. Πολυζωΐδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Γενική Εισαγωγή-Μορφές συστημάτων υγείας και κοινωνικής φροντίδας
- Συστήματα κοινωνικής ασφάλισης (τύπου Bismarck)-Το γερμανικό σύστημα υγείας και κοινωνικής φροντίδας
- Εθνικό σύστημα υγείας (τύπου Beveridge)-Το βρετανικό σύστημα υγείας και κοινωνικής φροντίδας
- Φιλελεύθερο σύστημα υγείας-το παράδειγμα των Η.Π.Α.
- Το ολλανδικό και γαλλικό σύστημα υγείας και κοινωνικής φροντίδας
- Δίκτυα κοινωνικής προστασίας διεθνώς και στην Ελλάδα
- Δομή και λειτουργία μη κυβερνητικών οργανώσεων (νομικό καθεστώς στην Ελλάδα και το εξωτερικό, πόροι λειτουργίας)
- Ο ρόλος μη κυβερνητικών οργανώσεων / φορέων στην παροχή υπηρεσιών υγείας (Ερυθρός Σταυρός, Ιατροί χωρίς Σύνορα, Ιατροί του Κόσμου κ.α.)

ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ – ΗΘΙΚΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Θ. Παπαμήτσου, Γ. Ταγαράκης, Φ. Τσολάκη, Χ. Μορφακίδης, Φ Χατζηνικολάου, Π. Αντωνίτσης, Γ. Παπαζήσης, Π. Μπαμίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ελληνικός Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας - Κώδικας Οδοντιατρικής Δεοντολογίας
- Δικαιώματα ασθενών (ενημέρωση, συγκατάθεση, ιατρικό απόρρητο)
- Υποχρεώσεις ασθενών

- Ανακοίνωση δυσάρεστων νέων σε ασθενείς / συγγενείς
- Αστική ευθύνη / Διοικητική ευθύνη (ιατρού, νοσηλευτικού ιδρύματος) στην παροχή υπηρεσιών υγείας)
- Ποινική ευθύνη (ιατρού, νοσηλευτή, διοικητικού προσωπικού) στην παροχή υπηρεσιών υγείας)
- Βιοηθικά ζητήματα στη σύγχρονη άσκηση της Ιατρικής
- Ο ρόλος του ιατροδικαστή στις υποθέσεις ιατρικού σφάλματος

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Ταγαράκης, Π. Μπαμίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Θεωρία και πρακτικές ασκήσεις στα πληροφοριακά συστήματα στην υγεία

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Παπαζήσης, Π. Αντωνίσης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βασικές αρχές στατιστικής/Βιοστατιστικής – I,II
- Ανάλυση δεδομένων κλινικών μελετών φαρμάκων
- Ανάλυση δεδομένων φαρμακοεπιδημιολογικών μελετών
- Ανάλυση δεδομένων μελετών φαρμακοεπαγρύπνησης
- Μαζικά δεδομένα (big data) στην φαρμακολογία

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ – ΗΠΙΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟ MANAGEMENT ΥΓΕΙΑΣ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Ταγαράκης, Α. Καραγιάννης, Γ. Παπαζήσης, Γ. Τσουλφάς, Α. Καραουλάνης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ήπιες δεξιότητες στην Ιατρική
- Σχέση ιατρού-ασθενούς
- Ήπιες δεξιότητες στις χειρουργικές ειδικότητες
- Ήπιες δεξιότητες στην Ψυχιατρική
- Ηγεσία στην Ιατρική
- Συνέντευξη από manager υγείας
- Γενικές αρχές ηγεσίας - Σχέση ηγεσίας – management
- Διαχείριση προσωπικού

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ (Υ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Ταγαράκης, Ν. Πολύζος, Σ. Καρακόλιας, Β. Κούνου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή - Βασικές αρχές οικονομικών της υγείας και κοινωνικής
- Μακροοικονομικά δεδομένα τομέα υγείας-πρόνοιας
- Μέθοδοι αποζημίωσης προμηθευτών υπηρεσιών υγείας (εξω-εσω-νοσκομειακά) και πρόνοιας
- Μικροοικονομική ανάλυση της αγοράς φροντίδας υγείας, του ΕΣΥ και της κοινωνικής φροντίδας
- Οικονομική διαχείριση μονάδων υγείας και κοινωνικής
- Κοστολόγηση υπηρεσιών μονάδων υγείας
- Αξιολόγηση και λήψη διοικητικών αποφάσεων βάσει κόστους στις μονάδες υγείας-πρόνοιας
- Οικονομική αξιολόγηση προγραμμάτων υγείας

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Φ. Τσολάκη, Γ. Ταγαράκης, Π. Αντωνίτσης, Γ. Τριαρίδης, Σ, Τσαγκαρόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Μεταφραστική Ιατρική-Εισαγωγή στην κλινική έρευνα
- Υπολογισμός μεγέθους δείγματος
- Συγγραφή επιστημονικής εργασίας I

- Συγγραφή διπλωματικής εργασίας II
- Αρχές κριτικής ανάγνωσης ερευνητικών εργασιών
- Διαδικασία κρίσης και υποβολή αναθεωρημένης εργασίας
- Θέματα Ηθικής για τον συγγραφέα, κριτή και εκδότη
- Ηθική της έρευνας

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Ταγαράκης, Κ. Χρίστογλου, Η. Τσάκος, Ι. Μπουκοβίνας, Α. Λοπατατζίδης, Ι. Καλατζάκης, Β. Γαλανάκη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Δομή του Συστήματος Υγείας στην Ελλάδα-Παροχή Ιδιωτικών Υπηρεσιών Υγείας
- Η Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή στον Ιδιωτικό Τομέα
- Η Ογκολογία στον Ιδιωτικό Τομέα
- Η ιδιωτική Ασφάλιση Υγείας
- Νομικό πλαίσιο Οργάνωσης
- Λειτουργίας και Διοίκησης Μονάδων Υγείας
- Ιατρικός Τουρισμός
- Μονάδες χρόνιας αιμοκάθαρσης
- Εξέλιξη της οικονομίας της Ιδιωτικής Υγείας στην Ελλάδα σε νούμερα

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΛΙΝΙΚΗΣ, ΤΜΗΜΑΤΟΣ, ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ, ΜΟΝΑΔΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Ταγαράκης, Π. Πολυζωίδης, Γ. Τσουλφάς, Θ. Παπαμήτσου, Δ. Παραμυθιώτης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Διεύθυνση Κλινικής
- Διεύθυνση Εργαστηρίου
- Διεύθυνση Μονάδας Κοινωνικής Φροντίδας
- Οργάνωση καρδιολογικού τμήματος
- Οργάνωση χειρουργικού τμήματος
- Οργάνωση θωρακοχειρουργικού / καρδιοχειρουργικού τμήματος

ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΦΑΡΜΑΚΟΥ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Ταγαράκης, Γ. Παπαζήσης, Π. Μπαμίδης, Ν. Πίππα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Αρχές αξιολόγησης φαρμάκων και τεχνολογιών υγείας (Health Technology Assessment - HTA)
- Πεδία και εφαρμογές της Βιοϊατρικής τεχνολογίας
- Φαρμακευτική Νανοτεχνολογία: Όταν τα φάρμακα «αλλάζουν» διαστάσεις. Βασικές αρχές και παραδείγματα από την κλινική πράξη

ΘΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

44. ΔΠΜΣ «ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ»

Αντικείμενο του Δ.Π.Μ.Σ. είναι η μεταπτυχιακή διδασκαλία, έρευνα, κατάρτιση και εξειδίκευση νέου επιστημονικού δυναμικού στις Επιστήμες Υγείας και Περιβάλλοντος. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην απόκτηση γνώσεων και ικανοτήτων σε θέματα βασικής και εφαρμοσμένης εργαστηριακής και κλινικής έρευνας. Επίσης, σκοπός του Δ.Π.Μ.Σ. είναι η μελέτη της επίδρασης των περιβαλλοντικών παραγόντων στις διάφορες ασθένειες του ανθρώπου αποτελεί θεμέλιο λίθο στην κατανόηση και διασαφήνιση της αιτιοπαθογένειας και παθοφυσιολογίας τους. Οι περισσότερες νόσοι της σύγχρονης κοινωνίας είναι πολυπαραγοντικής αιτιολογίας με αποτέλεσμα η επίδραση του περιβάλλοντος στο ευρύτερο σύνολο αυτών των παθήσεων να χρήζει της δέουσας προσοχής και μελέτης. Αποκαλύπτονται οι καθοριστικοί παράγοντες του περιβάλλοντος που επιδρούν στην υγεία και τη νόσο μέσω έρευνας σε μοριακό και ιστολογικό επίπεδο. Στο παρόν ΔΠΜΣ μελετώνται οι παθήσεις των συστημάτων οι οποίες σχετίζονται με βιολογικούς παράγοντες, με οργανικά και ανόργανα υλικά, καθώς και με παράγοντες που οφείλονται στο φυσικό ή δομημένο περιβάλλον. Η μελέτη λαμβάνει χώρα τόσο σε μοριακό επίπεδο, με χρήση σύγχρονων μεθόδων ανίχνευσης μεταλλαξιγόνων και λοιμογόνων παραγόντων, όσο και σε ιστολογικό επίπεδο, με χρήση τεχνικών ανοσοϊστοχημείας και παρατήρησης στο οπτικό και ηλεκτρονικό μικροσκόπιο.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Κατράγκου, Θ. Καρακώστας, Ι. Πυθαρούλης, Μ. Γιάγκου, Σ. Χεριστανίδης, Κ. Σαμαρά, Δ. Βουτσά, Δ. Βώκου, Ν. Ζουμάκης, Π. Ζάνης, Ι. Γραμματικάκης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Κλίμα - Κλιματική αλλαγή – Κλιματικά μοντέλα – Κλιματικά δεδομένα
- Εισαγωγή στις επιστήμες του περιβάλλοντος (1)

- Εισαγωγή στις επιστήμες του περιβάλλοντος (2)
- Πρόγνωση έντονων μετεωρολογικών φαινομένων
- Οι κλιματικές μεταβολές και το ανοσοβιολογικό σύστημα
- Ατμοσφαιρική ρύπανση και δημόσια υγεία
- Φυσική των αιωρούμενων σωματιδίων και μηχανισμοί επίδρασης τους στον ανθρώπινο οργανισμό
- Αιωρούμενα σωματίδια της ατμόσφαιρας
- Πόσιμο νερό - έλεγχος ποιότητας
- Αλλεργιογόνα βιολογικής προέλευσης στην ατμόσφαιρα
- Κλίμα - καιρός - περιβάλλον και θνησιμότητα, Άνθρωπος
- Ατμοσφαιρικό περιβάλλον και κλίμα συνδέσεις και αλληλεπιδράσεις
- Επίδραση περιβαλλοντικών παραγόντων στην ενδομητριακή ανάπτυξη

ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Θ. Παπαλιάγκας, Δ. Σαρηγιάννης, Σ. Ξανθος, Σ. Μήτκα, Π. Σαμαράς, Η. Βουλγαρίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Υγεία και δομημένο περιβάλλον
- Εκθεσίωμα και υγεία
- Ραδιολογική επιβάρυνση από τα δομικά υλικά
- Βιολογικοί κίνδυνοι στο οικιακό και εργασιακό περιβάλλον
- Χημικοί κίνδυνοι στο οικιακό περιβάλλον, Χημικοί κίνδυνοι στο εργασιακό περιβάλλον
- Εισαγωγή στην επεξεργασία υγρών αποβλήτων
- Το ξύλο ως βιολογική πρώτη ύλη για την παραγωγή και χρήση προϊόντων σε εσωτερικούς χώρους

ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΕΚΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Φράγκου, Θ. Παπαμήτσου, Α. Σιόγκα, Β. Παπαλιάγκας, Δ. Καμπέρης, Σ. Σωτηρίου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Περιβάλλον και υγεία: Η επιγενετική ως συνδετικός κρίκος, Επιθηλιακός
- Συνδετικός ιστός
- Πεπτικό σύστημα και αναπαραγωγικά συστήματα
- Οπτικό και ηλεκτρονικό μικροσκόπιο (συνδιδασκαλία με Α. Σιόγκα)
- Αίμα
- Μυϊκός, Νευρικός ιστός
- Αναπνευστικό σύστημα
- Ουροποιητικό σύστημα
- Ενδοκρινείς αδένες
- Οπτικό και ηλεκτρονικό μικροσκόπιο (συνδιδασκαλία με Θ. Παπαμήτσου)
- Βασικές μεταβολικές οδοί
- Ποιοτικός έλεγχος
- Διαφοροποίηση και απόπτωση

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΙ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Ευθυμιάδης, Φ. Χατζηνικολάου, Σ. Κισκινίδου, Α. Παπαδοπούλου, Α. Χέβα, Τ. Κολέτσα, Α. Καραμήτσος, Γ. Δημητριάδης, Κ. Πορπόδης, Μ. Μάνθου, Σ. Μεδίτσου, Σ. Σωτηρίου, Ι. Κωνσταντινίδης, Ν. Ιωκειμίδης, Ε. Καραμητρούσης, Δ. Καπουκρανίδου, Α. Κουρουκλίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Περιβάλλον και καρκίνος, Ιατροδικαστική – Περιβαλλοντικοί παράγοντες – Θανατολογία
- Διαταραχές των ιστών από γυναικολογικής άποψης
- Επίδραση του περιβάλλοντος στη στοματική κοιλότητα
- Επίδραση περιβαλλοντικών παραγόντων στο νευρικό σύστημα
- Η ιστοπαθολογία των περιβαλλοντικών και λοιμωδών νοσημάτων των πνευμόνων
- Οφθαλμός και περιβάλλον
- Περιβαλλοντικοί παράγοντες και ουροποιητικό σύστημα, Άσθμα. Πολλές μορφές
- Ιδιαίτερες θεραπείες/φαινοτυποι του άσθματος και θεραπευτικές προσεγγίσεις
- HPV: HUMAN PAPILLOMAVIRUS Ιός των ανθρώπινων θηλωμάτων
- Περιβαλλοντικοί παράγοντες και γαστρεντερικό σύστημα
- Εξελικτική ιατρική

- Περιβαλλοντικοί παράγοντες και λεμφοαιμοποιητικό / ανοσοποιητικό και ενδοκρινικό σύστημα
- Ανώτερος αεραγωγός και περιβάλλον
- Περιβαλλοντικοί παράγοντες και καρδιαγγειακό σύστημα
- Περιβαλλοντικοί παράγοντες και γεννητικό σύστημα, απορρόφηση και κατανομή περιβαλλοντικών τοξικών ουσιών από το δέρμα
- Δέρμα και περιβάλλον

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ / ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Σιούντας, Ε. Παπαναστασίου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Φυσικές και τεχνητές πηγές ακτινοβολιών
- Μη ιονίζουσα ακτινοβολία – Πηγές και ηλεκτρομαγνητικά πεδία
- Ιατρικές πηγές ακτινοβολιών
- Βιολογικές επιδράσεις ακτινοβολιών

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Κουννου, Θ. Παπαμήτσου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην οικονομία του περιβάλλοντος
- Εμπειρικές μελέτες
- Αποτυχίες της αγοράς
- Αποτίμηση του περιβάλλοντος
- Άλλα περιβαλλοντικά θέματα: Εμπόριο και περιβάλλον

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Μελφος, Δ. Σαρρηγιάννης, Σ. Γαληνού-Μητσούδη, Ε. Ρηγούτσου, Π. Βούλτσος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Επιπτώσεις στα μνημεία και στον άνθρωπο απο περιβαλλοντικά φαινόμενα
- Ολοκληρωμένη μεθοδολογία αποτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων στη δημόσια υγεία
- Περιβαλλοντικά φαινόμενα και υγεία
- Περιβαλλοντικά φαινόμενα και υδατοκαλλιέργειες
- Η ψυχολογία μας στην εποχή του κορωνοϊού
- Εισαγωγή στην επιστήμη της βιοηθικής

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ - ΒΙΟΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ - ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Σ. Χεριστανίδης, Γ. Σκουφάς, Π. Μπαμίδης, Δ. Σπάχος, Π. Αντωνίου, Χ. Φραντίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βιοστατιστική
- Μέθοδοι εκπόνησης διπλωματικών εργασιών
- Εισαγωγή στα γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών
- Εφαρμογές γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών στην ιατρική
- Εισαγωγή και εξέλιξη συστημάτων πληροφορικής στην υγεία
- Διενέργεια έρευνας με την αξιοποίηση εργαλείων δημιουργίας ερωτηματολογίων
- Εργαλεία δημιουργίας αναφορών και συγγραφής επιστημονικών εργασιών
- Σύγχρονες τάσεις αξιοποίησης τεχνολογιών πληροφορικής και μεθοδολογιών νευροεπιστήμης για τη διερεύνηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στην υγεία

**ΛΟΙΜΩΓΟΝΟΙ, ΜΕΤΑΛΛΑΞΙΟΓΟΝΟΙ, ΤΟΞΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ - ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ
ΕΛΕΓΧΟΥ ΜΕΤΑΛΛΑΞΙΟΓΟΝΩΝ ΟΥΣΙΩΝ / ΤΕΡΑΤΟΓΕΝΕΣΗ, ΚΑΡΚΙΝΟΓΕΝΕΣΗ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

**Θ. Λιαλιαρης, Λ. Κοβάτση, Ε. Καραμητρούσης, Δ. Μηλιαράς, Α. Σιόγκα,
Κ. Κουζή-Κολιάκου, Δ. Ανδρεάδης, Δ. Καπουκρανίδου, Θ. Παπαμήτσου**

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη γενετική των μεταλλάξεων - Μέρος 1^ο
- Εισαγωγή στη γενετική των μεταλλάξεων - Μέρος 2^ο
- Από την κλασική στη μοριακή γενετική
- Αυτοσωματική επικρατής και υπολειπόμενη κληρονομικότητα
- Φυλοσύνδετη κληρονομικότητα
- Διαταραχές φυλετικής διαφοροποίησης
- Ιατροδικαστική τοξικολογία
- Περιβάλλον και καρκίνος του μαστού
- Συγγενείς ανωμαλίες και αναλογία φύλου
- Παράγοντες που επηρεάζουν τη γαμετογένεση
- Η αναγέννηση των ιστών και ο ρόλος του περιβάλλοντος
- Καρκινικά βλαστοκύτταρα στόματος/HPV και στοματικός βλεννογόνος
- Φωτοδυναμική θεραπεία / οδοντιατρικά υλικά και στοματικός βλεννογόνος
- Επίδραση των αντηλιακών στο δέρμα
- Αποβολές και περιβάλλον

**ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Κουννου, Ζ. Αηδόνη, Γ. Ταγαράκης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ανάπτυξη και περιβάλλον / Περιβαλλοντική καμπύλη ΚΟΥΖΝΕΤ / Περιβάλλον και εμπόριο / Περιβάλλον και απασχόληση / Η οικονομική επίπτωση των φυσικών καταστροφών
- Η επίδραση του «βουβού δολοφόνου» στο ιατρο-νοσηλευτικό προσωπικό της ΜΕΘ / COVID-19
- Διοίκηση και οργάνωση υπηρεσιών υγείας / Πρώτες βοήθειες

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΣΤΟΥΣ ΙΣΤΟΥΣ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Κοτσάμπαση, Θ. Δαρδαβέσης, Α. Τρεσίνης, Γ. Κατσαρας, Φ. Ακριτίδου, Μ. Μαράκη, Δ. Πουλημενέας, Μ. Γραμματικοπούλου, Δ.Π. Μπογδανος, Α. Παπακουλας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Παχυσαρκία, Πολιτικές υγείας
- Περιβάλλον και διατροφή
- Διατροφή στην εγκυμοσύνη
- Ο ρόλος των προβιοτικών στη νεογνική περίοδο και τον 1^ο χρόνο ζωής
- Όραση και διατροφή, Ισοζύγιο ενέργειας - περιβάλλον και γονίδια
- Χωροταξικό περιβάλλον και σωματικό βάρος
- Επισιτιστική ανασφάλεια
- Περιβάλλον
- Διατροφή και ανοσοποιητικό, περιβάλλον
- Αυτοάνοσα νοσήματα, Κατάσταση θρέψης/αλληλεπίδραση φαρμάκων - διατροφής

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΟ ΝΕΥΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Σπηλιοτόπουλος, Β. Παπαλιάγκας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Επίδραση του περιβάλλοντος στο νευρικό σύστημα
- Επιληψία και περιφερική νευροπάθεια - συσχέτιση με το περιβάλλον
- Νόσος ALZHEIMER και περιβάλλον

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

45. ΔΠΜΣ «ΑΘΛΗΣΗ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ»

Το ΔΠΜΣ «Άθληση και Υγεία (Τμήμα Ιατρικής και ΤΕΦΑΑ ΑΠΘ) δέχεται κάθε χρόνο πτυχιούχους των Τμημάτων Ιατρικής, ΤΕΦΑΑ, Φυσικοθεραπείας και Νοσηλευτικής, ή άλλων Τμημάτων συγγενούς γνωστικού αντικειμένου.

Οι Μεταπτυχιακοί φοιτητές χωρίζονται σε 2 γνωστικές Κατευθύνσεις:

- Αθλητιατρική
- Άσκηση και Σωματική Υγεία

Σκοπός του Μεταπτυχιακού προγράμματος είναι η διαρκής ανανέωση και προαγωγή της εξειδικευμένης επιστημονικής γνώσης και η παροχή υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης σχετικά με τις εφαρμογές της επιστήμης της Ιατρικής στον αθλητισμό, αλλά και της άσκησης στο ανθρώπινο σώμα.

Ειδικότερα, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αρχικά εξοικειώνονται με τις βασικές αρχές της Ορθοπαιδικής, της Ανατομικής και της Αθλητιατρικής. Στην πορεία μπορούν να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους σε πιο εξειδικευμένα αντικείμενα της επιστήμης της Ιατρικής όπως αυτή εφαρμόζεται στον αθλητισμό. Πιο συγκεκριμένα οι φοιτητές διδάσκονται τα αντικείμενα της Εργοφυσιολογίας, της Εμβιομηχανικής, της Αθλητικής Καρδιολογίας, της Διατροφής αλλά και της Παθολογίας των αθλουμένων, του Doping, των προγραμμάτων αποκατάστασης μετά από αθλητικές κακώσεις, το ρόλο της φυσικής δραστηριότητας στην πρόληψη παθήσεων αλλά και την εφαρμογή της σε ασθενείς με χρόνιες παθήσεις ή ΑμΕΑ και άλλα ειδικά θέματα του τομέα της Αθλητιατρικής μέσα από διαλέξεις και εργαστήρια.

Τέλος, κάθε φοιτητής επιλέγει το αντικείμενο στο οποίο θα εντρυφήσει μέσω της διπλωματικής του εργασίας. Οι απόφοιτοι του Μεταπτυχιακού έχουν όλες τις απαραίτητες γνώσεις για την εφαρμογή των παραπάνω αντικειμένων σε επαγγελματικό επίπεδο και γνωρίζουν τα αποτελέσματα της σύγχρονης έρευνας στον τομέα της Αθλητιατρικής.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ν. Γαλάνης, Χ. Τοπάλης, Ι. Σαρρής, Φ. Αγαθαγγελίδης, Π. Παπαδόπουλος, Ε. Κεσανίδης, Κωνσταντίνος Νάτσης, Μ. Ποτούπνης, Λ. Πουλτσίδης, Ε. Τσιρίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Αστάθεια ώμου
- Κακώσεις άκρου ποδός / ποδοκνημικής
- Κακώσεις σπονδυλικής στήλης
- Αγγειακές διαταραχές σε αθλητές
- Αναπτυσσόμενος σκελετός και άσκηση
- Αθλητικές κακώσεις σε χέρι – αντιβράχιο – αγκώνα
- Ειδικά θέματα Ορθοπαιδικής / Αθλητιατρικής
- Αθλητικές κακώσεις στην ωμική ζώνη
- Αθλητικές κακώσεις τραχήλου και κεφαλής
- Η ανάλυση της βάρδισης στους αθλητές
- Διαλείπουσα χωλότητα και άσκηση
- Σκολίωση Μεταβολικά νοσήματα και άσκηση
- Αθλητικές κακώσεις πυέλου – ισχίου
- Αθλητικές κακώσεις γόνατος

ΑΘΛΗΤΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Κουϊδή, Δ. Μαμελετζή, Φ. Μαυροβουνιώτης, Ε. Χατζηαγόρου, Δ. Γουλής, Β. Χατζητάκη, Ν. Κουτλιάνος, Α. Δεληγιάννης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Η Υποκινητικότητα ως παράγοντας κινδύνου για την υγεία
- Άσκηση και Καρδιά: Προσαρμογές με την άσκηση
- Πρωταθλητισμός και υγεία: Δυσάρεστα Αποτελέσματα
- Αθλητική Τριάδα

- Άσκηση στην Παιδική Ηλικία
- Χρόνιες Παιδικές Παθήσεις και Άθληση
- Άσκηση στην Τρίτη Ηλικία
- Άσκηση και Άνοια
- Η Άθληση σε ακραίες συνθήκες περιβάλλοντος: Νόσος των Ορέων και Νόσος των Δυτών
- Αιφνίδιος Θάνατος Αθλουμένων
- Ευνοϊκά Αποτελέσματα της Άσκησης στο Μεταβολικό Σύνδρομο
- Ντόπινγκ: Κίνδυνοι για την Υγεία
- Άσκηση σε Χρόνιες Παθήσεις

ANATOMIA

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Νάτσης, Ν. Αναστασόπουλος, Τ. Τότλης, Ε. Ασουχίδου, Ν. Λαζαρίδης, Μ. Μυρωνίδου, Κ. Νάτσης, Δ. Παραμυθιώτης, Γ. Παρασκευάς

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Σκελετός κεφαλής
- Σκελετός - μύες του κορμού
- Κάτω άκρα: Σκελετός - Αρθρώσεις – Μύες
- Αισθητήρια: οφθαλμός - ους – ρίνα
- Πεπτικό Σύστημα, Πνεύμονες – Καρδιά
- Περιφερικά νεύρα – πλέγματα
- Αυτόνομο Νευρικό Σύστημα – ΑΝΣ
- Γεννητικό Σύστημα, Ουροποιητικό Σύστημα
- Άνω άκρα: Σκελετός - αρθρώσεις – Μύες
- Κλινική Ανατομία του ώμου – αγκώνα
- Κλινική Ανατομία του ισχίου – γόνατος
- Κ.Ν.Σ εγκέφαλος – νωτιαίος μυελός
- Αρτηρίες Φλέβες – Λέμφος

ΑΘΛΗΤΙΑΤΡΙΚΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

Κ. Νάτσης, Ν. Αναστασόπουλος, Γ. Δημητριάδης, Τ. Διδάγγελος, Θ. Κοντακιώτης, Ν. Λαζαρίδης, Β. Καραμπατάκης, Ν. Γαλάνης, Ν. Ράικος, Γ. Σοφίδης, Τ. Τότλης, Π. Τσιτσόπουλος, Χ. Τσονίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ενδείξεις και αντενδείξεις για άσκηση
- Πρόληψη αθλητικών παθήσεων
- Πρώτες βοήθειες στο γήπεδο – ΚΑΡΠΑ
- Κατάγματα-εξάρθρημα σε αθλητές
- Νάρθηκες, περιδέσεις, επιδέσεις Taping, Kinesiotaping
- Πρόληψη αθλητικών κακώσεων
- Συνταγογράφηση της άσκησης
- Οξείες - Χρόνιες αθλητικές κακώσεις
- Μυϊκές κακώσεις, Doping και Antidoping έλεγχος
- Συμπληρώματα Αθλητών
- Σακχαρώδης διαβήτης και άσκηση
- Παχυσαρκία και άσκηση
- Αναπνευστικό σύστημα και άσκηση
- Ασκησιογενές άσθμα
- Αιφνίδιος θάνατος
- Καρδιά και άσκηση
- Ουροποιογεννητικό και άσκηση
- Κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις σε αθλητές
- Κακώσεις σπονδυλικής στήλης σε αθλητές
- Οστεοπόρωση και άσκηση
- Αθλητική Τριάδα
- Κακώσεις οφθαλμών - προσώπου – ρινός
- Αθλητιατρική επιστήμη και αθλητιατρική ειδικότητα
- Ο ρόλος του αθλητιάτρου
- Προληπτική ιατρική εξέταση αθλητών, κάρτα υγείας αθλητή

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΚΑΚΩΣΕΙΣ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΥΟΣΚΕΛΕΤΙΚΟΥ ΠΟΝΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ν. Γαλάνης, Μ. Πάγκαλος, Ε. Κέλλης, Ν. Κουτλιάνος, Α. Χατζημελετίου, Ν. Κωφοτόλης, Π. Τσακλής, Σ. Μαυρομούστακος, Β. Πασχάλης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Γενικές αρχές αποκατάστασης
- Αποκατάσταση και Φυσικοθεραπεία
- Βασικές αρχές υπερήχου στην Αθλητιατρική με Πρακτική Άσκηση
- Stemcells
- Ιδιοδεκτικότητα
- Φυσιολογικές προσαρμογές κατά την άσκηση
- Εργοσπιρομέτρηση με πρακτική άσκηση
- Άλγος Σπονδυλική Στήλης και αποκατάσταση
- Τρόπος συγγραφής και παρουσίασης εργασίας και βασικές αρχές στατιστικής
- Έκκεντρη Άσκηση
- Πρακτική άσκηση διαχείρισης πόνου

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΜΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Τ. Τότλης, Ν. Αναστασόπουλος, Ε. Κέλλης, Κ. Νάτσης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εμβιομηχανική των σκελετικών μυών
- Λειτουργική Ανατομία του αγκώνα
- Λειτουργική Ανατομία της πηχεοκαρπικής και του χεριού
- Λειτουργική Ανατομία του γόνατος
- Πρόληψη αθλητικών κακώσεων
- Λειτουργική Ανατομία της Σπονδυλικής Στήλης
- Σύγχρονες μέθοδοι εμβιομηχανικής ανάλυσης των αθλητικών κινήσεων
- Εμβιομηχανική των αρθρώσεων
- Γενικές αρχές της εμβιομηχανικής των αρθρώσεων
- Λειτουργική Ανατομία της πυέλου – ισχίου

- Λειτουργική Ανατομία της ποδοκνημικής – ποδιού
- Πρόληψη παθήσεων
- Λειτουργική Ανατομία της ωμικής ζώνης – ώμου

ΕΡΓΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ – ΕΡΓΟΜΕΤΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ν. Γαλάνης, Ι. Βράμπας, Ε. Κέλλης, Ν.Κουτλιάνος, Κ. Δίπλα, Κωνσταντίνος Νάτσης, Α. Ζαφειρίδης, Β. Μάνου, Δ. Κουτσονικόλας, Κοσμάς Χριστούλας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ενεργειακά συστήματα και άσκηση
- Δυναμομετρία
- Βασικές αρχές υπερήχου στην Αθλητιατρική με Πρακτική Άσκηση
- Παχυσαρκία και άσκηση
- Μυϊκός Ιστός και Άσκηση
- Καρδιοαναπνευστικές προσαρμογές κατά την άσκηση
- Εργοσπιρομέτρηση (πρακτική άσκηση)
- Βασικές αρχές προπονητικής
- Τρόπος συγγραφής και παρουσίασης εργασίας και βασικές αρχές στατιστικής
- Υψόμετρο και Άσκηση
- Μυοσκελετικός πόνος και άσκηση

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΑΘΛΟΥΜΕΝΩΝ – ΕΡΓΟΓΟΝΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ν. Κουτλιάνος, Ε. Κοΐδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Αθλητική διατροφή
- Διατροφή σε αθλητές με ειδικές ανάγκες
- Νόμιμα διατροφικά συμπληρώματα στον αθλητισμό (Γενική θεώρηση)
- Επίδραση της χρήσης νομίμων εργογόνων συμπληρωμάτων στην αθλητική απόδοση

- Ταξιδιωτική αθλητική διατροφή
- Διατροφικές διαταραχές αθλητών
- Ντόπινγκ
- Επίδραση της χρήσης απαγορευμένων ουσιών και μεθόδων στην απόδοση
- Επίδραση της χρήσης απαγορευμένων ουσιών και μεθόδων στην υγεία
- Εργασίες και παρουσίαση-συζήτηση νεότερων ερευνητικών δεδομένων

ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ – ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΑΘΛΟΥΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Κουϊδή, Α. Καπράρα, Θ. Σαμαράς, Β. Βασιλικός, Δ. Κάζης, Α. Πατάκα, Μ. Οικονόμου, Σ. Μεταλλίδης, Β. Λιακόπουλος, Α. Δεληγιάννης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Παράδοξο της άθλησης: Από την πρόληψη σε διαταραχές στην υγεία,
- Νευρολογικές διαταραχές στην άθληση – Επιληψία
- Διαταραχές του αναπνευστικού στην άθληση
- e-καρδιολογία στον αθλητισμό
- Οδηγίες για άσκηση σε αθλητές με καρδιοπάθειες
- Διαταραχές του αιμοποιητικού στην άθληση
- Ανοσοποιητικό σύστημα και άσκηση - συχνά λοιμώδη νοσήματα σε αθλούμενους
- Καρδιαγγειακές διαταραχές στην άθληση
- Αρρυθμίες και άσκηση
- Αφυδάτωση - ηλεκτρολυτικές διαταραχές κατά την άθληση - οξεία νεφρική ανεπάρκεια
- Αθρωμάτωση και άσκηση
- Διαταραχές του μεταβολισμού στην άθληση
- Διαταραχές γαστρεντερικού συστήματος στην άθληση

ΠΡΟΛΗΨΗ, ΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΚΑΚΩΣΕΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ν. Αναστασόπουλος, Κ. Νάτσης, Κ. Μπομπορίδης, Ν. Λαζαρίδης, Κ. Δίτσιος, Χ. Τσονίδης, Δ. Παραμυθιώτης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εκτίμηση αθλητικών κακώσεων: ιστορικό, μηχανισμός, κλινική εξέταση, εύρος κίνησης, απεικόνιση
- Εκτίμηση κρανιοεγκεφαλικών κακώσεων
- Εκτίμηση κακώσεων ωμικής ζώνης και βραχίονα
- Εκτίμηση κακώσεων οφθαλμικού κόγχου
- Εκτίμηση κακώσεων προσώπου, οφθαλμών, ρινός, και ωτός
- Εκτίμηση αγκώνα και αντιβραχίου
- Εκτίμηση κακώσεων πηχεοκαρπικής και χεριού
- Εκτίμηση κακώσεων σπονδυλικής στήλης (αυχενική, θωρακική, οσφυϊκή μοίρα)
- Εκτίμηση κακώσεων πυέλου, ισχίου και μηρού
- Εκτίμηση θώρακα, κοιλίας
- Εκτίμηση κακώσεων γόνατος και κνήμης
- Εκτίμηση κακώσεων ποδοκνημικής και ποδιού
- Εκτίμηση μυϊκών κακώσεων
- Πρόληψη των κακώσεων στον αθλητισμό

ΦΥΣΙΚΗ ΕΠΑΝΑΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΧΡΟΝΙΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Κουϊδή, Κ. Κώτσα, Δ. Μαμελετζή, Θ. Δημητρούλας, Ν. Κουτλιάνος, Α. Δεληγιάννης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ένταξη ασθενών στα προγράμματα αποκατάστασης
- Εκτίμηση λειτουργικής ικανότητας ασθενών
- Προγράμματα αποκατάστασης - ιστορική αναδρομή παρόν - μέλλον
- Προγράμματα γύμνασης σε ασθενείς με ρευματοπάθειες
- Προγράμματα γύμνασης ασθενών με υπερλιπιδαιμία
- Προγράμματα γύμνασης ασθενών με καρδιαγγειακά νοσήματα
- Προγράμματα γύμνασης ασθενών με σακχαρώδη διαβήτη
- Προγράμματα γύμνασης ασθενών με χρόνια νεφρική νόσο
- Προγράμματα γύμνασης ασθενών με παχυσαρκία
- Προγράμματα γύμνασης ασθενών με κακοήθειες
- Προγράμματα γύμνασης ασθενών με μεταβολικό σύνδρομο

- Προγράμματα γύμνασης ασθενών με πνευμονοπάθειες
- Σύγχρονες εφαρμογές της πληροφορικής στα προγράμματα αποκατάστασης

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ – ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Μαυρομμάτης, Κ. Νάτσης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της έρευνας
- Διαδικασία και στάδια έρευνας
- Πειραματική έρευνα - Αξιοπιστία και Εγκυρότητα
- Μεθοδολογία της έρευνας στην Ιατρική, Συγγραφή εργασίας I
- Συγγραφή εργασίας II
- Εισαγωγή στη Στατιστική – Περιγραφική Στατιστική
- Βασικές Έννοιες της Επαγωγικής Στατιστικής
- Κανονικές κατανομές και Διαστήματα εμπιστοσύνης
- Συγκρίσεις αριθμητικών μέσων (t-tests) και χ^2 test
- Αναλύσεις Διακύμανσης
- Απλή παλινδρόμηση και Συσχέτιση

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

46. ΔΠΜΣ «ΒΛΑΣΤΟΚΥΤΤΑΡΑ ΚΑΙ ΑΝΑΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ»

Αντικείμενο του ΔιΠΜΣ, το οποίο λειτουργεί στις εγκαταστάσεις του Τμήματος Ιατρικής του ΑΠΘ είναι η μελέτη και η έρευνα της βιολογίας των βλαστοκυττάρων. Επίσης ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην έρευνα και στις εφαρμογές της Αναγεννητικής Ιατρικής στις ιατρικές ειδικότητες, τόσο στο θεωρητικό υπόβαθρο όσο και στις εφαρμογές στην κλινική πράξη. Με τον τρόπο αυτό συνδυάζονται σύγχρονοι τομείς της βιολογίας και ιατρικής με τομείς της χημείας, της φαρμακολογίας, της βιοηθικής και της επιχειρηματικότητας.

Σκοπός του Προγράμματος είναι η καλλιέργεια και προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και έρευνας στα παραπάνω πεδία.

Ειδικότερα το Πρόγραμμα αποσκοπεί:

- Στην παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακών σπουδών.
- Στην κατάρτιση με βασική επιστημονική γνώση και την απόκτηση εργαστηριακών δεξιοτήτων για τη διεπιστημονική προσέγγιση της έρευνας και της ανάπτυξης των εν λόγω πεδίων.
- Στην παροχή εκπαίδευσης και εξειδικευμένης γνώσης στο πεδίο της βιολογίας των βλαστοκυττάρων και της Αναγεννητικής Ιατρικής, με στόχο την προαγωγή της έρευνας και αλλά και του ακαδημαϊκού έργου στα πεδία αυτά.
- Στην εξειδίκευση ιατρών, βιολόγων-βιοτεχνολόγων και άλλων αποφοίτων βιοϊατρικών κατευθύνσεων μέσω συστηματικής πρακτικής εξάσκηση και εξασφαλίζοντας εμπειρίες και δεξιότητες προκειμένου να παρέχουν υψηλού επιπέδου ερευνητικού και επιστημονικού έργου.
- Στην προαγωγή της διεπιστημονικής συνεργασίας και έρευνας σε θέματα ανάπτυξης νέων ιατρικών τεχνολογιών και εφαρμογών.
- Στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης και ερευνητικών δεξιοτήτων, που θα αποκτηθούν κατά την εκπόνηση του υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών, και απαιτούνται για σπουδές διδακτορικού επιπέδου.

Επιδίωξη όλων των συμμετεχόντων λειτουργίας του ΔΠΜΣ είναι η διασφάλιση της άριστης ποιότητας αλλά και της αναβάθμισης και εξέλιξης τόσο του περιεχομένου όσο και της εκπαιδευτικής και ερευνητικής διαδικασίας, μέσα από την ερευνητική δικτύωση και συνεργασία μέσω προώθησης των συνεργασιών με κέντρα του εσωτερικού και εξωτερικού.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΖΥΓΩΤΗ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Κολιάκου-Κουζή, Δοξάκης Ανεστάκης, Σ.Μεδίτσου, Δ. Μηλιαράς, Ν. Τσάγιας, Π. Θεοτόκης, Α. Σιόγκα, Θ. Παπαμήτσου, Μ. Μάνθου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ωογένεση
- Σπερματογένεση
- Γονιμοποίηση
- Αυλάκωση – βλαστοκύστη - 1η εβδομάδα ανάπτυξης, 2η εβδομάδα ανάπτυξης - Αμνιακή κοιλότητα - Χοριακός σάκος, 3η εβδομάδα ανάπτυξης - Σχηματισμός βλαστικών δερμάτων - καταβολή νευρικού συστήματος
- Διάπλαση σωματιών - Πρώιμη διάπλαση των έμμορφων στοιχείων του αίματος και των αγγείων
- Μοριακό υπόβαθρο εμβρυικής ανάπτυξης
- Οργανογενετική περίοδος - Παράγωγα βλαστικών δερμάτων, όψιμη εμβρυική περίοδος - αναπτυξιακά στάδια εμβρύου
- Ανωμαλίες της διάπλασης του ανθρώπου
- Επίδραση φαρμάκων και περιβάλλοντος στη διάπλαση
- Εξωσωματική γονιμοποίηση – μέθοδοι - αξιολόγηση της ποιότητας της βλαστοκύστης
- Κατάψυξη ωαρίων και εμβρύων
- Κατασκευή πλακούντα και χρησιμότητά του στις εφαρμογές της Αναγεννητικής Ιατρικής
- Εξωεμβρυικοί υμένες και η σημασία τους στην ανάπτυξη εμβρύου
- Ομφάλιος λώρος – αμνίο - αμνιακή κοιλότητα
- Είδη βλαστοκυττάρων από τη διάπλαση έως την ενήλικη ζωή
- Η φυσιολογική αναγέννηση των ιστών
- Πηγές λήψης βλαστοκυττάρων
- Πηγές λήψης βλαστοκυττάρων στον ενήλικα με σκοπό τις θεραπευτικές εφαρμογές

- Προέλευση νευρικού συστήματος - διάπλαση νωτιαίου μυελού - των γαγγλίων – μηνίγγων - μυελίνωση νευρικών ινών
- Διάπλαση εγκεφάλου και περιφερικού νευρικού συστήματος. Αίτια συγγενών ανωμαλιών
- Η χρήση υπερήχων στην παρακολούθηση της ανάπτυξης του εμβρύου
- Μοριακά διαγνωστικά μέσα παρακολούθησης της ανάπτυξης εμβρύου
- Διάπλαση ουρογεννητικού συστήματος – ανωμαλίες
- Διάπλαση καρδιαγγειακού συστήματος
- Διάπλαση οστών και χόνδρων και η σημασία των βλαστοκυττάρων στις τραυματικές και εκφυλιστικές παθήσεις του σκελετού

ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΒΛΑΣΤΟΚΥΤΤΑΡΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Κολιάκος, Κ. Χατζηστέργος, Μ. Παπαϊωάννου, Β. Τραχανά, Δ. Φούρλα, Σ. Τσιφτσόγλου, Α. Τσιφτσόγλου, Μ. Καρακάτσα, Α. Ηλιάδου, Π. Θεοτόκης, Κ. Κουζή-Κολιάκου, Ά. Μιχοπούλου, Σ. Μεδίτσκου, Μ. Μάνθου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή - Επισκόπηση του μαθήματος και του τρόπου διδασκαλίας και εξετάσεων - Τα βλαστοκύτταρα στην βιολογία και την ιατρική - Γιατί αξίζει τον κόπο να τα μελετήσουμε
- Πότε ένα κύτταρο είναι βλαστοκύτταρο (ή ποια κύτταρα δεν είναι βλαστοκύτταρα) - Μοριακή βάση της Βλαστικότητας - Πολυδυναμικότητας (Stemness-Pluripotency)
- Σηματοδότηση - Γονιδιακή ρύθμιση, Σηματοδότηση - Γονιδιακή Ρύθμιση – Διαφοροποίηση
- Μεταφραστική και μετα-μεταφραστική ρύθμιση
- Επιγενετικοί Μηχανισμοί - κυτταρική μνήμη και διαφοροποίηση
- Η εξωκυττάρια ουσία και οι «φωλιές» των βλαστοκυττάρων (Stem Cell Niches)
- Ρύθμιση του κυτταρικού κύκλου στα ενήλικα βλαστοκύτταρα
- Μηχανισμοί γήρανσης και ανανέωση των βλαστοκυττάρων
- Κυτταρική συγχώνευση και Δια-διαφοροποίηση
- Τα μεσεγχυματικά βλαστοκύτταρα (MSCs)
- Εμβρυονικά βλαστοκύτταρα (ESCs) και επαγόμενα εμβρυονικά βλαστοκύτταρα (induced Pluripotent Stem Cells-iPSCs)

- Αιμοποιητικά (HSCs) και Μεσεγχυματικά βλαστοκύτταρα (MSCs) ιστών: Χαρακτηριστικά
- Ιδιότητες και Δυναμικό Διαφοροποίησης
- Μονοκύτταρα και Πολυδύναμα Βλαστοκύτταρα που προέρχονται από τα Μονοκύτταρα
- Πολύ μικρά βλαστοκύτταρα που μοιάζουν με τα εμβρυικά (VSEL)
- Βλαστοκύτταρα στο Νευρικό Σύστημα
- Βλαστοκύτταρα στο μάτι και το αυτί
- Βλαστοκύτταρα στο δέρμα και τα τριχοθηλάκια
- Πρόδρομα ενδοθηλιακά κύτταρα και βλαστοκύτταρα των αγγείων
- Βλαστοκύτταρα των οστών και των αρθρώσεων
- Βλαστοκύτταρα και αναγέννηση του μυοκαρδίου
- Βλαστοκύτταρα στον πνεύμονα
- Βλαστοκύτταρα στο ήπαρ, το πάγκρεας και τον νεφρό
- Βλαστοκύτταρα στο γαστρεντερικό σωλήνα
- Ανασκόπηση και συμπεράσματα

ΝΕΟΤΕΡΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Παπαϊωάννου, Χ. Μπεκιάρη, Κ. Κουζή-Κολιάκου, Γ. Κολιάκος, Μ. Νταουντάκη, Δ. Μπουγιουκλής, Ρ. Παπή, Ε. Γεωργίου, Ν. Παπανικολάου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Σύντομη περιγραφή του μαθήματος και του τρόπου αξιολόγησης
- Παρατηρώντας τα κύτταρα: Μικροσκόπιο και Συνεστιακό μικροσκόπιο
- Ηλεκτρονικό μικροσκόπιο
- Μέθοδοι απομόνωσης των βλαστικών κυττάρων
- Βασικές αρχές κυτταρομετρίας
- Παρουσίαση της κυτταρομετρίας ροής
- Καλλιέργεια κυττάρων και διαφοροποίηση
- Τεχνικές απομόνωσης νουκλεϊκών οξέων (ποιοτικός και ποσοτικός έλεγχος)
- Τεχνικές μελέτης των νουκλεϊκών οξέων
- Μέθοδοι διαμόλυνσης ευκαρυωτικών κυττάρων (τρανσποζόνιο, si-RNA)

- Σύγχρονες τεχνικές γονιδιακής τροποποίησης (CRISPR-Cas9, πχ CarT cells) Μελετώντας την έκφραση των πρωτεϊνών (απομόνωση, χρωματογραφία, ηλεκτροφόρηση, ανοσοανίχνευση, ανοσοκατακρίμνιση, τεχνική FRET)
- Ανοσοτεχνικές και Elisa / Τεχνικές ανοσολογίας (Elisa, Elisaspot, luminex)
- Πρωτεϊνωματική ανάλυση-Φασματομετρία μάζας – Μικροσυστοιχίες - multiplex elisa
- Παρουσιάσεις φοιτητών
- Συμπεράσματα

ΒΙΟΪΛΙΚΑ-ΙΚΡΙΩΜΑΤΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Μπικιάρης, Α. Ζαμπούλη, Ζ. Τερζοπούλου, Ε. Βουβούδη, Η. Κολιάκου, Ε. Κοντονασάκη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Πολυμερή – Βιοπολυμερή (βασικές έννοιες)
- Φυσικά πολυμερή ως Βιοϋλικά (Κυτταρίνη, άμυλο και χιτοζάνη)
- Συνθετικά Βιοπολυμερή με εφαρμογές στην βιοϊατρική και φαρμακευτική τεχνολογία (PLA, PHA, PCL, etc.,)
- Νανοτεχνολογία (βασικές έννοιες, εφαρμογές) και νανοσύνθετα υλικά
- Νανοσύνθετα υλικά πολυ(ηλεκτρικού βουτυλενεστέρα) στην αναγεννητική ιατρική
- Εφαρμογές 3D printing και Bioplotter στην αναγεννητική ιατρική
- Εργαστηριακή επίδειξη (Παρασκευή πολυεστέρων, Παρασκευή νανοσύνθετων υλικών, Νανοενθυλάκωση φαρμάκων με ιοντική δικτύωση και γαλάκτωματος, τεχνικές spray drying and freeze drying)
- Χαρακτηρισμός υλικών (μηχανικές ιδιότητες, κρυσταλλογραφία, θερμικές ιδιότητες, φασματοσκοπία FTIR, χρωματογραφία διαπερατότητας πηκτής, δυναμική θερμομηχανική ανάλυση)
- Ικρίωματα στην ιστομηχανική (ιδιότητες, κατηγορίες)
- Διαφοροποίηση βλαστοκυττάρων με βιοϋλικά, πολυμερικά ικρίωματα, σύνθετα και νανοσύνθετα πολυμερικά ικρίωματα,
- Τεχνικές παρασκευής πολυμερικών ικριωμάτων, εφαρμογές πολυμερικών ικριωμάτων ανά ιστό-στόχο
- Πολυμερικές οδοντιατρικές ρητίνες
- Διαφοροποίηση κυττάρων και επικόλληση σε σταθερά υποστρώματα

- Κεραμικά υλικά ως ικρίωματα στην αναγέννηση οδοντικών ιστών και οστίτη ιστού με βλαστοκύτταρα
- Μεσοπορώδεις νανοφορείς για εφαρμογές μηχανικής ιστών

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΒΙΟΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Αναγνωστόπουλος, Γ. Τρυσιάνης, Ν. Δόβρολης, Α. Κοτίνη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη βιοπληροφορική - Πόροι βιοπληροφορικής
- Εισαγωγή στη Στατιστική
- Computational Microbiome Analysis
- Βιοπληροφορική σε μαθηματικά νευρωνικά μοντέλα στον εγκέφαλο-Μέρος 1ο
- Πως μπορούμε να εντοπίσουμε τη θέση έναρξης της αντιγραφής του DNA με μεθόδους βιοπληροφορικής
- Next Generation Sequencing: Applications and methods
- Βιοπληροφορική σε μαθηματικά νευρωνικά μοντέλα στον εγκέφαλο-Μέρος 2ο
- Πως μπορούμε να εντοπίσουμε τη θέση έναρξης της αντιγραφής του DNA με μεθόδους βιοπληροφορικής
- Στοιχισή ακολουθιών
- Βιοπληροφορική σε μαθηματικά νευρωνικά μοντέλα στον εγκέφαλο Μέρος 3ο

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Κολιάκος, Α. Μιχοπούλου, Κ. Βαλασάκη, Ν. Παπανικολάου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Απομόνωση και διαχωρισμός των βλαστοκυττάρων
- Χαρακτηρισμός και μέτρηση των κυττάρων
- Κρυοβιολογία. Κατάψυξη κρυοσυντήρηση και απόψυξη των βλαστοκυττάρων
- Τα μικροσκόπια στη μελέτη των βλαστοκυττάρων
- Κυτταρικές καλλιέργειες

- Μετρήσεις ουσιών σε πολύ χαμηλές συγκεντρώσεις
- Χρωμοσωμική, γενετική και επιγενετική ανάλυση
- Σήμανση των βλαστοκυττάρων και παρακολούθησή τους in vivo
- Εξωγενής σηματοδότηση (Αυξητικοί παράγοντες, εξωσώματα, εξωκυττάρια ουσία, άλλοι παράγοντες)
- Μελέτη των σηματοδοτικών μονοπατιών
- Επεμβάσεις στο γενετικό υλικό και δομική βιολογία
- Πρωτεωμική ανάλυση
- Κυτταρομετρία Ροής
- Εργαστηριακές συνθήκες σε επίπεδο φαρμακοβιομηχανίας (Good Manufacturing Practice)
- Δημιουργία Δέρματος στο εργαστήριο
- Ανασκόπηση και συμπεράσματα

ΒΛΑΣΤΟΚΥΤΤΑΡΑ ΣΤΙΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Θ. Παπαβραμίδης, Δ. Παραμυθιώτης, Ε. Κωτίδης, Κ. Ψαρράς, Θ. Μικος, Ι. Καλογιαννίδης, Θ. Θεοδωρίδης, Γ. Πάντος, Ε. Πραματευτάκης, Γ. Χατζημαυρουδής, Κ. Γιαννούλης, Ι. Γαλάνης, Α. Πρίντζα, Π.Κάρκος, Π. Αντωνίτσης, Ν. Γαλάνης, Ε. Σαμολαδάς, Γ. Πιτούλιας, Χρ. Κάρκος, Δ. Καραμάνος, Κ. Σταυρίδης, Γ.Α. Σπυροπούλου, Ε. Δεμίρη, Λ. Παυλίδης, Δ. Διονυσίου, Κ. Μωυσίδης, Ι. Βακαλόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ο ρόλος των βλαστοκυττάρων στην επούλωση του χειρουργικού τραύματος
- Ο ρόλος των βλαστοκυττάρων στην αντιμετώπιση της φλεγμονής λόγω ενδοτοξίνης
- Ο ρόλος των βλαστοκυττάρων στην αντιμετώπιση του τραύματος και της πολυοργανικής ανεπάρκειας
- Βλαστοκύτταρα στη μαιευτική
- Βλαστοκύτταρα και καρκίνος ενδομητρίου
- Βλαστοκύτταρα και ενδομήτριες συμφύσεις
- Βλαστοκύτταρα και ενδομητρίωση
- Ο ρόλος των βλαστοκυττάρων στην επούλωση των συριγγίων

- Ο ρόλος των βλαστοκυττάρων στη φλεγμονή και στην αναγέννηση του παγκρέατος
- Η χρήση των βλαστοκυττάρων στη θεραπεία του καρκίνου του μαστού
- Ο ρόλος των βλαστοκυττάρων στην αναστόμωση του εντέρου
- Χρήση βλαστοκυττάρων στη θεραπεία παθήσεων λάρυγγα και τραχείας
- Οι δυνατότητες των βλαστοκυττάρων στην ρινολογία
- Η χρήση των βλαστοκυττάρων στην καρδιοχειρουργική
- Η χρήση των stem cells στην αντιμετώπιση της ρήξης των μηνίσκων
- PRGF - Ένας αυτόλογος παράγοντας για κυτταρική θεραπεία
- Η χρήση των βλαστοκυττάρων στα ανευρύσματα κοιλιακής αορτής
- Η χρήση των βλαστοκυττάρων σε ασθενείς με σοβαρή ισχαιμία των άκρων
- Η χρήση των βλαστοκυττάρων στο διαβητικό πόδι
- Εμβιομηχανική αγγειακών μοσχευμάτων με αυτόλογα βλαστοκύτταρα
- Ο ρόλος των βλαστοκυττάρων στην επανορθωτική χειρουργική: έγκαυμα τραύμα
- Η χρήση μεταμόσχευσης λίπους στην επανορθωτική χειρουργική του μαστού
- Εφαρμογές μεταμόσχευσης λίπους στην αισθητική και επανορθωτική χειρουργική του προσώπου
- Η χρήση βλαστοκυττάρων στο λεμφοίδημα
- Βλαστοκύτταρα και Ca προστάτη
- Βλαστοκύτταρα και στυτική δυσλειτουργία

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Κολιάκος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Κανόνες και συμβουλές έρευνας και συγγραφής επιστημονικής εργασίας
- Παρουσίαση τεχνικών με την χρήση βίντεο
- Παρουσιάσεις φοιτητών

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Σαρδέλη, Α. Τσιφτσόγλου, Σ. Τσιφτσόγλου, Δ. Σαρηγιάννης, Γ. Μπατζίας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη φαρμακευτική έρευνα και την ανάπτυξη νέων φαρμάκων
- Εθνική - Ευρωπαϊκή Νομοθεσία διεξαγωγής μελετών σε ανθρώπους
- GLP/GCP σε σχέση με την ανάπτυξη νέων φαρμάκων
- Προκλινική ανάπτυξη νέων φαρμάκων
- Σχεδιασμός προγραμμάτων κλινικών μελετών ανάπτυξης νέων φαρμάκων (Φάσεις 0-3)
- Μελέτες φαρμακοεπαγρύπνησης μετά τη λήψη άδειας κυκλοφορίας νέου φαρμάκου (Φάση 4)
- The European Regulatory Framework for Advanced Therapy Medicinal Products (ATMPs)
- Εμβρυονικά βλαστοκύτταρα (ESCs) και επαγόμενα εμβρυονικά βλαστοκύτταρα (iPSCs): Βιολογικά χαρακτηριστικά, μεθοδολογίες ανάπτυξης και μεταφραστικές εφαρμογές
- Development, Evaluation and Market Authorization Approval of Cell and Gene - Based Advanced Therapeutics
- Εκτίμηση περιβαλλοντικού κινδύνου
- Ανάπτυξη νέων φαρμάκων για ειδικούς πληθυσμούς
- Ειδικά θέματα

ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

Μ. Νταουντάκη, Α. Φυλάκτου, Α. Ξωχέλλη, Π. Μαλλής, Γ. Λιούλιος, Ε. Σαμπάνη, Μ. Στάγκου, Κ. Μπάντης, Ε. Κασιμάτης, Ν. Αντωνιάδης, Γ. Κατσάνος, Μ. Παπαθεοδωρίδη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη διδακτική ενότητα «Ανοσολογία - Μεταμόσχευσεις - Θεραπευτικές προσεγγίσεις με βλαστοκύτταρα»
- Γενετική - Μοριακή Δομή - Βιολογικός Ρόλος του συστήματος HLA
- Ανοσολογία της μεταμόσχευσης συμπαγών οργάνων – Πειραματικές προσεγγίσεις με βλαστοκύτταρα
- Πρόκληση ανοχής στη μεταμόσχευση συμπαγών οργάνων και βλαστοκύτταρα
- Μεταμόσχευση αρχέγονων αιμοποιητικών κυττάρων - νόσος μοσχεύματος έναντι ξενιστή
- Μεσεγχυματικά Κύτταρα του Στρώματος – Πειραματικές Προσεγγίσεις στα Ανοσολογικά Νοσήματα
- Ανοσογήρανση και ανοσοεξάντληση. Είναι δυνατή η βελτίωση ή παρέμβαση με μεταμόσχευση βλαστοκυττάρων?
- Διαταραχές T λεμφοκυττάρων στη ΧΝΝ και κλινικές επιπτώσεις
- Θεραπευτική παρέμβαση με μεσεγχυματικά κύτταρα
- Ανοσολογικοί μηχανισμοί σε πρωτοπαθή και δευτεροπαθή σπειραματικά νοσήματα. Υπάρχει θεραπευτική παρέμβαση με μεσεγχυματικά κύτταρα?
- Νεότερες Θεραπευτικές προσεγγίσεις στις ANCA αγγειίτιδες
- Μεταμόσχευση νεφρού και βλαστοκύτταρα (ανοχή, ανοσορύθμιση, ανοσοκατασταλτική δράση κ.λ.π)
- Βλαστοκύτταρα και μεταμόσχευση παγκρέατος
- Βλαστοκύτταρα και μεταμόσχευση ήπατος
- Regenerative medicine in liver transplantation: liver organoids and tissue bioengineering applications.

ΒΛΑΣΤΟΚΥΤΤΑΡΑ ΚΑΙ ΕΚΦΥΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Τ. Τότλης, L. De Girolamo, R. Tandogan, E. Papacostas, E. Καραγέργου, Γ. Γερόπουλος, Δ. Κλέτσας, Κ. Ψαρράς, Σ. Πετούσης, Κ. Δίτσιος, Θ. Καραπαναγιωτίδης, Π. Θεοτόκης, Μ. Τσολάκη, Κ. Ευθυμιάδης, Ε. Νικολούσης, Γ. Γραμματικός, Β. Καραμπατάκης, Δ. Αλμαλιώτης, Σ. Αλμπανίδου, Τ. Διδάγγελος, Γ. Καϊάφα, Δ. Μπούρος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Αρχές βασικής έρευνας της αναγεννητικής ιατρικής στην ορθοπαιδική

- Επεμβατικές εφαρμογές αναγεννητικής ιατρικής στην οστεοαρθρίτιδα
- Μη επεμβατικές εφαρμογές αναγεννητικής ιατρικής στην οστεοαρθρίτιδα
- Εφαρμογές αναγεννητικής ιατρικής στις βλάβες του αρθρικού χόνδρου και στις τενοντοπάθειες αθλητών
- Αντιγήρανση και βλαστικά κύτταρα
- Εφαρμογές αναγεννητικής ιατρικής στις παθήσεις του κοιλιακού τοιχώματος
- Εφαρμογές αναγεννητικής ιατρικής στις φλεγμονώδεις παθήσεις του εντέρου
- Βλαστοκύτταρα και θεραπεία της εκφύλισης γυναικείων αναπαραγωγικών δομών
- Εφαρμογές αναγεννητικής ιατρικής στους σκελετικούς μυς
- Εφαρμογές αναγεννητικής ιατρικής στις αγγειακές παθήσεις του εγκεφάλου
- Εφαρμογές αναγεννητικής ιατρικής στη σκλήρυνση κατά πλάκας
- Εφαρμογές αναγεννητικής ιατρικής στην άνοια
- Βλαστικά καρκινικά κύτταρα
- Εφαρμογές αναγεννητικής ιατρικής στις μεταμοσχεύσεις
- Εφαρμογές Αναγεννητικής Ιατρικής στις χρονιές ηπατοπάθειες
- Εφαρμογές βλαστοκυττάρων στις εκφυλιστικές παθήσεις του οφθαλμού
- Εφαρμογές αναγεννητικής ιατρικής στις επιπλοκές του σακχαρώδη διαβήτη
- Εφαρμογές αναγεννητικής ιατρικής στις αιματολογικές παθήσεις
- Ο ρόλος των βλαστοκυττάρων στις χρονιές πνευμονοπάθειες

ΑΝΑΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ.-Γ. Τρακατέλλη, Ε. Τσιρίδης, Ε. Κεσανίδης, Μ. Ποτούπνης, Π. Αναγνωστής, Α. Κριτής, Κ. Χατζημελετίου, Α. Αποστολίδης, Χ. Φωτιάδου, Ζ. Απόλλα, Α. Πατσατσή, Δ. Ιωαννίδης, Ε. Λαζαρίδου, Κ. Καλοκασίδης, Κ. Γκριντζάλας, Π. Φόρογλου, Γ.-Α. Σπυροπούλου, Ν. Φόρογλου, Α. Χατζησωτηρίου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Stem Cells: από το εργαστήριο στην κλινική εφαρμογή του μυοσκελετικού συστήματος
- Stem Cells στην αναγέννηση του χόνδρου στις αθλητικές κακώσεις
- Βλαστοκύτταρα και οστεοπόρωση
- Σαρκοπενία - Αναγεννητική Ιατρική και βλαστοκύτταρα
- Βλαστικά Κύτταρα και Ιστοτεχνολογία
- Ανάπτυξη εξατομικευμένων χόνδρινων εμφυτευμάτων

- Παντοδύναμα Ολοδύναμα και Πολυδύναμα Βλαστοκύτταρα: εξαγωγή και κλινικές εφαρμογές
- Εισαγωγή στη Λειτουργία και Δυσλειτουργία του κατώτερου ουροποιητικού
- Βλαστοκύτταρα και κατώτερο ουροποιητικό
- Εισαγωγή στο Μάθημα Αναγεννητική Ιατρική και Αποκατάσταση στην Δερματολογία
- Βλαστοκύτταρα και Ψωρίαση
- Βλαστοκύτταρα και Λεύκη
- Η χρήση βλαστοκυττάρων στη θεραπεία της συγγενούς πομφολυγώδους επιδερμόλυσης
- Βλαστοκύτταρα και Τρίχα
- Βλαστοκύτταρα και χρήση PRP
- Βλαστοκύτταρα και nano fat grafting
- Ο ρόλος και η χρήση των αρχέγονων κυττάρων (stem cells) στην πλαστική, επανορθωτική και αισθητική χειρουργική
- Βλαστοκύτταρα και Τρισδιάστατη Εκτύπωση
- Βλαστοκύτταρα και Εγκέφαλος
- Χρήση βλαστοκυττάρων σε παθήσεις και κακώσεις του νωτιαίου μυελού

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

47. ΔΠΜΣ «ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ»

Σκοπός του ΔΠΜΣ είναι η επιλογή αρίστων αποφοίτων από συναφείς Σχολές και η εκπαίδευσή τους στην Ιατρική Πληροφορική, καθώς και η κατεύθυνση της έρευνάς τους σε εφαρμογές που αφομοιώνουν και προάγουν τη σύγχρονη ιατρική τεχνολογία αιχμής στην ηλεκτρονική υγεία (eHealth-eΥγεία) όπως επεξεργασία πολυμεσικών βιοιατρικών δεδομένων (π.χ. βιολογικά και βιομοριακά δεδομένα), βιοσήματα και βιοεικόνες, στις επιστημονικές διαδικασίες για την ανακάλυψη γνώσης μέσα από την χρήση βιβλιοθηκών και βάσεων δεδομένων χρησιμοποιώντας σύγχρονα εργαλεία πληροφορικής, αλλά και σε πιο εξειδικευμένους και σύγχρονου ενδιαφέροντος τομείς όπως η διαχείριση της ιατρικής πληροφορίας και βιοδεδομένων μεγάλης κλίμακας, ολοκληρωμένων πληροφορικών συστημάτων διασυνδεδεμένης υγείας (τόσο σε επίπεδο Νοσοκομείου όσο και σε επίπεδο Περιφέρειας), η μεταφραστική ιατρική και η εξατομικευμένη υγεία.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Νάτσης, Ν. Αναστασόπουλος, Ν. Λαζαρίδης, Δ. Παραμυθιώτης, Ε. Ασουχίδου, Π. Αντωνίτσης, Θ. Παπαμήτσου, Α. Σιόγκα-Ράπτη, Γ. Παρασκευάς, Γ. Άρσος, Κ. Κούσκουρας, Τ. Τότλης, Θ. Τέγος, Ε. Καϊμακάμης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη Λειτουργική Μορφολογία - Καινοτόμες έρευνες / μέθοδοι στη Λειτουργική Μορφολογία (Λ-Μ)
- Λ-Μ Μυοσκελετικού Συστήματος
- Λ-Μ Οργάνωση Κυττάρων
- Λ-Μ Οργάνωση Ιστών
- Τρόπος συγγραφής Επιστημονικής Εργασίας- Αναζήτηση Πληροφορίας στο διαδίκτυο
- Λ-Μ Αναπνευστικού Συστήματος

- Λ-Μ Καρδιάς
- Λ-Μ Αγγείων
- Λ-Μ Άρθρωσης Γόνατος
- Λ-Μ Νευρικού Συστήματος
- Λ-Μ Πεπτικού Σωλήνα
- Λ-Μ Σπλάγχχνων πεπτικού & Ενδοκρινών Αδένων
- Λ-Μ Ουροποιητικού Συστήματος
- Λ-Μ Γεννητικού Συστήματος
- Λ-Μ Βιολογικά & Τεχνητά Υλικά
- Εμφυτεύματα – Τεχνικές Μοντελοποίησης
- Απεικονιστικές μέθοδοι στην Πυρηνική Ιατρική
- Νεότερες Απεικονιστικές Μέθοδοι
- Νεότερες Διαγνωστικές Μέθοδοι στην Πνευμονολογία
- Λ-Μ Αισθητηρίων Οργάνων

ΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Καπουκρανίδου, Ε. Κοσμίδης, Ν. Πιτσιάνης, Θ. Σαμαράς, Α. Χατζησωτηρίου, Ι. Καλπίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην Φυσιολογία- αναπνευστικό σύστημα
- Ηλεκτρικό ισοδύναμο της κυτταρικής μεμβράνης και της νευρομυϊκής σύναψης. Ανατομία μυϊκού κυττάρου και νευρομυϊκής σύναψης
- Μεμβρανικά δυναμικά
- Μηχανισμός μυϊκής σύσπασης και τύποι μυϊκών ινών. Πηγές ενέργειας του μυϊκού κυττάρου, μηχανικές ιδιότητες του μυός
- Φυσιολογία Ουροποιητικού
- Χαρακτηριστικά των σκελετικών μυών χαρτογράφηση μορφομετρικών δυναμικών χαρακτηριστικών των τύπων των μυϊκών ινών δια ζώσης
- Φυσιολογία Κυκλοφορικού
- Φυσιολογία Νευρικού Ι
- Σώμα και ηλεκτρικό ρεύμα
- Φυσιολογία Πεπτικού
- Φυσιολογία Ενδοκρινικού
- Μοντέλα Θερμοφυσιολογίας και Εφαρμογές τους
- Ανάλυση και κατηγοριοποίηση βιοιατρικών μετρήσεων

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουβαρδά, Δ. Φίλος, Β. Κουβαρδάς

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Θεματικές περιοχές, που υποστηρίζονται από διαλέξεις, εργαστήρια και εργασίες
- High level scripting and prototyping
- Επιστημονικές εφαρμογές σε Matlab
- Ανάλυση και Οπτικοποίηση ιατρικών δεδομένων σε R / διαδικτυακές διαδραστικές εφαρμογές
- Διαχείριση και δομές δεδομένων
- Υπολογιστική απόδοση σε Python
- Σεμιναριακά μαθήματα, machine learning, high performance programming, linux environment

ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ν. Μαγκλαβέρας, Β. Κιλίντζης, Δ. Φίλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Web programming – php, Java and android
- Web servers, web services
- HCI and human centered design
- Project Management Semina

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ – ΒΙΟΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Κουβαρδά, Μ. Αϊβαλιώτης, Β. Κιλίντζης, Ε. Σταλικά, Β. Κουβαρδάς, Δ. Φίλος

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Structured medical data - relational databases
- mysql environment/ db design,
- handling structured/semistructured data & R lab
- structured/semistructured data and data quality
- mySQL lab
- mySQL & python lab
- mySQL & python
- GUI and applications lab
- Seminar: data privacy
- semantics theory-lab
- semantics theory-lab
- Seminar: Bioinformatics data & hands on
- Seminar: Bioinformatics seminar,
- Seminar: graph structures and network analysis

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Δάρας, Ν. Βρέτος, Α. Αξενόπουλος, Κ. Δημητρόπουλος

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Εισαγωγή στην επεξεργασία σήματος για εικόνα και βίντεο
- Εισαγωγή στην Βαθειά και Μηχανική Μάθηση - Ανάλυση Εργασίας 1
- Εισαγωγή στην κατάτμηση βιοιατρικής εικόνας
- Παρουσιάσεις εργασίας 1
- Προηγμένες τεχνικές κατάτμησης βιοιατρικής εικόνας - Ανάλυση Εργασίας 2
- Οπτικοποίηση βιοιατρικής εικόνας
- Παρουσιάσεις εργασίας 2
- Ανίχνευση και Αναγνώριση δομών ενδιαφέροντος σε ιατρικές εικόνες - Ανάλυση Εργασίας 3
- Ευθυγράμμιση βιοιατρικών εικόνων
- Αποθήκευση και μεταφορά βιοιατρικών εικόνων
- Παρουσιάσεις εργασίας 3
- Σεμινάριο 1: Βιοπληροφορική
- Σεμινάριο 2: Αναγνώριση νοηματικής γλώσσας

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΣΗΜΑΤΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Αλετράς, Ι. Κουβαρδά, Π. Μπαμίδης, Δ. Φίλος, Χ. Φραντζίδης, Μ. Κλάδος, Χ. Στυλιάδης, Ν. Πανδριά

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στα σήματα και τη σημασία τους στην ιατρική έρευνα και τις υπηρεσίες υγείας
- Μιγαδικά & Πραγματικά σήματα
- Δειγματοληψία, Fourier
- Ανάλυση με wavelets
- Λήψη και επεξεργασία ΗΚΓ - Η έννοια του καρδιακού ρυθμού - θεωρία και hands-on
- Ανάλυση ΗΚΓ και μεταβλητότητας του καρδιακού ρυθμού - θεωρία και hands-on
- Είδη σημάτων εξατομικευμένης ιατρικής φροντίδας υγείας-κοινωνικά σήματα και άλλα
- Προεπεξεργασία νευροφυσιολογικών σημάτων
- Επεξεργασία νευροφυσιολογικών σημάτων/Βαθεία μάθηση
- Προ/επεξεργασία νευροφυσιολογικών σημάτων για λειτουργική απεικόνιση κ δίκτυα
- Αναγνώριση προτύπων προσωπικότητας
- Φροντιστήρια ομάδων
- Παρουσίαση εργασιών

ΔΙΚΤΥΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Παπαδημητρίου, Π. Νικοπολιτίδης, Κ. Καντέλης, Γ. Μπελετσιώτη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Γνωριμία με τους φοιτητές και θέματα εργασιών
- Κυψελωειδή συστήματα επικοινωνιών 1 (GSM τεχνολογίες)
- Κυψελωειδή συστήματα επικοινωνιών 2 (3G/4G -δικτύωση)
- Ηλεκτρομαγνητικά Νανοδίκτυα
- Βιολογικά Νανοδίκτυα
- 1η πρόοδος
- Βασικές Αρχές Ασφάλειας Δικτύων

- Συμμετρική Κρυπτογράφηση
- Ασύμμετρη Κρυπτογράφηση και Πιστοποίηση Αυθεντικότητας Μηνυμάτων
- Εισαγωγή στα Οπτικά Δίκτυα
- 2η πρόοδος
- Παρουσιάσεις εργασιών

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Χουβαρδά, Δ. Κουγιουμτζής, Ν. Μαγκλαβέρας, Μ. Αίβαλιώτης, Κ. Δελήμπασης, Α. Αργυρίου, Χ. Ξάνθης, Δ. Φίλος, Ό. Τσαβέ

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Γενικές αρχές μοντελοποίησης συστημάτων και μοντελοποίηση βασισμένη στα δεδομένα - εφαρμογές στην ιατρική
- Βιο-ηλεκτρισμός / Προσομοίωση ενεργού δυναμικού νευρικού και καρδιακού κυττάρου
- Μοντελοποίηση του καρδιακής λειτουργίας
- Απεικονιστικές μέθοδοι και εφαρμογή στην καρδιακή μοντελοποίηση
- Ανάλυση μη γραμμικών συστημάτων στην Βιοιατρική Μοντελοποίηση βιολογικών συστημάτων

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΥΠΑ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Π. Μπαμίδης, Α. Κάλφας, Κ. Παττίχης, Ν. Παλληκαράκης, Δ.-Δ. Κουτσούρης, Π. Καπλάνης, Σ. Κωνσταντινίδης, Ε. Κωνσταντινίδης, Δ. Σπάχος, Σ. Σπύρου, Α. Δερμιτζάκης, R.-A. Theocharaki, Γ. Καραγιάννης, Σ. Αναστασιάδης, Α. Μπίλλης, Ν. Παπαχρήστου, Δ. Καολής

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- ΤΠΙΣΔ - εισαγωγή στην Βιοϊατρική Πληροφορική & Τεχνολογία – Δεξιότητες
- Ορισμοί και επιτροπές, είδη προτύπων στην Βιοϊατρική Πληροφορική & Τεχνολογία
- Πρότυπα & Οντολογίες

- Πιστοποίηση ISO 9001:2000
- Ιατροτεχνολογικός εξοπλισμός
- Κωδικοποίηση-ονοματολογία ιατρικών συσκευών (UMDNS-GMDN) - θέματα ασφάλειας – επαγρύπνησης
- Πρότυπα ηλεκτρονικής (ιατρικής) εκπαίδευσης (Creative Commons, SCORM, MedBiq, mEducator) – 2
- Διαγνωστικές συσκευές
- Πρότυπα διαλειτουργικότητας: εισαγωγή, θεωρία, HL7, RIM, CDA– παραδείγματα – ασκήσεις
- Πρότυπα κατασκευής συσκευών (instrumentation) και ανάλυσης των δεδομένων τους DICOM
- Ενσωματωμένα ηλεκτρονικά συστήματα (Embedded systems) και πρότυπα ασύρματης επικοινωνίας σε ιατρικές συσκευές
- Πρότυπα ιατρικών κωδικοποιήσεων (ICD, DSM, SNOMED κτλ) - Πρότυπα ευχρηστίας, προσβασιμότητας και διαχείρισης πληροφορίας, πιστοποίηση ποιότητας
- Παρουσιάσεις εργασιών

ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Πάγκαλος, Χ. Ηλιούδης, Ι. Πάγκαλος

ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ρόλος και σημασία των Ιατρικών βάσεων δεδομένων στα σύγχρονα Ιατρικά Πληροφοριακά Συστήματα Υγείας
- Το πρόβλημα του σχεδιασμού των ιατρικών βάσεων δεδομένων στα σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα υγείας
- Υλοποίηση των ιατρικών βάσεων δεδομένων
- Δομή των ιατρικών βάσεων δεδομένων
- Μέθοδοι και τεχνικές ανάπτυξης των ιατρικών βάσεων δεδομένων
- Ανάλυση κινδύνων και μηχανισμοί ασφάλειας των ιατρικών βάσεων δεδομένων
- Ειδικά θέματα κατανομής των ιατρικών βάσεων δεδομένων
- Εφαρμογές – ασκήσεις

- Το πρόβλημα της ασφάλειας των δεδομένων στα σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα υγείας
- Μέθοδοι και τεχνικές ασφάλειας των ιατρικών βάσεων δεδομένων στα Π.Σ. υγείας
- Ανάλυση κινδύνων ασφάλειας των ιατρικών βάσεων δεδομένων
- Ειδικά θέματα Ασφάλειας Π.Σ. υγείας
- Ειδικά θέματα Ασφάλειας δικτύων Π.Σ. υγείας.
- Ειδικά θέματα Ασφάλειας Ιατρικών Β. Δεδομένων
- Άλλα ειδικά θέματα (ασφάλεια ιατρικών βάσεων και σύγχρονη τεχνολογία, θέματα κυβερνοασφάλειας των Ιατρικών Π.Σ., κλπ)
- Εφαρμογές – Ασκήσεις

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ, ΔΙΕΠΑΦΕΣ, ΔΙΑΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Ζαρπαλάς, Ι. Χουβαρδά, Ν. Μαγκλαβέρας, Α. Τριανταφυλλίδης, Δ. Φίλος, Σ. Περδίκη, Α. Μαλούση

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Μηχανική Μάθηση – Προηγμένη Ανάλυση Δεδομένων
- Συστήματα Στήριξης Απόφασης
- Υπολογιστικά Συστήματα Ευρείας Κλίμακας
- Διάχυτος Υπολογισμός – Προσωπικά Συστήματα Υγείας

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

48. ΔΠΜΣ «ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ: ΔΙΚΑΙΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΒΙΟΗΘΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ»

Αντικείμενο του ΔΠΜΣ είναι η μελέτη και η έρευνα των ιατρικών, ηθικών, κοινωνικών και νομικών ζητημάτων που προκύπτουν από ή σχετίζονται με την ιατρική και βιοϊατρική έρευνα και πράξη, τις εφαρμογές της βιοτεχνολογίας καθώς και την πολιτική της υγείας, με ιδιαίτερη έμφαση στις σύγχρονες εξελίξεις. Επίσης, σκοπός του Προγράμματος είναι η καλλιέργεια και προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και έρευνας στα παραπάνω πεδία. Ειδικότερα το Πρόγραμμα αποσκοπεί:

- α) στην παροχή εκπαίδευσης και εξειδίκευσης γνώσης για τις διαστάσεις των επί μέρους προβληματικών που συνδέονται με την άσκηση του ιατρικού λειτουργήματος, τη βιοϊατρική έρευνα και τις βιοτεχνολογικές εφαρμογές, με στόχο την παραγωγή ακαδημαϊκού έργου σ' αυτούς τους τομείς,
- β) στην εξειδίκευση ιατρών, βιολόγων-βιοτεχνολόγων, νομικών, θεολόγων, κοινωνιολόγων, πολιτικών επιστημόνων με σχετικές προς το αντικείμενο δεξιότητες και εμπειρίες για να μπορούν να προσφέρουν υψηλής ποιότητας επαγγελματικό ερευνητικό και εν γένει επιστημονικό έργο, καθώς και να αποτελέσουν στελέχη σε οργανισμούς που σχετίζονται με τα πεδία του ΔΠΜΣ
- γ) στην ανάπτυξη κριτικών και ερευνητικών δεξιοτήτων που απαιτούνται για σπουδές διδακτορικού επιπέδου.

Καθοδηγητική φιλοσοφία του ΔΠΜΣ είναι αφενός να εξασφαλίσει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές σταθερά θεμέλια, σύγχρονες γνώσεις, μεθόδους και βασικές αρχές που θα τους καταστήσουν ικανούς για συνεχή εκπαίδευση, βελτίωση και δημιουργία καινοτομικού πνεύματος, και αφετέρου να καλλιεργήσει σε αυτούς τις κριτικές και δημιουργικές δεξιότητες που απαιτεί μια κοινωνία και δεοντολογικά υπεύθυνη επιστημονική επαγγελματική και ερευνητική δραστηριότητα.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΜΑΤΟΣ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Γαρύφαλλος, Π. Βούλτσος, Κ. Γώγος, Α. Δοξάκης, Θεόδωρος Τροκάνας, Γ. Παπαζήσης, Γ. Καραπαναγιωτίδης, Β. Αναστασιάδου, Β. Λιακόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βιοηθική της έρευνας από τη θρησκεία στο ιατρικό απόρρητο
- Βιοηθική και Δίκαιο,
- Συμμόρφωση του ασθενή στη θεραπεία,
- Μέθοδοι προαγωγής της συμμόρφωσης στο πλαίσιο του ανθρωποκεντρικού μοντέλου περίθαλψης
- Προστασία Γενετικού υλικού
- Βασικές αρχές και αξίες της Βιοηθικής
- Βασικές αρχές και αξίες της Βιοηθικής
- Τράπεζα ιστών – Βιοηθική
- Βασικοί Κανόνες Οδοντιατρικής Δεοντολογίας
- Το ιατρικό απόρρητο και η τήρηση του ιατρικού αρχείου
- Η ιατρική έρευνα και η συμμετοχή του ιατρού στην εκπαιδευτική διαδικασία
- Κανόνες δικαίου και κανόνες δεοντολογίας
- Ιατρική δεοντολογία και πειθαρχικός έλεγχος του ιατρού
- Κωλύματα και ασυμβίβαστα του ιατρού
- Οι σχέσεις του ιατρού με τους συναδέλφους του και το λοιπό ιατρικό προσωπικό

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΜΑΤΟΣ, ΤΗΣ ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΙΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Ταγαράκης, Β. Ταρλατζής, Ι. Πέτρου, Θ. Τροκάνας, Γ. Καραπαναγιωτίδης, Α. Χατζημελετίου, Ε. Κολυμπιανάκης, Α. Αθανασιάδης, Δ. Σωτηρόπουλος

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Εισαγωγικά στη Βιοηθική και τη Βιοϊατρική Ηθική Θεμελιώδεις αρχές Βιοηθικής
- Εισαγωγικά στη Βιοηθική και τη Βιοϊατρική Ηθική Θεμελιώδεις αρχές Βιοηθικής
- Μεταφραστική – Εισαγωγική στην κλινική έρευνα
- Σχέση ιατρού και ασθενή
- Εμβρυϊκά Βλαστοκύτταρα
- Μεθοδολογία σύνταξης ερευνητικών εργασιών στις Βιοϊατρικές επιστήμες
- Προεμφυτευτικός έλεγχος
- Προγεννητικός έλεγχος, Βλαστοκύτταρα
- Ηθική και επιστημονική ακεραιότητα της έρευνας στις βιοϊατρικές επιστήμες
- Οργάνωση και Διαχείριση Μονάδων Υγείας
- Ηθική της Δημόσιας Υγείας

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ, ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Καραπαναγιωτίδης, Λ. Παπαδοπούλου, Ι. Πέτρου, Φ. Παιονίδης, Γ. Ταγαράκης, Α. Τζαρός, Ζ. Σκούρας, Θ. Τροκάνας, Α. Ντινόπουλος, Χ. Τσιρώνης, Ε. Αυλογιάρη

► **ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

- Θεμελιώδεις αρχές και προβληματισμοί Κοινωνικής Ηθικής
- Ανάλυση της Οικουμενικής Διακήρυξης για τη Βιοηθική και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα
- Ηθικά και Νομικά ζητήματα στην αντιμετώπιση ογκολογικών ασθενών τελικού σταδίου
- Εισαγωγικά στη Βιοτεχνολογία
- Θεραπευτική και αναπαραγωγική κλωνοποίηση (κοινωνικοηθική και νομική θεώρηση)
- Αιμοδοσία
- Τράπεζα Αίματος
- Έλλειψη Μονάδων Αίματος και Παραγόντων
- Νευροηθική
- Δικαιώματα και υποχρεώσεις ασθενών
- Κοινωνικά δίκτυα και ιατρική φροντίδα
- Διαθήκες Ζωής

- Ιατρική και Βιοηθική Διαμεσολάβηση

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Αναστασιάδου, Β. Τοπίτσογλου, Ε. Παναγοπούλου, Α. Χατζηκυριάκος, Μ. Κοκκοτή, Α. Montgomery

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Γνωριμία της ομάδας
- Ορισμός και έννοια της επικοινωνίας
- Λεκτική επικοινωνία, Βιωματική άσκηση
- Medical Errors
- Διαγνωστικές και θεραπευτικές αποφάσεις στη κλινική πράξη
- Λήψη ιατρικών αποφάσεων
- Λήψη ιατρικών αποφάσεων
- Ο όρκος, τα guidelines, και η πραγματικότητα, Συμμόρφωση ασθενών - συνεργασία με ιατρικές οδηγίες
- Επικοινωνιακές δεξιότητες, ψυχολογικές διαστάσεις της Ιατρικής πράξης, Ιατρική εξουθένωση
- Συνέπειες & τρόποι αντιμετώπισης
- Προσέγγιση του ασθενή & λήψη ιστορικού
- Ο «δύσκολος» ασθενής-πελάτης
- Ενεργητική ακρόαση, Βιωματική άσκηση
- Οικοδόμηση της σχέσης θεράποντα / ασθενή
- Η λογική της επικοινωνίας, Βιωματική άσκηση
- ΜΗ-λεκτική επικοινωνία (γλώσσα σώματος, έκφραση προσώπου, βλέμμα, χειραψία)
- Προφορικός λόγος και οι αποχρώσεις της φωνής ως μέσο επικοινωνίας,
- Βιωματική άσκηση
- Η επικοινωνιακή διαχείριση των ασθενών
- Το ψυχολογικό προφίλ και κατηγορίες ασθενών
- Self treatment in medicine
- Ethical concerns
- Παρουσιάσεις εργασιών – Αξιολόγηση

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Η ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΜΕΛΕΙΑ ΣΕ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι, Αικ. Φουντεδάκη, Β. Αναστασιάδου, Β. Ταρλατζής, Π. Βούλτσος, Κ. Γώγος, Θ. Παπακυριάκου, Σ. Δασκαλόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη νομική διάσταση της ιατρικής αμέλειας
- Το ιατρικό σφάλμα ως έννοια κλειδί για την αστική ιατρική ευθύνη και ως σημείο τριβής μεταξύ της ιατρικής και της νομικής επιστήμης
- Η τυπολογία του ιατρικού σφάλματος στην αστική ιατρική ευθύνη
- Αμέλεια κατά την παροχή οδοντιατρικών υπηρεσιών
- Ιατρική και δεοντολογική εισαγωγική προσέγγιση στην ιατρική αμέλεια
- Το ιατρικό σφάλμα στην κλινική πράξη
- Το ιατρικό σφάλμα ως έννοια κλειδί για την αστική ιατρική ευθύνη και ως σημείο τριβής μεταξύ της ιατρικής και της νομικής επιστήμης I
- Η αστική ευθύνη των δημόσιων νοσοκομείων με βάση τους κανόνες του διοικητικού δικαίου: Θεμελιώδεις γνώσεις
- Τα ιατρικά σφάλματα ως λόγος ευθύνης των δημόσιων νοσοκομείων προς αποζημίωση, Ιατρική αμέλεια και ποινική ευθύνη – I
- Ιδιαιτερότητα της ποινικής ευθύνης και γενικές προϋποθέσεις αυτής
- Η ταυτότητα του ιατρικού σφάλματος ως βάση της ποινικής ευθύνης των γιατρών - Διάκριση από τυχαία συμβάματα και επιπλοκές
- Ιατρική αμέλεια και ποινική ευθύνη – II
- Σχέση του ιατρικού σφάλματος με τις υπόλοιπες προϋποθέσεις θεμελίωσης της ποινικής ευθύνης
- Νομολογιακή προσέγγιση της ποινικής ευθύνης για αξιόποινες πράξεις ιατρικής αμέλειας: σημεία αιχμής και δυνατότητες βελτίωσης, ατρική αμέλεια και ποινική ευθύνη – III
- Ειδικά θέματα ποινικής ιατρικής ευθύνης από αμέλεια
- Επείγοντα περιστατικά και ιατρική ευθύνη
- Ποινική ευθύνη ειδικευόμενων ιατρών
- Ποινική ιατρική ευθύνη σε πεδία συγκλίνουσας ή πολυπρόσωπης δράσης
- Η Ιατρική ευθύνη και ποινικό δίκαιο

ΗΘΙΚΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ, ΙΑΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΖΩΗΣ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου, Κ. Χατζηκώστας, Λ. Κοβάτση, Κ. Κηπουρίδου, Α. Μαμόπουλος, Μ. Μηλαπίδου, Ι. Πέτρου, Χρ. Σαρδέλη, Θ. Δαγκλής, Ν. Τάσκος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Η αρχή της ανθρώπινης ζωής (προσδιορισμός έννοιας - συνέπειες προσδιορισμού - διαφοροποίηση προστασίας ανθρώπου / εμβρύου)
- Νέες τεχνολογίες στην αρχή της ζωής: Βιοτράπεζες και προστασία προσωπικών δεδομένων
- Νομική φύση γεννητικού υλικού-Case Study
- Εσφαλμένοι χειρισμοί των γιατρών κατά τη διάρκεια του τοκετού-Case Study
- Διακοπή κύησης (ιατρική / νομική / ηθική προσέγγιση)-Case Study
- Εσφαλμένοι χειρισμοί των γιατρών κατά τη διάρκεια της κύησης-Case Study
- Εσφαλμένος προγεννητικός έλεγχος-Case Study
- Η έννοια του τέλους της ανθρώπινης ζωής και οι μεταμοσχεύσεις από νεκρό δότη
- Το δικαίωμα στο θάνατο (;) και η συζήτηση για την ενεργητική και παθητική ευθανασία-Case study
- Το αξιόποιο της συμμετοχής σε αυτοκτονία-Case Study
- Διακοπή των μέσων υποστήριξης της ζωής (μεταξύ πράξης και παράλειψης)-Case Study

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΠΛΟΥΡΑΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Ταγαράκης, Λ. Παπαδοπούλου, Ι. Πέτρου, Χ. Βουχάρας, Ν. Ζηλίκης, Θ. Κυζιρίδης, Χ. Τσιρώνης, Σ. Μεταλλίδης, Ν. Παπαγεωργίου, Β. Ταρλατζής

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Αλτσχάιμερ και άλλες μορφές άνοιας (ιατρικά, κοινωνικά και νομικά ζητήματα)
- Κοινωνία, πολιτιστικός πλουραλισμός και ιατρική φροντίδα
- Χρήση ουσιών και εξαρτήσεις

- Παιδιά – Έφηβοι – Νέοι και Ψυχική Υγεία: Ζητήματα Ηθικής και Δεοντολογίας
- Βιοηθικοί προβληματισμοί και ιατρονομικά ζητήματα κατά την ακούσια νοσηλεία ψυχικά ασθενών
- Ψυχοκοινωνική προσαρμογή ασθενών με χρόνια σωματική νόσο
- Ιατρική ανοικτή σε μειονότητες: Συνέπειες και οφέλη. Αναφορά σε ιστορικά παραδείγματα
- Κοινωνικές και ηθικές παράμετροι της φροντίδας ασθενών με Αλτσχάιμερ
- Επαναπροσδιορισμός της ταυτότητας φύλου
- HIV/AIDS και κοινωνία (Ιατρική και κοινωνική θεώρηση)
- Φεμινιστική θεώρηση της βιοηθικής. Ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων
- Υπογονιμότητα – Υπογεννητικότητα
- Εργασίες σπουδαστών

ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΙΣ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Καϊάφα – Γκμπάντι, Ι. Γουλής, Ι. Πέτρου, Γ. Τσουλφάς

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Μεταμοσχεύσεις: Βιοηθικοί προβληματισμοί
- Κοινωνική διάσταση των μεταμοσχεύσεων
- Ενδείξεις και επιλογή ασθενών για μεταμόσχευση ήπατος
- Στοιχεία χειρουργικής μεταμοσχεύσεων για μη ειδικούς: Κατανοώντας την ιατρική ταυτότητα των μεταμοσχεύσεων στην πράξη
- Ηθική διάσταση του θανάτου
- Κοινωνικός χειρισμός συγγενών- Ο ρόλος και η συμβολή τους στη λύση του προβλήματος των μεταμοσχεύσεων
- Ιατρική διάσταση του θανάτου – Εγκεφαλικός θάνατος
- Το νομικό πλαίσιο της δωρεάς οργάνων – Αναζητώντας τη χρυσή τομή – I: Βασικά ερωτήματα του νομικού πλαισίου και αρχές που διέπουν τις μεταμοσχεύσεις
- Το νομικό πλαίσιο της δωρεάς οργάνων – Αναζητώντας τη χρυσή τομή – II: Προσδιορισμός δυνητικών δότην: τα σημεία αιχμής στη δωρεά οργάνων από νεκρούς και ζώντες δότες – Καθορισμός της σειράς των ληπτών και φορέας διαχείρισης του συστήματος των μεταμοσχεύσεων

- Η αντιμετώπιση των παραβιάσεων του θεσμικού πλαισίου των μεταμοσχεύσεων: Η ποινική αντιμετώπιση της εμπορίας οργάνων και των παραβιάσεων του συστήματος διαχείρισης των μεταμοσχεύσεων
- Οι μεταμοσχεύσεις σε διεπιστημονική προσέγγιση –Συμπεράσματα

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι, Χ. Σαρδέλη, Μ. Παπαϊωάννου, Π. Παναγοπούλου, Χ. Πουρζιτάκη, Ι. Ιγγλεζάκης, Ρ. Γιοβανόπουλος, Δ. Κούβελας, Κ. Σκουτέλη, Κ. Χατζηκώστας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Βιοιατρική έρευνα και εφαρμογές σε διεπιστημονική προσέγγιση – εισαγωγή στο πρόβλημα
- Η βιοϊατρική έρευνα στην πράξη
- Ιατρική Ηθική
- Βασική έρευνα και προϋποθέσεις: Προβλήματα και προοπτικές
- Κλινική έρευνα και εφαρμογές: Μεθοδολογικά και Ηθικά προβλήματα επιστημονικότητας / Ηθικές προεκτάσεις της Βιοϊατρικής έρευνας
- Ευαίσθητοι πληθυσμοί και βιοϊατρική έρευνα
- Κλινικά παραδείγματα
- Επιδημιολογική έρευνα: Μεθοδολογικά και Ηθικά προβλήματα επιστημονικότητας / Ηθικές προεκτάσεις
- Η συλλογή, διαχείριση και διασφάλιση βιολογικού υλικού (ιστών, βιολογικών υγρών, γαμετών, οργάνων, γενετικού υλικού, εμβρύων κτλ) πάσης φύσεως στα πλαίσια της βιοϊατρικής έρευνας
- Ζητήματα προστασίας δεδομένων
- Ζητήματα που σχετίζονται με τη δημοσιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων και την πρόσβαση σε αυτά
- Χρηματοδότηση και εμπορική εκμετάλλευση αποτελεσμάτων της βιοϊατρικής έρευνας
- Ζητήματα που αφορούν στη χρηματοδότηση της έρευνας που αφορούν σε σπάνιες παθήσεις ή παθήσεις του τρίτου κόσμου

- Ζητήματα αποζημίωσης των συμμετεχόντων στη βιοιατρική έρευνα
- Ο ρόλος των φαρμακευτικών εταιρειών στη βιοϊατρική έρευνα: Έρευνα και Ανάπτυξη - Ανάγκη και Αγορά - Θεσμικοί και Δεοντολογικοί περιορισμοί
- Το νομικό πλαίσιο των κλινικών δοκιμών: Διαδικασία αδειοδότησης και εποπτείας (Νομικό πλαίσιο - Εθνική Επιτροπή Κλινικών Δοκιμών - Αίτηση και άδεια διεξαγωγής κλινικών μελετών - Έλεγχος - Το απόρρητο των προσωπικών δεδομένων και η διασφάλισή του
- Βιοϊατρική έρευνα και εγκλήματα διαφθοράς (I)
- Βιοϊατρική έρευνα και εγκλήματα διαφθοράς (II)

ΙΑΤΡΙΚΑ ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ, ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ, ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

Β. Ταρλατζής, Γ. Καραπαναγιωτίδης, Θ. Τροκάνας, Ι. Πέτρου, Φ. Μπουναρτζή, Α. Κοτζάμπαση, Ε. Γκέκα, Β. Γροσομανίδης, Φ. Χατζηνικολάου, Γ. Ταγαράκης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ιατρικά θέματα της υποβοηθούμενης αναπαραγωγής
- Ιατρικά υποβοηθούμενη αναπαραγωγή: Το πρόβλημα στη νομική επιστήμη και βασικά νομικά ζητήματα - Παρουσίαση του υπάρχοντος συνολικού νομοθετικού πλαισίου
- Ηθική της Δημόσιας Υγείας
- Η νομολογία του ΕΔΔΑ σε θέματα υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, Κρυσσαίνηση και διάθεση γαμετών και εμβρύων in vitro (σε τρίτους ή για ερευνητικούς σκοπούς)
- Η έννομη θέση του κυοφορούμενου – Νομικά και ηθικά ζητήματα
- Η έρευνα με εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα (Βιοϊατρική έρευνα και πολιτική)
- Ο ρόλος και η χρησιμότητα των επιστημονικών συμβουλίων στα Νοσοκομεία
- Ζητήματα Βιοηθικής στις Μ.Ε.Θ
- Βιοηθικά διλήμματα στο Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών
- Ηθικά ζητήματα στην άσκηση Ιατροδικαστικής, Πανδημία και ηθική

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΩΣ ΠΑΣΧΟΝΤΩΝ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Αμανίτη, Β. Γροσομανίδης, Δ. Καπουκρανίδου, Ι. Πέτρου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- A review of chronic pain impact on patients
- Assessment of Psychosocial and Functional Impact of, Bio – Psycho – Social – Spiritual Model of Pain, Depression and cancer
- Palliative psychiatry, Psychological approaches pain
- Αντιμετώπιση του πόνου και των χρονίως πασχόντων παιδιών
- Ινομυαλγία
- Κεφαλαλγία
- Νομικό πλαίσιο και ηθικά ζητήματα στο τέλος της ζωής των παιδιών ασθενών τελικού σταδίου
- Το σύνδρομο ινομυαλγίας από την πλευρά της ψυχιατρικής

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

49. ΔΠΜΣ «ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΗΠΙΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ (SOFT SKILLS) ΣΤΙΣ ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ»

Αντικείμενο του Διδρυματικού ΠΜΣ, το οποίο λειτουργεί στις εγκαταστάσεις του Τμήματος Ιατρικής του ΑΠΘ, είναι η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, που αντιστοιχεί στην ικανότητα του ανθρώπου να προσαρμόζεται στις τεχνολογικές, οικονομικές και κοινωνικο-πολιτισμικές εξελίξεις της εποχής του, καθώς και στις ανάγκες που προκύπτουν από αυτές. Σε ερευνητικό επίπεδο, η κριτική σκέψη συσχετίζεται με υψηλές νοητικές λειτουργίες, όπως είναι η επίλυση προβλημάτων και η λήψη αποφάσεων, οι οποίες βασίζονται στον αναλυτικό, παραγωγικό και επαγωγικό συλλογισμό και συναντώνται σε ένα ευρύ πεδίο εφαρμογών (αιτιολόγηση, εξαγωγή συμπερασμάτων, έλεγχο υποθέσεων, εκτίμηση πιθανοτήτων, δημιουργική σκέψη κ.λπ.). Επίσης, σκοπός του Διδρυματικού ΠΜΣ είναι η καλλιέργεια και η προαγωγή της γνώσης και της έρευνας στα παραπάνω επιστημονικά πεδία και ο εφοδιασμός των μεταπτυχιακών φοιτητών με εξειδικευμένες γνώσεις σε αυτά, με στόχο την πληρέστερη προετοιμασία τους για μια επιτυχημένη επαγγελματική σταδιοδρομία.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΑΣΘΕΝΗ – ΙΑΤΡΟΥ ΚΑΙ Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Καραγιάννης, Γ. Τσουλφάς, Ε. Παναγοπούλου, Μ. Δούμας, Ν. Πρίντζα, Γ. Ταγαράκης

► Περιεχόμενο

Η άσκηση της ιατρικής είναι λειτούργημα που αποσκοπεί στη διατήρηση, βελτίωση και αποκατάσταση της σωματικής, πνευματικής και ψυχικής υγείας του ανθρώπου, καθώς και στην ανακούφισή του από τον πόνο. Το ιατρικό λειτούργημα διέπεται από απόλυτο σεβασμό στην ανθρώπινη ζωή και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και απευθύνεται σε όλους τους ανθρώπους χωρίς διάκριση φύλου, φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, ηλικίας, σεξουαλικού

προσανατολισμού, κοινωνικής θέσης ή πολιτικής ιδεολογίας. Επομένως, η οικοδόμηση της σχέσης ασθενή-ιατρού έχει μεγάλη σημασία για τη διαγνωστική και θεραπευτική προσέγγιση του πάσχοντος ανθρώπου και τη συμμόρφωσή του στις ιατρικές οδηγίες. Στο πλαίσιο του μαθήματος γίνεται ανάλυση του τρόπου διαχείρισης δύσκολων ασθενών και της αντιμετώπισης συγκρούσεων, ενώ δίνεται έμφαση στη μεθοδολογία λήψης κλινικών αποφάσεων με κατάλληλο συνδυασμό γνωστικών, ψυχολογικών και κοινωνικών διεργασιών.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΗΠΙΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ (SOFT SKILLS)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ – ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Δημητριάδου, Α Λιθοξοΐδου

► Περιεχόμενο

Το μάθημα πραγματεύεται μια σειρά από ανθρώπινες δεξιότητες που θα πρέπει να χαρακτηρίζουν τους εργαζόμενους στις Βιοϊατρικές Επιστήμες, η καλλιέργειά τους όμως εδρεύει σε περιοχές των Επιστημών Αγωγής και Εκπαίδευσης. Μελετά την κριτική σκέψη ως προς τη θεωρητική της θεμελίωση, τη λειτουργική της δομή και τις δυνατότητες που υπάρχουν για την προώθηση, την εμπάθυνση και την αξιολόγησή της. Ακόμη, εξετάζει σε επίπεδο θεωρητικό και εργαστηριακό τη συνάφεια της κριτικής σκέψης με τις λεγόμενες ήπιες δεξιότητες (μεταγνώση και αναστοχασμό, ενσυναίσθηση, διαπροσωπικές δεξιότητες, ψυχική ανθεκτικότητα, ηγεσία ομάδας κ.λπ.). Εξοικειώνει, επίσης, τους φοιτητές με την κριτική ανάλυση λόγου, ως ένα εργαλείο άσκησης της κριτικής σκέψης στον λόγο που αναπτύσσεται σε διάφορα πεδία εφαρμογής των Βιοϊατρικών Επιστημών: στην επικοινωνία του επαγγελματία υγείας με τον ασθενή, στην εκφορά σύγχρονων θεμάτων υγείας και ασθενειών, στη διάχυση της ιατρικής πληροφορίας, καθώς και στην πραγμάτευση θεμάτων υγείας ευπαθών ομάδων στο δημόσιο λόγο.

ΜΟΝΤΕΛΑ ΓΝΩΣΤΙΚΗΣ, ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Πνευματικός, Χ. Τσορμπατούδης

► Περιεχόμενο

Το μάθημα εξετάζει τα μοντέλα γνωστικής και ηθικής ανάπτυξης που ερμηνεύουν τη μετάβαση από την ετερόνομη στην αυτόνομη σκέψη και ηθική. Αναλύει τη σχέση της ανθρώπινης συμπεριφοράς με ηθικά συναισθήματα και αξίες σε συνάφεια με την κριτική σκέψη, τα διλήμματα στον χώρο της υγείας, τα στερεότυπα, καθώς και τα πρότυπα που επηρεάζουν τις ηθικές κρίσεις. Εξετάζει θέματα που σχετίζονται με την ασθένεια, την ανάκαμψη, το θάνατο και τη ζωή μετά το θάνατο, τις ανθρώπινες πεποιθήσεις για τα θέματα αυτά και τις ανάγκες που εξυπηρετούν. Ακόμη, μελετά ηθικά ζητήματα που αναφέρονται στις μεταμοσχεύσεις οργάνων. Αναπτύσσει με μορφή εργαστηρίου την κριτική προσέγγιση σε διαφορετικές περιπτώσεις ασθενών και μελετά την αλλαγή της συμπεριφοράς σε διάφορα πεδία που σχετίζονται με την υγεία (κάπνισμα, ντόπινγκ, αθλητισμός). Στο μάθημα περιλαμβάνονται σχέδια παρεμβάσεων και πρακτικές εφαρμογές στο πεδίο των Βιοϊατρικών Επιστημών, σε συνάφεια με την κριτική σκέψη

ΗΘΙΚΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Μηλαπίδου, Λ. Παπαδοπούλου, Ε. Παναγοπούλου, Θ. Τροκάνας, Κ. Κηπουρίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό αναλύεται η έννοια της ιατρικής πράξης, η οποία έχει ως σκοπό την με οποιαδήποτε επιστημονική μέθοδο πρόληψη, διάγνωση, θεραπεία και αποκατάσταση της υγείας του ανθρώπου. Το ιατρικό λειτούργημα διέπεται από απόλυτο σεβασμό στην ανθρώπινη ζωή και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και απευθύνεται σε όλους τους ανθρώπους χωρίς διάκριση φύλου, φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, ηλικίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, κοινωνικής θέσης ή πολιτικής ιδεολογίας. Επίσης, γίνεται ευρεία ανάλυση της ιατρικής ηθικής, η οποία ασχολείται με τη συμπεριφορά και την επιστημονική επάρκεια όσων εμπλέκονται στην άσκηση του ιατρικού λειτουργήματος, όπως επίσης και από τα ηθικά προβλήματα που αναφύονται από την άσκηση της ιατρικής. Οι σύγχρονες εξελίξεις έχουν αναδείξει νέα προβλήματα, όπως είναι η κλωνοποίηση του ανθρώπου, η ανάλυση του ανθρώπινου γονιδιώματος, η ευγονική, οι νέες

τεχνολογίες αναπαραγωγής, ο προγεννητικός έλεγχος, η μεταμόσχευση οργάνων, ο εγκεφαλικός θάνατος, θέματα σχετικά με το τέλος της ζωής και ο καθορισμός προτεραιοτήτων, τα οποία απαιτούν πολύπλευρη αντιμετώπιση στην οποία η βιοηθική έχει εξέχουσα θέση. Τέλος, συζητούνται η έννοια του ιατρικού σφάλματος ως νόμιμου λόγου ιατρικής ευθύνης, όπως και η δεοντολογία και η ηθική της βιοϊατρικής έρευνας.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΕΠΕΙΓΟΥΣΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Καραγιάννης, Γ. Τσούλφας, Ε. Παναγοπούλου, Μ. Δούμας, Ν. Πρίντζα, Γ. Ταγαράκης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό θα γίνει λεπτομερής και εκτεταμένη ανάλυση της κριτικής προσέγγισης ασθενών με επείγοντα ιατρικά προβλήματα, με στόχο την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης των επιστημόνων των Βιοϊατρικών Επιστημών. Πολλές φορές καλούνται να επιλύσουν σύνθετα και πολύπλοκα προβλήματα υγείας και σε ορισμένες περιπτώσεις είναι αναγκασμένοι να λάβουν γρήγορες αποφάσεις, οι οποίες θα πρέπει να είναι ενδεδειγμένες για να σωθεί μια ανθρώπινη ζωή. Η κριτική και αναλυτική σκέψη είναι πολύτιμοι αρωγοί στο ευαίσθητο και βαρύ αυτό καθήκον. Ο επιστήμονας που εφαρμόζει δεξιότητες κριτικής σκέψης στην εργασία του, διαθέτει πλεονεκτήματα επαγγελματικής ευελιξίας, προσαρμογής σε απρόβλεπτες καταστάσεις, επιδέξιας διαχείρισης δύσκολων περιστατικών, αλλά και ανθρώπινες ποιότητες, όπως ηθικό σθένος, ευαισθησία και ενσυναίσθηση. Τα χαρακτηριστικά αυτά συντελούν στην επαγγελματική του χειραφέτηση, που οδηγεί τελικά στην κοινωνική αναγνώριση και επιστημονική καταξίωση της δουλειάς του.

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΟΧΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΙΣ ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Β. Παπαδοπούλου, Α. Κεσίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Ο επαγγελματικός ρόλος των εργαζομένων στις Βιοϊατρικές Επιστήμες είναι ιδιαίτερα απαιτητικός και σύνθετος. Στο μάθημα αυτό γίνονται εννοιολογικές αποσαφηνίσεις για τον όρο επάγγελμα και τη σύνδεσή του με τον επαγγελματισμό, την επαγγελματική ανάπτυξη και τα μοντέλα διερεύνησής της. Αναλύεται η επαγγελματική πρακτική του επιστήμονα στο πεδίο αναφοράς σε σχέση με τον αναστοχασμό, τη διαπολιτισμική του δεξιότητα, τη σχέση του με ασθενείς από ποικίλα πολιτισμικά περιβάλλοντα και την αντιμετώπιση της ασθένειας από διαπολιτισμική σκοπιά. Εξετάζονται, επίσης, διαπολιτισμικές διαστάσεις της ιατρικής φροντίδας, της σημασίας των οργάνων, της σχέσης σώματος και πνεύματος, αλλά και της διατροφής. Στο μάθημα περιλαμβάνεται και εργαστήριο με θέμα τον αναστοχασμό και την κριτική σκέψη ως διευκολυντικές διαδικασίες προσωπικής και επαγγελματικής ανάπτυξης. Το εργαστήριο εστιάζει στη σχέση αυτοαντίληψης και εμπειρίας, με βασικούς άξονες την αυτορρύθμιση, την αυτοπραγμάτωση και την αυτεπάρκεια.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Αθανασιάδης, Ι. Πέτρου, Γ. Καραπαναγιωτίδης, Ν. Ζηλίκης, Α. Αμανίτη, Β. Ταρλατζής, Β. Παπανικολάου, Δ. Ματάμης, Ν. Τάσκος, Θ. Δαρδαβέσης

► Περιεχόμενο

Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος λαμβάνει χώρα μια διεπιστημονική προσέγγιση των κρίσιμων ζητημάτων που ανακύπτουν στην αρχή και το τέλος της ζωής. Μέσα από την ιατρική, νομική και ηθικοφιλοσοφική σκοπιά, οι φοιτητές αφενός μεν έχουν την ευκαιρία να εξετάσουν αναλυτικά έννοιες που σχετίζονται με την αρχή της ανθρώπινης ζωής, όπως ο προσδιορισμός του κρίσιμου χρονικού σημείου για την έναρξη της ζωής, η διαφοροποιημένη προστασία ανθρώπου και εμβρύου, η νομική φύση του γενετικού υλικού, η ευθύνη από εσφαλμένους χειρισμούς στο επίπεδο του προγεννητικού ελέγχου, αλλά και κατά τη διάρκεια της κύησης και του τοκετού κ.λπ., αφετέρου δε να εξοικειωθούν με την έννοια του τέλους της ανθρώπινης ζωής, έτσι όπως αυτή παρουσιάζεται μέσω μιας εκτεταμένης συζήτησης αναφορικά με το δικαίωμα στο θάνατο, την ενεργητική και παθητική ευθανασία, τη διακοπή των μέσων υποστήριξης της ζωής, τη συμμετοχή σε αυτοκτονία και τέλος την προβληματική των μεταμοσχεύσεων. .

Στο μάθημα τονίζονται και οι κοινωνικές διαστάσεις των σύγχρονων προβληματισμών για την αρχή και το τέλος της ζωής.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΓΡΑΦΙΑΣ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A. Δημητριάδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Στο μάθημα αυτό θα γίνει ανάλυση της μεθοδολογίας σύλληψης μιας ερευνητικής ιδέας, της καταγραφής της ερευνητικής υπόθεσης και των σταδίων που απαιτούνται για την τελική συγγραφή και δημοσίευση των ερευνητικών αποτελεσμάτων. Θα διδαχθούν οι τρόποι αναζήτησης και κριτικής ανάγνωσης της ιατρικής πληροφορίας, οι αρχές κριτικής ανάγνωσης μιας επιστημονικής εργασίας, ο σχεδιασμός του ερευνητικού πρωτοκόλλου και ο καθορισμός πρωτευόντων και δευτερευόντων στόχων. Επίσης, οι μέθοδοι δειγματοληψίας, ο καθορισμός του μεγέθους δείγματος, οι τύποι σφαλμάτων και τα κριτήρια εισαγωγής και αποκλεισμού. Η επιλογή των κατάλληλων στατιστικών μεθόδων θα βοηθήσει στην ποιοτική και ποσοτική ανάλυση των ιατρικών δεδομένων. Τέλος, θα παρουσιασθεί η διαδικασία συγγραφής της μελέτης (ζητήματα γλωσσικής διατύπωσης, σύνταξης, εκφραστικής ευρυθμίας, παράφρασης κ.λπ.), ο τρόπος επιλογής του κατάλληλου επιστημονικού περιοδικού για δημοσίευση και η διαδικασία απάντησης στα σχόλια των κριτών. Στόχος του μαθήματος είναι η καθοδήγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών για την κατά το δυνατό πληρέστερη συγγραφή της διπλωματικής τους εργασίας και σε απώτερο χρόνο της διδακτορικής τους διατριβής.

**ΕΝΑΡΞΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
(ΑΝΑΛΗΨΗ ΘΕΜΑΤΟΣ, ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ –
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ)
(ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)**

ΘΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ, ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ
(ΣΥΓΓΡΑΦΗ – ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ)
(ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)**

50. ΔΠΜΣ «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ: ΥΓΕΙΑ, ΝΟΣΟΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ»

Αντικείμενο του ΔΠΜΣ είναι η μελέτη της εξέλιξης της ιατρικής και η ένταξή της σε ευρύτερο κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο, αποκαλύπτοντας τους καθοριστικούς παράγοντες της υγείας και της νόσου σε ιστορικό πλαίσιο. Αναπτύσσονται πτυχές της βιολογικής ανθρωπολογίας που συνδέονται με την ανασύνθεση της ιστορίας της γεωγραφίας και της εξέλιξης των νόσων μέσα από το πρίσμα της ανθρώπινης εξέλιξης ενώ παράλληλα αναλύεται η επίδραση των ασθενειών στην ανθρώπινη ανάπτυξη, η αλληλεπίδραση ανάμεσα στις ασθένειες και τις κοινωνικο-πολιτισμικές πρακτικές καθώς και η προσαρμοστικότητα των πληθυσμών σε νέα περιβάλλοντα, ενώ μελετώνται ανθρώπινα σκελετικά κατάλοιπα αρχαιολογικής κυρίως προέλευσης.

Το πρόγραμμα δίνει τη δυνατότητα εξειδίκευσης σε δύο επιμέρους κατευθύνσεις:

1. στην Ιστορία της Ιατρικής και
2. Στη Βιολογική Ανθρωπολογία.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι συγκρίσεις του επιπολασμού των ασθενειών μεταξύ των παλαιότερων και των σύγχρονων πληθυσμών. Καλύπτονται τα πεδία της ιστορίας των επιστημών υγείας του ανθρώπου (αρχαία ιατρική, ιατρικές ειδικότητες, επιδημιολογία, φαρμακολογία και παλαιοφαρμακο-λογία, νεώτερη ελληνική ιατρική, άσκηση της ιατρικής σε σχέση με το φύλο και την ισότητα των δύο φύλων κ.ά.) και τα πεδία της βιολογικής ανθρωπολογίας (εξέλιξη του ανθρώπου, ανθρώπινη ποικιλομορφία, οστεολογία, παλαιοπαθο-λογία παλαιοδιατροφή, παλαιογενετική και παλαιοδημογραφία).

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ - ΙΑΤΡΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Βόγλη, Π. Τζιβάρα, Μ. Καραμάνου, Μ. Μυρωνίδου, Κ. Τσιάμης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Η πρόσληψη των ευρωπαϊκών ιδεών στην ελληνική ιατρική ιστοριογραφία
- Εργαλεία στην ιστορικοϊατρική έρευνα: Βιβλιοθήκες και Αρχεία
- Ορισμός της ιστορίας / ιστοριογραφίας –ιστοριογραφία της ιατρικής
- Κοινωνική ιστορία της ιατρικής / Κοινωνιολογία της ιατρικής & η έννοια της ιατρικοποίησης (medicalization)
- Ειδικά θέματα της ιστορίας της ιατρικής: κοινωνικές αντιλήψεις για την υγεία και την ασθένεια
- Συμβολή Ελλήνων ιατρών στην ιατρική ιστοριογραφία
- Εισαγωγή στην ιστορική επιδημιολογία. Ιστορική επιδημιολογία και αρχειακές πηγές
- Ονοματολογία νόσων
- Γιατροί – νοσοκομεία - φάρμακα (16ος-18ος αι.): η μαρτυρία των αρχείων
- Ιστορία των φαρμάκων
- Ελληνικά ιατρικά συγγράμματα: Παρουσιάσεις εργασιών και αξιολόγηση
- Ιστοριογραφία της εξέλιξης των νοσοκομείων: Παρουσιάσεις εργασιών
- Ιατρική και κοινωνία: Παρουσιάσεις εργασιών

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ν. Παπαβραμίδου, Ο. Καλογερίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Σύντομη αναδρομή στην αρχαία ιατρική
- Σχέση ιατρικής και θρησκείας
- Θέση του ιατρού στην κοινωνία
- Προσόντα ιατρού
- Ιατρική ηθική & δεοντολογία, σχέση ιατρού και ασθενή
- Εξέλιξη της ιατρικής από τέχνη σε επιστήμη
- Επιστημολογία και ιατρικές σχολές της αρχαιότητας
- Καρδιαγγειακές αναζητήσεις
- Μέθοδοι διάγνωσης και πρόγνωσης
- Θεραπευτικές προσεγγίσεις
- Σχέση σώματος και ψυχής
- Εξέλιξη ιατρικών οντοτήτων που σήμερα αναγνωρίζονται: επιληψία
- Εξέλιξη ιατρικών οντοτήτων που σήμερα αναγνωρίζονται: καρκίνος

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Παπαγεωργοπούλου, Κ. Μωραΐτης, Μ. Κούκλη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Σκελετικά Κατάλοιπα Εισαγωγή
- Προσδιορισμός Φύλου
- Προσδιορισμός Ηλικίας ενήλικων ατόμων
- Προσδιορισμός Ηλικίας ανήλικων ατόμων
- Εισαγωγή στη δικαστική ανθρωπολογία
- Ανθρωπολογική διερεύνηση συμφυρμένου σκελετικού υλικού
- Τρισδιάστατη γεωμετρική μορφομετρία
- Κλασικές / Σύγχρονες ανθρωπομετρικές μέθοδοι
- Υπολογισμός αναστήματος

ΑΝΑΤΟΜΙΑ - ΟΣΤΕΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Νάτσης, Ε. Ασουχίδου, Ν. Αναστασόπουλος, Ν. Λαζαρίδης, Μ. Πιάγκου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Γενική μορφολογία των οστών - Σπονδυλική στήλη
- Βραχιόνιο, σκελετός του αντιβραχίου, του καρπού, μετακαρπίων, φαλάγγων, Σκελετός του θώρακα – κλείδα – ωμοπλάτη
- Σκελετός της πυέλου – μηριαίου οστού
- Σκελετός κνήμης, ποδιού
- Εγκεφαλικό κρανίο
- Σπλαγχνικό κρανίο
- Οφθαλμικός κόγχος, ρινική κοιλότητα, παραρρινικοί κόλποι - Κρανίο νεογνού
- Κάτω γνάθος-οδόντες
- Βάση κρανίου, υοειδής συσκευή
- Οστικά ανθρωπομετρικά στοιχεία ως μέσον για την αναγνώριση του φύλου
- Ανατομικές παραλλαγές των οστών
- Εκφυλιστικές αλλοιώσεις των οστών

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Τσιάμης, Μ. Μυρωνίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην Ιστορική Νοσολογία και Επιδημιολογία. Κλίμα, περιβάλλον και νόσος. Φυλογενετική εξέλιξη μικροοργανισμών
- Επιδημίες και νοσήματα φθοράς στο Μεσογειακό χώρο: Αρχαία Αίγυπτος, Αρχαία Ελλάδα, Ρωμαϊκή Εποχή, Πρώιμο Βυζάντιο, Μεσαιωνικοί Χρόνοι - Λοιμοκαθαρτήρια και επιδημικά νοσήματα
- Τεκμήρια Ιστορικής Δημογραφίας και Νοσολογίας: η περίπτωση των Bills of Mortality
- Αποικιοκρατική Ιατρική και Δημόσια Υγεία (18ος-20ος αιώνας): χολέρα, ευλογιά, ελονοσία, Ιστορία των εμβολίων - Ιστορία της Φυματίωσης
- Ιστορική Νοσολογία και μετακινούμενοι πληθυσμοί
- Ιστορική εξέλιξη υγειονομικών συστημάτων
- Εκθέσεις Υγιεινής
- Διεθνείς Υγειονομικές Συμβάσεις και εξέλιξη της Επιδημιολογικής Επιτήρησης (19ος-20ος αιώνας)
- Επιδημίες και Πανδημίες (20ος-21ος αιώνας)

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΟΝΟΥ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Τσιάμης, Μ. Μυρωνίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Μυστικισμός / θρησκεία / μαγεία
- Ελληνο - ρωμαϊκές μέθοδοι και ιατρική βοτανολογία
- Δισκουρίδης
- Ζωικά παράγωγα
- Μέταλλα

- Κατηγοριοποίηση και θεραπευτική αλλαγή
- Αντιβιοτικά – ορμόνες
- Κλινικές δοκιμές
- Παλαιοφαρμακολογία-παλαιοεθνοβοτανική: Κειμενική έρευνα φαρμακευτικών ουσιών (Ινδία, Σουμέριοι, Αίγυπτος)
- Παλαιοφαρμακολογία - παλαιοεθνοβοτανική: Κειμενική έρευνα [κατάλογοι φαρμακευτικών ουσιών (Κίνα, Αρχαία Ελλάδα)]
- Παλαιοφαρμακολογία - παλαιοεθνοβοτανική: Κειμενική έρευνα [κατάλογοι φαρμακευτικών ουσιών (ριζοτόμοι, Διοσκουρίδης και παράδοση)]
- Μη-κειμενική έρευνα (εφαρμογή τυπολογίας ABO / προβλήματα εφαρμογής / ερμηνεία αποτελεσμάτων)
- Μη - κειμενική έρευνα (εφαρμογή τυπολογίας ABO / προβλήματα εφαρμογής / ερμηνεία αποτελεσμάτων)
- Χρήση αναισθητικών ουσιών στην πρώιμη ιστορία
- Χρήση αναισθητικών ουσιών μετά την Αναγέννηση

ΠΑΛΑΙΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ: ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Μωραΐτης, Χ. Παπαγεωργοπούλου, Σ. Φοινίτσης, Μ.Ε. Μάνθου, Α.-Φ. Καρακωστής

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην Παλαιοπαθολογία
- Σκελετικές κακώσεις. Ακτινοδιαγνωστικές μέθοδοι
- Μικροσκοπικές μέθοδοι
- Συγγενείς ανωμαλίες των οστών
- Νεοπλασματικά νοσήματα. Νοσήματα των δοντιών
- Εφαρμογή μακροσκοπικών, ακτινοδιαγνωστικών και μικροσκοπικών μεθόδων σε οστά αρχαιολογικής προέλευσης
- Μεταβολικά και ενδοκρινολογικά νοσήματα των οστών
- Αναιμίες
- Αρθροπάθειες / Ενθεσοπάθειες
- Λοιμώδη νοσήματα

ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΡΕΥΝΑΣ - ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ζ. Κωνσταντίνος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή
- Οι ποσοτικές προσεγγίσεις
- Ιστορική Αναδρομή
- A. Η έννοια της μεταβλητής
  - Είδη μεταβλητών
  - Η χρήση των μεταβλητών στην κοινωνική και βιολογική έρευνα
  - Μέθοδοι συλλογής δεδομένων
  - Πληθυσμοί και δειγματοληψία
- B. Το ερωτηματολόγιο ως εργαλείο συλλογής δεδομένων στην κοινωνική έρευνα
  - Βασικές αρχές στατιστικής
- A. Περιγραφική στατιστική I
- B. Περιγραφική στατιστική II
  - Λογισμικά στατιστικής Ανάλυσης
  - Το SPSS (1η διάλεξη) I,
  - Παραδείγματα εφαρμογών
  - Διαστήματα εμπιστοσύνης και έλεγχος υποθέσεων
  - T-test, chi-square test
  - Ανάλυση Διακύμανσης
  - Παλινδρόμηση
  - Linear and non-linear regression
  - Logistic regression
  - Πολυπαραγοντικά μοντέλα
  - Factor analysis
  - Principal component Analysis
  - Correspondence Analysis
  - Το SPSS (2η διάλεξη)
  - Παραδείγματα εφαρμογών
  - Ασκήσεις

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ Ι: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Στρατηγόπουλος, Ο. Καλογερίδου, Γ. Χαριζάνης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ιατρική και Φιλοσοφία – Ιατρική και Λογοτεχνία
- Προ-ιπποκρατικοί ιατροί – φιλόσοφοι
- Ιπποκράτης και ιπποκρατική ιατρική
- Αριστοτέλης και ιατρική ελληνοιστικών χρόνων
- Αρχές παλαιογραφίας – μέθοδοι χειρισμού ιατρικών χειρογράφων
- Ιατρικά χειρόγραφα
- Ιατρική στο Βυζάντιο
- Άντρες και γυναίκες ιατροί στο Βυζάντιο
- Κειμενική μελέτη της πανώλης στην Αρχαιότητα (Θουκυδίδης)
- Κειμενική μελέτη της πανώλης στο Βυζάντιο (Προκόπιος - Καντακουζηνός)
- Νοσοκομειακή περίθαλψη στο Βυζάντιο
- Κείμενα για μοναστηριακά νοσοκομεία

ΝΕΟΤΕΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Σγάντζος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ιστορικό πλαίσιο από το 18ο μέχρι τον 20ο αιώνα και η παράλληλη πορεία του Ελληνισμού
- Η επιστήμη στο Δυτικό κόσμο και η πρόσληψη και μεταφορά της στην Ελλάδα
- Η δημιουργία της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και η συμβολή του στο πνευματικό, κοινωνικό και πολιτικό γίνεσθαι της χώρας
- Ελληνικό Πανεπιστήμιο και ανθρώπινο δυναμικό (Καθηγητές-Φοιτητές)

- Ο νοσολογικός χάρτης της πρωτεύουσας και αποτύπωση της υγειονομικής κατάστασης από τον Τύπο και τη λογοτεχνία της εποχής (με χαρακτηριστικά αποσπάσματα κειμένων) (19ος αιώνας)
- Η δημιουργία της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και η συμβολή της στο πνευματικό, κοινωνικό και πολιτικό γίγνεσθαι της χώρας
- Το παράδειγμα της ψυχιατρικής περίθαλψης στην Ελλάδα ως ένδειξη κοινωνικών μετεξελίξεων (19ος-20ος αιώνας)
- Έλληνες ιατροί της διασποράς
- Η ιατρική εκπαίδευση και η στελέχωση υπηρεσιών υγείας και νοσοκομείων εντός και εκτός συνόρων
- Η παιδική θνησιμότητα στην Ελλάδα (19ος-20ος αιώνας)
- Εξέλιξη των ιατρικών ειδικοτήτων στην Ελλάδα (19ος-20ος αιώνας)
- Η ιστορία των εμβολίων
- Η Ελληνική ιστορία μέσα από την ιστορία των νοσοκομείων

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Αραμπατζίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Διεπιστημονικότητα
- Ιστορία και λειτουργίες / Ιατρικές Ανθρωπιστικές Σπουδές και Ανθρωπιστικές Σπουδές Υγείας: νοσηματοδότηση, εννοιολόγηση, περιεχόμενο, ιστορία, θεωρία και πράξη

ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ν. Παπαβραμίδου, Ο. Καλογερίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Η Δημόσια Υγεία κατά το Μεσαίωνα
- Η Δημόσια Υγεία κατά το πρώτο ήμισυ της Αναγέννησης
- Δημόσια Υγεία: Αναγέννηση και Επανάσταση
- Το κίνημα της Δημόσιας Υγείας

- Εισαγωγή στο Ιστορικό αρχείο του Τμήματος Ιατρικής
- Μεθοδολογία και παραδείγματα χρήσης ιστορικών αρχείων νοσηλευτικών ή συναφών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στην έρευνα
- Ερευνητική εργασία στο Ιστορικό αρχείο

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ II: ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ

ΠΑΛΑΙΟΓΕΝΕΤΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Παπαγεωργοπούλου, Λ.-Κ. Κοβάτση, Α. Τριανταφυλλίδης, Κ. Γκαγκαβούζης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Δομή, λειτουργία, κληρονομικότητα του DNA
- Σύγχρονη γενετική ποικιλομορφία στον άνθρωπο - εξελικτικές δυνάμεις, Παλαιογενετική και ιατροδικαστική
- Το αρχαίο DNA από το γονίδιο στο γονιδίωμα: προοπτικές, περιορισμοί,
- Εφαρμογές της παλαιογενετικής / παλαιογονιδιωματικής στην αρχαιολογία και την παλαιοανθρωπολογία, το γενετικό αρχείο του παρελθόντος
- Εφαρμογές της παλαιογενετικής/παλαιογονιδιωματικής στην αρχαιολογία και την παλαιοανθρωπολογία, το γενετικό αρχείο του παρελθόντος
- Παλαιογενετική / παλαιογονιδιωματική, ασθένειες, πανδημίες και ιστορικά αρχεία: νέες θεωρίες και εφαρμογές στη σύγχρονη ιατρική
- Πληθυσμιακή γενετική (βασικές αρχές)
- NGS - Βιοπληροφορική και γονιδιωματική (ανάλυση γονιδιωμάτων)

ΤΑΦΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΑΦΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Κ. Μωραΐτης, Χ. Παπαγεωργοπούλου, Σ. Τριανταφύλλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην Ταφονομία
- Βιολογία της αποσύνθεσης και παράγοντες που επηρεάζουν την εξέλιξή της
- Παράγοντες που επηρεάζουν τη διατήρηση των οστών κατά τη διάρκεια της ταφής. Επίδραση του χερσαίου περιβάλλοντος στη διατήρηση των οστών
- Οστικές αλλοιώσεις που οφείλονται στη δραστηριότητα χερσαίων ζώων

- Επίδραση του υδάτινου περιβάλλοντος στη διατήρηση των οστών
- Οστικές αλλοιώσεις που οφείλονται στην έκθεση των οστών σε υψηλές θερμοκρασίες. Φυσική αποδόμηση και παράγοντες διατήρησης των οργανικών υλικών σε αρχαιολογικές ταφές
- Ανθρωπογενείς παρεμβάσεις στα οστά
- Δικαστική ταφονομία: Αναφορές περιπτώσεων από δικαστικές υποθέσεις (case studies)
- Εισαγωγή στην Ταφική Αρχαιολογία
- Ταφικές πρακτικές που καταγράφονται διαχρονικά μέσω των αρχαιολογικών ευρημάτων

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ε. Βαλάκος, Γ. Λύρας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη Βιολογική Ανθρωπολογία
- Ανθρώπινη ποικιλομορφία Εξέλιξη Προσαρμογή
- Εξέλιξη και Ανθρωπολογία
- Εξελικτικές Θεωρίες
- Η θεώρηση του Ανθρώπου
- Εξελικτικές Δυνάμεις
- Αρτίγονα Πρωτεύοντα Οικολογία της Συμπεριφοράς των Πρωτευόντων
- Από τα ερπετά στους προγόνους του Ανθρώπου
- Τα Πρώτα Βήματα
- Το Ταξίδι προς την Μοναδικότητα
- Η έλευση του Προμηθέα
- Από τη φωτιά στα αστέρια
- Οι "παράξενες μορφές"
- Η καταγωγή του σύγχρονου Ανθρώπου
- Το Μέλλον

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΛΑΙΟΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΠΑΛΑΙΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΛΑΙΟΔΗΜΟ- ΓΡΑΦΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ούρεμ-Κώτσου, Χ. Ντουσάνκα, Β. Κράββα, Σ.-Μ. Βαλαμώτη, Μ. Λυμπεράκη, Ε. Γκανιάτσου, Α. Αβραμίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στο θέμα των μαθημάτων
- Διατροφή και πολιτισμός (αρχαιολογικές μαρτυρίες και ειδικά θέματα παλαιοδιατροφής)
- Διατροφή και αρχαιολογικές μαρτυρίες: χημικές αναλύσεις οργανικών υπολειμμάτων στα κεραμικά σκεύη (ζωικές πρωτεΐνες: κρέας, γαλακτοκομικά; μέλι, ρητίνες - στοματική υγιεινή)
- Διατροφή και αρχαιολογικές μαρτυρίες: αναλύσεις ισοτόπων άνθρακα και αζώτου στα ανθρώπινα οστά, Παλαιοδημογραφία - μαρτυρίες από αναλύσεις στροντίου στα ανθρώπινα οστά
- Διατροφή και υγεία: αρχαιολογικές μαρτυρίες και πηγές στην αρχαιότητα (κλασικά, ελληνιστικά και ρωμαϊκά χρόνια)
- Αρχαιολογικές μαρτυρίες από αρχαιοβοτανικά μακροκατάλοιπα: τροφές και φαρμακευτικά βότανα
- Διατροφή και αρχαιολογικές μαρτυρίες από αρχαιοβοτανικά μικροκατάλοιπα (αμυλόκοκκοι και φυτόλιθοι)

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

51. ΔΠΜΣ «ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΕΚΦΥΛΙΣΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ»

Οι νευροεκφυλιστικές νόσοι γίνονται όλο και πιο διαδεδομένες με τη γήρανση του γενικού πληθυσμού έχοντας άμεση επίπτωση στην ποιότητα ζωής του πάσχοντα. Η έρευνα για την παθογένεια και τη θεραπεία αυτών των διαταραχών έχει αναπτυχθεί με γεωμετρική πρόοδο.

Σκοπός του παρόντος μεταπτυχιακού προγράμματος είναι η ολιστική διδασκαλία και εκπαίδευση της νευροεκφύλισης τόσο σε θεωρητικό όσο και σε εφαρμοσμένο κλινικό επίπεδο. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε ιατρούς, ψυχολόγους, νοσηλευτές και λοιπό παραϊατρικό προσωπικό και καλύπτει την επιδημιολογία και παθογένεια των ανοιών, της νόσου Parkinson, Παρκινσονικών συνδρόμων, άλλων νευροεκφυλιστικών νοσημάτων (παρεγκεφαλιδικών αταξιών, χρόνια στάδιο σκλήρυνσης κατά πλάκας), την σύγχρονη διαγνωστική προσέγγιση των νευροεκφυλιστικών νοσημάτων, την φαρμακευτική αντιμετώπιση και τις μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις των νόσων αυτών, την εν γένει φροντίδα των ασθενών αλλά και των περιθαλπόντων.

Η διδασκαλία εμπλουτίζεται με γνώσεις της Ανατομίας και Φυσιολογίας του εγκεφάλου.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑ ΤΩΝ ΑΝΟΙΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Πανταζάκη, Μ. Τσολάκη, Β. Παπαλιάγκας, Θ. Τέγος, Χ. Σαββόπουλος, Ε. Κουτσουράκη, Α. Πανταζάκη, Δ. Ανεστάκης, Μ. Μποζίκη, Χ. Τσορμπατζούδης, Mercè Boada, Ι.Ζαγανάς, Ν.Ταβερναράκης, Π. Ιωαννίδης, Α.-Φ. Νιφλή, Ε. Καπάκη, Σ. Γεωργόπουλος, Μ. Σπηλιώτη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Ενημέρωση για το Μεταπτυχιακό μας
- The history of AD and its current situation
- Επιδημιολογία και Γενετική στην άνοια με σωματία Lewy
- Επιδημιολογία και γενετική άλλων συνδρόμων

- Μοριακοί μηχανισμοί γήρανσης και αλληλεπιδράσεις με μοριακούς μηχανισμούς νευροεκφυλισμού
- Μοριακή και Γενετική βάση των μετωποκροταφικών εκφυλίσεων
- Επιδημιολογία των Μετωποκροταφικών Ανοιών
- Η προσέγγιση της βακτηριακής συμβολής στη νόσο Alzheimer
- Μοριακή και Γενετική στην αγγειακή άνοια
- Μοριακή και Γενετική βάση της νόσου Alzheimer
- Χρόνιο στρες, κατάθλιψη και νόσος Alzheimer: το τρίγωνο της λήθης
- Επιδημιολογία της Νόσου Alzheimer
- Προδιαθεσικοί και προφυλακτικοί παράγοντες
- Περιβαλλοντικοί παράγοντες και εμφάνιση νευροεκφυλιστικών νοσημάτων
- Επιδημιολογία και παθογένεια της αγγειακής άνοιας
- Σακχαρώδης Διαβήτης (Εγκεφαλικό επεισόδιο – Άνοια)
- Επιδημιολογία και παθογένεια της άνοιας στη ΣκΠ
- Επίδραση οξειδωτικού στρες στην εξέλιξη της νόσου Alzheimer
- Βιοδείκτες του οξειδωτικού στρες
- Παθολογοανατομικά στοιχεία Νευροεκφυλιστικών Νοσημάτων I και II
- Πειραματικά μοντέλα ΣκΠ - ενδείξεις μηχανισμών νευροεκφύλισης
- Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της Έρευνας
- Διαγονιδιακά μοντέλα νευροεκφυλιστικών νόσων Alzheimer's Parkinson's
- Μηχανισμοί νευροφλεγμονής στη νόσο του Alzheimer
- Ο ρόλος του TNF-α
- Επιδημιολογία και παθογένεια Νευρομεταβολικών νοσημάτων

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ PARKINSON - PARKINSONISM PLUS ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Τσορμπατζούδης, Λ. Στεφανής, Ν. Σκαρμέας, Amos D. Korczyk, Σ. Κονιτσιώτης, Μ. Χονδρογιώργη, Σ. Μποστταντζοπούλου, Μ. Τσολάκη, Θ. Τέγος, Δ. Ανεστάκης, Γ. Γρούιος, Β. Χαρίσης, Σ. Χατζηδημητρίου, Ι. Δούκας

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Μοριακή και Γενετική βάση των παρκινσονικών συνδρόμων
- Μετάφραση βιοϊατρικής έρευνας στην κλινική πράξη: το παράδειγμα της άνοιας
- Dementia in the corona period

- Παθογένεια των λοιπών Παρκινσονικών συνδρόμων
- Συνουκλεινοπάθειες – Νόσος Parkinson
- Ατροφία Πολλαπλών Συστημάτων: από την διάγνωση στην θεραπεία, Ταοπάθειες: Προϊούσα Υπερπυρηνική Παράλυση
- Φλοιοβασική εκφύλιση: από την διάγνωση στην θεραπεία
- Πολυγλουταμινικές διαταραχές - Νόσος Huntington: από την διάγνωση στην θεραπεία
- Η ιστορία της Εταιρείας Alzheimer - Μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις
- Φυσικά προϊόντα για την πρόληψη της Άνοιας
- Μη κινητικά προβλήματα στη Νόσο Parkinson
- Αγγειακός παρκινσονισμός, Ανατομία Εγκεφάλου
- Φυσιολογία του εγκεφάλου
- Νευροπλαστικότητα του εγκεφάλου
- Η Εξελικτική Προέλευση των Νευροεκφυλιστικών Νοσημάτων: Αναφορά στις Νόσους του Parkinson και του Alzheimer
- Ασκησιογενώς Προκαλούμενη Πλαστικότητα στον Εγκέφαλο Ασθενών με Νόσο του Parkinson και Νόσο του Alzheimer
- Η συμβολή των νέων τεχνολογιών στη διάγνωση και αντιμετώπιση των Παρκινσονικών συνδρόμων
- Η Συμβολή της Γεωπληροφορικής και της Επιστήμης των Δεδομένων στην Επιδημιολογία των Νευροεκφυλιστικών Νοσημάτων

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑ ΑΛΛΩΝ ΝΕΥΡΟΕΚΦΥΛΙΣΤΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Σαββόπουλος, Γ. Παπαντωνίου, Λ. Στεφανής, Η. Μιχαηλίδου, Ε. Κουτσουράκη, Χ. Τσορματζούδης, Χ. Σαββόπουλος, Δ. Γουλής, Μ. Σπηλιώτη, Θ. Τέγος, Α. Τσάπας, Δ. Ανεστάκης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Επιδημιολογία της νοητικής καθυστέρησης και η εξέλιξή της
- Σύνδρομο Down
- Από το παιδί στον ενήλικα
- Παθογένεια της Νόσου Parkinson
- Νευροεκφύλιση στην Πολλαπλή Σκλήρυνση
- Μοριακή και Γενετική βάση των κληρονομικών αταξιών

- Νευρομεταβολικά Νοσήματα ενηλίκων - Διαγνωστική διαδικασία
- Λειτουργική Μορφολογία του Νευρικού Συστήματος
- Μεθοδολογία ιατρικής έρευνας - Διατύπωση ερευνητικού ερωτήματος και είδη μελετών
- Μεθοδολογία ιατρικής έρευνας - Τυχαιοποιημένες κλινικές δοκιμές, Κριτική αξιολόγηση κλινικής δοκιμής - Κανονιστικό πλαίσιο των κλινικών δοκιμών
- Ο ρόλος των Βιοτραπεζών στη μελέτη των Νευροεκφυλιστικών Νοσημάτων
- Επιδημιολογία και παθογένεια των αταξιών
- Γήρανση, νοητικές λειτουργίες και ψυχική υγεία: Ευρήματα από παρεμβάσεις φυσικής δραστηριότητας
- Παραδείγματα αναλύσεων από προχωρημένες διαδικασίες στατιστικής: Εφαρμογές στη νευροψυχολογική έρευνα
- Επιδημιολογία και παθοφυσιολογία αγγειακού εγκεφαλικού επεισοδίου, Συστηματική ανασκόπηση και μετα-ανάλυση

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΝΕΥΡΟΕΚΦΥΛΙΣΤΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Θ. Τέγος, Σ. Παπαγεωργίου, Γ. Παρασκευάς, Α.-Φ. Νιφλή, G. Yener, Λ. Αθανασιάδης, Κ. Κούσκουρας, Β. Χατζητάκη, Ε. Ανδρεάδου, Λ. Μεσσήνης, Σ. Δημητριάδης, Ε. Νεοφυτίδου, Χ. Τσορμπατζούδης, Μ. Τσολάκη, Β. Παπαλιάγκας, Β. Κιμισκίδης, Α. Κώνστα, Θ. Τέγος, Ε. Μασούρα, Χ. Σαββόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Η νευροψυχολογική αξιολόγηση στα νευροεκφυλιστικά νοσήματα: Ο ρόλος του νευρολόγου
- Αναστρέψιμες άνοιες - παραδείγματα, Βιολογικοί δείκτες στο ΕΝΥ και στο αίμα ασθενών με νευροεκφυλιστικά νοσήματα
- Ο αμφιβληστροειδής ως καθρέπτης αλλοιώσεων στο ΚΝΣ
- Brain oscillations in Parkinson's and Alzheimer's disease
- Σεξουαλικές διαταραχές στην άνοια
- Νευροαπεικονιστικοί δείκτες στα νευροεκφυλιστικά νοσήματα: Ο ρόλος της Μαγνητικής Τομογραφίας
- Ανάλυση ισορροπίας και βάδισης για τη διάγνωση νευρο-εκφυλιστικών νοσημάτων
- Βιολογικοί δείκτες στην Νόσο Alzheimer
- Η σημασία της περιεκτικής Νευροψυχολογικής αξιολόγησης στην πρόωμη ανίχνευση της Άνοιας

- Τεχνικές ανάλυσης ΗΕΓ
- Ψυχομετρική αξιολόγηση μεταφρασμένων νευροψυχολογικών εργαλείων νοητικού λεξικού - Προτάσεις κατασκευής λεξιλογικών εργαλείων
- Δοκιμασίες νευροψυχολογικών εκτιμήσεων των αντιληπτικοκινητικών λειτουργιών και της Φυσικής Δραστηριότητας στο πλαίσιο της ψυχικής υγείας
- Σύγχρονη διαγνωστική διαδικασία των ανοιών – Κριτήρια
- Νευροφυσιολογικοί δείκτες στη διάγνωση της νόσου Alzheimer
- Ο ρόλος της Νευροφυσιολογίας στη διάγνωση και αντιμετώπιση των νευροεκφυλιστικών νοσημάτων
- Εισαγωγή στην Ψυχογηριατρική
- Αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια και ψυχιατρικές εκδηλώσεις
- Αξιολόγηση και αντιμετώπιση μνημονικών ελλειμμάτων

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΝΕΥΡΟΕΚΦΥΛΙΣΤΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Θ. Τέγος, Μ. Αγγελακέρης, Μ. Τσολάκη, Α.-Φ. Νιφλή, Θ. Τέγος, Ε. Κουτσουράκη, Μ. Σπηλιώτη, Σ. Κονιτσιώτης, Μ. Χονδρογιώργη, Π. Στάθης, Ν.Δέγλερης, Α.Πολίτης, Α. Κώνστα, Α. Μπονάκης, Ε. Κουτσουράκη, Ν. Φόρογλου, Γ. Ψύλλας, Γ. Καϊάφα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Σωματίδια και Πεδία στη σύγχρονη βιοϊατρική
- Φαρμακευτική αντιμετώπιση της μετωποκροταφικής άνοιας
- Μελλοντική Φαρμακευτική αντιμετώπιση της Νόσου Alzheimer
- Τα εξωκυτταρικά κυστίδια στην θεραπεία των νευροεκφυλιστικών ασθενειών
- Φαρμακευτική αντιμετώπιση της Νόσου Parkinson
- Φαρμακευτική αντιμετώπιση της Αγγειακής Άνοιας
- Φαρμακευτική αντιμετώπιση των νοητικών διαταραχών στην σκλήρυνση κατά πλάκας
- Φαρμακευτική παρέμβαση σε ασθενείς με νοητικές διαταραχές και επιληψία
- Αντιμετώπιση των κινητικών και μη κινητικών διαταραχών στα Παρκινσονικά σύνδρομα - Ανεπιθύμητες ενέργειες των φαρμάκων
- Νόσος Parkinson: Υποβοηθούμενες από συσκευή θεραπείες

- Αντιμετώπιση του άγχους στα νευροεκφυλιστικά νοσήματα
- Φαρμακευτική αντιμετώπιση των διαταραχών συμπεριφοράς
- Φαρμακευτική αντιμετώπιση της κατάθλιψης στα νευροεκφυλιστικά νοσήματα
- Φαρμακευτική αντιμετώπιση των διαταραχών του ύπνου στα εκφυλιστικά νοσήματα
- Φαρμακευτική αντιμετώπιση των μη νοητικών διαταραχών στην ΣκΠ
- Νευροχειρουργική Αντιμετώπιση των παρκινσονικών συνδρόμων
- Νόσος Alzheimer και ακοή
- Αναιμία - Αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια - Άνοια

ΜΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Τσορμπατζούδης, Μ. Γκιόκα, Σ. Ζυγούρης, Β. Μούγιος, Δ. Μωραΐτου, Μ. Τσατάλη, Ε. Πόππη, Π. Βοσκού, Π. Σταματέλος, Β. Γιαννούλη, Θ. Τσιάτσος, Μ. Τσολάκη, Β. Γαροπούλου, F. Sedaghat, Χ. Μουζακίδης, Α. Kurz, Χ. Τσορμπατζούδης, Λ. Μεσσήνης, Ι. Κατσούρη, Θ. Σαμαράς

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εκπαιδευτικές Ανάγκες του Νοσηλευτικού προσωπικού
- Νέες τεχνολογίες για την αξιολόγηση των νοητικών λειτουργιών
- Βιολογικοί μηχανισμοί βελτίωσης της λειτουργικής ικανότητας πασχόντων από νευροεκφυλιστικά νοσήματα με την άσκηση I
- Μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις: Ο ρόλος του Ψυχολόγου
- Νοητική εκπαίδευση των ασθενών με Ήπια Νοητική Διαταραχή στα νευροεκφυλιστικά νοσήματα
- Ο ρόλος του Νευρολόγου στην εκτίμηση της ικανότητας δικαιοπραξίας
- Η αξιολόγηση της οδηγικής ικανότητας ασθενών με νευροεκφυλιστικά νοσήματα
- Βιολογικοί μηχανισμοί βελτίωσης της λειτουργικής ικανότητας πασχόντων από νευροεκφυλιστικά νοσήματα με την άσκηση II
- Η εκτίμηση της Δικαιοπρακτικής Ικανότητας στις άνοιες: Ο ρόλος του Νευροψυχολόγου
- Δημιουργία σοβαρών παιχνιδιών για την υποστήριξη ασθενών με άνοια

- Μηχανισμοί βελτίωσης των νοητικών λειτουργιών μέσω της σωματικής άσκησης
- Η σωματική άσκηση σε ασθενείς με κινητικά προβλήματα στα νευροεκφυλιστικά νοσήματα, Techniques of Neuromodulation
- Προτεινόμενο πρόγραμμα (FAME) σωματικής άσκησης για τους ασθενείς με άνοια, REMEDES for Alzheimer
- The vision of interprofessional collaborative model of dementia care and what we are doing to get there
- Οι μηχανισμοί λειτουργίας της άσκησης σε νευροεκφυλιστικά νοσήματα, Λογισμικό γνωστικής αποκατάστασης RehaCom: Μελέτες αποτελεσματικότητας σε ασθενείς με Πολλαπλή Σκλήρυνση
- Οδήγηση και Νοητικές διαταραχές στο Γήρας
- Υπολογιστικά εργαλεία για τη μοντελοποίηση της μη επεμβατικής διέγερσης του εγκεφάλου

ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΔΑ – ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ - ΙΔΡΥΜΑΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΕΚΦΥΛΙΣΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χ. Σαββόπουλος, Ε. Νικολαΐδου, Δ. Θεοφανίδης, Α. Κωνσταντίνου, Θ. Βορβολάκος, Α. Τσολάκη, Σ. Σταθόπουλος, Ε. Μπαλδιμτσή, Α.-Φ. Νιφλή, Χ. Τσορμπατζούδης, Β. Μπαρκούκης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Κατ' Οίκον Φροντίδα και Προχωρημένα στάδια άνοιας
- Οι οδοντιατρικές ανάγκες των ασθενών με νευροεκφυλιστικά νοσήματα
- Το στίγμα των νευροεκφυλιστικών νοσημάτων
- Νοσηλευτικές παρεμβάσεις για τους ασθενείς με άνοια
- Φροντίδα ασθενών με άνοια στην Μονάδα τελικού σταδίου
- Αναγνώριση και διαχείριση των διαταραχών συμπεριφοράς I
- Αναγνώριση και διαχείριση των διαταραχών συμπεριφοράς II
- Απόκριση Ασθενών με Ήπια Νοητική Δυσλειτουργία σε παρεμβάσεις νέων τεχνολογιών και συσχετίσεις με πολυμορφισμούς
- Νόσος του Parkinson: πρόγραμμα βελτίωσης φυσικής κατάστασης στο σπίτι
- Η συμβολή της φυσικοθεραπείας
- Προσαρμογές της άσκησης σε ασθενείς με εκφυλιστικά νοσήματα

- Νοσηλευτικές ανάγκες των ασθενών στο τελικό στάδιο
- Νέο νομοθετικό πλαίσιο για την άνοια
- Κοινωνική νόσηση ηλικιωμένων ατόμων με υψηλά αυτιστικά στοιχεία
- Η συχνότητα των αυτιστικών στοιχείων στους ηλικιωμένους με νοητικές διαταραχές
- Η αξιολόγηση και διαχείριση του «πόνου» ως κριτήριο της παθολογίας και της θεραπείας
- Παραδείγματα αναλύσεων από προχωρημένες διαδικασίες στατιστικής: Εφαρμογές στη νευροψυχολογική έρευνα

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΣΤΗΡΙΞΗ ΠΕΡΙΘΑΛΠΟΝΤΩΝ (ΕΠΙΛΟΓΗΣ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Πανταζάκη, Γ. Νάσιος, Κ. Καραγκιόζη, Θ. Τσιάτσος, Ε. Μαργιώτη, Π. Μαργαριτίδου, Μ. Ρεμούνδου, Ε. Κουτσοράκη, Μ. Μακρή, Μ. Χουρδάκης, Α. Εμμανουήλ, Δ. Μπεκιαρίδης-Μόσχου, Ε. Νικολαΐδου, Β. Παττακού-Παρασύρη

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Λειτουργική αναδιοργάνωση του εγκεφάλου και διαταραχές επικοινωνίας στις άνοιες - ο ρόλος της νευροαποκατάστασης
- Διαδικτυακή εκπαίδευση περιθαλπόντων σε όλη την Ελλάδα
- Εξ αποστάσεως υποστήριξη περιθαλπόντων με χρήση διαδικτυακών τεχνολογιών
- Το φορτίο των περιθαλπόντων
- Οικογένεια και Άνοια
- Η στήριξη στο πένθος
- Ψυχολογικές Παρεμβάσεις στους Περιθάλποντες
- Η συμβίωση με μια χρόνια νευροεκφυλιστική νόσο: επιπτώσεις στον ασθενή και στην οικογένειά του
- Συμβουλευτική γενετική νευρολογικών νοσημάτων
- Ο ρόλος της διατροφής στα Νευροεκφυλιστικά Νοσήματα
- Δύσκολες συμπεριφορές στην άνοια και διαχείριση τους
- Αξιολόγηση και διαχείριση των διαταραχών στις οπτικοχωρικές και οπτικο-κατασκευαστικές ικανότητες
- Άνοια, φροντίδα ηλικιωμένων και προετοιμασία για το τέλος της ζωής: μια ποιμαντικοψυχολογική προσέγγιση
- Ο ρόλος του περιθάλποντα

- Άνοια: Βοήθεια
- Ελπίδα και Ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις στους περιθάλποντες
- Άνοια: φροντίδα στο σπίτι ή ίδρυμα

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

52. ΔΠΜΣ «ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ – ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ»

Αντικείμενο του Δ.Π.Μ.Σ. είναι η παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης στην Ιατρική Ακριβείας, Μεταφραστική Έρευνα, και Θεραπευτική, καθώς και στα συναφή γνωστικά αντικείμενα της Μοριακής Βιολογίας, Γονιδιωματικής, Επιγενετικής, Πρωτεϊνωματικής, Μεταβολωμικής, Βιοχημείας, Φαρμακολογίας, Φαρμακογονιδιωματικής, Βιολογίας Συστημάτων, Βιοπληροφορικής, Νανοϊατρικής, Βιοτεχνολογίας, και Βιοστατιστικής.

Σκοπός του Δ.Π.Μ.Σ. είναι η προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και η ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας στο πεδίο των Επιστημών Υγείας. Το Δ.Π.Μ.Σ. αποσκοπεί στην εκπαίδευση και εξοικείωση των επαγγελματιών του χώρου της υγείας στις αρχές της σύγχρονης ιατρικής πρακτικής και φαρμακευτικής αγωγής για την εξατομίκευση των δοσολογικών σχημάτων, μέσα από την κατανόηση και την αξιοποίηση μοριακών και γονιδιωματικών πληροφοριών που εμπλέκονται στην εμφάνιση της διαφορικής φαρμακολογικής απόκρισης των ατόμων στα φάρμακα.

Παράλληλα, το συγκεκριμένο πρόγραμμα στοχεύει στη σύνδεση της βασικής κλινικής και μεταφραστικής έρευνας με την παροχή υπηρεσιών υγείας, την παραγωγική διαδικασία ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων στον ιατροφαρμακευτικό χώρο σε σχέση με τη μοριακή διάγνωση και την ανάπτυξη φαρμακευτικών προϊόντων.

Επιπρόσθετα, αναμένεται να συμβάλλει στην αναβάθμιση των σπουδών σε ειδικότητες της ιατρικής, της φαρμακευτικής και της βιολογίας, στη δημιουργία νέων επαγγελματικών διεξόδων, καθώς και στον περιορισμό της διαρροής νέων φοιτητών προς άλλες χώρες.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ / ΒΙΟΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Γουλής, Μ. Γραμματικοπούλου, Γ. Μηντζιώρη, Α.-Μ. Χάιδις, Ε. Παγκαλίδου, Π. Ταλιμιτζή

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Τεκμηριωμένη Ιατρική
- Ερευνητικό ερώτημα
- Είδη μελετών
- Κριτική ανάγνωση
- Συγγραφή δημοσίευσης
- Βάζοντάς τα όλα μαζί
- Εισαγωγή στη Βιοστατιστική
- Εισαγωγή στο Jamovi
- Περιγραφική Στατιστική
- Γραφικές αναπαραστάσεις
- Έλεγχος υποθέσεων I
- Έλεγχος υποθέσεων II
- Κατηγορικές μεταβλητές
- Υπολογισμός μεγέθους δείγματος

ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ - ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ OMICS

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Αίβαλιώτης, Γ. Τζημαγιώργης, Ε. Γεωργίου, Α. Μαλούση, Ν. Παπαϊωάννου, Κ. Ψαθά, Γ. Ορφανουδάκη, Σ. Μανιάτση

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Από την κλασσική βιολογία στη βιολογία συστημάτων και πάλι πίσω
- Ο ρόλος της βιολογίας συστημάτων και των Omics στην Ιατρική Ακριβείας
- Γονιδίωμα και γονιδιωματική ανάλυση
- Τεχνολογίες ανάλυσης γονιδιώματος
- Επιγενετική και επιγονιδιωματική ανάλυση

- Τεχνολογίες επιγονιδιωματικής ανάλυσης
- Μεταγράψωμα και μεταγραφωματική ανάλυση
- Τεχνολογίες μεταγραφωματικής ανάλυσης
- Πρωτεΐνωμα και πρωτεΐνωματική ανάλυση
- Τεχνολογίες πρωτεΐνωματικής ανάλυσης
- Σύγχρονες μεθοδολογίες συγκριτικής πρωτεΐνωματικής ανάλυσης, ανάλυσεις τροποποιήσεων και πρωτεϊνικών αλληλεπιδράσεων
- Εισαγωγή στη Μεταβολωμική και τεχνολογίες μεταβολωμικής ανάλυσης.

ΒΙΟΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Α. Μαλούση, Φ. Ψωμόπουλος, Γ. Σπύρου, Μ. Αϊβαλιώτης, Γ. Ορφανουδάκη, Ν. Παπαϊωάννου, Κ. Ξανθόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη Βιοπληροφορική – Βιοπληροφορική και Ιατρική Ακριβείας
- Βάσεις και αποθετήρια δεδομένων - Εργαλεία Βιοπληροφορικής
- Εισαγωγή στο Galaxy
- Ανάλυση δεδομένων γονιδιωματικής
- Ανάλυση δεδομένων γονιδιακής έκφρασης (RNA-Seq)
- Ανάλυση δεδομένων CHIP-Seq για την πρόσδεση μεταγραφικών παραγόντων
- Βάσεις δεδομένων και βιοπληροφορικά εργαλεία πρωτεΐνωματικής ανάλυσης
- Επεξεργασία δεδομένων μεταβολωμικής με τη χρήση λογισμικών ανοικτού κώδικα
- Λειτουργική γονιδιωματική με εργαλεία Βιοπληροφορικής
- Συστημική Βιοπληροφορική
- Μελετώντας το RNA editing με εργαλεία βιοπληροφορικής ανάλυσης
- Μηχανική μάθηση και Βιοπληροφορική

ΦΑΡΜΑΚΟΓΟΝΙΔΙΩΜΑΤΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Βιζιριανάκης, Α.Γούλας, C. Mikelis, Γ. Πατρινός, Ι. Κοτσιανίδης, Φ. Χατζοπούλου, Ν. Γρηγοριάδης, Χ. Μητροπούλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Φαρμακογονιδιωματική, ανάπτυξη νέων φαρμάκων και φαρμακευτική αγωγή
- Φαρμακογενετική/Γενωμική: State-of-the art και εφαρμογές στην κλινική πράξη

- Molecular targets, pathways, and therapeutic approaches of vascular-related pathological conditions: The example of RhoA
- Ανάλυση κόστους-αποτελεσματικότητας των φαρμακογονιδιωματικών προσεγγίσεων - εφαρμογών στην κλινική πράξη
- Κλινική αξιοποίηση των γνωσιακών βάσεων δεδομένων της φαρμακογονιδιωματικής και των αλληλεπιδράσεων φαρμάκων στη φαρμακευτική αγωγή – Σχεδιασμός κλινικών μελετών φαρμακογονιδιωματικού ενδιαφέροντος
- Φαρμακογονιδιωματική και αλληλεπιδράσεις φαρμάκων: Ανάλυση στις φαρμακολογικές ομάδες των αντικαρκινικών, αντικαταθλιπτικών, και αντιψυχωτικών
- Κλινική εφαρμογή και μηχανισμοί δράσης των υπομεθυλιωτικών παραγόντων: Φαρμακογονιδιωματική αξιολόγηση
- Μοριακή ανάλυση και κλινική αξιοποίηση των αλληλεπιδράσεων ξενιστή - ιού στη φαρμακογονιδιωματική και την αντιική φαρμακευτική αγωγή
- Φαρμακογονιδιωματική και μοριακά διαγνωστικά: Νομικά, κανονιστικά και βιοηθικά ζητήματα στην κλινική πράξη και στη βιομηχανία
- Ιατρική Ακριβείας και Οικονομικά της Υγείας
- Συζήτηση-Ανάλυση κλινικών περιπτώσεων με εφαρμογή των φαρμακογονιδιωματικών γνώσεων

NANOΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Δ. Φατούρος, Κ. Δεμέτζος, Χ. Γιουμουξούζης, Χ. Καραβασίλη, Δ. Μπικιάρης, Ν. Μπουρόπουλος, Κ. Αυγουστάκης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Τοπο-κατευθυνόμενη θεραπευτική: Νανοφάρμακα, Νανοτεχνολογικά εμβόλια
- Τρισδιάστατη εκτύπωση: εξατομίκευση και βιοϊατρικές εφαρμογές
- Πεπτίδια αυτοσυναρμογής ως συστήματα χορήγησης φαρμάκων
- Εφαρμογές των πολυμερών στην Νανοϊατρική
- Βιοϋλικά με εφαρμογές στην ορθοπεδική
- Νανοφάρμακα και οδοί χορήγησης

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ & ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Αϊβαλιώτης, Α. Τσάπας, Α. Κριτής, Κ. Κώτσα, Ν. Ταβερναράκης, Κ. Σταθόπουλος, Λ. Αλεξόπουλος, Ι. Καρακασιλιώτης, Α. Ονουφριάδης, Κ. Γραφανάκη, Μ. Γεωργιάδου, Ι. Χουβαρδά, G. Médard, Κ. Νίκα, Α. Χατζηιωάννου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στη μεταφραστική έρευνα και ανάλυση δεδομένων
- Μεθοδολογίες και εργαλεία Omics στη μεταφραστική ιατρική – Βάσεις μοριακών δεδομένων
- Ιστοτεχνολογία - Κυτταρικές Θεραπείες
- Πειραματικά μοντέλα καρκίνου, αυτοανοσίας και παχυσαρκίας. Η συμβολή τους στη μελέτη των ανοσολογικών μηχανισμών
- Μοριακοί μηχανισμοί γήρανσης και αλληλεπιδράσεις με μοριακούς μηχανισμούς νευροεκφυλισμού.
- From Precision to Systems Medicine: Editing the Genome.
- Κανονιστικά πλαίσια και προσωπικά δεδομένα.
- Τυχοποιημένες κλινικές δοκιμές: Πρωτόκολλο – Κανονιστικό πλαίσιο – Διάχυση αποτελεσμάτων - Κριτική αξιολόγηση κλινικής δοκιμής.
- Ιατρική ακριβείας στο Σακχαρώδη Διαβήτη: Από τη διάγνωση στη θεραπεία της νόσου και των επιπλοκών
- Το RNA ως εργαλείο και στόχος στην Ιατρική Ακριβείας. Οι ριβοδιακόπτες ως στόχοι έναντι της αντοχής στα αντιβιοτικά. Ξεδιαλύνοντας την επιδημιολογία SARS-CoV-2 μέσω της αλληλούχισης επόμενης γενιάς
- Εφαρμογές τεχνολογιών αλληλούχισης νέας γενιάς σε σπάνιες και πολυπαραγοντικές διαταραχές. Μικρά μη κωδικοποιητικά RNA ως βιοδείκτες στην Ιατρική Ακριβείας.
- Καρκίνος δέρματος και Ιατρική Ακριβείας: Από την κλινική στον πάγκο και πάλι πίσω. Multi-omics στην ανακάλυψη νέων φαρμάκων.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Λ. Παπαδοπούλου, Ε. Βλαχάκη, Χ. Κυρατσούς, Α. Τσιφτσόγλου, Γ. Σπυρούλιας, Γ. Παμπαλάκης, Χ. Παναγιωτίδης, Δ. Παπαγιαννοπούλου, Κ. Ξανθόπουλος

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Πρωτεϊνική θεραπεία: Σύγχρονες φαρμακολογικές προσεγγίσεις και κλινικές εφαρμογές
- Καινοτόμες θεραπείες σε αιματολογικές νεοπλασματικές διαταραχές: Λευχαιμίες - Λεμφώματα - Μυελοδυσπλαστικά σύνδρομα
- Rapid selection, characterization and clinical development of fully-human antibodies against emerging infectious diseases
- Κυτταρικές Θεραπίες: Φαρμακολογική ανάπτυξη
- Ρυθμιστικό πλαίσιο και Κλινική εφαρμογή
- Φαρμακολογική ανάπτυξη και κλινική εφαρμογή των mRNA εμβολίων και θεραπευτικών
- Αιμολυτικές αναμιξεις και επιπλοκές: Πνευμονική υπέρταση και θρομβωτικά επεισόδια
- Εφαρμογή σύγχρονων υπολογιστικών και αναλυτικών μεθοδολογιών στη θεραπευτική: Φαρμακολογικές προσεγγίσεις και κλινικές προοπτικές, Ανοσοθεραπεία του καρκίνου και εξατομικευμένη ιατρική
- Μονοκλωνικά αντισώματα στη σύγχρονη θεραπευτική των φλεγμονωδών ασθενειών: Φαρμακολογική ανάπτυξη και κλινική εφαρμογή
- Σύγχρονες μοριακές προσεγγίσεις για την ανάπτυξη καινοτόμων θεραπευτικών στην αντιμετώπιση των ερπητοϊών: Εμπειρίες και προοπτικές, Ραδιοφαρμακευτικά σκευάσματα και σύγχρονη διαγνωστική: Μεθοδολογικές προσεγγίσεις και κλινικές εφαρμογές
- Μεθοδολογίες τροποποίησης του γονιδιώματος για τη στοχευμένη θεραπεία γενετικών ασθενειών: Πρόοδος στην έρευνα και κλινικές προοπτικές

ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Τζημαγιώργης, Γ. Ευθυμιάδης, Σ. Μεδίτσκου, Γ. Ραμπίδης, Δ. Ντέλιος, Θ. Γκόσιος, Ι. Olivotto, Ν. Γρηγοριάδης, Μ. Μποζίκη, Ε. Κεσίδου, Π. Θεοτόκης, Σ. Πετράκης, Χ. Μπακιρτζής, Σ. Δευτεραίος, Μ. Παπαϊωάννου, Α. Χατζηδημητρίου, Ι. Κοτσιανίδης, Ε. Χατζημιχαήλ, Ε. Χατζηχαρίση

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ

- Ιστολογία-Εμβρυολογία της καρδιάς
- Ιατρική Ακριβείας στη Στεφανιαία Νόσο
- Ιατρική Ακριβείας στην Αρυθμογόνο Διατακτική Μυοκαρδιοπάθεια
- Ιατρική Ακριβείας σε μη Σαρκομερική Μυοκαρδιοπάθεια
- Ιατρική ακριβείας στην υπερτροφική μυοκαρδιοπάθεια (Precision Medicine in Hypertrophic Cardiomyopathy)

ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ ΣΤΗ ΝΕΥΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ

- Ιατρική της Ακριβείας στη Νευρολογία
- Το παράδειγμα της Ιατρικής της Ακριβείας στα Απομυελινωτικά νοσήματα του ΚΝΣ
- Βιοτράπεζες και Ιατρική Ακριβείας
- Γονιδιακές Θεραπείες στη Νευρολογία: Παραδείγματα εξατομικευμένης παρέμβασης στο πλαίσιο της Ιατρικής της ακριβείας στη Νευρολογία
- Ανθρώπινα κυτταρικά μοντέλα και Ιατρική της Ακριβείας στη Νευρολογία
- Νευροαπεικόνιση και Ιατρική της Ακριβείας
- Ιατρική της ακριβείας στη νευρολογία: δεδομένα, μέθοδοι ανάλυσης και εφαρμογή αυτών στην εξατομίκευση της θεραπευτικής προσέγγισης

ΙΑΤΡΙΚΗ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

- Εισαγωγή στην Αιματολογία
- Εισαγωγή στην Ιατρική Ακριβείας
- Ιατρική Ακριβείας στα Μυελοδυσπλαστικά Σύνδρομα
- Ιατρική Ακριβείας στη ΧΛΛ
- Ιατρική Ακριβείας στο Πολλαπλό Μυέλωμα

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ι. Βιζιριανάκης, Γ. Μυστρίδης, Χ. Πέτρου, Ι. Σαρηγιάννης, Ε. Γαλάτου, Ε. Τσελίγκα

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Σύγχρονες μεθοδολογίες και φαρμακευτική έρευνα: Από την ανακάλυψη και ανάπτυξη νέων φαρμάκων στη φαρμακευτική αγωγή και κλινική πράξη
- Επιστημονικές εξελίξεις και προοπτικές για τη σύγχρονη φαρμακολογία και θεραπευτική του καρκίνου
- Ανάπτυξη νέων φαρμάκων: Ενσωμάτωση πληθυσμιακών μοντέλων φαρμακοκινητικής βασιζόμενων στη φυσιολογία μέσω εφαρμογής της πλατφόρμας Simcyp
- Ανάπτυξη νέων φαρμάκων: Αξιοποίηση φαρμακογονιδιωματικών δεδομένων και ανάλυση των αλληλεπιδράσεων των φαρμάκων μέσω εφαρμογής της πλατφόρμας Simcyp
- Ανάπτυξη νέων φαρμάκων: Εξατομικευμένη συνταγογράφηση φαρμάκων και φαρμακοτύπιση μέσω εφαρμογής της πλατφόρμας Simcyp
- Τα φυσικά προϊόντα ως πηγή ανάπτυξης νέων θεραπευτικών: Μεθοδολογικές προκλήσεις και εφαρμογές
- Μικρά πεπτίδια: Ένας μικρός πρωταγωνιστής στη φαρμακολογία με μεγάλες προοπτικές στην ανάπτυξη νέων θεραπευτικών
- Μοριακές προσεγγίσεις και μεθοδολογικές εφαρμογές στην ανάπτυξη νέων αντιδιαβητικών και καρδιαγγειακών φαρμάκων: Προκλήσεις και προοπτικές
- Ανάπτυξη καινοτόμων αντιϊκών φαρμάκων: Μεθοδολογικές και τεχνολογικές προσεγγίσεις

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΕΠΑΝΑΣΤΟΧΕΥΣΗΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ - OMICS ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Μ. Αϊβαλιώτης, Κ. Ψαθά, Γ. Ορφανουδάκη, Δ. Μαυρίδου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Πλήρης ανασκόπηση της παρούσας κατάστασης στην χρήση σύγχρονων μεθοδολογιών βιοπληροφορικής και - omics στην επαναστόχευση φαρμάκων (drug-repurposing)
- Διαθέσιμες βάσεις δεδομένων φαρμάκων και πιθανών στόχων
- Αποθετήρια - omics δεδομένων και μεθοδολογίες επιλογής, ανάλυσης και οπτικοποίησης των δεδομένων
- Μεθοδολογίες ενοποίησης -omics δεδομένων και οπτικοποίησης τους
- Ο ρόλος της ανάλυσης δικτύων στην εύρεση και επιλογή των πιθανών στόχων φαρμάκων
- Εργαλεία εύρεσης και αξιολόγησης των καταλληλότερων φαρμάκων επαναστόχευσης
- Σύγκριση και αξιολόγηση όλων των διαθέσιμων εργαλείων. Μελλοντικές προκλήσεις

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΕ - OMICS ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

A. Μαλούση, Γ. Κούγκα, Θ. Διακονίδης

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγή στην R/RStudio
- Συντακτικό
- Δομές δεδομένων
- Εισαγωγή δεδομένων
- Συναρτήσεις
- Πακέτα CRAN/Bioconductor
- Βιβλιοθήκες οπτικοποίησης
- Ανάλυση δεδομένων
- Βασικά πακέτα Βιοπληροφορικής
- Διαχείριση - omics δεδομένων
- Ανάλυση δεδομένων μικροσυστοιχιών/NGS
- Μηχανική μάθηση

ΜΟΡΙΑΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Γ. Τζημαγιώργης, Ε. Γεωργίου, Ε. Χατζηβασιλείου, Κ. Ψαθά, Μ. Αϊβαλιώτης, Κ. Φράγκου, Φ. Χατζοπούλου

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Απομόνωση νουκλεϊκών οξέων (DNA, RNA)
- Ποσοτικός και ποιοτικός χαρακτηρισμός / προσδιορισμός
- Τεχνικές ηλεκτροφόρησης νουκλεϊκών οξέων
- Ένζυμα γενετικής μηχανικής
- Μέθοδοι ανάλυσης μεταλλάξεων
- Μέθοδοι ανάλυσης γονιδιακής έκφρασης
- Απομόνωση DNA ή RNA, RT, RT-qPCR
- Πέψη με περιοριστικά ένζυμα
- Ηλεκτροφόρηση σε πηκτή αγαρόζης (πρακτικό μέρος)
- Απομόνωση πρωτεϊνών και ποσοτικός προσδιορισμός
- Τεχνικές ηλεκτροφόρησης και ανάλυσης πρωτεϊνών
- Μέθοδοι ανάλυσης πρωτεϊνών (Bradford assay, PAGE, Αποτύπωση Western) (πρακτικό μέρος)

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 1

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ο εκάστοτε επιλεγόμενος ερευνητής

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εκπόνηση δίμηνης ερευνητικής εργασίας / άσκησης στο πρόγραμμα δραστηριοτήτων μιας ερευνητικής ομάδας

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 2

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ο εκάστοτε επιλεγόμενος ερευνητής

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εκπόνηση δίμηνης ερευνητικής εργασίας / άσκησης στο πρόγραμμα δραστηριοτήτων μιας ερευνητικής ομάδας

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 3

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Ο εκάστοτε επιλεγόμενος ερευνητής

► ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- Εκπόνηση δίμηνης ερευνητικής εργασίας / άσκησης στο πρόγραμμα δραστηριοτήτων μιας ερευνητικής ομάδας

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

53. ΠΜΣ «ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΡΙΝΟΣ»